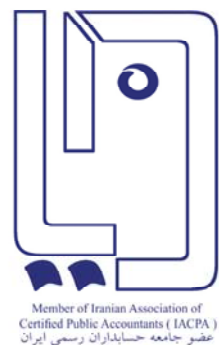


بازار جهانی حسابرسی

موسسه حسابرسی و خدمات مالی دایارایان
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران (IACPA)
عضو انجمن حسابداران خبره ایران (IICA)
عضو انجمن حسابداران مدیریت امریکا (IMA)
علی امانی - غلامحسین دوانی

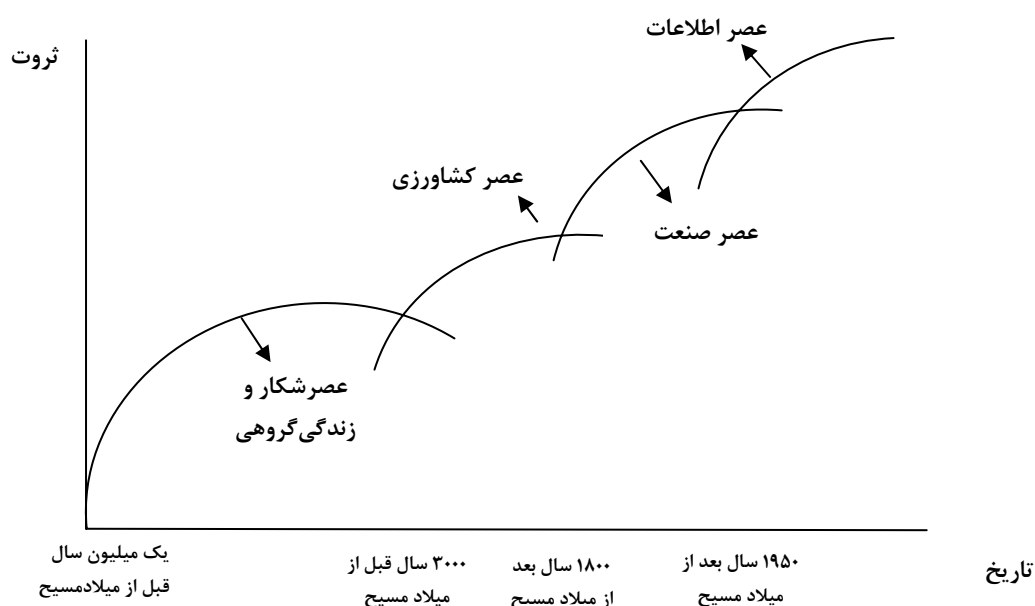


فهرست مندرجات

شماره	صفحه
	مقدمه
۸	پیشگفتار
۱۰	پیشینه حسابداری در ایران
۱۷	قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذی‌صلاح به عنوان حسابدار رسمی
۱۸	اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران
۳۹	نماگرهای اقتصادی
۴۷	مؤسسات حسابرسی بین‌المللی (تاریخچه - چگونگی تشکیل - روند ادغامها و شاخص‌های آماری)
۵۶	بررسی اجمالی عملکرد مؤسسات حسابرسی در جهان
۷۳	وضعیت مؤسسات حسابرسی در کشور انگلستان
۷۸	حضور مؤسسات حسابرسی بین‌المللی در جوامع حرفه‌ای
۷۹	مؤسسات حسابرسی بین‌المللی (نیروی انسانی و تشکیلات)
۸۸	مؤسسات حسابرسی بین‌المللی (تاثیر افزایش درآمد بر توسعه تشکیلات)
۸۸	مؤسسات حسابرسی بین‌المللی (ترکیب درآمدی)
۹۹	مقایسه حق‌الزحمه حساب‌رسان (ایران و جهان)
۱۰۷	مقایسه حق‌الزحمه حسابرسی با حقوق و پاداش مدیران در شرکتهای بزرگ / درآمد شرکاء و مؤسسات در انگلستان
۱۰۹	مقایسه درآمد شرکتهای بزرگ با حق‌الزحمه حسابرسی آنها
۱۱۱	مقایسه درآمد مؤسسات حسابرسی بین‌المللی با سازمان حسابرسی
۱۱۴	مؤسسات حسابرسی بین‌المللی (وضع فعلی و چشم‌انداز آینده)
۱۲۵	مؤسسات حسابرسی بین‌المللی و حساب‌رسان آنها
۱۲۶	نظارت بر حرفه حسابرسی
۱۲۸	آیین‌نامه چگونگی انجام وظایف هیأت عالی نظارت موضوع ماده (۲۳)
۱۳۲	مراجع استانداردگذار در کشورهای مختلف
۱۳۷	مؤسسات حسابرسی بین‌المللی و فعالیت آنها در ایران
۱۳۹	وضعیت آموزش و استقبال جهانی از حرفه حسابداری
۱۴۸	نقش زنان در جوامع حرفه‌ای
۱۵۲	اسامی آخرین اعضای کانون حسابداران رسمی ایران تا سال ۱۳۵۸
۱۵۴	منابع و مأخذ

پیشگفتار

گذار از جامعه صنعتی به جامعه اطلاعاتی و جامعه دانائی با تغییر در بسیاری از ارزش‌های اجتماعی همراه بوده است. در صورت‌بندی‌های پیشین اجتماعی، وجه غالب فعالیت‌های فردی و جمعی انسان را تلاش برای مالکیت هرچه بیشتر بر منابع و ذخایر مادی شکل می‌داد. فعالیت‌های شدید اقتصادی دو قرن گذشته در قالب استعمار، جنگ‌های اقتصادی منطقه‌ای و تلاش برای مالکیت بر منابع و معادن طبیعی از جمله جلوه‌های بارز الگوی پیشین بودند. وجه فرهنگی، فکری و ارتباطی این فعالیت‌ها اغلب در حاشیه‌ای دور قرار داشت و فقط به عنوان ابزاری برای کسب مالکیت نهائی به کار گرفته می‌شود. در فرهنگ هزاره باوری، از هزاره فعلی بعنوان عصر اطلاعات یاد شده و موضوع اقتصاد دانش محور (اقتصاد دانائی) طرف توجه قرار گرفته است. اهمیت اطلاعات در تولید ثروت در شکل زیر مشخص می‌شود.



اولین مرحله توسعه اقتصادی مربوط به انسانهای اولیه می‌باشد که از طریق زندگی گروهی و شکار امرار معاش می‌نمودند. در این دوران معیار اندازه‌گیری ثروت، توانایی افراد برای بدست آوردن منابع تولید شده در طبیعت بوده است. در دوره بعدی وجه غالب، تطبیق جهان پیرامون انسان با نیازهایش می‌باشد که در این زمینه دستیابی به زمین و امرار معاش از طریق آن نقشی مهم داشت. در این دوران معیار اندازه‌گیری ثروت، زمینهای تحت کنترل افراد بوده است.

دوران سوم دوران انقلاب صنعتی است. در این دوران رشد اقتصادی عبارت از تبدیل منابع طبیعی به تولیدات مفید برای جامعه می‌باشد. معیار اندازه‌گیری ثروت در این دوران کنترل ظرفیت‌های تولید بوده است. در این دوران بود که منابع کشورهای فقیر همچون انگلستان و ژاپن بواسطه کنترل آنها بر تکنولوژی تولید صنعتی باعث افزایش قدرت اقتصادی آنها گردید. دوران چهارم، دوران استفاده از اطلاعات بعنوان ابزار رقابتی برای کنترل منابع طبیعی، نیروی کار و ظرفیت تولید است. در این دوران ثروت از طریق خرید، کنترل و بهره‌گیری از اطلاعات تولید می‌گردد. البته این امر در صورتی میسر خواهد شد که اطلاعات قابل اتکاء باشد.

اطلاعات قابل اتکاء از مهمترین نیازهای هر فعالیت اقتصادی است. مشروط بر اینکه ذی‌نفعان فعالیتهای اقتصادی به آن دسترسی داشته باشند. میزان این دسترسی تابع سیر تاریخی نوع مالکیت در فعالیتها و بنگاههای اقتصادی بوده است. بطوری که این امر نقش بسزائی در ایجاد تقاضا برای خدمات اطمینان بخشی ایفاء نموده است. در مراحل اولیه مالک بنگاهها بطور مستقیم در کلیه مراحل تصمیم‌گیری حضور داشته‌اند. اصطلاحاً در این دوران مالک بنگاه همه چیز را می‌دید و می‌دانست (مالکین حاضر). با رشد و گسترش سرمایه‌داری و در نتیجه بزرگ شدن فعالیتها و بنگاههای اقتصادی و پیدایش افراد جدیدی به عنوان مدیران و تبدیل شدن مالکین به (مالکین غایب) درجه اطلاع آنها از کم و کیف اوضاع بنگاه اقتصادی کاهش پیدا کرده و ایشان فقط شاهد اوضاع شدند. در ادامه این جنبه نیز حذف شده و مالکین در اصطلاح نه می‌دیدند و نه می‌دانستند. از اینجا نیاز به افرادی که این وظایف (دیدن و دانستن) را انجام دهند پیدا شد.

امروزه فعالیتهای اطمینان‌بخشی و فعالین این عرصه نقش بسیار مهمی در تصمیم‌گیریها و مبادلات اقتصادی دارا هستند. نوشته پیش‌رو در قالب آمار و ارقام نگاهی همه جانبه به این موضوع دارد.

پیشینه حسابداری در ایران

حسابداری در ایران پیشینه درازی دارد. الواح به دست آمده از تمدن عیلامی در جنوب ایران در شوش (۳۰۰۰ قبل از میلاد) از قدمت چند هزار ساله حسابداری در ایران حکایت می‌کند. رساله محمد ابوالوفای بوزجانی تحت عنوان «کتاب ضروریات علم حساب برای کاتبان و کاسبان» در قرن دهم میلادی، نخستین راهنمای عملی در استفاده از علم حساب در حسابداری است. حسابداران ایرانی در قرون بعد کوششی چشمگیر در تدوین مبانی حسابداری سیاق و حتی آیین رفتار محاسبان و مستوفیان به عمل آوردند که به عنوان نمونه‌ای برجسته می‌توان از کتاب فروغستان در سده گذشته یاد کرد. با این حال، اندیشه حسابرسی واحدها و موسسات اقتصادی کشور، زاده تغییرات و تحولات اقتصادی کشور نبود و در پاسخ به نیازها و در تداوم و تکامل حسابداری بومی ایران شکل نگرفت. بلکه در اقتباسی ساده‌انگار و الگوبرداری بدون مضمون از مناسبات، نهادها و روابط اقتصادی در غرب، قانون تجارت ۱۳۱۱ بر مبنای قانون تجارت بلژیک تهیه و تصویب شد و در آن، تشکیل شرکتهای سهامی پیش‌بینی و مقرر گردید که در شرکتهای مزبور مجامع عمومی صاحبان سهام هر شرکت یک یا چند بازرس (مفتش) را انتخاب کنند تا با رسیدگی به حسابها و اسناد و مدارک شرکت درباره اوضاع عمومی شرکت و صورتهای مالی (بیان) تهیه شده توسط مدیران گزارشی (راپرتی) به مجمع بدهند. اگرچه در سالهای بعد در شرکتهایی که ظاهراً به شکل سهامی تشکیل شده بودند بازرسانی انتخاب می‌شوند و گاه این بازرسان به حسابهای شرکت رسیدگی می‌کردند، اما حسابرسی در معنا و مفهومی که دانش و حرفه حسابداری، حتی در ۷۰ سال پیش از آن داشت، در کار نبود و هنوز هم در مورد اغلب شرکتهای سهامی خاص و تعداد زیادی از شرکتهای سهامی عام به کار نمی‌رود. در نتیجه قانون تجارت ۱۳۱۱ هیچ نقش موثری در پیدایش حسابداری حرفه‌ای و تشکیل جوامع حسابداری نداشت.

انجمن حسابداران قسم خورده

در اصلاحیه قانون مالیاتها در سال ۱۳۲۶ و در قانون جامع مالیاتی ۱۳۲۸ به استفاده از خدمات حسابداران حرفه‌ای در امور مالیاتی بدرستی تأکید شد و ماده ۳۰ قانون اخیر مقرر داشت که در هر موقعی که انجمن محاسبان و کارشناسان قسم خورده در کشور تشکیل شود، وزارت دارایی مکلف است نتیجه رسیدگی محاسبان قسم خورده را در مورد حساب یا ترازنامه هر بازرگان یا شرکت بپذیرد. با این حال، نشانی از تشکیل چنین انجمنی در سالهای بعد دیده نمی‌شود. در قانون مالیات بر درآمد ۱۳۳۵ علاوه بر پیش‌بینی استفاده از خدمات حسابداران قسم خورده در امور مالیاتی، در ماده ۳۳ مقرر شد که وزارت دارایی آیین‌نامه طرز کار و انتخاب کارشناسان و محاسبان قسم خورده را تهیه و به اجرا بگذارد. آیین‌نامه انجمن محاسبین قسم خورده در سال ۱۳۴۰ تهیه و به تصویب وزیر دارایی رسید. اساسنامه انجمن مزبور نیز در سال ۱۳۴۲ تهیه و تصویب شد که در آن علاوه بر ذکر مقرراتی در مورد ارکان انجمن، تدوین اصول حسابداری و حسابرسی و موازین اخلاقی حسابداران عضو پیش‌بینی شده بود. با وجود موارد بالا سابقه‌ای از شکل‌گیری و فعالیت مؤثر این انجمن در دست نیست.

انجمن حسابداران ایران

همزمان با اقداماتی که در زمینه تشکیل انجمن حسابداران قسم خورده در جریان بود انجمن دیگری به نام انجمن حسابداران ایران توسط ۱۵ نفر از حسابداران تحصیل کرده در خارج از کشور تشکیل شد که هدف از آن پیشرفت حرفه حسابداری و ایجاد تسهیلات جهت تربیت حسابداران و ترویج و مراعات دقیق موازین حرفه‌ای و اخلاقی عنوان شد. این انجمن در بهمن ۱۳۴۳ به ثبت رسید و فعالیت رسمی خود را آغاز کرد و شروع به پذیرش اعضای جدید نمود. از ادامه فعالیت این انجمن بعد از سال ۱۳۴۵ اطلاعی در دست نیست. به نظر می‌رسد که با تصویب قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۴۵ و تشکیل کانون حسابداران رسمی ایران فعالیت این انجمن نیز متوقف و عملاً منحل شده باشد.

کانون حسابداران رسمی

قانون مالیات‌های مستقیم ۱۳۴۵ مسئله حسابداری حرفه‌ای را که موضوعی عام است به دامنه یک قانون و یک کاربرد خاص معطوف کرد و در ماه ۲۷۵ مقرر کرد که به منظور تعیین و معرفی حسابداران رسمی و فراهم آوردن وسایل لازم برای بالا بردن سطح معلومات حسابداری در کشور و تهیه زمینه مساعد برای تدوین موازین فنی و اخلاقی حرفه حسابداری و نظارت بر اجرای موازین مزبور، کانون حسابداران رسمی طبق مقررات این فصل از قانون تشکیل می‌شود در مواد ۲۷۶ - ۲۸۱ قانون پیشگفته مقرراتی در مورد گزارش حسابدار رسمی، اختلاف نظر حسابدار رسمی و ممیز و بیطرفی حسابدار رسمی آمده بود. آیین‌نامه مربوط به نحوه انتخاب حسابداران رسمی در سال ۱۳۴۶ و اساسنامه کانون حسابداران رسمی در سال ۱۳۵۱ به تصویب شورایی مرکب از مقامات دولتی (موضوع ماده ۲۷۵ قانون مالیات‌های مستقیم) رسید. با تشکیل کانون حسابداران رسمی، اعضای این کانون که از بین حسابداران متخصص انتخاب شده بودند رسیدگی به دفاتر و صورتهای مالی مؤدیان مالیاتی را در امور ارجاعی از طرف مؤدیان و یا وزارت دارایی به عهده گرفتند.

به موازات اقداماتی که در جهت انتخاب حسابداران رسمی و ایجاد نظام حرفه‌ای حسابداری تحت هدایت و سرپرستی دولت و با قصد استفاده از خدمات این حسابداران در امر حسابرسی مالیاتی در جریان بود، اصلاحیه قانون تجارت در مورد شرکتهای سهامی در سال ۱۳۴۷ به تصویب رسید و در آن، شرکتهای سهامی عام مکلف شده بودند که به حساب‌های سود و زیان و ترازنامه خود گزارش حسابداران رسمی را ضمیمه کنند. به این ترتیب، موضوع استفاده از خدمات اعضای کانون حسابداران رسمی در قانون تجارت نیز جایی برای خود باز کرد. اما از آنجا که دو مقوله حسابرسی و بازرسی قانونی مجزا و تفکیک‌پذیر فرض شده بود عده‌ای از حسابداران رسمی که در عین حال به عنوان بازرس قانونی شرکتهای سهامی عام انتخاب شده بودند دو گزارش جداگانه به مجامع عمومی عرضه می‌کردند. کانون حسابداران رسمی با وجود پذیرش اعضای جدید و تشکیل موسسات حسابداری حرفه‌ای و همچنین با تشکیل بورس اوراق بهادار تهران و الزام شرکتهای پذیرفته شده به حسابرسی، در طول سالهای بعد به کندی گسترش یافت.

تجربه حسابداران رسمي از لحاظ ايجاد مؤسسات حسابرسي مدرن، به کارگيري روش‌ها و تکنیک‌های جدید حسابرسي و تربيت نسل تازه‌ای از حسابداران حرفه‌ای، موفقیت‌های چشمگیری داشت اما پیش از آنکه بتواند به عنوان نهادی حرفه‌ای در قالب شرایط اقتصادی- اجتماعی کشور ساز و کار متناسبی بیابد در مدار اقتصاد وابسته قرار گرفت و بسیاری از مؤسسات حسابرسي داخلی به صورت اقرار مؤسسات بین‌المللی حسابداری درآمدند. در نتیجه با استقرار جمهوری اسلامی در سال ۱۳۵۷ که به مصادره، ملی کردن برخی از صنایع و واحدها و انتخاب مدیر دولتی برای تعدادی از شرکتها انجامید، ادامه فعالیت مؤسسات حسابرسي متشکل از حسابداران رسمي با مشارکت مؤسسات خارجی، با اشکالات متعددی روبرو شد و بالاخره در سال ۱۳۵۹ در لایحه قانونی مربوط به اصلاح پاره‌ای از مواد قانون مالیات‌های مستقیم، مواد راجع به حسابداران رسمي لغو و در نتیجه، کانون حسابداران رسمي عملاً منحل شد.

بازرسان قانونی

به موازات اقداماتی که در مورد انتخاب حسابداران رسمي و تشکیل کانون حسابداران رسمي در جریان بود و در تبصره ماده ۱۴۴ قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت، در اقتباس از قانون تجارت فرانسه مقرر شد که در حوزه‌هایی که وزارت اقتصاد اعلام می‌کند وظایف بازرسي شرکت‌های سهامی عام را اشخاصی می‌توانند انجام دهند که نام آنها در فهرست رسمي بازرسان شرکتها درج شده باشد. آیین‌نامه اجرایی این ماده در بهمن ماه ۱۳۴۹ به تصویب رسید. در این آیین‌نامه شرایطی برای بازرسان شرکت‌های سهامی عام تعیین و پیش‌بینی شده بود که کانون بازرسان شرکت‌های سهامی متعاقباً تشکیل شود. با وجود این مقررات و الزامات قانونی، هیچ‌گونه سابقه‌ای در مورد انتخاب بازرسان قانونی و تشکیل کانون بازرسان قانونی به دست نیامد.

انجمن حسابداران خبره ایران (IICA)

به دنبال تشکیل کانون حسابداران رسمي ایران و با انحلال عملی انجمن حسابداران ایران، انجمن حسابداران خبره ایران در سال ۱۳۵۳ به همت جمعی از فارغ‌التحصیلان حسابداری از خارج و داخل کشور تأسیس شد. این انجمن که در خارج از حیطه و حمایت قانونین خاص تشکیل شده است هدف‌هایی چون مشارکت افراد صلاحیتدار در تعیین سرنوشت حرفه، تدوین آیین رفتار و موازین حرفه‌ای و نظارت بر عملکرد اعضا و ایجاد زمینه مناسب برای حمایت از اعضا را در شمار هدف‌های خود دارد. اعضای انجمن حسابداران به دو دسته اعضای عادی و حسابداران مستقل تقسیم می‌شوند که شرایط تحصیلی و تجربی متفاوتی دارند. علاوه بر این، شرایطی نیز در مورد مؤسسات حسابرسي عضو، در اساسنامه انجمن مقرر شده است. شرایط مدونی نیز در مورد آیین رفتار حرفه‌ای و الزام اعضا به رعایت آن وجود دارد. این انجمن با انطباق خود با شرایط حاکم بر جامعه، تاکنون با موفقیت نسبی به حیات خود ادامه داده و در سال ۱۳۷۷ به عضویت فدراسیون بین‌المللی حسابداران (IFAC) نیز پذیرفته شده است. نشریه حسابدار ارگان انجمن حسابداران خبره ایران تاکنون در ۱۵۴ شماره منتشر شده است.

انجمن حسابداران خبره ایران تنها انجمن حرفه‌ای غیردولتی است که در سال ۱۳۵۳ تاسیس شده و مستمراً فعالیتهای منسجم خود را با هدف ارتقای حرفه حسابداری در ایران پی گرفته است.

اهداف انجمن:

الف - فراهم آوردن وسایل مشارکت همه جانبه تمامی افراد صلاحیتدار در تعیین سرنوشت حرفه حسابداری و حسابرسی.

ب - استفاده از فنون و تجارب پیشرفته حرفه حسابداری در دنیا با توجه به اهداف اسلامی و میهنی و با رعایت قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به منظور بالا بردن سطح معلومات حسابداری و حسابرسی.

پ - وضع اصول حسابداری و استانداردهای حسابرسی برای اعضا با رعایت مقررات و قوانین جاری جمهوری اسلامی ایران.

ت - تدوین آئین رفتار و موازین حرفه‌ای و نظارت بر عملکرد اعضا.

ث - تقویت روح پژوهش و تتبع و ابتکار در زمینه‌های علمی و عملی حرفه حسابداری و حسابرسی.

ج - بررسی و حل مسائل و مشکلات مرتبط با حرفه در سطح کشور و ارائه پیشنهاد مقتضی در این زمینه و نیز ارائه مشاوره‌های لازم به دولت و مراجع قانونگذاری و سایر سازمانها در صورت ارجاع.

چ - ایجاد و برقراری ارتباط صحیح و منطقی رفتاری و فنی بین اعضا.

ح - ایجاد امکانات آموزشی لازم در جهت ارتقای سطح دانش افراد در حرفه حسابداری و حسابرسی.

خ - سعی و اهتمام در جهت نشان دادن نقش اساسی و اصولی حرفه در اقتصاد مملکت.

د - ایجاد زمینه مناسب برای حمایت از اعضا در اجرای اصول و ضوابط حرفه‌ای.

ذ - کمک به ایجاد شرایط و امکانات کار برای اعضا به طور یکسان.

ارکان انجمن: مجامع عمومی، شورای عالی (نه نفر) و بازرسان می‌باشد. رئیس شورای عالی مسئول اداره امور انجمن می‌باشد.

تعداد اعضای انجمن در این تاریخ ۲۳۰۰ نفر است که تعداد ۲۱۰ نفر از آنان دارای عنوان حسابدار مستقل (حسابرس) می‌باشند.

شرایط عضویت عادی:

الف - التزام به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

ب - دارا بودن حداقل درجه کارشناسی در رشته حسابداری یا معادل آن و رشته‌های مرتبط، به تشخیص شورای عالی انجمن.

پ - دارا بودن حداقل پنج سال سابقه کار حرفه‌ای که لااقل سه سال آن بعد از اخذ درجه کارشناسی بوده و یک سال از سه سال مزبور در ایران گذشته باشد. ضوابط مربوط به سابقه کار از نظر تنوع و کفایت تجربه و قبول سابقه کار طبق آیین‌نامه مصوب شورای عالی است.

ت - دارا بودن حسن شهرت و صلاحیت اخلاقی و اعتقاد و تعهد به شئون حرفه‌ای به تشخیص کمیته پذیرش و آزمون و تایید شورای عالی انجمن.

ث - پذیرفته شدن در آزمونی که توسط کمیته پذیرش و آزمون طبق آیین‌نامه شورای عالی به عمل خواهد آمد.

شرایط احراز عنوان حسابدار مستقل:

الف - دارا بودن حداقل سه سال تجربه کار حسابرسی بعد از عضویت در انجمن نزد موسسات حسابرسی عضو انجمن.

ب - دارا بودن توانایی انجام کار حسابرسی به صورت مستقل.

حسابدار ماهنامه انجمن حسابداران خبره ایران است که تاکنون ۱۸۹ شماره آن منتشر شده است. انجمن سومین سمینار سراسری حسابداری ایران را در سال ۱۳۷۲ با همکاری دانشگاه شهید بهشتی، چهارمین سمینار را در سال ۱۳۷۵ با همکاری دانشگاه تهران و پنجمین سمینار را در سال ۱۳۷۸ با همکاری دانشگاه علامه برگزار و تاکنون هجده سمینار فصلی با موضوعات مختلف مرتبط با حسابداری و حسابرسی و حسابداری مدیریت توسط انجمن برگزار شده است. در خصوص آموزش، انجمن از سالها قبل فعال بوده و از کلاسهای کوتاه مدت تا کلاسهای تخصصی و بلندمدت را مستقیماً یا با همکاری اتاق بازرگانی برگزار می‌نماید که مشخصات آن در ماهنامه درج می‌شود.

انجمن به عنوان مرکز مجاز آموزش و امتحانات انجمن حسابداران خبره مدیریت انگلستان CIMA از دو سال قبل با همکاری دانشگاه نفت فعال گردیده و تاکنون سه دوره امتحانات آنرا در تهران برگزار نموده است.

انجمن از سال ۱۹۹۸ تنها عضو فدراسیون بین‌المللی حسابداران IFAC در ایران بوده و وب‌گاه انجمن <http://www.iran:anica.com> می‌باشد.

انجمن حسابداری ایران (IAA)

در سال ۱۳۷۶ تنی چند از استادان حسابداری عضو هیات علمی دانشگاه‌های کشور بر اساس مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی این انجمن را بنیاد نهاده‌اند.

اهداف و ماموریت‌های انجمن حسابداری ایران عبارتند از:

- انجام تحقیقات علمی و فرهنگی در سطح ملی و بین‌المللی.
- همکاری با نهادهای اجرائی و حرفه‌ای.
- همکاری با نهادهای علمی و پژوهشی.
- انجام امور آموزشی و پژوهشی.
- گرد هم آیی‌های علمی و اجرائی در سطح ملی و بین‌المللی.
- نشر کتب و نشریات علمی و حرفه‌ای.

انجمن حسابداران ایران یکی از مهم‌ترین رسالت‌های خود را ایجاد اتصال «دانشگاه و حرفه» می‌داند. انجمن مذکور که از سال ۱۳۸۲ فعالیت جدی خود را آغاز نموده از بین استادان رشته حسابداری

دانشگاههای کشور و اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران و همچنین افراد صاحب‌نظر در حرفه عضوگیری می‌کند. اشخاص حقیقی، موسسات حسابرسی و حسابداری واجد شرایط نیز می‌توانند به عضویت انجمن درآیند.

اعضاء انجمن در چهار گروه قرار می‌گیرند:

الف) اعضاء پیوسته (دکتری و فوق لیسانس با سابقه کار).

البته اعضاء هیات علمی موظف یا مدعو جزء این گروه هستند.

ب) اعضاء وابسته (حداقل لیسانس با داشتن حداقل ۵ سال سابقه کار اجرائی)

ج) موسسات و شرکتهای.

آدرس انجمن: تهران خیابان ملاصدرا خیابان خوارزمی (سازمان گوشت) کوچه میلاد پلاک ۷ غربی درب پارکینگ- تلفن: ۸۸۰۳۸۴۱۸-۸۸۰۵۱۳۴۱ وب گاه انجمن www.iranianaa.ir می‌باشد.

جامعه حسابداران رسمی ایران (IACPA)

با پایان گرفتن جنگ تحمیلی و شروع برنامه‌های سازندگی در قالب برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور، سیاست‌های اقتصادی جدیدی در مورد واگذاری بخش‌هایی از عملیات تصدی دولت که با حاکمیت دولت منافات ندارد، به بخش‌های خصوصی و تعاونی، اتخاذ و بر حسابرسی سالانه شرکتها و اعمال روش حسابداری قیمت تمام شده تأکید شد. چنین سیاست‌هایی لزوم تشکیل نظام حرفه‌ای حسابداری منسجم و مقتدری را آشکارتر نمود و در راستای آن، قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذیصلاح در سال ۱۳۷۲ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. این قانون بر لزوم حسابرسی و بازرسی قانونی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار، حسابرسی و بازرسی قانونی شرکت‌های سهامی و غیرسهامی و حسابرسی مالیاتی اشخاص حقیقی و حقوقی توسط حسابداران رسمی تأکید دارد. در تبصره‌های این قانون موارد زیر پیش‌بینی شده است:

انتخاب حسابداران رسمی طبق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزیر امور اقتصاد و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد (تبصره ۱ ماده واحده). آیین‌نامه مزبور در مرداد ۱۳۷۴ به تصویب هیأت وزیران رسید و اختیار انتخاب حسابداران رسمی را به هیأتی به نام هیأت تشخیص صلاحیت حسابداران رسمی واگذار کرد. اعضای هیأت تشخیص صلاحیت را وزیر امور اقتصاد و دارایی انتخاب می‌کند.

تشکیل جامعه حسابداران رسمی ایران به صورت موسسه‌ای غیردولتی، غیرانتفاعی و دارای استقلال مالی و شخصیت حقوقی مستقل به منظور تنظیم امور و اعتلای حرفه حسابداری و حسابرسی و نظارت حرفه‌ای بر کار حسابداران رسمی از طریق تدوین اساسنامه‌ای که توسط نخستین گروه حسابداران رسمی به عنوان هیأت موسس تهیه و به تصویب هیأت وزیران رسید (تبصره ۲ ماده واحده). نخستین گروه حسابداران رسمی، به تعداد ده نفر، انتخاب شدند و اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران، که در آن مداخله و نظارت دولتی در حدی بالا به نظر می‌رسد، تدوین شد و در سال ۱۳۷۷ به تصویب هیأت وزیران رسید که اساسنامه جامعه نیز در سال ۱۳۷۸ به تصویب هیأت وزیران رسید و متعاقب آن نخستین انتخابات شورای عالی جامعه در شهریورماه ۱۳۸۰ برگزار و در حال حاضر

جامعه به صورت نهاد سراسری حرفه‌ای حسابداران رسمی فعال می‌باشد. وب‌گاه جامعه www.iacpa.ir می‌باشد. تعداد اعضای جامعه حسابداران رسمی تا پایان سال ۱۳۸۵ بالغ بر ۱,۴۲۹ نفر حسابدار رسمی بوده که شامل ۶۶ نفر زن و ۱۳۶۳ نفر مرد می‌باشند.

قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذی صلاح به عنوان حسابدار رسمی

لایحه مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۲۱ و اصلاحیه مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی

ماده واحده- به منظور اعمال نظارت مالی بر واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی، همچنین حصول اطمینان از قابل اعتماد بودن صورتهای مالی واحدهای مزبور در جهت حفظ منافع عمومی، صاحبان سرمایه و دیگر اشخاص ذیحق و ذینفع، به دولت اجازه داده می‌شود حسب مورد و نیاز، ترتیبات لازم را برای استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذی صلاح به عنوان حسابدار رسمی در موارد زیر به عمل آورد:

- الف - حسابرسی و بازرسی قانونی شرکتهای پذیرفته شده یا متقاضی پذیرش در بورس اوراق بهادار،
- ب - حسابرسی و بازرسی قانونی سایر شرکتهای سهامی،
- ج - حسابرسی شرکتهای غیرسهامی و موسسات انتفاعی و غیرانتفاعی،
- د - حسابرسی و بازرسی قانونی شرکتهای و موسسات موضوع بندهای الف و ب ماده ۷ اساسنامه قانونی سازمان حسابرسی مصوب ۱۳۶۶،
- هـ - حسابرسی مالیاتی اشخاص حقیقی و حقوقی.

تبصره ۱- شرایط و ضوابط مربوط به تعیین صلاحیت حسابداران رسمی و چگونگی انتخاب آنان مطابق آیین‌نامه‌ای می‌باشد که به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲- به منظور تنظیم امور و اعتلای حرفه حسابداری و حسابرسی و نظارت حرفه‌ای بر کار حسابداران رسمی، نخستین گروه حسابداران رسمی با نصاب حداقل ده (۱۰) نفر می‌توانند به عنوان هیأت موسس «جامعه حسابداران رسمی ایران» را به صورت موسسه‌ای غیردولتی، غیرانتفاعی و دارای استقلال مالی و شخصیت حقوقی مستقل تشکیل دهند. اساسنامه جامعه مزبور توسط هیأت موسس، تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۳- حسابداران رسمی می‌توانند با رعایت شرایطی که در اساسنامه «جامعه حسابداران رسمی ایران» می‌آید، موسسه حسابرسی تشکیل دهند.

تبصره ۴- حدود و ضوابط مربوط به چگونگی استفاده از خدمات و گزارشهای حسابداران رسمی و موسسات حسابرسی مزبور، مطابق آیین‌نامه‌ای می‌باشد که به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۵- دستگاههای دولتی می‌توانند از خدمات سازمان حسابرسی - که تنها سازمان حسابرسی دولتی محسوب می‌شود - یا حسابداران رسمی و موسسات حسابرسی فوق‌الذکر استفاده کنند.

اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران

مصوب جلسه مورخ ۱۳۷۸/۶/۲۸ و اصلاحیه مورخ ۱۳۷۹/۳/۱۸ هیأت وزیران

کلیات

ماده ۱- در این اساسنامه اصطلاحات زیر به جای عبارات مشروح مربوط به کار می‌رود:

الف - آیین‌نامه تعیین صلاحیت: آیین‌نامه تعیین صلاحیت حسابداران رسمی و چگونگی انتخاب

آنان - موضوع تصویب نامه شماره ۹۰۴۵/ت/۱۳۸۷۵ هـ مورخ ۱۳۷۴/۷/۲۳ هیأت وزیران،

ب- هیأت تشخیص صلاحیت: هیأت تشخیص صلاحیت حسابداران رسمی موضوع ماده (۱)

آیین‌نامه تعیین صلاحیت،

پ- جامعه: جامعه حسابداران رسمی ایران،

ت- خدمات تخصصی و حرفه‌ای: خدمات یاد شده به امور ذیل اطلاق می‌شود:

- خدمات حسابرسی شامل انواع حسابرسی،

- بازرسی قانونی،

- مشاوره مدیریت مالی،

- طراحی و پیاده‌سازی سیستم مالی،

- خدمات مالی و حسابداری و مالیاتی،

- نظارت بر تصفیه،

- خدماتی که توسط دادگاهها و مراجع قضایی در چارچوب موارد فوق‌الذکر ارجاع و توسط حسابدار

رسمی پذیرفته می‌شود.

تبصره- تشخیص سایر موارد در چارچوب مقررات این اساسنامه و قوانین برعهده شورای عالی جامعه

است.

ث- حسابداران رسمی شاغل و غیرشاغل: آن دسته از حسابداران رسمی که تمام وقت خود را به

خدمات حسابرسی و بازرسی قانونی و سایر خدمات تخصصی و حرفه‌ای (موضوع بند ت فوق‌الذکر)

تخصیص دهند و دارای مشاغل دیگری اعم از موظف و غیرموظف (به استثنای تدریس پاره‌وقت در

دانشگاهها و موسسات آموزش عالی) نباشند، حسابدار رسمی شاغل نامیده می‌شوند و در غیر این

صورت حسابدار رسمی غیرشاغل شناخته خواهند شد،

ج- قانون: قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ذی‌صلاح به عنوان حسابداران

رسمی - مصوب ۱۳۷۲،

چ- نظارت حرفه‌ای: نظارت حرفه‌ای حسابداران رسمی،

ح- موسسه یا موسسات حسابرسی: موسسه یا موسسات حسابرسی حسابداران رسمی.

تبصره- خدمات سه‌گانه (مشاوره مدیریت مالی - طراحی و پیاده‌سازی سیستم مالی - خدمات مالی و

حسابداری و مالیاتی) و نیز موارد تبصره بند ت این ماده برای تنظیم امور حرفه حسابداری و

حسابرسی است و مشمول موارد استفاده دولت از خدمات اشخاص تحت عنوان حسابدار رسمی

موضوع این قانون نمی‌باشد. ضمناً حسابدار رسمی نمی‌تواند به‌طور همزمان هیچ یک از خدمات سه‌گانه را به اشخاص حقیقی و حقوقی که مسئولیت حسابداری رسمی موضوع قانون را در آن برعهده دارد انجام دهد.

ماده ۲- هدف از تشکیل جامعه عبارت است از تنظیم امور و اعتلای حرفه حسابداری و حسابرسی در کشور و نظارت حرفه‌ای بر کار حسابداران رسمی از طریق:

- الف - تشکیل حسابداران رسمی،
 - ب - بهبود و گسترش خدمات حرفه‌ای از طریق کمک در تهیه، تدوین، اشاعه و ارتقای اصول و استانداردهای حسابداری، حسابرسی، خدمات مالی و آیین‌نامه رفتار حرفه‌ای،
 - پ - بالا بردن دانش تخصصی حسابداران رسمی از طریق گسترش و بهبود آموزش، انجام تحقیقات و انتشار نشریات تخصصی و حرفه‌ای،
 - ت - حمایت از حقوق حرفه‌ای اعضا،
 - ث - برقراری ارتباط مستمر فنی و حرفه‌ای بین اعضا،
 - ج - ارتباط با موسسات و تشکلهای حرفه‌ای منطقه‌ای و بین‌المللی و در صورت نیاز عضویت در آنها.
- ماده ۳-** اشخاصی که در اجرای آیین‌نامه تعیین صلاحیت به عنوان حسابدار رسمی انتخاب می‌گردند با رعایت مقررات این اساسنامه عضو جامعه می‌باشند.
- تبصره ۱-** اشخاصی که عنوان حسابدار رسمی آنها لغو می‌شود، مجاز به استفاده از عنوان یاد شده نیستند و عضویت آنها در جامعه منتفی است.
- تبصره ۲-** موسسات حسابرسی موضوع تبصره (۳) قانون، عضو جامعه هستند.

ارکان

ماده ۴- ارکان جامعه به شرح زیر است:

- الف - شورای عالی،
- ب - هیأت مدیره،
- پ - هیأت عالی نظارت.

الف - شورای عالی

ماده ۵- اعضای اصلی شورای عالی یازده (۱۱) نفر هستند که از بین اعضای جامعه توسط اعضا انتخاب می‌شوند.

تبصره ۱- دستورالعمل مربوط به نحوه برگزاری انتخابات شورای عالی شامل طرز تشکیل جلسه و انتخابات هیأت ریسه جلسه، نحوه داوطلب شدن برای عضویت در شورای مذکور، چگونگی اداره جلسه، حد نصاب اعتبار جلسه، طرق اخذ آرا و شیوه نظارت بر برگزاری انتخابات، برای اولین دوره با پیشنهاد هیأت موسس (موضوع تبصره (۲) قانون) به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

بعد از تشکیل شورای عالی، هرگونه تغییر در دستورالعمل یاد شده بنا به پیشنهاد شورای مذکور و

تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی صورت خواهد گرفت.

تبصره ۲- شرایط داوطلبان برای عضویت در شورای عالی به شرح ذیل است:

الف - مفاد بندهای (الف، ب، ت، ث و ج) ماده (۱۵) این اساسنامه،

ب - داشتن حداقل (۱۰) سال سابقه کار حسابرسی، خدمات مالی، طراحی سیستم و یا مدیریت مالی بعد از اخذ مدرک کارشناسی (لیسانس).

تبصره ۳- تطبیق صلاحیت داوطلبان عضویت در شورای عالی با شرایط مذکور در تبصره (۲) بالا بر عهده وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌باشد.

تبصره ۴- مدت عضویت اعضای شورای عالی سه سال است و انتخاب مجدد آنها در دوره‌های متوالی مجاز است. اعضای قبلی تا انتخاب اعضای جدید موظف به ادامه کار هستند و در صورت فوت، استعفا یا لغو عنوان حسابدار رسمی آنها، عضو جدید از میان اعضای علی‌البدل برای مدت باقیمانده جایگزین می‌شود.

تبصره ۵- سه نفر ناظر به ترتیب ذیل بدون داشتن حق رای در جلسات شورای عالی شرکت خواهند کرد:

۱- یک نفر نماینده به انتخاب وزیر امور اقتصادی و دارایی،

۲- یک نفر نماینده به انتخاب شورای بورس،

۳- یک نفر نماینده به انتخاب شورای عالی بانکها.

ماده ۶- شورای عالی بالاترین رکن جامعه است و وظایف و اختیارات آن به شرح زیر است:

۱- انتخاب اعضای هیأت مدیره،

۲- تعیین خط مشی و تصویب برنامه‌های جامعه،

۳- تصویب آیین اخلاق و رفتار حرفه‌ای حسابداران رسمی در چارچوب استانداردهای اعلام شده توسط مراجع ذی‌صلاح قانونی،

۴- تصویب آیین‌نامه انضباطی و نظارت حرفه‌ای،

۵- تصویب آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی جامعه،

۶- تصویب بودجه سالانه جامعه، صورتهای مالی و گزارش عملکرد سالانه هیأت مدیره،

۷- تعیین اعضای هیأت‌های انتظامی بدوی از بین اعضای جامعه،

۸- تایید صلاحیت اعضای کارگروه‌های تخصصی،

۹- تصویب آیین‌نامه مربوط به چگونگی تشکیل، وظایف و اختیارات کارگروه‌های تخصصی،

۱۰- تعیین حقوق و مزایای اعضای هیأت مدیره و حق‌الزحمه اعضای هیأت‌های انتظامی بدوی و کارگروه‌های تخصصی،

۱۱- تصویب تشکیلات تفصیلی جامعه،

۱۲- تصویب رهنمودها و دستورالعمل‌های فنی و حرفه‌ای در چارچوب استانداردهای اعلام شده توسط مراجع ذی‌صلاح قانونی،

۱۳- تعیین مبلغ ورودیه و حق عضویت ثابت و متغیر اعضا،

- ۱۴- تهیه گزارش سالانه شورا برای ارائه به وزیر امور اقتصادی و دارایی،
- ۱۵- تعیین روزنامه کثیرالانتشار برای درج آگهی‌های رسمی جامعه،
- ۱۶- تعیین مدیر مسئول نشریه تخصصی جامعه،
- ۱۷- اعمال نظارت حرفه‌ای از طریق کارگروه‌های تخصصی،
- ۱۸- تصمیم‌گیری در خصوص سایر مواردی که برای ایفای وظایف جامعه لازم است و در این اساسنامه جزو وظایف سایر ارکان جامعه تعیین نشده است.
- ماده ۷-** شورای عالی باید در اولین جلسه هر دوره یک نفر را از بین اعضای خود به عنوان رئیس شورای عالی برای دوره سه ساله انتخاب نماید.
- تبصره ۱-** تغییر رئیس شورای عالی قبل از انقضای دوره سه ساله برعهده شورای مذکور می‌باشد.
- تبصره ۲-** رئیس شورای عالی، هماهنگ سازی و مدیریت تشکیل جلسات و ابلاغ مصوبات شورای مذکور و سایر موارد ذیربط با وظایف یاد شده را برعهده خواهد داشت.
- تبصره ۳-** انتخاب مجدد یک فرد برای ریاست شورای عالی در دوره‌های بعدی با رعایت مقررات بلامانع است.
- تبصره ۴-** تعیین حق حضور اعضای شورای عالی برعهده وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد بود.
- ماده ۸-** هیأت مؤسس موظف است بلافاصله پس از لازم‌الاجرا شدن این اساسنامه نسبت به برگزاری انتخابات برطبق ضوابط این اساسنامه اقدام نماید.
- ماده ۹-** جلسات شورای عالی با حضور حداقل هشت (۸) نفر از اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات گرفته شده با آرای حداقل موافق شش (۶) نفر از حاضران معتبر است.
- ب- هیأت مدیره**
- ماده ۱۰-** هیأت مدیره جامعه مرکب از سه (۳) و یا پنج (۵) نفر است که از بین اعضای جامعه توسط شورای عالی برای مدت سه سال انتخاب و با حکم رئیس شورای عالی منصوب می‌شوند. چنانچه برخی از اعضای هیأت مدیره در اثنای مدت یاد شده تغییر یابد، عضو جدید برای مدت باقیمانده انتخاب خواهد شد.
- تبصره ۱-** چنانچه اعضای موظف هیأت مدیره از بین حسابداران رسمی شاغل انتخاب شوند، کارت حسابدار رسمی آنها در دوران تصدی هیأت مدیره از شاغل به غیرشاغل تبدیل می‌شود. تعداد اعضای موظف و غیرموظف هیأت مدیره توسط شورای عالی تعیین خواهد شد.
- تبصره ۲-** انتخاب اعضای هیأت مدیره از بین اعضای شورای عالی جامعه مجاز نیست.
- تبصره ۳-** انتخاب مجدد اعضای هیأت مدیره با رعایت مقررات برای دوره‌های بعدی بلامانع است.
- ماده ۱۱-** شورای عالی از بین اعضای هیأت مدیره، یک نفر را به عنوان رئیس هیأت مدیره و دبیرکل جامعه برای مدت سه سال تعیین می‌کند. رئیس هیأت مدیره و دبیرکل جامعه به صورت تمام وقت انجام وظیفه می‌نمایند.
- تبصره ۱-** رئیس هیأت مدیره و دبیرکل جامعه اداره امور اجرایی جامعه را به جز در مواردی که بر

- عهده ارکان قرار دارد و مسئولیت اجرای مصوبات هیأت مدیره را بر عهده خواهد داشت.
- تبصره ۲-** رئیس هیأت مدیره و دبیرکل جامعه با حکم رئیس شورای عالی منصوب می‌شود و تغییر آن قبل از انقضای دوره سه ساله برعهده شورای عالی است.
- ماده ۱۲-** وظایف و اختیارات هیأت مدیره به شرح زیر است:
- ۱- اجرای مصوبه‌های شورای عالی،
 - ۲- تهیه و تنظیم برنامه‌های جامعه در چارچوب خطمشی تعیین شده توسط شورای عالی،
 - ۳- تهیه و تنظیم آیین اخلاق و رفتار حرفه‌ای،
 - ۴- تهیه و تنظیم آیین‌نامه انضباطی و نظارت حرفه‌ای،
 - ۵- تهیه و تنظیم آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی جامعه،
 - ۶- تهیه و تنظیم بودجه سالانه،
 - ۷- تهیه صورتهای مالی و گزارش فعالیت سالانه هیأت مدیره و ارائه آنها به هیأت عالی نظارت و شورای عالی،
 - ۸- تشکیل کارگروههای تخصصی و انتخاب اعضای کارگروههای یاد شده پس از تایید صلاحیت توسط شورای عالی،
 - ۹- تهیه آیین‌نامه مربوط به چگونگی تشکیل، وظایف و اختیارات کارگروههای تخصصی،
 - ۱۰- عزل و نصب کارکنان و تعیین حقوق و مزایای آنها،
 - ۱۱- تهیه و تنظیم تشکیلات تفصیلی جامعه،
 - ۱۲- اداره امور مالی، معاملاتی و استخدامی،
 - ۱۳- پیشنهاد مبلغ ورودیه و حق عضویت ثابت و متغیر اعضا،
 - ۱۴- عقد هرگونه قرارداد اعم از خرید، فروش، اجاره، اخذ تسهیلات مالی و هر نوع معامله دیگر در حدود فعالیت و بودجه مصوب جامعه،
 - ۱۵- افتتاح حسابهای بانکی،
 - ۱۶- نمایندگی جامعه در کلیه مراجع قانونی با حق توکیل به غیر، ارجاع به داوری و در موارد لازم هرگونه صلح و سازش،
 - ۱۷- تهیه و تصویب دستورالعملهای مورد نیاز برای اجرای وظایف محول شده.
- ماده ۱۳-** جلسات هیأت مدیره با حضور اکثریت اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات گرفته شده با رای موافق اکثریت اعضای هیأت مدیره معتبر است. آیین‌نامه داخلی هیأت مدیره توسط هیأت یاد شده تهیه و به تصویب شورای عالی می‌رسد.
- ماده ۱۴-** کارگروههای تخصصی که با عضویت اعضای جامعه تشکیل می‌شوند مشتمل بر موارد زیر هستند:

- ۱- کنترل کیفیت،
- ۲- فنی،
- ۳- قوانین و مقررات،

- ۴- آیین رفتار حرفه‌ای،
 - ۵- آموزش و کارآموزی،
 - ۶- موسسات حسابرسی،
 - ۷- استانداردهای حسابداری و حسابرسی،
 - ۸- سایر کارگروه‌های مورد نیاز به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای عالی.
- تبصره-** کارگروه‌های یاد شده دارای ماهیت فنی و تخصصی بوده و نظرهای آنان جنبه مشورتی دارد و تحت نظر ارکان ذیربط و براساس مقررات این اساسنامه فعالیت می‌نمایند.

پ - هیأت عالی نظارت

- ماده ۱۵-** هیأت عالی نظارت مرکب از یک نفر رئیس و دو نفر عضو است که براساس شرایط ذیل از بین حسابداران رسمی عضو جامعه توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی برای مدت دو سال تعیین می‌شوند و انتخاب مجدد آنها برای دوره‌های بعدی بلامانع است:
- الف - حسن شهرت و تعهد عملی به احکام دین مبین اسلام،
 - ب - وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران،
 - پ - داشتن حداقل پنج سال سابقه کار حسابرسی، خدمات مالی، طراحی سیستم و یا مدیریت مالی،
 - ت - داشتن تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران،
 - ث - نداشتن محکومیت کیفری مؤثر،
 - ج - نداشتن سوابق سوء حرفه‌ای، مالی و اداری.
- تبصره-** رئیس هیأت یاد شده به صورت موظف می‌باشد و اعضای آن تا تعیین اعضای جدید به انجام وظیفه ادامه می‌دهند.
- ماده ۱۶-** به منظور حصول اطمینان از رعایت مقررات مربوط و احراز کفایت نظارت حرفه‌ای، هیأت عالی نظارت دارای وظایف ذیل می‌باشد:
- الف - رسیدگی و اظهارنظر درباره درستی اطلاعات مندرج در گزارش عملکرد سالانه هیأت مدیره،
 - ب - رسیدگی و اظهارنظر در خصوص صورتهای مالی سالانه جامعه که توسط هیأت مدیره تهیه و تایید می‌شود،
 - پ - نظارت بر فعالیتهای جامعه از جمله کارگروه‌های تخصصی،
 - ت - انجام دیگر وظایف نظارتی بر فعالیت جامعه و اعضای آن که حسب مورد توسط شورای عالی جامعه و یا وزیر امور اقتصادی و دارایی تعیین و ابلاغ می‌شود.
- ماده ۱۷-** هیأت عالی نظارت در صورت لزوم می‌تواند در اجرای وظایف خود از خدمات حسابداران رسمی - شاغل و غیرشاغل - و موسسات حسابرسی عضو و سایر کارشناسان غیرمالی استفاده کند. ضوابط حق الزحمه اشخاص یاد شده به پیشنهاد هیأت عالی نظارت و تصویب شورای عالی جامعه مشخص می‌شود.
- ماده ۱۸-** حقوق و مزایای رئیس و اعضای موظف هیأت عالی نظارت به ترتیب معادل حقوق و مزایای

رئیس هیأت مدیره و دبیرکل و اعضای موظف هیأت مدیره جامعه است.

تبصره- حق الزحمه اعضای غیرموظف هیأت عالی نظارت توسط شورای عالی جامعه تعیین می‌شود.

ماده ۱۹- دبیرخانه هیأت عالی نظارت زیر نظر رئیس آن اداره می‌شود. تشکیلات دبیرخانه به پیشنهاد هیأت عالی نظارت به تصویب شورای عالی جامعه می‌رسد.

ماده ۲۰- کلیه هزینه‌های هیأت عالی نظارت و هزینه‌های موضوع ماده (۱۷) این اساسنامه از محل بودجه جامعه تأمین و پرداخت می‌شود. هیأت مدیره موظف است هر سال ضمن بودجه تنظیمی خود، هزینه‌های هیأت عالی نظارت را با نظر هیأت یاد شده پیش‌بینی و در بودجه جامعه منظور و تقدیم شورای عالی جامعه کند.

ماده ۲۱- هیأت مدیره، رئیس هیأت مدیره و دبیرکل جامعه، حسابداران رسمی و موسسات حسابرسی عضو مکلفند امکانات و تسهیلات لازم را برای انجام وظایف هیأت عالی نظارت فراهم کنند و کلیه اطلاعات، اسناد و مدارک مورد درخواست را در اختیار آنها یا نمایندگانشان قرار دهند.

ماده ۲۲- هیأت عالی نظارت موظف است به طور مستمر گزارش فعالیت‌های خود را حسب مورد به وزیر امور اقتصادی و دارایی، شورای عالی و هیأت مدیره ارسال کند.

ماده ۲۳- آیین‌نامه چگونگی انجام وظایف هیأت عالی نظارت (درخصوص مواردی که در مقررات این اساسنامه پیش‌بینی شده است) توسط هیأت یاد شده تهیه و به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی.

موسسات حسابرسی

ماده ۲۴- موسسه حسابرسی، موسسه‌ای است که به منظور انجام خدمات حسابرسی، بازرسی قانونی و سایر خدمات تخصصی و حرفه‌ای مندرج در بند ت ماده (۱) این اساسنامه، توسط حداقل سه نفر حسابدار رسمی شاغل و براساس شرایط زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- موسسه حسابرسی پس از صدور مجوز تأسیس توسط جامعه، باید برطبق مقررات به عنوان موسسه انتفاعی غیرتجاری ثبت شود.
- ۲- در نام هر موسسه حسابرسی باید عبارت «**موسسه حسابرسی**» و به دنبال نام موسسه، عبارت «**حسابداران رسمی**» قید شود.
- ۳- شرکای یک موسسه حسابرسی باید به طور تمام وقت منحصرأ در همان موسسه به کار حرفه‌ای اشتغال داشته باشند.
- ۴- شرکای موسسه حسابرسی در مقابل فعالیت‌های موسسه و اشخاص ثالث مسئولیت تضامنی دارند.

تبصره- فعالیت موسسات حسابرسی منحصرأ محدود به ارائه خدمات یاد شده در این ماده می‌باشد و انجام هرگونه فعالیت دیگر توسط آنها ممنوع است.

ماده ۲۵- اساسنامه هر یک از موسسات حسابرسی با رعایت کلیه موارد پیش‌بینی شده در اساسنامه نمونه‌ای که بنا به پیشنهاد هیأت مدیره جامعه به تصویب شورای عالی می‌رسد، تنظیم و پس از تایید رئیس هیأت مدیره و دبیرکل جامعه به ثبت خواهد رسید. مرجع ثبت موسسات، تنها موسساتی را به

نام «موسسه حسابرسی» ثبت می‌کند که از جامعه حسابداران رسمی ایران اجازه تأسیس دارند.

ماده ۲۶- موسسات حسابرسی موظفند کلیه مقرراتی را که در مورد تشکیل، اداره و نحوه فعالیت موسسات حسابرسی توسط جامعه وضع می‌شود، رعایت کنند.

ماده ۲۷- آیین‌نامه اجرایی این فصل توسط هیأت مدیره تهیه و به تصویب شورای عالی جامعه می‌رسد.

نظارت حرفه‌ای

ماده ۲۸- به منظور اطمینان از ارتقای کیفیت خدمات حرفه‌ای اعضا، هماهنگی در روشهای انجام امور حسابرسی و بازرسی قانونی، افزایش کیفیت گزارشهای حسابداران رسمی و موسسات حسابرسی، پیشگیری از رفتار ناسازگار با شئون حرفه‌ای و ضرورت گذراندن دوره‌های بازآموزی توسط اعضا، همچنین رعایت مقررات قانونی مربوط شامل مفاد این اساسنامه و آیین‌نامه‌ها و دستورالعملهای اجرایی آن، جامعه بر کار حرفه‌ای حسابداران رسمی و موسسات حسابرسی نظارت مستمر دارد.

تبصره ۱- نظارت جامعه بر فعالیت حرفه‌ای اعضا از طریق کارگروههای تخصصی ذیربط با نظارت ارکان صلاحیتدار جامعه انجام می‌گیرد. حسابداران رسمی و موسسات حسابرسی موظفند پرونده‌ها، اطلاعات و مدارک مورد نیاز را برای بررسی در اختیار کارگروهها قرار دهند. کارگروههای تخصصی یاد شده وظیفه بررسی، رسیدگی، اظهارنظر و ارائه گزارش مقتضی به ارکان ذیصلاح جامعه را انجام خواهند داد.

تبصره ۲- کلیه اطلاعات، مدارک و پرونده‌های یاد شده در این ماده جزو اسناد طبقه‌بندی شده تلقی می‌شود و به صورت امانت در اختیار اعضای کارگروهها و مأموران آنها قرار می‌گیرد و افشای مطالب آنها منحصراً در مراجع ذیصلاح مجاز است.

ماده ۲۹- رعایت مقررات جامعه و پیروی از رهنمودها و تذکرات ابلاغ شده از سوی ارکان ذیصلاح جامعه در مورد رفع نارساییهای خدمت حرفه‌ای اعضا توسط آنها الزامی است. عدم توجه اعضا به موارد اعلام شده در این فصل، مستلزم احاله نتیجه رسیدگی به هیأت‌های انتظامی است.

ماده ۳۰- هیأت مدیره موظف است حداقل هر سال یک بار چگونگی فعالیت حرفه‌ای هر یک از اعضا را رسیدگی کند.

هیأت‌های انتظامی

ماده ۳۱- به منظور رسیدگی به تخلفات انتظامی اعضای جامعه از مقررات مربوط، هیأت‌های انتظامی بدوی و هیأت عالی انتظامی تشکیل می‌شوند.

تبصره ۱- هیأت‌های انتظامی بدوی به تعداد مورد نیاز تشکیل می‌گردند.

ماده ۳۲- هر یک از هیأت‌های انتظامی بدوی دارای سه عضو اصلی و یک عضو علی‌البدل است که توسط شورای عالی تعیین و برای مدت سه سال منصوب می‌شوند. تغییر هر یک از اعضای هیأت‌های

یاد شده قبل از پایان دوره تصدی آنها منحصرأ با تصمیم دو سوم آرای اعضای شورای عالی انجام می‌شود.

تبصره ۱- عضو علی‌البدل در غیاب هر یک از اعضای اصلی، به جای آن انجام وظیفه می‌کند و همان وظایف و اختیارات و مسئولیتهای عضو اصلی را برعهده دارد.

تبصره ۲- اعضای هیأت‌های انتظامی بدوی باید از بین حسابداران رسمی غیرشاغل انتخاب شوند و هیچیک از آنها نمی‌توانند در بیش از یک هیأت انتظامی عضویت داشته باشند.

تبصره ۳- رئیس و نایب رئیس هر یک از هیأت‌های انتظامی بدوی توسط شورای عالی تعیین می‌شود.

تبصره ۴- انتخاب مجدد اعضای هیأت‌های مذکور بلامانع است.

تبصره ۵- جلسات هیأت‌ها با حضور کلیه اعضا معتبر است.

ماده ۳۳- هیأت عالی انتظامی مرکب از سه عضو اصلی و سه عضو علی‌البدل است. هیأت یاد شده با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

۱- یک نفر حسابدار رسمی غیرشاغل به انتخاب شورای عالی جامعه،

۲- یک نفر حسابدار رسمی به انتخاب وزیر امور اقتصادی و دارایی،

۳- یک نفر متخصص رشته حقوق به انتخاب وزیر دادگستری.

تبصره ۱- وزیر امور اقتصادی و دارایی و وزیر دادگستری و شورای عالی جامعه هر کدام یک نفر را برحسب مورد ذیربط با همان شرایط مقرر در بندهای بالا برای عضو اصلی - به عنوان عضو علی‌البدل تعیین خواهند نمود.

تبصره ۲- عضو علی‌البدل در غیاب هر یک از اعضای اصلی به جای آنها انجام وظیفه می‌کند و همان اختیارات و مسئولیتهای عضو اصلی را برعهده دارد. هر عضو علی‌البدل، برحسب مورد، به جای عضو اصلی مربوط فعالیت می‌نماید.

تبصره ۳- اعضای حسابدار رسمی هیأت عالی انتظامی نمی‌توانند در هیأت‌های انتظامی بدوی عضویت داشته باشند.

تبصره ۴- رئیس و نایب رئیس هیأت عالی انتظامی توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌شود.

ماده ۳۴- اعضای شورای عالی، هیأت مدیره، هیأت عالی نظارت، کارگروه‌های تخصصی موضوع ماده (۱۴) این اساسنامه نمی‌توانند به عضویت هیأت عالی انتظامی و هیأت‌های انتظامی بدوی درآیند.

ماده ۳۵- تنبیه‌های انضباطی اعضا به شرح زیر است:

۱- اخطار بدون درج در پرونده،

۲- توبیخ با درج در پرونده،

۳- ممنوعیت از پذیرش کار جدید برای مدت معین،

۴- تعلیق عضویت تا یک سال،

۵- تعلیق عضویت بیش از یک سال،

۶- لغو عنوان حسابدار رسمی.

تبصره ۱- آرای صادر شده توسط هیأت‌های انتظامی بدوی در مورد تنبیه‌های ردیف‌های (۱) و (۲) قطعی است و قابل تجدیدنظر نمی‌باشند.

تبصره ۲- درخصوص تنبیه‌های انضباطی موضوع ردیف‌های (۳) تا (۶) این ماده، پس از صدور رای توسط هیأت انتظامی بدوی، مفاد آن توسط دبیرکل به متهم ابلاغ می‌شود. متهم می‌تواند ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ، درخواست تجدیدنظر نماید و دفاعیات خود را کتباً به هیأت عالی انتظامی تسلیم کند.

تبصره ۳- دبیرکل جامعه نیز می‌تواند ظرف مهلت مقرر در تبصره (۲)، از رای یاد شده تقاضای تجدیدنظر نماید و آن را به طور کتبی به هیأت عالی انتظامی تسلیم کند.

تبصره ۴- هیأت عالی انتظامی با دعوت از متهم و انجام بررسی‌های لازم، رای مقتضی را صادر می‌کند. این رای در خصوص تنبیه‌های انضباطی ردیف‌های (۳) و (۴) این ماده قطعی و لازم‌الاجراست و عدم تسلیم به موقع دفاعیه با عدم حضور متهم در جلسات رسیدگی، مانع از صدور رای نیست. قطعی شدن رای صادره در مورد تنبیه‌های انضباطی ردیف‌های (۵) و (۶) منوط به تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌باشد. چنانچه وزیر امور اقتصادی و دارایی رای هیأت عالی انتظامی را در موارد یاد شده نقض نماید، موضوع و پرونده مربوط را به هیأت تشخیص صلاحیت برای اتخاذ رای نهایی ارجاع می‌دهد.

تبصره ۵- بندهای ج و د ماده (۲) آیین‌نامه تعیین صلاحیت تنها پس از ارجاع وزیر امور اقتصادی و دارایی (مذکور در تبصره (۴) بالا) اجرا می‌شود.

تبصره ۶- چنانچه متهم یا دبیرکل جامعه ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ رای، به آرای صادر شده توسط هیأت انتظامی بدوی - موضوع تنبیه‌های ردیف‌های (۳) تا (۶) ماده (۳۵) این اساسنامه کتباً اعتراض کند، موضوع قابل طرح در مرجع تجدیدنظر است، در غیر این صورت آرای صادره پس از انقضای مهلت یاد شده قطعی و لازم‌الاجراست. در صورت انجام اعتراض در ظرف مهلت یاد شده، پرونده مربوط به هیأت عالی انتظامی ارسال خواهد شد.

ماده ۳۶- رسیدگی به تخلفات انتظامی اعضای شورای عالی جامعه تنها در صلاحیت هیأت عالی انتظامی است و هیأت مذکور راساً به آن رسیدگی و رای قطعی و نهایی را صادر می‌نماید.

ماده ۳۷- انصراف اعضا از عضویت در جامعه، مانع از رسیدگی و اعمال تنبیه‌های انضباطی عضو متخلف نیست.

ماده ۳۸- آن دسته از اعضای جامعه که به تنبیه‌های مقرر در ردیف‌های (۴)، (۵) و (۶) ماده (۳۵) این اساسنامه به طور قطعی محکوم می‌شوند، به ترتیب برای مدت (۴) سال، (۱۰) سال و به طور دائم در ارکان جامعه نمی‌توانند عضویت داشته باشند.

ماده ۳۹- درخواست پذیرش مجدد اشخاصی که عنوان حسابدار رسمی آنها لغو می‌شود تا مدت (۵) سال در هیأت تشخیص صلاحیت قابل طرح نیست.

ماده ۴۰- آیین‌نامه اجرایی این فصل مشتمل بر نحوه رسیدگی هیأت‌ها، تعیین انواع تخلفات انتظامی

متناسب با تنبیهات و سایر موارد مربوط با پیشنهاد شورای عالی و به تصویب مشترک وزرای امور اقتصادی و دارایی و دادگستری خواهد رسید.

مقررات مالی

ماده ۴۱- درآمدهای جامعه به شرح زیر است:

۱- ورودیه اعضا،

۲- حق عضویت (ثابت و متغیر)،

۳- درآمد برگزاری برنامه‌های آموزشی و پژوهشی، همایشها و انتشارات،

۴- کمکهای داوطلبانه و هدایای اشخاص.

تبصره ۱- مبلغ ورودیه و حق عضویت، پس از اعمال نظارت مندرج در مواد (۵۰)، (۵۱) و (۵۲) قابل وصول است.

تبصره ۲- دریافت کمکهای داوطلبانه و هدایا پس از تصویب شورای عالی مجاز است.

تبصره ۳- وجوه پرداختی موضوع این ماده توسط اعضا و دیگر اشخاص، از نظر مالیاتی جزو هزینه‌های قابل قبول آنها به حساب می‌آید.

ماده ۴۲- هزینه‌ها و پرداختهای جامعه در چارچوب بودجه مصوب و با رعایت مقررات این اساسنامه و آیین‌نامه‌های مربوط انجام می‌شود.

ماده ۴۳- کلیه اسناد و اوراق مالی و تعهدآور، افتتاح حسابهای بانکی و برداشت از آنها مشترکاً با امضای دبیرکل و یکی از اعضای هیأت مدیره خواهد بود و در غیاب دبیرکل به امضای مشترک دو نفر از اعضای هیأت مدیره - که یکی از آنها توسط دبیرکل معرفی می‌شود - معتبر می‌باشد.

ماده ۴۴- سال مالی جامعه از تاریخ اول فروردین ماه هر سال شروع و در پایان اسفندماه همان سال خاتمه می‌یابد. اولین دوره مالی جامعه، از تاریخ تشکیل آن شروع می‌شود.

ماده ۴۵- در صورت انحلال جامعه، مازاد دارایی بر بدهی آن، مطابق نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی، به موسسات علمی - فرهنگی غیرانتفاعی کشور واگذار می‌شود.

صورتهای مالی و گزارشهای سالانه جامعه

ماده ۴۶- هیأت مدیره موظف است صورتهای مالی جامعه و گزارش سالانه خود را حداکثر دو ماه پس از پایان سال مالی به هیأت عالی نظارت و وزیر امور اقتصادی و دارایی ارائه نماید.

ماده ۴۷- هیأت عالی نظارت مکلف است ظرف یک ماه از تاریخ دریافت صورتهای مالی و گزارش هیأت مدیره، گزارش رسیدگی خود را مطابق مقررات ردیفهای (الف) و (ب) ماده (۱۶) این اساسنامه، به شورای عالی و وزیر امور اقتصادی و دارایی ارائه کند.

ماده ۴۸- شورای عالی موظف است حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ دریافت گزارش هیأت عالی نظارت، در خصوص صورتهای مالی و گزارش هیأت مدیره تصمیم‌گیری کند.

ماده ۴۹- خلاصه تصمیمات شورای عالی و هیأت مدیره باید به نحو مقتضی به اطلاع اعضای جامعه و وزیر امور اقتصادی و دارایی برسد.

نظارت عمومی

ماده ۵۰- شورای عالی باید موارد ذیل را برای وزیر امور اقتصادی و دارایی ارسال نماید:

الف - آیین‌نامه‌های موضوع بندهای (۳) و (۴) ماده (۶) این اساسنامه،

ب - مبلغ ورودیه و حق عضویت ثابت و متغیر اعضا موضوع بند (۱۳) ماده (۶) این اساسنامه.

ماده ۵۱- وزیر امور اقتصادی و دارایی موارد یاد شده در ماده (۵۰) را ظرف حداکثر مدت یک ماه از تاریخ وصول آنها، مورد بررسی قرار داده و موارد مغایرت آنها را با قوانین و مقررات جاری کشور تعیین و با ذکر دلیل به شورای عالی جامعه اعلام می‌نماید. در صورت نبودن مغایرت‌های یاد شده، موضوع عدم مغایرت توسط وزیر ظرف مهلت مذکور برای شورای عالی ارسال می‌گردد و چنانچه ظرف مهلت مزبور اعلام نظر ننماید، در حکم موافقت وی تلقی خواهد شد و مصوبه شورای عالی قابل اجراست.

ماده ۵۲- شورای عالی موظف است مغایرت‌های اعلامی توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی را رفع کند و آن را برای وی جهت بررسی مجدد برابر با ماده (۵۱) ارسال نماید. در هر صورت رفع مغایرت‌های یاد شده توسط شورای عالی الزامی است.

ماده ۵۳- در مواردی که وزیر امور اقتصادی و دارایی در امور مربوط به وظایف و مسئولیت‌های اعضای هیأت مدیره، اعضای هیأت‌های انتظامی، اعضای شورای عالی، اعضای هیأت عالی نظارت و یا سایر اعضای جامعه، تخلف مالی، اداری و انتظامی و یا سایر تخلفات حرفه‌ای مشاهده و یا احراز نماید رسیدگی به امر را به مراجع قانونی ذیصلاح ارجاع و پیگیری خواهد نمود.

صدور پروانه حسابداری رسمی

ماده ۵۴- هیأت تشخیص صلاحیت بعد از تایید نهایی صلاحیت حسابداران رسمی، فهرست آنان را برای صدور کارت شناسایی عکسدار به دبیرکل جامعه به طور کتبی معرفی خواهد کرد.

ماده ۵۵- کلیه حسابداران رسمی باید دارای کارت شناسایی عکسدار باشند و این کارت به منزله پروانه حسابداری رسمی محسوب می‌شود. اشتغال هر حسابدار رسمی به خدمات تخصصی و حرفه‌ای (موضوع بند ت ماده (۱) این اساسنامه) منوط به دارا بودن کارت یاد شده می‌باشد.

تبصره- در صورتی که کارت حسابداران رسمی شاغل برابر مقررات به غیر شاغل تبدیل شود، فهرست آنان توسط هیأت تشخیص برای دبیرکل جامعه ارسال خواهد شد.

ماده ۵۶- دبیرکل موظف است که برای هر یک از حسابداران رسمی موضوع ماده (۵۴) کارت شناسایی عکسدار صادر نماید. مدت اعتبار این کارتها دو سال است و هر دو سال یک بار تمدید می‌شود.

تبصره ۱- هیأت تشخیص صلاحیت مکلف است در اجرای بند ب ماده (۲) آیین‌نامه تعیین صلاحیت،

از جامعه کسب نظر نماید و براساس و به استناد آن اقدام نماید.

تبصره ۲- چنانچه با انجام مفاد تبصره (۱) این ماده هیأت تشخیص صلاحیت اشخاصی از حسابداران رسمی را تایید ننمود، فهرست آنان را به طور کتبی به دبیرکل جامعه اعلام خواهد نمود.

ماده ۵۷- دبیرکل جامعه در دی ماه هر سال صورت اسامی کلیه حسابداران رسمی را با قید شاغل و غیرشاغل در روزنامه رسمی و حداقل یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار منتشر خواهد نمود. اسامی اشخاصی که طی هر سال عنوان حسابدار رسمی آنان لغو یا تعلیق می‌گردد باید بلافاصله از راههای یاد شده به اطلاع عموم، وزیر امور اقتصادی و دارایی و ارکان جامعه برسد.

تبصره- مراجع ذیربط مقرر در این اساسنامه موظفند مشخصات اعضای را که عنوان حسابدار رسمی آنان لغو یا تعلیق می‌شوند و یا به سایر تنبیه‌های انضباطی محکوم می‌گردند برای دبیرکل جامعه و هیأت تشخیص صلاحیت به طور کتبی ارسال دارند.

مقررات متفرقه

ماده ۵۸- جامعه حسابداران رسمی ایران جامعه‌ای حرفه‌ای و غیرسیاسی است و از مجامع حرفه‌ای موضوع بند (۴) ماده (۲) قانون مالیاتهای مستقیم - مصوب ۱۳۶۶ - به حساب می‌آید.

ماده ۵۹- مسئولیت جبران هرگونه خساراتی که از ارائه خدمات تخصصی و حرفه‌ای اعضا به اشخاص ثالث وارد شود بر عهده عضو ذیربط است. در خصوص موسسات حسابرسی در صورتی که داراییهای موسسه برای جبران خسارات کافی نباشد، شرکای موسسه حسابرسی متضامناً مسئول تادیه مانده خسارات هستند.

ماده ۶۰- عضویت حسابداران رسمی شاغل به طور غیرموظف در شورای عالی، هیأت عالی نظارت، هیأت‌های انتظامی و کارگروه‌های تخصصی جامعه از مصادیق خدمات تخصصی و حرفه‌ای موضوع بند ت ماده (۱) این اساسنامه نیست.

ماده ۶۱- حسابداران رسمی شاغل در سازمان حسابرسی و یا موسسات حسابرسی و یا در نزد سایر حسابداران رسمی ارائه دهنده خدمات حرفه‌ای مستقل، مجاز به ارائه خدمات تخصصی و حرفه‌ای مستقل از سازمان و موسسات و اشخاص یاد شده نیستند و عدم مراعات حکم مذکور، تخلف محسوب می‌شود.

ماده ۶۲- سقف مجاز ارائه خدمات تخصصی و حرفه‌ای توسط اعضا متناسب با ترکیب و تعداد کارکنان آنها به موجب آیین‌نامه‌ای است که با پیشنهاد شورای عالی جامعه به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد رسید.

ماده ۶۳- عدم حضور هر یک از اعضای ارکان جامعه به دلایل غیرموجه در سه جلسه متوالی - به تشخیص رئیس شورای عالی - به منزله استعفای آنها از عضویت در رکن مربوط است.

ماده ۶۴- آن دسته از مفاد آیین‌نامه تعیین صلاحیت که با مقررات این اساسنامه مغایرت دارند ملغی می‌گردند.

ماده ۶۵- در صورت لزوم، اساسنامه جامعه به ترتیب ذیل اصلاح خواهد شد:

- الف - به پیشنهاد شورای عالی و تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران، یا
ب - با پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران.

آیین‌نامه اجرایی تبصره (۴) قانون استفاده از خدمات تخصصی و

حرفه‌ای حسابداران ذی‌صلاح به عنوان حسابدار رسمی

مصوب جلسه مورخ ۱۳۷۹/۶/۱۳ هیأت وزیران

ماده ۱

به منظور اعمال نظارت مالی بر واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی و همچنین حصول اطمینان از قابل اعتماد بودن صورتهای مایل واحدهای مزبور در جهت حفظ منافع عمومی، صاحبان سرمایه و دیگر اشخاص ذی‌نفع، اشخاص حقیقی و حقوقی به ترتیبی که در این آیین‌نامه معین می‌شود از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران رسمی شاغل و موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران استفاده خواهند نمود.

ماده ۲

اشخاص حقوقی ذیل مکلفند حسب مورد «حسابرس و بازررس قانونی» یا «حسابرس» خود را از میان موسسات حسابرسی که عضو جامعه حسابداران رسمی ایران می‌باشند، انتخاب نمایند:
الف - شرکتهای پذیرفته شده یا متقاضی پذیرش در بورس اوراق بهادار و شرکتهای تابعه و وابسته به آنها،

ب - شرکتهای سهامی عام و شرکتهای تابعه و وابسته به آنها،

ج - شرکتهای موضوع بندهای الف و ب ماده (۷) قانون اساسنامه سازمان حسابرسی با رعایت ترتیبات مقرر در تبصره یک ماده (۱۳۲) قانون محاسبات عمومی،

هـ - شعب و دفاتر نمایندگی شرکتهای خارجی که در اجرای قانون اجازه ثبت شعبه و نمایندگی شرکتهای خارجی - مصوب ۱۳۷۶ - در ایران ثبت شده‌اند،

و - موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکتهای سازمانها و موسسات تابعه و وابسته به آنها،

ز - سایر اشخاص حقوقی و حقیقی زیر که با در نظر گرفتن عواملی از قبیل درجه اهمیت، حساسیت و حجم فعالیت آنها (میزان فروش محصولات یا خدمات، جمع داراییها، تعداد پرسنل و میزان سرمایه) و همچنین میزان ظرفیت کاری موسسات حسابرسی و حسابداران رسمی، مشخصات یا فهرست آنها توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تا پایان دی ماه هر سال اعلام می‌گردد:

۱- شرکتهای سهامی خاص و سایر شرکتهای و همچنین موسسات انتفاعی غیرتجاری،

۲- شرکتهای و موسسات تعاونی و اتحادیه‌های آنها،

۳- اشخاص حقیقی که طبق مقررات قانونی مربوط، مکلف به نگهداری دفاتر قانونی هستند.

تبصره ۱- اشخاص موضوع این ماده می‌توانند از خدمات سازمان حسابرسی که تنها موسسه حسابرسی دولتی می‌باشد، به عنوان «حسابرس و بازررس قانونی» یا «حسابرس» خود حسب مورد

استفاده نمایند.

تبصره ۲- ضوابط تشخیص شرکتهای تابعه و وابسته، با توجه به اصول و ضوابط حسابداری موضوع بند ز ماده (۷) قانون اساسنامه سازمان حسابرسی تعیین می‌گردد.

تبصره ۳- با تعیین و اعلام وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌توان برای «حسابرسی و بازرسی قانونی» یا «حسابرسی» اشخاص موضوع بند ز این ماده، از خدمات حسابداران رسمی نیز استفاده کرد.

ماده ۳

صورت‌های مالی اشخاص موضوع ماده (۲) که حسب مورد فاقد گزارش «حسابرسی و بازرسی قانونی» یا «گزارش حسابرسی» موضوع این آیین‌نامه باشد در هیچ یک از وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی، شرکتهای دولتی، بانکها و بیمه‌ها، موسسات اعتباری غیربانکی، سازمان بورس اوراق بهادار و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی معتبر نمی‌باشد و به نفع اشخاص مزبور قابل استناد نخواهد بود.

تبصره- استفاده اشخاص حقیقی و حقوقی موضوع این ماده از تسهیلات قابل ارائه توسط وزارتخانه‌ها، موسسات، سازمانها، دستگاهها و شرکتهای مذکور در این ماده که وفق مقررات و ضوابط اعلام شده مستلزم ارائه صورت‌های مالی می‌باشد، حسب مورد منوط به ارائه گزارش حسابدار رسمی یا موسسه حسابرسی موضوع این آیین‌نامه می‌باشد.

ماده ۴

حسابداران رسمی و موسسات حسابرسی مکلفند در گزارش «حسابرسی و بازرسی قانونی» یا «گزارش حسابرسی» که با رعایت قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷ و طبق اصول و ضوابط حسابرسی تهیه می‌شود، نسبت به حسابها و صورت‌های مالی رسیدگی شده درباره موارد زیر صریحاً اظهار نظر نمایند:

الف - رعایت قوانین و مقررات تجاری، مالیاتی و سایر قوانین و مقررات مرتبط با فعالیت شخص مورد رسیدگی،

ب - رعایت اصول و ضوابط حسابداری در تهیه و ارائه صورت‌های مالی و یادداشت‌های همراه صورت‌های مزبور،

ج - نحوه ارائه وضعیت مالی و نتایج عملیات شخص مورد رسیدگی در صورت‌های مالی.

تبصره ۱- هرگاه حسابداران رسمی و موسسات حسابرسی در جریان رسیدگی، به هرگونه تخلف از مقررات موضوع این ماده از ناحیه هیأت مدیره و مدیرعامل برخورد نمایند، مکلفند موارد را در گزارش خود منعکس کنند.

تبصره ۲- مقصود از اصول و ضوابط حسابرسی، اصول متعارف در حرفه حسابرسی، استانداردهای موضوع بند ز ماده (۷) قانون اساسنامه سازمان حسابرسی و آیین رفتار حرفه‌ای موضوع بند (۳) ماده (۶) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران می‌باشد.

تبصره ۳- مقصود از اصول و ضوابط حسابداری، اصول متداول در حسابداری و استانداردهای موضوع بند ز ماده (۷) قانون اساسنامه سازمان حسابرسی می‌باشد.

ماده ۵

حسابداران رسمی و موسسات حسابرسی که عهده‌دار انجام وظایف حسابرسی و بازرسی قانونی و یا حسابرسی اشخاص مشمول ماده (۲) این آیین‌نامه می‌باشند در صورت درخواست اشخاص مزبور مکلفند علاوه بر گزارش موضوع ماده (۴) فوق، گزارش حسابرسی مالیاتی جداگانه طبق نمونه‌ای که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و در دسترس قرار می‌گیرد تنظیم کنند و جهت تسلیم به حوزه مالیاتی مربوط در اختیار مؤدی قرار دهند. گزارش اخیرالذکر باید شامل موارد زیر باشد:

الف - اظهارنظر نسبت به دفاتر قانونی مطابق آیین نامه چگونگی تنظیم و تحریر و نگهداری دفاتر و همچنین کفایت اسناد و مدارک حسابداری برای امر حسابرسی طبق قوانین مالیاتی،

ب - تعیین درآمد مشمول مالیات براساس قوانین و مقررات مالیاتی به ویژه مقررات فصل هزینه‌های قابل قبول و استهلاکات،

ج - اظهارنظر نسبت به مالیاتهایی که مؤدی به موجب قانون مکلف به کسر و پرداخت آن به وزارت امور اقتصادی و دارایی بوده است (مالیاتهای تکلیفی).

تبصره ۱- هرگاه حسابدار رسمی یا موسسه حسابرسی در اجرای بند الف این ماده به موارد ایرادی برخورد نماید که به نظر او به اعتبار دفاتر قانونی خللی وارد ننماید و تعیین درآمد واقعی مشمول مالیات امکان‌پذیر باشد ضمن درج موارد ایراد در گزارش خود، درآمد مشمول مالیات را تعیین خواهد کرد و در صورتی که دفاتر و اسناد و مدارک مزبور برای محاسبه درآمد مشمول مالیات غیرقابل رسیدگی بوده یا به علت عدم رعایت موازین قانونی و آیین‌نامه مربوط مورد قبول واقع نشود، حسابدار رسمی یا موسسه حسابرسی باید مراتب را به اداره مالیاتی مربوط و مؤدی کتباً اعلام نماید تا اداره مالیاتی نظر هیأت موضوع بند (۳) ماده (۹۷) قانون مالیاتهای مستقیم را اخذ نماید.

چنانچه نظر هیأت موضوع بند (۳) ماده (۹۷) فوق‌الذکر مبنی بر تایید اعتبار دفاتر باشد، نظر هیأت باید وسیله اداره مالیاتی جهت ادامه رسیدگی و تعیین درآمد مشمول مالیات به حسابدار رسمی یا موسسه حسابرسی ابلاغ شود و در صورتی که نظر هیأت مبنی بر رد دفاتر باشد در این صورت ممیز مالیاتی مطابق مقررات موضوعه نسبت به تعیین درآمد مشمول مالیات و مطالبه مالیات اقدام خواهد نمود.

تبصره ۲- از لحاظ مقررات این آیین‌نامه، قبول گزارش حسابرسی مالیاتی موکول به آن است که حسابدار رسمی یا موسسه حسابرسی تنظیم کننده گزارش حسابرسی موضوع ماده (۴) این آیین‌نامه، آن را تهیه نموده و این گزارش به ضمیمه گزارش اخیر و یا ظرف مهلت مقرر در ماده (۶) این آیین‌نامه به حوزه مالیاتی تسلیم شده باشد.

ماده ۶

مأموران تشخیص مالیات، گزارش حسابرسی مالیاتی را که همراه اظهارنامه مالیاتی یا حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه مالیاتی تسلیم شده باشد، بدون رسیدگی قبول نموده و مطابق مقررات مالیاتی برگ تشخیص مالیات صادر می‌نمایند.

تبصره ۱- در صورتی که قبل و یا بعد از صدور برگ تشخیص مالیات، حسب اطلاعات و مدارک به دست آمده نسبت به گزارش حسابرسی مالیاتی در خصوص بند الف ماده (۴) تنها در مورد عدم ثبت فعالیت‌های مالی به بررسی اسناد و مدارک و دفاتر نیاز باشد، اداره مالیاتی موضوع را کتباً از حسابدار رسمی یا موسسه حسابرسی و مؤدی حسب مورد استعلام خواهد نمود.

تبصره ۲- در صورتی که قبل از صدور برگ تشخیص مالیات نسبت به گزارش حسابرسی مالیاتی در خصوص بندهای ب و ج ماده (۵) به توضیحات تکمیلی و مدارکی نیاز باشد باید مطابق تبصره فوق اقدام شود. مؤدی یا حسابدار رسمی یا موسسه حسابرسی مکلف است، حداکثر ظرف یکماه از تاریخ ابلاغ، اسناد و مدارک و دفاتر موضوع تبصره یک و توضیحات و اطلاعات تکمیلی و مدارک موضوع این تبصره را حسب مورد به اداره مالیاتی مربوط ارائه نماید. در صورت احراز عدم ثبت فعالیت مالی، یا در صورت عدم ارائه اسناد و مدارک و دفاتر و یا عدم ارائه توضیحات تکمیلی و مدارک در مهلت فوق، مأمور تشخیص مالیات با توجه به اطلاعات و اسناد و مدارک به دست آمده حسب مورد مطابق بند (۲) یا (۳) ماده (۹۷) قانون مالیات‌های مستقیم رفتار و نسبت به تعیین درآمد مشمول مالیات و مطالبه مالیات متعلق و یا مالیات‌های تکلیفی طبق مقررات مربوط اقدام خواهد نمود.

تبصره ۳- در مواردی که پرونده مالیاتی مؤدیان مذکور در جلسه هیأت موضوع بند (۳) ماده (۹۷) فوق مطرح است یکی از اعضای هیأت مزبور توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی از بین حسابداران رسمی غیرشاغل انتخاب می‌شود.

تبصره ۴- در صورتی که درآمد مشمول مالیات قطعی شده با درآمد مشمول مالیات تعیین شده توسط حسابدار رسمی یا موسسه حسابرسی، بیش از (۲۰٪) مشروط به اینکه بیش از مبلغ یکصد میلیون ریال شود، اختلاف داشته باشد، و یا مبلغ اختلاف در هر صورت بیش از مبلغ پانصد میلیون ریال گردد، وزارت امور اقتصادی و دارایی در صورت لزوم مراتب را جهت رسیدگی به جامعه حسابداران رسمی اعلام خواهد نمود تا در صورت احراز تخلف، نسبت به تعقیب متخلف یا متخلفین اقدام شود. نصابهای ریالی موضوع این تبصره برای هر سال مالیاتی با رعایت نرخ تورم رسمی سالانه اعلام شده از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به وسیله وزارت امور اقتصادی و دارایی در سه ماهه اول سال بعد اعلام می‌گردد.

تبصره ۵- چنانچه نسبت به اعلام عدم رعایت مقررات قانونی مالیات‌های تکلیفی توسط مؤدی مالیاتی، در گزارش حسابرسی مالیاتی حسابدار رسمی یا موسسه حسابرسی، نقص یا تخلفی مشاهده گردد، وزارت امور اقتصادی و دارایی در صورت لزوم مراتب را جهت رسیدگی به تخلف احتمالی به جامعه حسابداران رسمی اعلام خواهد نمود.

ماده ۷

سایر اشخاص حقوقی و حقیقی که مشمول مفاد ماده (۲) این آیین‌نامه نمی‌گردند، می‌توانند حسابرسی صورتهای مالی و تنظیم گزارش مالیاتی خود را به حسابدار رسمی یا موسسه حسابرسی ارجاع و گزارش مزبور را، به ضمیمه اظهارنامه مالیاتی و صورتهای مالی، و یا ظرف مهلت مقرر در ماده (۶) این آیین‌نامه به حوزه مالیاتی مربوط تسلیم نمایند. در این صورت، مشمول مفاد مواد (۵) و (۶) این آیین‌نامه و تبصره‌های ذیل آن خواهند بود.

تبصره - وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌تواند حسابرسی صورتهای مالی و تنظیم گزارش مالیاتی اشخاص حقوقی و حقیقی را به حسابداران رسمی یا موسسات حسابرسی واگذار نماید. در این صورت پرداخت حق الزحمه، طبق مقررات مربوط به عهده وزارت مزبور خواهد بود.

ماده ۸

اشخاص حقیقی و حقوقی می‌توانند با کسب نظر موافق سازمان تأمین اجتماعی، حسابرسی دفاتر قانونی و تنظیم گزارش تعیین مبالغ مشمول کسر حق بیمه خود را به حسابداران رسمی یا موسسات حسابرسی موضوع این آیین‌نامه ارجاع، و حسابداران و موسسات مذکور با رعایت تکالیف کارفرمایان بر مبنای قوانین، مقررات و دستورالعملهای سازمان تأمین اجتماعی، گزارش حسابرسی لازم را تهیه کنند (که در این صورت گزارش مزبور مبنای محاسبه حق بیمه قرار خواهد گرفت).

تبصره - حکم این ماده مانع مطالبه حق بیمه ناشی از اشتباه در محاسبات و موارد ذکر نشده در گزارش حسابرسی مذکور در فوق طبق مقررات تأمین اجتماعی و سایر مقررات، حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ تسلیم گزارش نخواهد بود.

ماده ۹

اشخاص حقوقی و حقیقی می‌توانند با کسب نظر موافق دستگاههای دولتی دریافت کننده مالیاتهای غیرمستقیم، مابه‌التفاوتهای قیمت کالا و خدمات، حقوق و عوارض دولت، شهرداریها، آموزش و پرورش، تربیت بدنی و سایر موارد، از خدمات حسابداران رسمی و موسسات حسابرسی برای تهیه گزارشهای حسابرسی ویژه در خصوص موارد یاد شده استفاده نمایند. در این صورت دستگاههای دولتی مذکور موظفند گزارشهای حسابرسی ویژه مزبور را مبنای محاسبه و دریافت مطالبات خود قرار دهند.

تبصره - دستگاههای دولتی موضوع این ماده راساً نیز می‌توانند حسابرسی ویژه و تهیه گزارش مربوط در خصوص اشخاص حقوقی و حقیقی را به حسابداران رسمی یا موسسات حسابرسی واگذار نمایند. در این صورت پرداخت حق الزحمه طبق مقررات مربوط به عهده دستگاه دولتی ذی‌ربط خواهد بود.

ماده ۱۰

کلیه اشخاص موضوع این آیین‌نامه که مجازند طبق مقررات ارزی کشور تمام یا قسمتی از درآمد اصل سرمایه، سود سرمایه‌گذاری، حق امتیاز، اقساط و سود تسهیلات دریافتی و موارد مشابه را به ارز و از طریق شبکه بانکی به خارج از کشور منتقل نمایند مکلفند حسب مورد گزارش ویژه سازمان حسابرسی یا موسسه حسابرسی و یا حسابدار رسمی در خصوص اظهارنظر نسبت به انطباق میزان ارز

مورد تقاضا با مستندات و مقررات مربوط را به درخواست خود منضم نمایند.

تبصره ۱- حکم این ماده شامل خرید کالا و خدمات و اخذ تسهیلات از خارج از کشور که عملیات آن از طریق اعتبارات اسنادی، ثبت سفارش و امثال آنها صورت می‌گیرد و مشمول اعمال نظارت مراج ذی‌ربط دیگر می‌باشد، نخواهد بود.

تبصره ۲- هیأت مذکور در ماده (۲) قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی مصوب سال ۱۳۳۴ می‌تواند حسب مورد از خدمات سازمان حسابرسی یا موسسات حسابرسی یا حسابداران رسمی استفاده نماید.

ماده ۱۱

کلیه گزارشهای حسابداران رسمی باید حسب مورد به وسیله حسابدار رسمی با درج نام و نام خانوادگی و شماره عضویت امضا و مهر شود و در مورد موسسات حسابرسی حداقل به امضای یکی از شرکای موسسه با ذکر نام و نام خانوادگی و شماره عضویت وی و مهر موسسه برسد.

ماده ۱۲

اشخاص حقوقی و حقیقی می‌توانند علاوه بر موارد فوق‌الذکر از سایر خدمات مجاز حسابداران رسمی و موسسات حسابرسی موضوع ماده (۱) «اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران» نیز استفاده نمایند.

ماده ۱۳

تا تاریخ تصویب آیین اخلاق و رفتار حرفه‌ای حسابداران موضوع بند (۳) ماده (۶) اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران، گزارش حسابدار رسمی یا موسسه حسابرسی که در سرمایه و منافع واحد مورد رسیدگی شریک و سهام بوده، یا با واحد مزبور معاملات بازرگانی و انتفاعی داشته و به آن واحد خدمات حسابداری و مالی ارائه نموده و یا از طرف آن واحد وکالت حضور در جلسات هیأت مدیره داشته باشد، معتبر نبوده و به نفع واحد مزبور قابل استناد نخواهد بود.

تبصره- در صورتی که حسابدار رسمی و یا موسسه حسابرسی، عهده‌دار ارائه خدمات مشاوره‌ای و طراحی سیستمهای مالی به صاحبکار شده باشد، باید ضمن اعلام مراتب به دبیرکل جامعه (قبل از شروع به عملیات حسابرسی) و رعایت دقیق اصول و ضوابط حرفه‌ای به گونه‌ای عمل کند که به صلاحیت حرفه‌ای و استقلال وی خدشه وارد نشود.

ماده ۱۴

در مواردی که مراجع قضایی و یا دآوری اعم از داخلی و یا خارجی درخواست استفاده از خدمات حسابداران رسمی و یا موسسات حسابرسی را داشته باشند، جامعه حسابداران رسمی ایران نسبت به ارسال فهرست حسابداران رسمی و موسسات حسابرسی اقدام خواهد نمود. شخص منتخب مکلف است مراتب را به اطلاع جامعه حسابداران رسمی ایران برساند.

«اطلاعیه شماره ۱ وزارت امور اقتصادی و دارایی»

در خصوص الزام قانونی تسلیم صورتهای مالی حسابرسی شده اشخاص حقیقی و حقوقی برای عملکرد سالهای ۱۳۸۴ و به بعد

پیرو اطلاعیه شهریور ماه سال ۱۳۸۱، بر اساس ماده ۲ آیین نامه اجرایی تبصره (۴) قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران رسمی مصوب ۱۳۷۹/۶/۱۳ هیات محترم وزیران کلیه واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی زیر مکلفند حسب مورد حسابرِس و بازرِس قانونی یا حسابرِس خود را برای سالهای مالی ۱۳۸۴ و به بعد از میان موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و سازمان حسابرسی (در مورد کلیه بندهای زیر) یا حسابدار رسمی عضو جامعه (تنها در مورد بند (ز) زیر - موضوع تبصره ۳ ماده مذکور) انتخاب نمایند.

الف - شرکتهای پذیرفته شده یا متقاضی پذیرش در بورس اوراق بهادار و شرکتهای تابعه و وابسته آنها.

ب - شرکتهای سهامی عام و شرکتهای تابعه و وابسته آنها.

ج - شرکتهای موضوع بندهای الف و ب ماده (۷) قانون اساسنامه سازمان حسابرسی با رعایت ترتیبات مقرر در تبصره یک ماده (۱۳۲) قانون محاسبات عمومی.

هـ - شعب و دفاتر نمایندگی شرکتهای خارجی که در اجرای قانون اجازه ثبت شعب و نمایندگی شرکتهای خارجی مصوب - ۱۳۷۶ - در ایران ثبت شده‌اند.

و - موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکتهای سازمانها و موسسات تابعه و وابسته به آنها (از جمله شهرداریها و شرکتهای تابعه و وابسته به آنها)

ز - سایر اشخاص حقیقی و حقوقی (شامل شرکتهای سهامی خاص و سایر شرکتهای و همچنین موسسات انتفاعی غیرتجاری، شرکتهای و موسسات تعاونی و اتحادیه‌های آنها و اشخاص حقیقی که طبق قانون مکلف به نگهداری دفاتر قانونی هستند) و بر اساس آخرین اظهارنامه مالیاتی تسلیمی خود جمع درآمد (فروش یا خدمات) آنها بیش از ۸ میلیارد ریال (در مورد شرکتهای پیمانکاری جمع ناخالص درآمد صورتحساب شده هر سال آنها بابت پیمانهای منعقد بیش از مبلغ ۸ میلیارد ریال) یا جمع دارایی‌های آنها بیش از مبلغ ۱۶ میلیارد ریال باشد.

توضیح:

۱- با عنایت به تبصره یک ماده (۱۳۲) قانون محاسبات عمومی کشور، سازمان حسابرسی به عنوان منتخب وزارت امور اقتصادی و دارایی برای حسابرسی و بازرسی قانونی بانکها و شرکتهای دولتی که صددرد صد (۱۰۰٪) سهام آنها متعلق به دولت، وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی می‌باشد تعیین می‌شود. سایر شرکتهای و موسسات موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۷) قانون اساسنامه سازمان حسابرسی مجاز به انتخاب موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و یا سازمان حسابرسی به عنوان حسابرِس و بازرِس قانونی خود می‌باشند.

۲- طبق ماده (۳) آیین نامه فوق‌الذکر صورتهای مالی اشخاص حقوقی و حقیقی موضوع بندهای (الف) تا (ز) فوق که حسب مورد فاقد (گزارش حسابرسی و بازرسی قانونی) یا (گزارش حسابرسی) موضوع

آیین‌نامه باشند در هیچ یک از وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی، شرکتهای دولتی، بانکها و بیمه‌ها، موسسات اعتباری غیربانکی، سازمان بورس اوراق بهادار و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی معتبر نبوده و به نفع اشخاص مذکور قابل استناد نخواهد بود.

۳- به استناد مفاد ماده (۲۷۲) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسلامی، سازمان حسابرسی، حسابداران رسمی و موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران که عهده‌دار انجام حسابرسی و بازرسی قانونی یا حسابرسی اشخاص حقوقی و حقیقی بندهای (الف) تا (ز) فوق هستند در صورت درخواست اشخاص مذکور مکلفند گزارش حسابرسی مالیاتی تنظیم و جهت تسلیم به اداره امور مالیاتی مربوط در اختیار مؤدی قرار دهند. در این صورت اداره امور مالیاتی گزارش حسابرسی مالیاتی را بدون رسیدگی قبول و مطابق مقررات برگ تشخیص مالیات صادر می‌نماید.

۴- قبول گزارش حسابرسی مالیاتی موکول به آن است که مؤدی گزارش حسابرسی مالیاتی نسبت به صورتهای مالی را که طبق استانداردهای حسابرسی توسط همان حسابدار رسمی یا موسسه حسابرسی تنظیم شده است ضمیمه گزارش حسابرسی مالیاتی همراه با اظهارنامه مالیاتی یا حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه به اداره امور مالیاتی تسلیم نماید.

۵- اسامی موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و حسابداران رسمی شاغل انفرادی علاوه بر سازمان حسابرسی که مجاز به پذیرش سمت حسابرسی و بازرسی قانونی شرکتهای، موسسات و اشخاص حقیقی موضوع این اطلاعیه می‌باشند، در سایت جامعه حسابداران رسمی ایران به نشانی: www.iacpas.org موجود است.

نماگرهای اقتصادی

جهانی شدن سرمایه تغییرات شگرفی را در بازارهای سرمایه، پولی و مالی بوجود آورده است به طوری که امروزه نمی‌توان ملیت واقعی شرکت‌های فراملیتی را تشخیص داد. زیرا سرمایه همچون سیلابی همه آباریکه‌های اطراف خود را جمع می‌کند و با قدرت بیشتری به پیش می‌رود. برای بررسی وضعیت حرفه حسابرسی در جهان بر آن شدیم در آغاز نگاهی به مولفه‌های اصلی جهان اقتصاد و جایگاه کشور ما در این مولفه‌ها داشته باشیم. نمایه شماره (۱ تا ۱۴) شاخصه‌های اصلی اقتصاد ایران و جهان در سال ۲۰۰۶ و جایگاه اقتصاد ایران در کل جهان را نمایش می‌دهد:

نمایه شماره (۱) - شاخص‌های اقتصادی ایران سال ۲۰۰۶

جمعیت (نفر)	تولید ناخالص داخلی بنرخ رسمی (میلیون دلار)	نیروی کار (نفر)	تراز حساب جاری (میلیون دلار)	GDP (قدرت خرید (میلیون دلار))
۷۱,۰۰۰,۰۰۰	۱۷۸,۱۰۰	۲۳,۶۸۰,۰۰۰	۸,۱۷۹	۵۵۲,۸۰۰
PPP سرانه تولید ناخالص داخلی به قیمت قدرت خرید (دلار)	GDP نرخ رشد واقعی	درآمد بودجه‌ای (میلیون دلار)	دسترسی به اینترنت (نفر)	بدهی خارجی (میلیون ریال)
۸,۱۰۰	۴/۸	۴۸,۸۲۰	۷,۵۰۰,۰۰۰	۱۶,۹۴۰
ذخایر نفت کشف شده (بشکه)	جمعیت زیر خط فقر (درصد)	واردات (میلیون دلار)	صادرات (میلیون دلار)	تعداد تلفن‌های ثابت
۱۳۳,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۴۰	۴۲,۵۰۰	۵۵,۴۲۰	۱۴,۵۷۱,۰۰۰
مساحت کشور (کیلومتر مربع)	نسبت بدهی دولتی به تولید ناخالص داخلی	تولید روزانه نفت (بشکه)	مصرف روزانه نفت (بشکه)	تعداد تلفن‌های سیار (موبیل)
۱,۶۴۸,۰۰۰	۲۷/۵	۳,۹۷۹,۰۰۰	۱,۴۲۵,۰۰۰	۴,۳۰۰,۰۰۰

Source: 2006 CIA World Fact Book

نمایهٔ شمارهٔ (۲) – اقتصاد جهانی ۲۰۰۶–۱۹۸۰

۲۰۰۶	۲۰۰۵	۲۰۰۴	۲۰۰۳	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	۱۹۹۹	۱۹۹۸	۱۹۹۷	۱۹۹۶	۱۹۹۵	۱۹۹۴	۱۹۹۳	۱۹۹۲	۱۹۹۱	۱۹۹۰	۱۹۸۹	۱۹۸۸	۱۹۸۷	۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳	۱۹۸۲	۱۹۸۱	۱۹۸۰	قیمت جاری – دلار
۶۵,۱۱۶	۶۱,۰۲۷	۵۶,۹۶۵	۵۲,۷۵۷	۴۹,۷۱۳	۴۷,۴۳۳	۴۵,۱۸۹	۴۲,۲۲۹	۴۰,۱۷۲	۳۸,۶۹۶	۳۶,۵۲۰	۳۴,۴۳۶	۳۲,۵۸۷	۳۰,۸۱۲	۲۹,۴۶۱	۲۸,۲۲۳	۲۶,۸۶۶	۲۵,۵۷۲	۲۳,۳۹۸	۲۱,۶۲۳	۲۰,۲۶۷	۱۹,۱۴۰	۱۷,۹۰۷	۱۶,۴۸۹	۱۱,۷۷۹	۱۴,۳۷۱	۱۲,۸۶۸	تولید ناخالص داخلی جهان
۱۲,۹۵۴	۱۲,۴۲۷	۱۱,۹۲۵	۱۱,۳۳۶	۱۰,۹۶۷	۱۰,۶۴۵	۱۰,۱۹۵	۹,۶۰۶	۹,۲۰۳	۸,۸۳۵	۸,۴۴۸	۸,۱۳۲	۷,۷۵۸	۷,۳۹۰	۷,۲۳۷	۷,۰۰۹	۶,۷۱۰	۶,۳۰۳	۵,۸۷۰	۵,۴۶۴	۵,۱۷۸	۴,۹۳۲	۴,۶۷۰	۴,۴۰۲	۴,۱۵۳	۳,۸۹۴	۳,۵۶۸	اتحادیه اروپا
۲,۱۸۳	۲,۰۲۴	۱,۸۹۰	۱,۷۵۲	۱,۶۴۴	۱,۵۶۲	۱,۴۶۸	۱,۳۹۴	۱,۳۳۹	۱,۲۸۵	۱,۲۲۸	۱,۱۴۳	۱,۰۹۱	۱,۰۴۷	۱,۰۲۲	۱,۰۱۳	۹۷۵	۹۲۱	۸۶۲	۸۰۳	۷۶۹	۷۳۶	۶۹۷	۶۴۸	۶۲۲	۵۶۷	۵۱۵	افریقا
۱,۳۰۷	۱,۲۱۸	۱,۰۳۹	۸۵۶	۶۹۶	۶۰۰	۶۱۷	۶۵۳	۶۳۱	۵۸۳	۵۷۷	۵۳۷	۴۱۸	۴۲۶	۳۹۱	۵۰۰	۵۱۰	۵۰۸	۴۸۳	۴۵۲	۴۱۶	۳۷۲	۳۶۵	۳۸۶	۳۹۳	۳,۸۷	۳۷۴	اروپای مرکزی و شرقی
۲,۰۱۰	۱,۸۷۹	۱,۷۲۰	۱,۶۱۲	۱,۵۱۹	۱,۴۸۳	۱,۴۸۴	۱,۳۸۴	۱,۳۵۹	۱,۳۰۹	۱,۲۳۹	۱,۱۶۲	۱,۰۷۹	۱,۰۵۰	۱,۰۰۸	۱,۰۰۸	۱,۰۵۸	۱,۰۴۰	۹۹۱	۹۴۲	۸۸۵	۸۳۴	۷۸۸	۷۳۴	۶۸۳	۶۳۹	۵۸۷	آسیای توسعه‌یافته
۱,۸۰۰	۱,۶۸۲	۱,۵۵۹	۱,۴۴۲	۱,۳۲۹	۱,۲۵۶	۱,۱۸۶	۱,۱۱۰	۱,۰۷۵	۱,۰۲۳	۹۶۵	۹۰۰	۸۵۵	۸۲۰	۷۹۰	۷۴۲	۶۶۴	۶۰۷	۵۷۱	۵۶۵	۵۴۵	۵۴۷	۵۱۸	۴۸۲	۴۴۰	۴۱۵	۳۷۱	خاورمیانه
۲۴۵	۱۹۲	۱۶۱	۱۳۴	۱۱۶	۱۱۵	۹۶	۱۰۵	۹۸	۱۰۶	۱۱۱	۹۱	۶۷	۸۶	۱۱۵	۹۷	۸۵	۸۱	۸۴	۹۶	۸۳	۸۰	۱۶۸	۱۶۲	۱۳۳	۱۰۶	۹۴	ایران
۱۷۶	۱۳۰	۱۰۵	۸۸	۷۴	۶۹	۶۹	۷۰	۵۵	۴۸	۵۱	۴۸	۴۳	۳۸	۳۶	۳۵	۳۳	۳۶	۲۸	۲۴	۲۴	۲۲	۲۷	۲۸	۳۱	۳۳	۳۰	امارات متحده
۱۰۳	۸۹	۷۹	۸۱	۸۷	۹۵	۹۹	۹۰	۸۵	۷۶	۶۸	۶۰	۵۲	۴۷	۴۲	۴۶	۹۱	۱۱۰	۸۸	۷۳	۵۱	۴۶	۴۰	۳۵	۲۹	۲۴	۲۲	مصر

Source: World Bank –fact book

نمایه شماره (۳) - شاخصه های اصلی اقتصاد جهان و مقایسه و رتبه اقتصاد ایران با اقتصاد جهانی را بیان می کند:

نمایه شماره (۳) - وضعیت مالی - اقتصادی ایران در جهان

جهان	ایران	رتبه ایران در جهان	شرح
۲,۸۲۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۸۳,۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۸	تولید گاز (متر مکعب)
۲,۸۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۸۵,۵۴۰,۰۰۰,۰۰۰	۹	مصرف گاز (متر مکعب)
۸۱,۰۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۳,۵۶۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۸	صادرات گاز (متر مکعب)
۱۷۲,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۶,۶۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۳	ذخایر گازی (متر مکعب)
۱۷,۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۵۵,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۱	تولید انرژی
۱۶,۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۴۵,۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۱	مصرف انرژی
۸۳,۰۰۰,۰۰۰	۳,۹۷۹,۰۰۰	۵	تولید نفت
۸۲,۵۹۰,۰۰۰	۱,۵۱۰,۰۰۰	۱۸۰	مصرف نفت (بشکه)
---	۲,۵۰۰,۰۰۰	۶	صادرات نفت (بشکه)
۱,۳۲۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۳۲,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۴	ذخایر نفتی (بشکه)
۱۲,۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۶۳,۱۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۴۰	کل صادرات
۱۲,۰۸۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۴۵,۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۴۵	کل واردات
---	۵۸,۴۶۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۶	ذخایر ارزی و طلا
۴۴,۶۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۴,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۷۳	بدهی خارجی
۱,۲۶۳,۳۶۷,۶۰۰	۱۸,۹۸۶,۰۰۰	۱۶	تعداد تلفن های ثابت (عدد)
۲,۱۶۸,۴۳۳,۶۰۰	۷,۲۲۲,۰۰۰	۵۱	تعداد ثابت های متغیر - موبایل (عدد)
۱,۰۱۸,۰۵۷,۳۸۹	۷,۵۰۰,۰۰۰	۳۱	دسترسی به اینترنت (نفر)
۴۹,۰۲۴	۳۲۱	۲۷	تعداد فرودگاه
۱,۱۱۵,۲۰۵	۷,۲۵۶	۲۸	راه آهن (کیلومتر)
۳۲,۳۴۵,۱۶۵	۱۷۹,۳۸۸	۲۹	جاده (کیلومتر)
۶۷۱,۸۸۶	۸۵۰	۷۱	لوله آب (کیلومتر)
۳۳,۲۲۲	۱۴۱	۴۲	تعداد کشتی ها (فروند)
---	۴,۳۰۰,۰۰۴	۲۶	هزینه های نظامی
نسبت متوسط ۱/۹ تا ۲۱	۳/۳	۳۹	درصد هزینه های نظامی به GDP
۵۱۰,۰۷۲,۰۰۰	۱,۶۴۸,۰۰۰	۲۶	مساحت (کیلومتر مربع)
---	۵۸/۶	۱۶	ذخیره تراز خارجی
۶,۵۲۵,۱۷۰,۲۶۴	۷۱,۰۰۰,۰۰۰	۶۹	جمعیت جهان (نفر)
	۱/۷	۱۲۸	نرخ زاد و ولد (درصد)
	۵/۵	۱۷۸	نرخ مرگ و میر (درصد)
	۴۰	۷۲	مرگ و میر نوزادان (در هزار)
	۷۰	۱۲۹	امید به زندگی (سال)
۶۵,۰۰۰,۰۰۰	۶۱۰	۲۱	GDP بر اساس قدرت خرید
---	۵	۱۰۰	رشد واقعی GDP (درصد)
۶۹,۰۰۰	۸,۹۰۰	۹۳	GDP بر اساس سرانه
۳,۰۰۱,۰۰۰,۰۰۰	۲۴,۳۶۰,۰۰۰	۲۴	جمعیت نیروی کار (نفر)
---	۱۱/۲	۱۲۵	نرخ بیکاری (درصد)
---	۱۵/۸	۲۱۷	نرخ تورم (درصد)
---	نرخ ۳٪	۱۶	(به جز افغانستان - ونزوئلا - برمه - گینه - عراق و زیمبابوه) سرمایه گذاری ناخالص ثابت ٪ به GDP
---	٪۲۵/۳	۸۹	بدهی دولتی ٪ به GDP
نرخ تا ۵۰٪ هم هست	٪۳/۲	۱۰۸	نرخ رشد صنعت (درصد)

نمایه شماره (۴) - موجودی ذخایر طلای کشورهای مختلف

نام کشور	ذخیره - میلیارد دلار	نام کشور	ذخیره - میلیارد دلار
تایوان	۲۸۰	هندستان	۱۶۵
روسیه	۳۱۴	کره جنوبی	۲۳۵
ژاپن	۸۶۴	برزیل	۷۷
چین	۱,۰۳۴	مالزی	۸۲
هنگ کنگ	۱۳۲	مکزیک	۸۵
سنگاپور	۱۳۴		

نمایه شماره (۵) - ده شرکت بزرگ جهان سال ۲۰۰۶

ردیف	نام شرکت	درآمد (میلیون دلار)	سود (میلیون دلار)
۱	Exon mobile	۳۳۹,۹۳۸	۳۶,۱۳۰
۲	Wal-Mart Stores	۳۱۵,۶۵۴	۱۱,۲۳۱
۳	Royal Dutch Shell	۳۰۶,۷۳۱	۲۵,۳۱۱
۴	BP	۲۶۷,۶۰۰	۲۲,۳۴۱
۵	General Motors	۱۹۲,۶۰۴	(۱۰,۵۶۷)
۶	Chevron	۱۸۹,۴۸۱	۱۴,۰۹۹
۷	Daimler Chrysler	۱۸۶,۱۰۶	۳,۵۳۶
۸	Toyota Motor	۱۸۵,۸۰۵	۱۲,۱۱۹
۹	Ford Motor	۱۷۷,۲۱۰	۲,۰۲۴
۱۰	Conoco Phillips	۱۶۶,۶۸۳	۱۳,۵۲۹

Source: Furtune 500

نمایه شماره (۶) - ده شرکت برتر ایران از نظر درآمد ۲۰۰۶ - ۲۰۰۵

مبالغ: میلیون دلار

رتبه فروش ۸۳	رتبه فروش ۸۴	نام شرکت	فروش ۸۴		فروش ۸۶	
۱	۱	سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (هولدینگ)	۱۰۵,۳۵۸	۱۲,۲۳۲	۷۴,۹۸۳	۹,۲۵۷
۲	۲	شرکت ایران خودرو (هولدینگ)	۶۰,۴۳۲	۱۷,۳۹۵	۴۳,۶۰۵	۵,۳۸۳
۳	۳	سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (هولدینگ)	۴۳,۹۹۵	۷,۱۰۹	۲۶,۴۷۱	۳۲,۶۸۰
۴	۴	شرکت سایپا	۳۷,۲۴۱	۴,۳۸۱	۲۵,۸۲۵	۳,۱۸۸
۵	۵	بانک ملی	۲۶,۲۰۶	۳,۰۸۳	۱۸,۹۳۴	۲,۳۳۷
۶	۶	سایکو و شرکتهای تابعه	۲۵,۲۸۲	۲,۹۷۴	۱۷,۱۸۸	۲,۲۲۰
۷	۷	شرکت ملی صنایع پتروشیمی (هولدینگ)	۲۳,۰۴۵	۲,۷۱۱	۱۶,۷۷۹	۲,۰۷۲
۸	۸	بانک ملت	۱۷,۶۵۳	۲,۰۷۶	۱۱,۹۵۵	۱,۴۷۵
۹	۹	بانک صادرات	۱۶,۸۰۳	۱,۹۷۶	۱۱,۵۱۴	۱,۴۲۱
۱۳	۱۰	فولاد مبارکه	۱۶,۱۲۲	۱,۸۹۶	۸,۴۰۲	۱,۰۳۷

نمایه شماره (۷) - ارزش ده بازار سرمایه جهان سالهای ۲۰۰۶ - ۲۰۰۵

مبالغ: میلیارد دلار

ردیف	نام شرکت	تا پایان سال ۲۰۰۶	تا پایان سال ۲۰۰۵
۱	NYSE	۱۵,۴۲۱	۱۳,۳۱۱
۲	Tokyo Stock Exchange	۴,۶۱۴	۴,۵۷۲
۳	Nasdaq Stock Market	۳,۸۶۵	۳,۶۰۴
۴	London Stock Exchange	۳,۷۹۴	۳,۰۵۸
۵	Euronext	۳,۷۰۸	۲,۷۰۷
۶	Hong Kong Exchanges	۱,۷۱۵	۱,۰۵۵
۷	TSX Group	۱,۷۰۱	۱,۴۸۲
۸	Deutsche Borse	۱,۶۳۸	۱,۲۲۱
۹	BME Spanish Exchanges	۱,۳۲۳	۹۶۰
۱۰	SWX Swiss Exchange	۱,۲۱۲	۹۳۵

نمایه شماره (۸) - حجم معاملات سهام در ده بازار بزرگ جهان

مبالغ: میلیارد دلار

ردیف	نام شرکت	تا پایان سال ۲۰۰۶	تا پایان سال ۲۰۰۵
۱	NYSE	۲۱,۷۸۹	۱۴,۱۲۵
۲	Nasdaq Stock Market	۱۱,۸۰۷	۱۰,۰۸۷
۳	London Stock Exchange	۷,۵۸۳	۵,۶۷۴
۴	Tokyo Stock Exchange	۵,۸۲۵	۴,۴۲۷
۵	Euronext	۳,۸۰۵	۲,۹۰۱
۶	Deutsche Borse	۲,۷۴۲	۱,۹۱۲
۷	BME Spanish Exchanges	۱,۹۴۱	۱,۵۶۸
۸	Borsa Italiana	۱,۵۹۶	۱,۳۰۰
۹	SWX Swiss Exchange	۱,۳۹۶	۹۷۵
۱۰	Korea Exchange	۱,۳۴۰	۱,۲۰۴

Source: World Federation of Exchanges 2006 Market Highlights

نمایه شماره (۹) - ارزش سهام بورسهای جهان عضو فدراسیون بین‌المللی بورسهای جهان

مبالغ: میلیارد دلار

شرح	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶
ارزش کل سهام	۳۵,۰۰۵	۳۰,۹۵۶	۲۶,۵۹۵	۲۲,۸۳۳	۳۱,۳۲۶	۳۷,۱۶۹	۴۰,۸۸۵	۴۹,۹۲۴
ارزش سهام مورد معامله	۳۳,۰۷۴	۵۶,۴۹۱	۴۱,۸۳۴	۳۳,۱۱۵	۳۳,۳۳۱	۴۲,۱۲۱	۵۰,۹۶۶	۶۹,۵۲۱

نمایه شماره (۱۰) - حجم معاملات اوراق قرضه ده بازار بزرگ سرمایه ۲۰۰۵ - ۲۰۰۶

مبالغ: میلیارد دلار

ردیف	نام شرکت	تا پایان سال ۲۰۰۶	تا پایان سال ۲۰۰۵
۱	BME Spanish Exchanges	۴,۹۸۵	۴,۰۹۰
۲	London Stock Exchange	۳,۳۰۹	۲,۹۹۹
۳	OMX	۲,۸۹۴	۳,۰۸۹
۴	Colombia Stock Exchange	۷۲۱	۴۶۸
۵	Istanbul Stock Exchange	۴۰۷	۵۳۲
۶	Euronext	۳۶۷	۱۷۸
۷	Korea Exchange	۳۰۴	۳۵۵
۸	Deutsche Borse	۲۸۸	۳۸۳
۹	Borsa Italiana	۱۵۵	۱۵۵
۱۰	Swiss Exchange	۱۳۹	۱۴۹

نمایه شماره (۱۱) - سودآورترین شرکتهای جهان

مبالغ: میلیون دلار

City Group	Royal dusth	Mobile exam
۲۴,۵۸۹	۲۵,۳۱۱	۳۶,۱۳۰

نمایه شماره (۱۲) - بزرگترین شرکتهای جهان از نظر تعداد کارکنان

State Grid	شرکت ملی نفت چین	Walmorth
۸۴۴,۰۳۱	۱,۰۹۰,۲۳۲	۱,۸۰۰,۰۰۰

نمایه شماره (۱۳) - ۵۰۰ شرکت برتر در کدام کشورند؟

UK & Europe	Japan	USA
۳۸	۷۰	۱۷۰

نمایه شماره (۱۴) - درآمد ۵ شرکت برتر آسیا

مبالغ: میلیون دلار

State grid	Motor Honda	Nippo	Singapour	Toyota
۸۶,۹۸۴	۸۷,۵۱۰	۹۴,۸۶۹	۹۸,۷۸۴	۱۸۵,۸۰۵

خلاصه اطلاعات اقتصاد جهان در سال ۲۰۰۶ به نقل از وب‌گاه صندوق بین‌المللی پول عبارتند از:

- * در سال ۱۹۹۵ استفاده‌کنندگان از اینترنت ۲۰ میلیون نفر بودند که در سال ۲۰۰۰ به ۴۰۰ میلیون و در سال ۲۰۰۶ به یک میلیارد و هشتاد میلیون نفر رسیده‌اند.
- * در سال ۱۹۹۷ یک مجموعه اطلاعاتی طی یک ماه ارسال می‌شد همان مجموعه در سال ۲۰۰۱ در یک ثانیه ارسال می‌شد.
- * هزینه ارسال یک تریلیون بابت اطلاعات از بوستون به لوس‌آنجلس در سال ۱۹۷۰ معادل ۱۵۰,۰۰۰ دلار بوده که این رقم به ۱۲ سنت رسیده است.
- * هزینه پست الکترونیکی چهل صفحه مدارک از شیلی به کنیا معادل ده سنت و به وسیله فاکس معادل ده دلار و بوسیله پست معمولی ۵۰ دلار می‌باشد.
- * متوسط هزینه اتصال به اینترنت برای ۲۰ ساعت در ماه در آفریقا معادل ۶۰ دلار و در آمریکا ۲۲ دلار می‌باشد در حالی که متوسط حقوق ماهانه در آفریقا کمتر از ۶۰ دلار می‌باشد.
- * تعداد استفاده‌کنندگان از اینترنت در ایسلند ۶۸ درصد جمعیت در آمریکا (۵۶ درصد)، مالزی (۳۴ درصد)، اردن (۸ درصد)، فلسطین (۴ درصد)، نیجریه (۰/۶ درصد) و تاجیکستان (۰/۱ درصد).
- * ۴/۴ میلیارد نفر در کشورهای در حال توسعه زندگی می‌کنند.
- * سه پنجم آنها از امکانات بهداشتی محروم هستند.
- * یک چهارم آنها فاقد مسکن می‌باشند.
- * یک پنجم کودکان به مدرسه نمی‌روند.
- * یک پنجم آنها از سوء تغذیه رنج می‌برند.
- * ثروت سه نفر از ثروتمندترین مردان جهان بیش از تولید ناخالص ملی همه کشورهای در حال توسعه و یا بطریقی بیش از ۶۰۰ میلیون نفر از جمعیت جهان است.
- * درآمد بیست درصد از ثروتمندترین مردم جهان ۸۶۰ برابر درآمد بیست درصد از فقیرترین آنهاست.
- * بیش از ۱/۲ میلیارد نفر از جمعیت جهان با درآمدی کمتر از یک دلار در روز زندگی می‌کنند که بیش از نیمی از آنها بچه‌ها هستند.
- * بیش از یک میلیارد نفر از مردم جهان از حداقل امکانات زندگی محروم می‌باشند.

مؤسسات حسابرسی بین‌المللی

(تاریخچه - چگونگی تشکیل - روند ادغام‌ها - شاخص‌های آماری)

از سال ۱۵۴۳ که گفته می‌شود جان گوگ (John Guuge) اولین کتاب حسابداری را به زبان انگلیسی در لندن چاپ کرد تا سال ۱۵۸۸ میلادی که جان میلز (John Millis) دومین کتاب حسابداری را به رشته تحریر درآورد تا نیمه اول قرن نوزدهم حرفه حسابداری شاهد جهش خاصی نبود. از اواسط قرن نوزدهم که سالهای آغازین تولد مؤسسات حسابرسی انفرادی با نضج و توسعه سرمایه‌داری بود، بتدریج مؤسسات حسابرسی و حرفه حسابرسی ظهور کردند.

بررسی تاریخ اولین مؤسسات حسابرسی جهان که در بریتانیای کبیر تأسیس شدند نشان می‌دهد که بیش از ۱۵۰ سال از زمانی که ویلیام ولش دیلویت (WW Deloitte) موسسه حسابرسی خود را در جوار دادگاه بررسی ورشکستگی مالی در لندن تأسیس کرد می‌گذرد. ویلیام ولش دیلویت در ۱۵ سالگی (۱۸۳۳) همکار ناظر مالی دادگاه اداره ورشکستگی لندن شد.

دیلویت بعداً در سال ۱۸۴۵ دفتر شخصی حسابداری خود را در جوار همین دادگاه تأسیس و در سال ۱۸۴۹ دیلویت به عنوان اولین حسابدار مستقل راه‌آهن انتخاب شد. در سال ۱۸۵۴ نیز اولین انجمن حسابداران خبره جهان در ادینبورگ توسط الکساندر توماس نیون به همراهی جورج توش (شریک بعدی دیلویت) تأسیس شد. این حرکت پیامد ظهور حرفه حسابرسی در جهان شد.

در جهان کنونی که عصر انفجار اطلاعات نامیده می‌شود، هجوم انبوه اطلاعات و داده‌های گوناگون در بازارهای مالی، پولی و بازار سرمایه در غیاب حسابداران رسمی و حسابرسان معتمد می‌تواند به گمراهی استفاده‌کنندگان از این اطلاعات منجر شود. در واقع عصر مدیریت دانش جز با حسابرسی تکوین نخواهد یافت و خلق دانش نیز در پرتو اعتبارسنجی این دانش کمی و کیفی که در قالب عدد و رقم بیان خواهد شد امکانپذیر می‌گردد و در همین راستا حوزه حسابرسی بسی فراتر از حوزه تجربی محدود عملی آن خواهد بود. زیرا به سرعت به درون سایر حوزه‌ها رخنه خواهد کرد. حسابرسان دارای دو ویژگی ممتاز می‌باشند که باعث برجستگی این حرفه می‌شود. اول توانایی پاسخگوئی موثر به داده‌های بازار سرمایه، دوم اطمینان‌بخشی و اعتباردهی به فضای آکنده از میلیون‌ها داده کمی شده که ساختار این داده‌ها متأثر از اعتباربخشی آنها خواهد بود. بهمین علت حسابرسی در رده اول مشاغل اطلاعاتی یا مشاغل نوین جهان هزاره سوم قرار دارد. زیرا تنها کسانی که با چالش‌های ناشی از جامعه اطلاعاتی می‌توانند مقابله منطقی نموده و آن را در یک چارچوب مشخص تعریف نمایند، حسابرسان هستند. بهمین علت گرایش روزافزونی به رشته‌های حسابداری، حسابرسی، و مدیریت بازرگانی (MBA) و همچنین رشته‌های حرفه‌ای CIMA, CA, ACCA, CPA در جهان در حال توسعه و جهان پیشرفته مشاهده می‌گردد و رشته حسابرسی به عنوان یکی از رشته‌های برجسته و ممتاز جهان به شمار می‌رود. جالب آنکه بدانیم بر اساس رتبه‌بندی شرکتهائی که بهترین حقوق و مزایا را در سال ۲۰۰۶ به کارکنان خود داده‌اند موسسه حسابرسی دیلویت رتبه سوم، ارنست اند یانگ رتبه دوازدهم، کی‌پی‌ام‌جی رتبه پانزدهم، اکسنچر رتبه بیستم بهترین کارفرمایان از نظر پرداخت حقوق در آمریکا

هستند و حتی از شرکتهائی نظیر شل جلوتر می‌باشند که این نشان‌دهنده اهمیت و ارج و قربی است که این رشته در جهان، برخلاف کشور ما دارد.

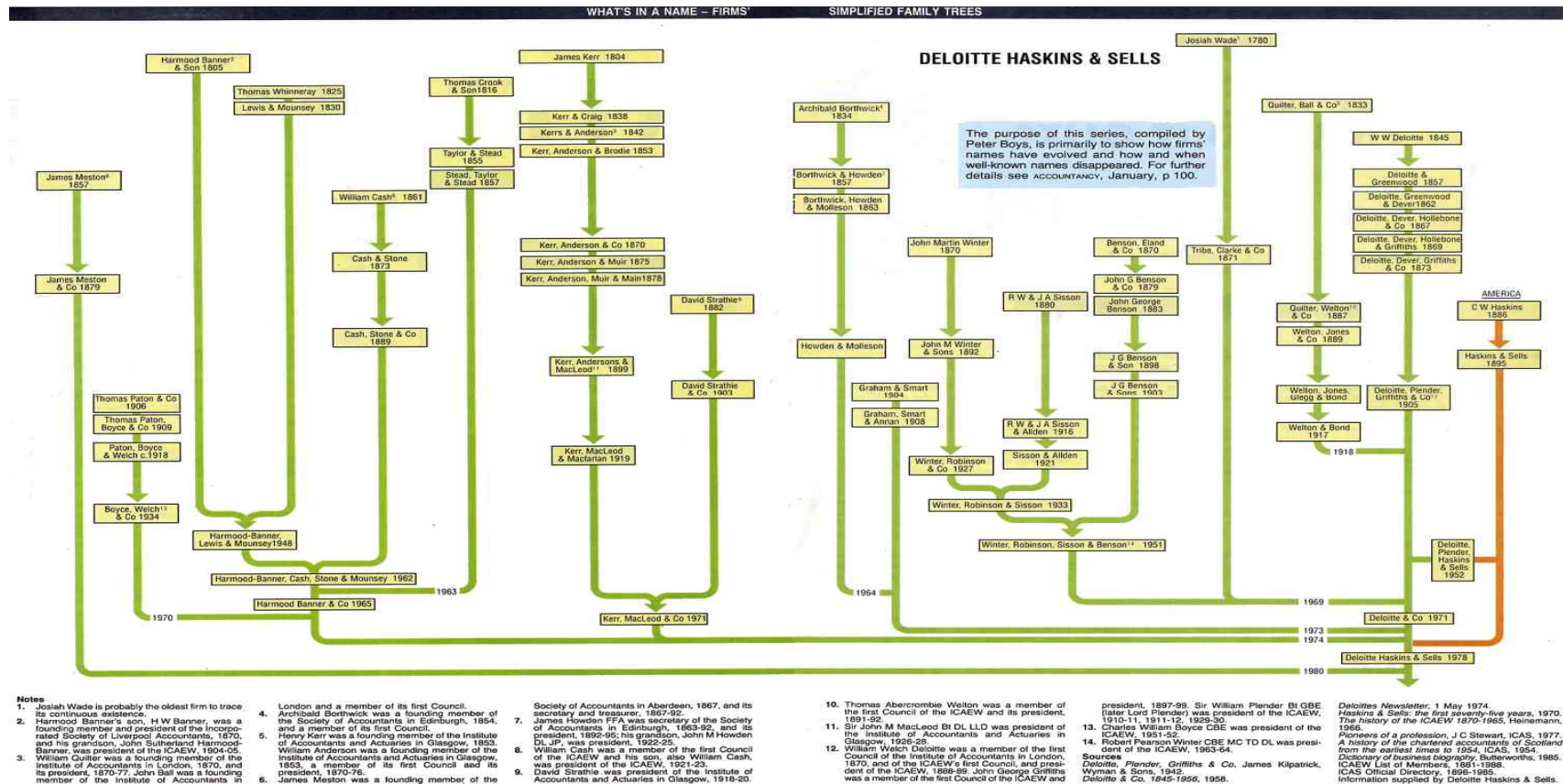
نگاهی گذرا به تشکیل موسسات حسابرسی در انگلستان، آمریکا و استرالیا و کانادا و کشورهای مشترک‌المنافع انگلستان (کامنولث) نشان می‌دهد که در این کشورها که مهد حرفه حسابداری و حسابرسی به شمار می‌روند، موسسات بصورت فردی و چندنفره شروع و پس از حمایت‌های جدی دولتها و در فرآیند رشد و توسعه بازار سرمایه این موسسات بتدریج بزرگ شده‌اند و هیچیک از موسسات «بزرگ متولد نشده‌اند». بطور مثال تجربه موسسات حسابرسی پرایس واترهاوس کوپرز (PWC) و دیلویت (Deloitte) نشان از ادغام بیش از یکصد موسسه حسابرسی طی حدود یکصد و پنجاه سال در این دو موسسه دارد. بنابراین تعجیل در امری که تجربه شده (ادغام و بزرگ شدن الزامی موسسات حسابرسی) نوعی شتابزدگی به شمار می‌رود که آخر و عاقبت آن ناروشن است. مثل بسیاری الگوهای وارداتی توسعه‌ای که سرانجام آن بعلت کلیشه‌برداری و الگوئی عمل کردن محکوم به شکست شد.

بررسی وضعیت ساختار تشکیلاتی و نحوه حضور شرکاء (Partner) و اعضای اصلی (Principle) (کسانی که در موسسات حسابرسی دارای حق امضاء می‌باشند ولی شریک نمی‌باشند) در موسسات حسابرسی بزرگ جهان نشان‌دهنده آن است که پدیده تک‌سهام‌داری یا تعلق مجموعه سهام به یک یا چند نفر در هیچ یک از موسسات بین‌المللی وجود ندارد رابطه شرکاء (Partners) و مدیران (Principals) تابع فرمول حقوق و مزایا (Bonus + Benefit) می‌باشد. به طوری که مثلاً مجموع حقوق و مزایای سالانه آقای جان کانالی رئیس هیأت مدیره موسسه حسابرسی دیلویت ۳/۶ میلیون پوند می‌باشد و هر شریکی که دارای توانائی خاص باشد به مدار بالاتر تشکیلاتی رسیده و از فرمول‌بندی حقوق و مزایا فوق‌العاده استفاده می‌کند در حالی که این رابطه در حال حاضر در مهمترین موسسات حسابرسی کشور بر اساس سهم-الشرکه شرکاء و نه توانائی و اعتبار آنان تعریف می‌شود در نتیجه مشاهده می‌گردد که ۷۰٪ یک موسسه حسابرسی به یک نفر تعلق دارد و ۳۰٪ مابقی هم به دو نفر دیگر!! با چنین محیطی طبیعی است که نتوان شاهد توسعه، پیشرفت و بزرگ شدن موسسات باشیم و شاید بهمین علت است که هر داوطلبی که در آزمون حسابدار رسمی موفق شود بمحض شروع به کار در یک موسسه حسابرسی تقاضای شریک شدن را دارد!! بدیهی است ضمن قبول اصل بزرگ شدن موسسات حسابرسی به دلیل افزایش مسئولیتهای آنان توجه نهادهای ذی‌ربط را به این نکته جلب می‌کند که اول باید ضرورت بزرگ شدن برای خود موسسات حسابرسی پیش آید تا آنها بتوانند تصمیم‌گیری کنند. زیرا ممکن این ضرورت برای افراد یا نهادهای غیرحسابرسی مسجل باشد اما تا زمانی که این ضرورت برای خود حسابرسان ملموس نگردد امر ادغام موسسات محال خواهد بود. به ویژه آنکه هر یک از حسابرسان خود را یک مرجع و بزرگ می‌دانند و ظرف پذیرش رهبری دیگران را ندارند. بررسی وضعیت و تعداد شرکای موسسات حسابرسی نشان می‌دهد که باید حداقل یکی از شرکاء مسلط به استانداردهای حسابداری و حسابرسی، یک نفر مسلط به قوانین (کار مالیات و تجارت...) و یک نفر هم مسلط به ارائه خدمات مدیریتی و مالی وجود داشته باشند که این خصیصه در حال حاضر در کمتر موسسه‌ای ایرانی

وجود دارد. از طرف دیگر الگوبرداری بدون توجه به ماهیت فعالیت موسسات حسابرسی در ایران باعث گردیده محدودیتهای خاصی در اساسنامه جامعه برای حسابرسان پیش‌بینی شود که در کشورهای پیشرفته مدتهاست چنین محدودیتهایی برداشته شده است مثل الزام شرکای حسابدار رسمی تمام-وقت، مسئولیت کامل تضامنی، عدم پذیرش شریک غیرحسابدار رسمی و ... از طرف دیگر موسسات حسابرسی همچون سایر موسسات حرفه‌ای نوعی تبلیغ خاص را در وب‌گاهها و مجلات بعمل می‌آورند که برخی همکاران حسابرسی ایرانی بعلت بی‌اطلاعی آن را مجاز نمی‌دانند و یا با احتیاط به آن برخورد می‌شود. جالب توجه آنکه در اطراف شاهراههای بزرگ کانادا موسسات بزرگ Big Four تبلیغات خاصی را بخود اختصاص داده و یا در برخی کشورها در ابتدای ورودی شهر تابلوهای بزرگی متعلق به موسسات بزرگ حسابرسی به مسافران خوش‌آمد می‌گویند.

برای اطلاع خوانندگان درخت فامیلی (Family tree) موسسه حسابرسی دیلویت توش توماتسو که از سال ۱۸۴۳ میلادی شروع شده در نمایه شماره (۱۵) درج شده است:

نمایه شماره (۱۵) - درخت فامیلی موسسه حسابرسی دیلویت اند توش اند توماتسو



مؤسسات حسابرسی بین‌المللی فراز و فرود بیشماری را طی کرده‌اند تا جایگاه فعلی را کسب کرده‌اند^۱ و طی حدود ۱۵۰ سال بیش از ۲۰۰۰ موسسه حسابرسی در هم ادغام که سرانجام در دهه ۱۹۸۰ نخست پدیده Big ten «ده موسسه بزرگ» و سپس Big Eight «۱۹۸۶» بوجود آمد اسامی این هشت موسسه بزرگ به ترتیب الفبا عبارت بود از:

آرتو آندرسن - آرتور یانگ - ارنست اند وینی - پرایس واترهاوس - پیت مارویک میچل، توش راس - هسکینز اند سلز و کوپرز اند لیبراند. سه سال بعد پدیده Big Six (۱۹۸۹ - ۱۹۹۸) ظهور کرد. در همان سالها موسسه دیلویت با موسسه پرایس واترهاوس لندن ادغام شدند اما یک سال بعد موضوع ادغام این دو موسسه منتفی و متعاقب آن موسسه پرایس واترهاوس با موسسه کوپرز اند لیبراند ادغام و بنام PWC مشهور شد. همچنین در سال ۱۹۹۷ مؤسسات ارنست اند یانگ و KPMG مذاکره ادغام را آغاز کرده بودند که بعلت مخالفت اتحادیه اروپا و نگرانی از انحصار در بازار حسابرسی موضوع ادغام این دو موسسه نیز منتفی گردید در حالی که قبلاً PWC و کوپرز اند لیبراند ادغام شده بودند. آثار ادغام PWC آنچنان بود که عملاً انحصار بازار جهانی حسابرسی را به دست گرفت و در سال جاری KPMG ضمن طرح شکایت به شورای گزارشگری مالی بریتانیا (FRC) از انحصار بازار حسابرسی توسط PWC شکایت کرده است. نگرانی KPMG از آنجا شروع شد که پس از اقامه دعوی بر علیه تخلف مالیاتی شعبه نیویورک آن، برخی مؤسسات حسابرسی رقیب کوشش کردند. برای سرنگونی KPMG مشابه آرتور آندرسن عمل کنند و میراث KPMG را تصاحب نمایند به طوری که هنوز هم پرونده تخلف مالیاتی KPMG مخاطره‌آمیز است.

بعدها دیلویت هسکینز اند سلز با موسسه توش راس و موسسه ارنست اند وینی با موسسه آرتور یانگ و پرایس واترهاوس با کوپرز اند لیبراند ادغام شدند و به نامهای دیلویت اند توش، ارنست اند یانگ و پرایس واترهاوس کوپرز معروف شدند که پیامد این ادغام ظهور Big Five (۲۰۰۲-۱۹۸۹) به شرح ذیل بود:

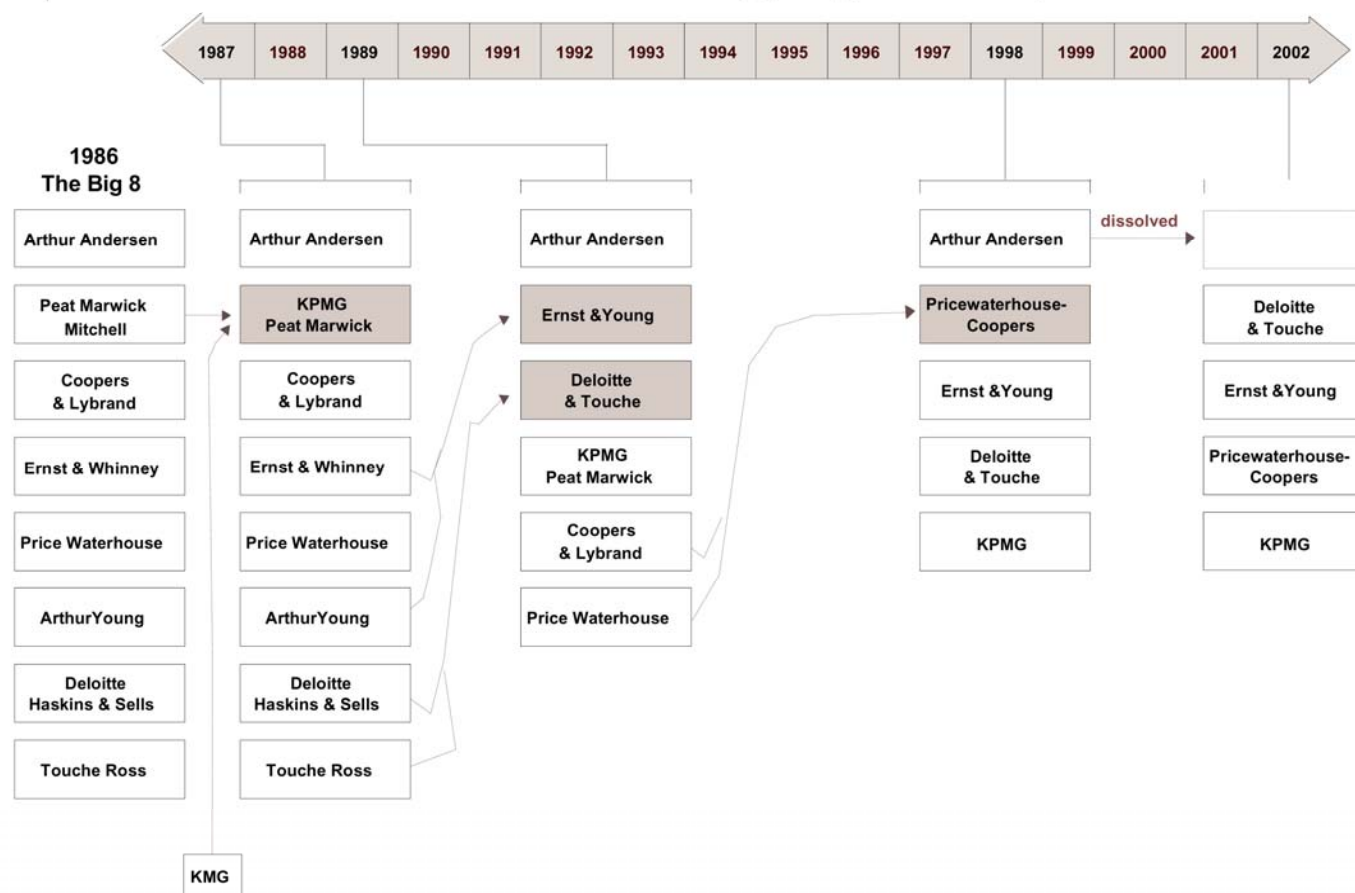
Price Waterhouse & Coopers Lybrand (PWC), Deloitte & Touche & Tomatso (DTT), KPMG, Ernst & Young (E&Y), Arthur Andersen (AA)

بعد از سقوط آنرون و انحلال «موسسه حسابرسی آرتور آندرسن» پنج موسسه بزرگ حسابرسی به چهار موسسه تقلیل و موسوم به Big Four شدند. شش موسسه بعدی رتبه‌های جهانی که به «مؤسسات میانی» معروف هستند عبارتند از:

BDO International- RSM International- Grant Thornton International- Baker Tilly International- Harwath International- Moors Rowland International.

(۱) علاقمندان برای تاریخ مؤسسات حسابرسی می‌توانند به وب‌گاه www.icaew.co.uk/liberary مراجعه و در بخش library کلمه firm simplified family trees را کلیک و پیشینه هر یک از مؤسسات حسابرسی بزرگ را جستجو کنند.

نمایه شماره (۱۶) - پیشینه تاریخی Big Eight to Big Four



نمایه شماره (۱۷ و ۱۸) نمایانگر آن است که سهم بازار موسسه آرتورآندرسن در آمریکا نصیب موسسه حسابرسی دیلویت و سایر موسسات رده بعدی قرار گرفته است.

نمایه شماره (۱۷) - ترکیب بازار حسابرسی در آمریکا (درصد)

نام موسسه	۱۹۸۸	۱۹۹۷	۲۰۰۲
Arthur Andersen	۱۴	۱۷	---
Deloitte Haskins & sales	۹	۱۳	۱۶
Touch & Ross	۸		
Ernst & Winnuy	۱۱	۱۸	۲۲
Arthur Young	۷		
KPMG	۱۴	۱۷	۱۹
Coopers & Lyber	۱۴	۱۱	۲۱
Price Waterhouse	۲۱	۹	
Other	۲	۱۵	۲۲
	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

بررسی اجمالی موسسات حسابرسی در جهان

دامنه اندازه موسسات حسابرسی از یک نفر تا چندین هزار نفر کارکنان حرفه‌ای است. از نظر اندازه، موسسات حسابرسی اغلب به چهار گروه زیر تقسیم می‌شوند:

موسسات محلی - موسسات محلی معمولاً دارای یک یا دو دفتر کار و فقط یک یا چند شریک حسابرس مستقل است که در یک شهر یا ناحیه، خدمات خود را به صاحبکاران ارائه می‌کنند. خدمات این موسسات بیشتر شامل تنظیم اظهارنامه مالیات، ارائه مشاوره مدیریت و خدمات حسابداری است. حسابرسی معمولاً فقط بخش کوچکی از کار آنان است. صاحبکاران حسابرسی، معمولاً واحدهای تجاری کوچکی هستند که صورتهای مالی حسابرسی شده را برای پیوست کردن به درخواست وام بانکی خود می‌خواهند.

موسسات منطقه‌ای - بسیاری از موسسات محلی با افتتاح دفاتر کار بیشتر در شهرها یا استانهای همجوار و افزایش تعداد کارکنان حرفه‌ای خود به موسسات منطقه‌ای تبدیل می‌شوند. ادغام با موسسات محلی دیگر نیز راهی برای منطقه‌ای شدن این موسسات است. این رشد معمولاً به همراه افزایش سهم کار حسابرسی در مقایسه با خدمات دیگر می‌باشد.

مؤسسات ملی

به مؤسسات حسابرسی که در بیشتر شهرهای یک کشور واحد دفاتری دارند، اصطلاحاً مؤسسات ملی گفته می‌شود. این مؤسسات حسابرسی در کشورهای دیگر نیز یا از طریق دفاتر خود یا از راه مؤسسات وابسته در آن کشورها، فعالیت دارند.

چهار موسسه بزرگ (Big Four)

در خبرها اغلب صحبت از بزرگترین چهار موسسه بزرگ حسابرسی در ایالات متحده است که به «چهار بزرگ» معروفند. تمام این مؤسسات در شهرهای اصلی سراسر جهان دفاتری دارند. این چهار موسسه هر یک به تنهایی که کارکنان و امکانات کافی را برای حسابرسی یک شرکت فوق‌العاده بزرگ را دارند. تقریباً تمام شرکتهای خیلی بزرگ جهان توسط این چهار موسسه بزرگ، حسابرسی می‌شوند. اگرچه این مؤسسات، خدمات متنوعی ارائه می‌کنند، اما بیشترین حجم کار آنها حسابرسی است. درآمد سالانه هر یک از چهار موسسه بزرگ بالغ بر بیست میلیارد دلار است. اسامی این چهار موسسه بزرگ به ترتیب حجم درآمدی عبارتند از پرایس واتر هاوس کوپرز اند لیبراند (PWC)، دیلویت (Deloitte)، ارنست اند یانگ (EY)، کی پی ام جی (KPMG). درآمد سال ۲۰۰۷ این چهار موسسه معادل ۸۹/۲ میلیارد دلار بوده است.

نمایه شماره (۱۸) - سهم Big Five و Big Four از بازار حسابرسی سنوات ۲۰۰۴ - ۱۹۹۷

1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
KPMG (24.6%)	PwC (42.2%)	PwC (38.9%)	PwC (39.4%)	PwC (38.5%)	PwC (39.2%)	PwC (40.2%)	PwC (36.7%)
Coopers & Lybrand (24.4%)	KPMG (20.9%)	KPMG (20.9%)	KPMG (19.6%)	KPMG (22.3%)	KPMG (21.2%)	Deloitte (19.6%)	Deloitte (21.9%)
Ernst & Young (15.6%)	Ernst & Young (15.3%)	Ernst & Young (17.1%)	Ernst & Young (17.7%)	Ernst & Young (15.7%)	Deloitte (19.1%)	KPMG (19.4%)	Ernst & Young (19.2%)
Price Waterhouse (13.1%)	Arthur Andersen (12.1%)	Arthur Andersen (10.5%)	Arthur Andersen (10.2%)	Deloitte (11.3%)	Ernst & Young (17.7%)	Ernst & Young (18.4%)	KPMG (19.1%)
Arthur Andersen (11.4%)	Deloitte (6.0%)	Deloitte (9.2%)	Deloitte (10.0%)	Arthur Andersen (9.2%)			
Deloitte (6.1%)							

بررسی اجمالی عملکرد مؤسسات حسابرسی در جهان
نمایه شماره (۱۹) - عملکرد چهار موسسه بزرگ حسابرسی ۲۰۰۷-۲۰۰۵ در یک نگاه

مجموع درآمد کل سال (میلیارد دلار)	تعداد مشتریان	تعداد شرکاء	تعداد کارکنان حرفه‌ای	متوسط درآمد هر شریک (دلار)	سهم درآمدی مشتریان هر شریک (دلار)
۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷			
۷۰	۷۶	۸۵	۳۸۰,۰۰۰	۳۰,۳۰۰	۹۹,۰۰۰
				۲,۵۰۸,۲۵۰	۱۲,۵۰۰,۰۰۰

نمایه شماره (۲۰) - ترکیب جغرافیایی درآمد سال ۲۰۰۶

آمریکا	اروپا	آسیای پاسیفیک	سایر کشورها
٪۴۳	٪۴۴	٪۱۲	٪۱

نمایه شماره (۲۱) - درآمد Big Four سال ۲۰۰۶

E&Y	KPMG	Deloitte	PWC
۱۸/۴	۱۶/۹	۲۰/۱	۲۱

نمایه شماره (۲۲) - نرخ رشد درآمدی حساب‌رسان مناطق جغرافیایی

آمریکا	اروپا	آسیای پاسیفیک
٪۱۱	٪۷	٪۱۲

نمایه شماره (۲۳) - وضعیت Big Four ۲۰۰۷-۲۰۰۲ در آمریکا

نام موسسه	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷
درآمد Big Four* در آمریکا (M\$)	۲۱,۵۵۶	۲۱,۴۷۰	۲۱,۷۰۰	۲۱,۳۷۵	۲۴,۱۷۰	۲۸,۱۰۶
درآمد مؤسسات میانی (۶ موسسه بعدی) آمریکا	۲۸۸	۲۹۰	۱,۲۵۰	۲,۸۱۴	۳,۸۶۰	۴,۱۳۳
تعداد مشتریان بزرگ Big Four آمریکا	۱۳۵۹	۲۰۴۶	۲,۴۲۰	۱۱,۶۴۹	۶,۳۸۳	---
تعداد مشتریان بزرگ مؤسسات میانی آمریکا	۲۳۴	۲۴۵	۲۹۳	۱,۰۹۸	۹۹۸	---

Public Accounting Report – Top 100 for 2005-2006

* KPMG, E&Y, DTT, PWC مجموعه Big Four هستند. RSM, Grant Thornton, BDO, Midtire یا Second tire و سایر مؤسسات حسابرسی تا رتبه پنجاهمین که دارای ۵۰ شریک تا ۵۰۰ شریک را Third tire می‌گویند.

نمایه‌های شماره (۱۹ تا ۲۳) وضعیت اجمالی چهار موسسه حسابرسی بزرگ جهان را در سال ۲۰۰۶ را نمایش می‌دهد.

نمایه شماره (۲۴) بیانگر تجزیه و تحلیل آماری ده موسسه بزرگ جهان در سال ۲۰۰۵ می‌باشد. این نمایه نشان‌دهنده آن است که هر چقدر که موسسات حسابرسی به سوی بزرگ شدن و بین‌المللی شدن گام بر می‌دارند تعداد شرکاء و اعضای حرفه‌ای آنها بیشتر شده و درآمد هر شریک و درآمد هر یک از کارکنان حرفه‌ای به تناسب گسترش موسسات حسابرسی افزایش می‌یابد و بعبارت دیگر تا زمانی که یک موسسه حسابرسی به سود قابل ملاحظه دست نیابد نمی‌تواند موضوع آموزش و توسعه را در دستور کار خود قرار دهد. نمایه فوق نشان می‌دهد که به رغم تبدیل Big Eight به Big Four بازار حسابرسی در آمریکا همچنان در انحصار چهار موسسه بزرگ Big Four بوده و وضعیت موسسات میانی (Midtire, RSM, GT, BDO, Horwath, BK یا Second tire) در فاصله ۲۰۰۵-۱۹۸۸ (چه از نظر درآمدی و چه از نظر تعداد مشتریان) تغییر محسوسی نکرده است. نمایه فوق بیانگر آن است که در موسسات حسابرسی مشخصات شناسنامه‌ای اعطاء و مدارک تحصیلی و یا سال تولد معیار شناسائی و اعتبار نمی‌باشد. لذا اگر فردی متولد دهه ۱۹۵۰ باشد حتماً ارج و قرب بیشتری نسبت به حسابرسی که متولد ۱۹۸۰ است ندارد بلکه دانش و توانائی در کیفیت کار و افزایش درآمد توامان تبلور دارد.

تجزیه و تحلیل نمایه شماره (۲۴) نشان می‌دهد که نسبت شریک به کارکنان حرفه‌ای حسابرسی بین ۸ تا ۱۵ (نسبت فعلی در ایران ده می‌باشد)، نسبت کارکنان اداری به کل کارکنان موسسات بین‌المللی بین ۱۸/۷ درصد تا ۲۶ درصد و نسبت کارکنان حرفه‌ای به کل کارکنان بین ۷۲ تا ۷۸ درصد در نوسان می‌باشد که این امر یکنوع پیوستگی معنی‌دار بین حجم کار، درآمد موسسات و تعداد شرکاء و کارکنان حرفه‌ای را نشان می‌دهد.

نمایه شماره (۲۴) - تجزیه و تحلیل ده موسسه بزرگ حسابرسی جهان در سال ۲۰۰۵

ردیف	نام موسسه	درآمد (۱) (میلیارد دلار)				تعداد شریک (۲) (نفر)	تعداد کارکنان حرفه‌ای (۳) (نفر)	تعداد اداری (۴) (نفر)	تعداد کل کارکنان (۵) (نفر)	درآمد هر شریک ۱ ÷ ۲ (دلار)	متوسط درآمد کارکنان حرفه‌ای ۱ ÷ ۳ (دلار)	متوسط درآمد کل کارکنان ۱ ÷ ۵ (دلار)	۲ ÷ ۳ %	۴ ÷ ۵ %	سال تاسیس شرکت مادر	تعداد دفتر در جهان	تعداد کشورهای محل فعالیت	
		۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵ (۱)													
۱	PWC	۱۳/۷	۱۴/۶	۱۷/۶	۲۰/۳	۸,۰۱۹	۹۴,۸۷۷	۲۷,۳۰۷	۱۳۰,۲۰۳	۲,۵۳۱,۰۰۰	۲۳۲,۰۰۰	۱۵۵,۰۰۰	۸	۶	۲۱/۹	۱۸۴۹	۷۷۱	۱۴۶
۲	Deloitte	۱۲/۵	۱۵/۱	۱۶/۲	۱۸/۲	۷,۷۴۴	۹۰,۸۳۳	۲۲,۷۰۶	۱۱۴,۹۳۲	۲,۳۵۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۱۵۸,۰۰۰	۸	۷	۱۹/۷	۱۸۳۳	۶۶۸	۱۵۲
۳	E&Y	۱۰/۷	۱۳/۱	۱۴/۵	۱۶/۹	۷,۰۰۰	۷۵,۷۰۰	۲۳,۹۵۰	۱۰۶,۰۰۰	۲,۴۱۴,۰۰۰	۲۲۳,۰۰۰	۱۵۹,۰۰۰	۹	۷	۲۳/۸	۱۸۴۸	۷۰۰	۱۴۱
۴	KPMG	۱۰/۱	۱۲/۱	۱۳/۴	۱۵/۶	۶,۶۰۰	۷۶,۰۰۰	۲۱,۰۰۰	۹۳,۹۸۳	۲,۳۷۲,۰۰۰	۲۰۵,۰۰۰	۱۶۶,۰۰۰	۸	۷	۲۲/۳	۱۸۷۰	۶۷۲	۱۴۸
۵	BDO	۲/۱	۲/۶	۳	۳/۳	۲,۲۲۰	۲۰,۳۸۳	۵,۲۲۵	۲۷,۸۲۸	۱,۴۸۷,۰۰۰	۱۶۲,۰۰۰	۱۱۸,۵۸۵	۱۱	۸	۱۸/۷	۱۸۶۰	۶۰۱	۱۰۵
۶	RSM	۱/۷	۲/۰۸	۲/۱	۲/۵۲	۲,۳۲۰	۱۵,۶۴۳	۵,۰۳۷	۲۳,۰۰۰	۱,۰۷۸,۰۰۰	۱۵۱,۰۰۰	۱۰۸,۷۰۰	۱۵	۱۰	۲۱/۹	۱۸۴۴	۶۲۱	۷۷
۷	GT	۱/۶	۲/۰۸	۲/۱	۲/۵۱	۲,۰۹۰	۱۵,۷۰۷	۴,۲۶۹	۲۲,۰۶۶	۱,۲۰۲,۸۷۰	۱۵۹,۸۰۰	۱۱۳,۷۵۰	۱۳	۹	۱۹/۳	۱۸۴۴	۵۱۹	۱۱۲
۸	Baker Tilly	۱/۵	۱/۶	۱/۸	۲/۱	۲,۲۱۹	۱۳,۸۵۲	۳,۹۴۸	۲۰,۰۱۹	۹۵۰,۸۷۸	۱۵۲,۳۲۴	۱۰۵,۴۰۰	۱۶	۱۱	۱۹	۱۸۸۹	۵۵۲	۹۳
۹	Horwath	۱/۵۷	۱/۷	۱/۷۷	۲	۲,۲۴۸	۱۳,۱۸۶	۴,۳۹۰	۱۹,۸۲۴	۸۸۹,۶۸۰	۱۵۱,۶۷۶	۱۰۰,۸۸۸	۱۷	۱۱	۲۲	۱۸۷۶	۴۱۳	۵۴
۱۰	Moore Rowland	۱/۵۸	۱/۸	۱/۷۹	۱/۹	۲,۱۴۶	۱۲,۱۱۳	۴,۹۱۷	۱۹,۱۷۶	۸۸۵,۳۶۸	۱۵۶,۸۵۶	۹۹,۰۸۲	۱۸	۱۱	۲۶	۱۸۸۶	۶۰۵	۹۳

لازم بیادآوری است که بزرگترین بازار حرفه حسابرسی و حسابداری جهان بترتیب در آمریکا، انگلستان، آلمان، فرانسه، ژاپن، هلند، استرالیا قرار دارند. از سوی دیگر (۵۰) درصد نمایه شماره (۲۵) رتبه‌بندی ۱۵۰ گانه متعلق به موسسات حسابرسی موسوم به Big Four (دیلویت، پرایس واترهاوس کوپرز، کی پی ام جی و ارنست یانگ) می‌باشد و از میان موسسات موسوم به موسسات میانه Midtire ۶ درصد رده‌ها متعلق به BDO، (۴) درصد متعلق به Baker Tilly، سه درصد متعلق به گرانت تورنتون و RSM می‌باشد. از یک منظر دیگر (۲۰) درصد این رتبه‌ها در اختیار موسسات حسابرسی آمریکائی، (۱۳) درصد متعلق به موسسات حسابرسی انگلیسی، (۱۱) درصد در اختیار موسسات آلمانی و (۷) درصد نیز در اختیار موسسات حسابرسی فرانسوی و کانادائی قرار دارد. توجه شود که نمایه شماره (۲۵) رتبه‌بندی هر یک از موسسه‌های حسابرسی هر کشور را در جهان نمایش می‌دهد در حالی که نمایه شماره (۲۴) رتبه‌بندی جهانی مجموع درآمدی همه موسساتی را که تحت یک نام فعالیت دارند نشان می‌دهد. برای مثال موسسه حسابرسی دیلویت در نمایه شماره (۲۴) رتبه دوم جهان را دارا می‌باشد در حالی که همین موسسه در آمریکا رتبه اول را بخود اختصاص داده و یا موسسه حسابرسی دیلویت انگلستان که رتبه دوم را در آن کشور دارا می‌باشد، رتبه ششم جهان را نیز بخود اختصاص داده است. توجه جامعه حسابداری ایران را به این نکته جلب می‌کند که از میان یکصد شرکت برتر جهان فقط یک شرکت توسط موسسات حسابرسی میانه "BDO" حسابرسی می‌شود و بقیه آنها توسط Big Four حسابرسی می‌شوند. این بدان معنی است که موسسات بزرگ جهان از نظر رتبه، درآمدی همان موسساتی هستند که بیشترین مشتریان و شرکتهای جهان را دارا می‌باشند. نمایه شماره (۲۴) رتبه‌بندی ده موسسه بزرگ جهان و ترکیب درآمدی آنان را نمایش می‌دهد که این نمایه نشان می‌دهد حجم بازار حسابرسی در سال ۲۰۰۵ رقمی حدود یکصد میلیارد دلار بوده است.

نگاهی به لیست ۳۵۰ شرکت برتر جهان نیز نشان می‌دهد که ۳۴۳ شرکت این لیست توسط Big Four و فقط ۷ تای آنها توسط سایر موسسات حسابرسی می‌شوند. این امر نشان می‌دهد که ضابطه رتبه‌بندی موسسات حسابرسی که بر اساس درآمد آنان صورت می‌گیرد شبیه مسابقه قویترین مردان جهان و یا پولدارترین مرد جهان و ... نمی‌باشد. بلکه این درآمدهای بالا حکایت از نوعی کیفیت مناسب خدمات است که مشتریان بدان روی آورده‌اند. نگاهی به وب‌گاه Deloitte Plus Co. (متعلق به موسسه دیلویت) PWC plus.com, Portal PWC.com متعلق به موسسه PWC نشان‌دهنده توانائی و دانش حرفه‌ای نهان در این دو وب‌گاه و یا این دو موسسه می‌باشد که سایر موسسات حسابرسی در حال حاضر فاقد آن می‌باشند و این توانائی جز در پرتو سرمایه‌گذاریهای حاصل از درآمدهای بیشتر خدمات حسابرسی و حسابداری امکانپذیر نمی‌باشد.

نمایه شماره (۲۵) - رتبه‌بندی ۱۵۰ موسسه حسابرسی برتر جهان در سال ۲۰۰۵

Ref	Firm	Country	Fee income (\$m)	Ref	Firm	Country	Fee income (\$m)	Ref	Firm	Country	Fee income (\$m)
1	Deloitte	US	7,814.0	51	Price Waterhouse Coopers	Sweden	396.2	101	Deloitte	Sweden	142.6
2	Ernst & Young (e)	US	6,337.7	52	AGN International	US	382.4	102	Rodl & Partner	Germany	142.0
3	Price Waterhouse Coopers	US	6,167.0	53	Ernst & Young	Switzerland	373.9	103	KPMG	Austria	141.7
4	KPMG	US	4,700.0	54	Deloitte	Australia	366.8	104	Grant Thornton International	Germany	141.7
5	Price Waterhouse Coopers	UK	3,211.5	55	Baker Tilly International	UK	327.3	105	Deloitte (e)	Italy	138.1
6	Deloitte	UK	2,469.9	56	IGAF Worldwide	US	314.0	106	Deloitte	Ireland	130.9
7	KPMG	UK	2,257.8	57	Grant Thornton International	Canada	308.2	107	Ernst & Young (e)	Mexico	130.6
8	Ernst & Young	UK	1,705.0	58	Deloitte	Spain	296.2	108	KPMG	Mexico	130.2
9	Price Waterhouse Coopers	Germany	1,372.8	59	BKR International	US	290.0	109	Polaris International	US	129.0
10	KPMG	Germany	1,253.7	60	Price Waterhouse Coopers	Korea	288.8	110	HLB International	UK	127.8
11	RSM	US	1,213.7	61	Deloitte	Denmark	285.8	111	Deloitte (e)	Mexico	127.7
12	Ernst & Young	Germany	1,143.6	62	KPMG	Switzerland	283.9	112	Constantin Group	France	124.1
13	Horwath International	US	1,110.0	63	Price Waterhouse Coopers	Spain	271.4	113	IGAF Worldwide	UK	121.9
14	Baker Tilly International	US	1,063.9	64	Mazars Group	France	266.4	114	IGAF Worldwide	Germany	120.9
15	Moores Rowland International	US	970.0	65	Price Waterhouse Coopers (e)	South Africa	261.4	115	Ernst & Young	South Africa	116.3
16	Deloitte	Canada	916.0	66	Deloitte	South Africa	247.5	116	Mazars Group	UK	115.9
17	KPMG	France	834.6	67	Nexia International	UK	247.5	117	Ernst & Young	Ireland	112.4
18	Ernst & Young	France	832.3	68	BDO International	Netherlands	246.6	118	BDO International	Switzerland	110.6
19	Deloitte	Netherlands	829.0	69	DFK International	US	245.0	119	Deloitte	Austria	102.3
20	Grant Thornton International	US	828.6	70	BDO International	Germany	237.1	120	Baker Tilly International	Netherlands	99.6
21	Price Waterhouse Coopers	France	795.6	71	Price Waterhouse Coopers (e)	Belgium	233.3	121	Baker Tilly International	Canada	99.5
22	Leading Edge Alliance	US	790.0	72	Ernst & Young	Sweden	232.5	122	Baker Tilly International	France	97.1
23	Price Waterhouse Coopers	Australia	761.5	73	GMN Enterprise	US	229.0	123	Ernst & Young (e)	Korea	96.6
24	KPMG	Canada	756.4	74	CPA Associates International	US	222.0	124	Ernst & Young	Denmark	96.2
25	Price Waterhouse Coopers	Netherlands	755.5	75	Moores Rowland International	UK	221.9	125	Moore Stephens International	Germany	96.0
26	Ernst & Young	Netherlands	731.6	76	SC International	US	221.6	126	Mazars Group (e)	Netherlands	94.7
27	KPMG	Netherlands	726.8	77	KPMG	Sweden	218.2	127	Grant Thornton International	France	93.9
28	Price Waterhouse Coopers	Canada	715.1	78	PKF International	UK	213.6	128	Deloitte	Norway	93.0
29	RSM McGladreE&Y Network	US	652.3	79	KPMG	Denmark	210.7	129	Moore Stephens International	Canada	91.3
30	Deloitte	Japan	652.2	80	Price Waterhouse Coopers	Italy	203.2	130	Horwath International	UK	89.6
31	Moore Stephens International	US	651.9	81	BDO International	Canada	202.0	131	PKF International	Germany	88.1
32	Ernst & Young	Canada	641.3	82	Ernst & Young	Belgium	201.2	132	Deloitte	Korea	83.9
33	KPMG	Japan	637.1	83	UHY International	US	196.8	133	DFK International	UK	82.8
34	Kreston International	US	597.6	84	Price Waterhouse Cooper	Ireland	182.4	134	PKF International	Australia	82.2
35	Deloitte	Germany	588.7	85	KPMG	Ireland	182.1	135	KPMG	Korea	80.0
36	Fiducial International	France	581.7	86	KPMG	Spain	181.2	136	BDO International	UK	77.7
37	Ernst & Young	Japan	559.7	87	Morison International	UK	180.4	137	Moore Stephens International	Australia	77.5
38	Ernst & Young	Australia	556.0	88	Ernst & Young	Spain	178.8	138	Baker Tilly International	Korea	74.5
39	PKF International	US	551.0	89	Price Waterhouse Coopers	Denmark	176.5	139	DFK International	Canada	73.2
40	Deloitte	France	532.4	90	Morison International	US	173.4	140	Fiducial International	US	72.0
41	HLB International	US	512.0	91	Moores Rowland International	Germany	166.1	141	Russell Bedford International	US	70.0
42	Deloitte (e)	Belgium	505.0	92	Ernst & Young (e)	Italy	162.8	142	Horwath International	Austria	69.8
43	KPMG	Australia	487.4	93	KPMG (e)	South Africa	157.8	143	RSM International	Canada	69.6
44	Nexia International	US	476.0	94	KPMG	Italy	157.8	144	HLB International	Germany	69.6
45	Grant Thornton International	UK	461.5	95	Moore Stephens International	UK	154.1	145	Price Waterhouse Coopers (e)	Austria	68.9
46	Price Waterhouse Coopers	Switzerland	460.7	96	Price Waterhouse Coopers	Mexico	151.9	146	Kreston International	Germany	68.7
47	Price Waterhouse Coopers	Japan	451.5	97	RSM International	UK	151.8	147	Kreston International	UK	68.4
48	BDO International	US	440.0	98	BDO International	France	147.9	148	Nexia International	Germany	67.7
49	JHI	US	418.9	99	BKR International	France	145.9	149	SC International	Germany	66.2
50	BDO International	UK	411.4	100	RSM International	Germany	145.0	150	BDO International	Ireland	63.6

Source: IAB 2005

نمایه شماره (۲۶) - درآمد ۱۷ موسسه حسابرسی برتر جهان در اروپا سال ۲۰۰۶

رتبه ۲۰۰۵	نام موسسه یا شبکه	درآمد کل میلیون دلار	نرخ رشد سال ۲۰۰۶	نرخ رشد سال ۲۰۰۵	رتبه ۲۰۰۶
۱	Price Waterhouse Coopers	۶,۷۶۳	۱۰	۲	۱
۲	KPMG	۶,۳۹۰	۱۳	۳	۲
۳	Ernst & Young	۵,۹۴۵	۱۷	۱	۴
۴	Deloitte	۵,۵۹۰	۸	۳	۳
۵	BDO	۱,۲۵۹	۱۱	۹	۵
۶	Grant Thornton	۸۳۹	۱۰	۴	۷
۷	Fiducial	۷۹۷	۱	۱	۶
۸	Nexia	۶۶۳	۱۰	۸	۹
۹	Baker Tilly	۶۴۱	۲	۳۲	۸
۱۰	Moore Rowland	۵۵۲	۲	۳	۱۰
۱۱	Mazars	۵۳۷	۱۰	۴	۱۲
۱۲	AGN International	۵۰۸	۲	۶	۱۱
۱۳	Moore Stephens	۴۶۴	۱۴	۱۲	۱۶
۱۴	PKF International	۴۵۴	۸	۷	۱۴
۱۵	Horwath	۴۳۱	۸	۵	۱۳
۱۶	HLB	۴۰۰	۱۱	۷	۱۷
۱۷	RSM International	۳۴۰	۱۳	۸	۱۵

نمایه شماره (۲۷) - ۱۵ موسسه حسابرسی برتر آسیای پاسیفیک سال ۲۰۰۶

رتبه ۲۰۰۵	نام موسسه یا شبکه	درآمد کل میلیون دلار	نرخ رشد سال ۲۰۰۶	نرخ رشد سال ۲۰۰۵	رتبه ۲۰۰۶
۱	Price Waterhouse Coopers	۲,۵۵۹	۱۶	۱۵	۱
۲	KPMG	۱,۹۲۰	۱۵	۳۶	۲
۳	Deloitte	۱,۸۶۸	۱۶	۱۱	۳
۴	Ernst & Young	۱,۸۶۶	۱۳	۳۹	۴
۵	Horwath	۲۶۷	۶	۱۲	۵
۶	BDO	۲۲۳	۱۵	۱۶	۶
۷	SC International	۱۷۶	۳۰۵	۱۴	۲۰
۸	Nexia	۱۶۹	۵۲	۲۹	۱۱
۹	Grant Thornton	۱۶۵	۲۱	۲۳	۸
۱۰	Baker Tilly	۱۵۳	۲	۵	۷
۱۱	PKF International	۱۴۵	۴۸	۲۸	۱۳
۱۲	RSM International	۱۳۸	۱۶	۱۳	۹
۱۳	Moore Stephens Asia Pacific	۱۲۶	۱۳	۲۰۰	۱۰
۱۴	Moore Rowland	۱۱۳	۱۰	(۹)	۱۲
۱۵	AGN International	۹۹	۱۵	---	۱۴

نمایه شماره (۲۸) - عملکرد ده موسسه برتر جهان در سال ۲۰۰۶

رتبه	نام موسسه یا شبکه	درآمد کل میلیون دلار	نرخ رشد سال ۲۰۰۶	نرخ رشد سال ۲۰۰۵	درآمد کل بدون درآمد حاصل از آمریکا (میلیون دلار)	رتبه بدون درآمد آمریکا
۱	Price Waterhouse Coopers	۲۱,۹۰۰	۹	۱۷	۱۵,۰۶۴	۱
۲	Deloitte	۲۰,۰۰۰	۱۰	۱۱	۱۱,۲۳۱	۴
۳	Ernst & Young	۱۸,۴۰۰	۹	۱۷	۱۱,۵۱۰	۳
۴	KPMG	۱۶,۸۰۰	۸	۱۶	۱۲,۰۷۹	۲
۵	BDO	۳,۹۰۰	۱۷	۱۳	۳,۳۵۳	۵
۶	Grant Thornton	۲,۸۰۰	۱۲	۱۷	۱,۸۱۳	۶
۷	RSM International	۲,۷۰۰	۱۰	۱۸	۱,۴۳۵	۷
۸	Baker Tilly	۲,۳۰۰	۹	۱۷	۱,۱۵۸	۱۰
۹	Horwath	۲,۱۰۰	۹	۱۲	۸۳۲	۱۴
۱۰	Moore Rowland	۲,۱۰۰	۸	۹	۹۸۸	۱۱

نمایه شماره (۲۹) - نمایه رتبه‌بندی دهگانه و ترکیب درآمدی موسسات حسابرسی بین‌المللی ۲۰۰۶

ردیف	نام موسسه	درآمد سال ۲۰۰۶ میلیون دلار	درصد ترکیب درآمدی			
			حسابرسی و حسابداری	خدمات مالیاتی	مشاوره مدیریت	سایر خدمات
۱	Price Waterhouse Coopers	۲۱,۹۸۶	۵۴	۲۵	---	۲۱
۲	Deloitte Touche Tohmatsu	۲۰,۲۰۰	۴۹	۲۱	۲۲	۸
۳	Ernst & Young	۱۸,۴۰۰	۶۶	۲۶	---	۸
۴	KPMG	۱۶,۸۸۰	۴۹	۲۰	---	۳۱
۵	BDO International	۳,۹۱۱	۵۸	۲۰	۱۴	۸
۶	Grant Thornton International	۲,۸۰۰	۵۰	۲۱	۲۲	۷
۷	RSM International	۲,۷۵۸	۴۵	۲۶	۱۵	۱۴
۸	Baker Tilly International	۲,۳۱۰	۴۸	۲۴	۱۶	۱۲
۹	Horwath International	۲,۱۸۸	۴۸	۲۳	۱۸	۱۱
۱۰	Moore Rowland International	۲,۱۱۴	۵۰	۲۶	۱۹	۵

بر اساس آخرین اخبار منتشر شده در Big Blog درآمد سال ۲۰۰۶، چهار موسسه بزرگ جهان عبارتند از PWC (۲۱/۹)، دیلویت (۲۰/۲)، E&Y (۱۸/۴) و KPMG (۱۶/۸) میلیارد که رشد موسسه حسابرسی دیلویت در این سال بیشتر از سایر موسسات بوده است. نمایه شماره (۲۹) وضعیت درآمدی و رتبه‌بندی ده موسسه حسابرسی برتر جهان را نمایش داده است.

جالب توجه آنکه مجله عصر حسابداری Accounting Age جایزه بهترین گزارش حسابرسی سال ۲۰۰۵ خود را به موسسه حسابرسی Ruth DoolE&Y و گرانت تورنتون اهدا کرد و در بین موسسات حسابرسی بهترین کارفرمای سال ۲۰۰۵ را به ترتیب موسسات Robert Half International، BDO، PWC، KPMG، DTT، Moore & SmallE&Y اعلام نمود. واقعیت این جایزه نشان می‌دهد که موسسات حسابرسی بزرگ بیشترین شانس جذب فارغ التحصیلان برجسته رشته حسابداری جهان را دارا می‌باشند و برخلاف عرف جامعه حسابداران رسمی ایران که علاقمند به میانسالی و کهنسالی است چرخش مدیران در موسسات بزرگ بین المللی در میان مدیران جوان حسابرسی است که دانش و توانایی خاصی را دارا هستند و بهمین علت سال گذشته PWC جوانترین مدیر حسابرسی در سن ۲۴ سالگی را منصوب کرد!! امری که برای حسابرسان ایرانی اگر غیرممکن نباشد بسیار سخت و دشوار است!!

این موضوع نشان می‌دهد چنانچه عقلای جامعه حسابداران به فکر تداوم حرفه حسابرسی و پایداری و توسعه آن هستند راهکاری مگر جوانگرایی توأم با تجربه وجود ندارد و باید از انحصارگرایی که ریشه در تفکرات دولتی دارد پرهیز شود و همان راهی را برویم که دیگران آزموده‌اند زیرا «آزموده را آزمودن خطاست!»

نمایه شماره (۳۰) سهم بازار جهانی حسابرسی Big Four و سایر موسسات میانی (۶ رتبه بعدی) را در کشورهای مختلف جهان در سال ۲۰۰۵ نمایش می‌دهد:

نمایه شماره (۳۰) - سهم (درصد) Big Four و سایر موسسات میانه از بازار حسابرسی جهان در سال ۲۰۰۵

نام کشور	PWC	Deloitte	KPMG	E&Y	سایر موسسات میانه
جهان	۲۰	۱۸	۱۵	۱۷	۳۰
آمریکا	۱۶	۲۱	۱۲	۱۷	۳۴
انگلستان	۲۴	۱۹	۱۸	۱۳	۲۶
اروپا	۱۹	۱۶	۱۸	۱۶	۳۱
ژاپن	۱۸	۲۶	۲۵	۲۲	۹
هلند	۱۹	۲۳	۱۸	۱۹	۲۱
کره	۲۹	۱۴	۸	۱۳	۳۶
استرالیا	۲۶	۱۲	۱۳	۱۵	۲۷
آمریکای لاتین*	۲۳	۲۶	۱۷	۲۱	۱۳
کانادا	۱۷	۲۳	۱۸	۱۶	۲۶
فرانسه	۱۸	۱۰	۱۹	۱۶	۳۷
آلمان	۲۲	۱۰	۲۱	۱۸	۲۹
آسیای پاسیفیک**	۲۵	۱۸	۱۹	۱۸	۲۰
ایرلند	۲۳	۱۶	۲۳	۱۴	۲۴
ایتالیا	۲۷	۱۶	۱۹	۱۹	۱۹
اسپانیا	۲۴	۲۶	۱۰	۱۴	۲۶
FTSE	۴۳	۱۸	۲۱	۱۶	۱
پیش‌بینی سال ۲۰۱۵ جهان	۲۰	۲۵	۱۳	۱۵	۲۷

* آرژانتین، شیلی، کلمبیا، کاستاریکا، اکوادور، السالوادور، گواتمالا، هندوراس، پاناما، اروگوئه و ونزوئلا جزء کشورهای آمریکای لاتین محسوب شده‌اند.

** توضیح: در تقسیم‌بندی بازارهای حسابرسی کشورهای چین، هندوستان، اندونزی، ژاپن، مالزی، موریتانیا، نیوزلند، پاکستان، فیلیپین، سنگاپور، کره جنوبی، تایوان و تایلند به عنوان کشورهای آسیای پاسیفیک.

نمایه شماره (۳۱) - درآمد ده موسسه حسابرسي برتر جهان در کشورهای مختلف جهان سال ۲۰۰۵

مبالغ: ميليون دلار آمريکا

نام موسسه	آمریکا	انگلستان	اروپا	آسیای آرام	آسیای پاسيفیک	کانادا	اروپای شرقی و کشورهای CIS	خاورميانه	هلند	چين	ژاپن	آلمان	فرانسه	استرالیا	اسپانيا	افريقای جنوبی	ایتاليا	ایرلند	مکزیک	برزیل
Deloitte	۷,۸۱۴	۲,۴۶۹	۶,۵۷۳	۲,۸۰۷	۱,۶۱۰	۹۱۶	۲۰۱	۱۱۹	۸۲۹	۷۳۱	۶۵۲	۵۸۸	۵۳۲	۳۶۷	۳۴۰	۲۴۸	۱۳۸/۱	۱۳۳	۱۲۷/۷	---
PWC	۶,۱۶۷	۳,۲۱۱	۶,۱۵۷	۲,۰۴۴	۲,۲۱۰	۷۱۵	۴۳۶	۱۵۸/۴	۷۵۶	۴۰۷	۴۴۳	۱,۳۷۲	۷۹۵	۷۶۱	۳۱۱	۲۶۱	۲۰۳	۱۹۷	۱۵۱/۷	---
E&Y	۶,۳۳۷	۱,۷۰۵	۵,۱۳۵	۲,۰۱۴	۱,۵۸۶	۶۴۱	۴۱۵	۹۹۰	۷۳۱	۲۱۷	۵۵۹	۱,۱۴۳	۸۳۲	۵۵۶	۱۷۹	۱۱۶	۱۶۳	۱۱۸	۱۳۰	---
KPMG	۴,۷۰۰	۱,۲۸۱	۵,۶۷۰	۲,۱۲۱	۱,۶۷۰	۷۵۶	۲۳۵	۱۳۱	۷۲۶	۳۹۴	۶۳۷	۱,۲۵۳	۸۳۴	۴۸۷	۱۳۷	۱۵۵	۱۵۷	۱۹۳	۱۳۰	۸۹
GT	۸۲۸/۶	۴۶۱	۷۵۶	۱۷۴	۱۳۷	۳۰۸	۱۷/۲	۲۲/۹	۴۶	---	۲۶	۱۴۲	۹۴	۹۱	۱۵	۳۳	---	۲۷	۱۷/۲	۲۴/۶
BDO	۴۴۰	۴۱۱	۱,۱۱۵	۲۴۶	۱۹۴	۲۰۲	۹۰	۴۴	۲۴۶	۵۰	۱۶	۲۳۷	۱۵۱	۷۸	۵۵	۲۱	۱۱	۶۴	۱۵/۵	۵۹/۲
RSM	۱,۲۱۳	۱۵۵	۴۱۶	۱۶۰	۱۲۶	۷۰	۳۱	۱۴/۴	۱۹	---	۱۳	۱۴۵	۵۵	۹۵	۵۱	۹	---	۷	۱۴/۷	۱۱/۷
Baker Tilly	۱,۰۶۳	۳۲۷	۶۲۵	۱۸۹	۱۴۹	۹۹/۵	۱۱	۸/۱	۱۰۰	۲۷۰	۱۳	---	۹۷	۷۵	۴	۸/۵	۹/۴	۴	۱/۷	۸/۸
Horwath	۱,۱۱۰	۸۶	۴۵۳	۳۲۱	۲۵۳	۱۸/۱	۹/۷	۱۰/۴	۱۱	۳۰	۵۹	۶۸	۱۵	۷۰	۲۲	۹	---	۱۴	۹/۳	۷/۱
Moore's Rownal	۹۷۰	۲۲۲	۵۶۷	۱۳۱	۱۰۳	۹۱/۳	۳۶	۷/۸	۲۶	---	۲۶	۱۶۶	۲۲	۹۲	۱۱	۸	۶	۱۱۰	۹/۶	۲۰/۱

نمایه شماره (۳۱) تفکیک درآمد ده موسسه بزرگ حسابرسي جهان در کشورهای پیشرفته صنعتی می‌باشد که نشان می‌دهد حجم بازار حسابرسي جهان به ترتیب در آمریکا، انگلستان، اروپا، کانادا و هلند می‌باشد.

نمایه شماره (۳۲) - بالاترین درآمد موسسات حسابرسي سال ۲۰۰۵ در کدام مناطق بوده است:

مبالغ: ميليون دلار

نام کشور	اروپا	آمریکا	انگستان	آسیای پاسيفیک	آلمان	فرانسه	استرالیا	کانادا	هلند	ژاپن	چين	اسپانيا	افريقای جنوبی	ایتاليا	ایرلند	مکزیک
درآمد (میلیون دلار)	۳۹,۸۱۲	۳۰,۱۸۶	۱۳,۰۰۵	۹,۰۲۱	۵,۵۹۷	۵,۳۴۲	۳,۸۹۳	۳,۵۷۸	۳,۰۸۳	۲,۵۱۲	۱,۶۵۶	۱,۱۱۹	۸۶۷	۸۵۹	۸۴۱	۷۴۱

نمایه شماره (۳۲) نمایانگر آن است که کشورهای با اقتصادهای پیشرفته بالاترین دستمزدهای حسابرسي را پرداخت می‌کنند و مجموع بازار حسابرسي اروپا از آمریکا و انگلستان به تنهایی بیشتر است.

نمایه شماره (۳۳) - ده موسسه برتر سال ۲۰۰۵-۲۰۰۷ آمریکا

رتبه	نام موسسه	درآمد (میلیون دلار)			تعداد شرکاء نفر	تعداد کارکنان حرفه‌ای	تعداد دفاتر در آمریکا	تعداد مشتریان بورس	ترکیب وزنی (درصد) درآمد			
		۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷					AA	Tax	MCS	Other
۱	Deloitte	۶,۸۷۶	۷,۸۱۴	۹,۸۵۶	۲,۵۶۰	۲۳,۸۴۱	۹۸	۱,۴۵۴	۴۴	۳۰	۲۲	۴
۲	Ernst & young	۵,۵۱۱	۶,۳۳۱	۶,۸۹۰	۲,۱۳۰	۱۵,۹۰۰	۸۴	۱,۸۹۷	۷۲	۲۷	---	۱
۳	Price Waterhouse Coopers	۵,۱۸۹	۶,۱۶۷	۶,۹۹۲	۲,۰۱۹	۲۰,۰۵۶	۸۳	۱,۷۷۸	۶۳	۲۶	---	۱۱
۴	KPMG	۴۱۱	۴,۳۵۹	۴,۴۳۳	۱,۶۰۷	۱۳,۱۸۴	۹۳	۱,۲۵۴	۷۷	۲۳	---	---
۵	RSM	۱,۰۵۳	۱,۲۸۱	۱,۳۸۹	۷۷۵	۴,۵۶۷	۹۷	۱۰۳	۴۶	۳۳	۱۸	۳
۶	Grant Thornton	۶۳۴	۸۹۸	۹۳۹	۴۴۴	۳,۵۷۵	۵۰	۴۱۱	۶۴	۲۵	۱۱	---
۷	BDO	۳۶۵	۵۵۸	۴۶۶	۲۴۰	۱,۸۰۳	۳۴	۳۰۱	۶۲	۲۳	۱۵	---
۸	CBiz/ mayer	۳۷۳	۴۲۱	۵۸۹	۱۹۷	۱,۷۲۶	۱۴۴	۲۱	۲۳	۲۷	۵۰	---
۹	Crowe Group	۲۸۶	۴۲۳	۴۳۰	۱۲۹	۱,۴۵۸	۲۰	۱۰۴	۳۴	۱۷	۲۹	۲۱
۱۰	BKD	۲۳۰	۲۸۷	۳۱۸	۲۰۷	۱,۰۷۸	۲۷	۵۸	۴۶	۳۲	۲۲	---

Source: Public accountancy report Aug. 31, 2006, inside public accounting Aug. 2007.

نمایه شماره (۳۳) برتری درآمدی بازار حسابرسی آمریکا نسبت به سایر کشورهای جهان را نمایش می‌دهد. همانطوری که در این جدول مشاهده می‌گردد برخی موسسات حسابرسی فعالیت خود را به خدمات حسابرسی و برخی دیگر به خدمات غیرحسابرسی نظیر خدمات مشاوره‌ای مدیریت و خدمات مالی و مالیاتی متمرکز کرده‌اند که این می‌تواند سرمشق مناسبی برای موسسات حسابرسی ایرانی باشد. توضیح اینکه تعداد شرکاء و مشتریان و کارکنان حرفه‌ای مندرج در جدول فوق مربوط به سال ۲۰۰۶ می‌باشد.

نمایه شماره (۳۴) - درآمد ده موسسه بزرگ جهان در استرالیا سال ۲۰۰۴ - ۲۰۰۶

نام موسسه	درآمد سال ۲۰۰۴ (میلیون دلار)	درآمد سال ۲۰۰۵ (میلیون دلار)	درآمد سال ۲۰۰۶ (میلیون دلار)	درآمد هر شریک (دلار)
Deloitte	۴۶۵	۴۸۲	۵۲۰	۱,۷۱۶,۱۷۲
PWC	۹۱۰	۱۰۰۰	۱,۱۰۴	۲,۶۱۶,۱۱۴
E&Y	۶۷۶	۶۹۴	۷۶۶	۲,۷۸۷,۲۷۳
KPMG	۶۰۲	۷۰۷	۷۹۲	۲,۴۶۷,۲۹۰
BDO	۹۴	۱۰۲	۱۲۸	۱,۰۸۴,۱۱۲
Horwath	۹۱	۹۴	۱۱۳	۱,۲۷۹,۵۴۵
Moore Stephen	۸۱	۸۶	۹۰	۱,۱۶۷,۱۶۲
GT	۶۹	۷۵	۸۶	۱,۲۴۷,۸۵۷
RSM	۶۶	۷۲	۷۹	۱,۲۸۲,۲۵۸

نمایه شماره (۳۵) درآمد موسسات بزرگ حسابرسی انگلستان ۲۰۰۲ - ۲۰۰۷

ردیف	نام موسسه	درآمد (میلیون پوند)					
		۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷
۱	PWC	۱,۹۳۶	۱,۶۰۰	۱,۵۰۰	۱,۵۶۸	۱,۷۸۰	۱,۹۸۰
۲	Deloitte	۹۳۴	۱,۱۹۱	۱,۲۴۸	۱,۳۵۰	۱,۵۵۰	۱,۷۹۰
۳	KPMG	۱,۰۲۳	۱,۰۱۸	۱,۰۰۸	۱,۰۶۶	۱,۲۸۱	۱,۴۵۴
۴	E&Y	۷۲۲	۷۵۴	۸۱۲	۸۲۸	۹۴۵	۱,۱۳۰
۵	Grant Thornton	۲۰۴	۲۱۸	۲۳۱	۲۵۴	۲۸۴	۳۸۷
۶	BDO	۲۰۱	۱۹۳	۱۸۱	۲۱۰	۲۷۵	۳۳۰
۷	Baker Tilly	۱۵۸	۱۵۷	۱۶۸	۱۷۳	۱۸۴	۲۰۰
۸	Smith Willson	۷۰	۹۹	۱۰۸	۱۲۷	۱۳۷	۱۵۳
۹	PKF	۱۰۲	۱۰۷	۱۱۰	۱۱۴	۱۱۷	۱۳۰
۱۰	Tenon	۵۵	۹۶	۸۱	۹۵	۱۰۰	۱۲۳
۱۱	Moore Stephen	۷۲	۷۷	۸۴	۸۳	۸۹	۱۰۷
۱۲	RSM	۵۰	۶۶	۷۴	۸۵	۸۵	۶۴
۱۳	Vantio	۱۶	۱۹	۲۴	۵۲	۷۱	۸۵

نمایه شماره (۳۶) - عملکرد ده موسسه حسابرسی بین‌المللی برتر کانادا ۲۰۰۱ - ۲۰۰۶

مبالغ: میلیون دلار کانادا

سال	Deloitte	PWC	KPMG	E&Y	GT	BDO	ME&Yers	Colines	RSM
۲۰۰۶	۱,۲۳۸	۹۲۸	۹۸۵	۸۱۰	۳۸۷	۲۸۰	۱۷۴	۱۲۱	۱۰۵
۲۰۰۵	۱,۱۵۱	۸۷۹	۸۵۵	۷۸۸	۳۶۱	۲۶۱	۱۴۲	۱۰۹	۹۸
۲۰۰۴	۱,۰۲۸	۷۸۴	۷۰۷	۶۳۲	۳۳۸	۲۴۳	۱۲۳	۹۸	۹۴
۲۰۰۳	۱,۰۲۴	۷۳۰	۶۹۸	۵۵۶	۳۱۵	۲۳۱	۱۰۶	۹۷	۹۰
۲۰۰۲	۸۹۲	۶۷۶	۷۴۵	۵۳۴	۳۰۱	۲۲۲	۸۴	۸۶	۸۳
۲۰۰۱	۸۹۵	۱,۰۱۰	۷۳۲	۵۵۴	۲۷۰	۲۱۵	۷۶	۷۳	۷۴

نمایه‌های فوق موید این امر است که در مجموع کشورهای پیشرفته جهان رتبه‌بندی دهگانه درآمدی موسسات حسابرسی بدون معارض می‌باشد و صرفاً جابه‌جایی این موسسات در میان رتبه‌های یک تا ده صورت می‌گیرد.

نمایه شماره (۳۷) - درصد سهم موسسات بزرگ در بازار حسابرسی آمریکا ۲۰۰۰ - ۲۰۰۵

نام موسسات	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵
درصد سهم Big Four	۸۰/۴	۷۹/۱	۷۰/۵	۶۷/۱	۶۴/۱	۶۵/۴
درصد سهم سایر موسسات	۱۹/۶	۲۰/۹	۲۹/۵	۳۲/۹	۳۵/۹	۳۴/۶

نمایه بالا نشان می‌دهد که سهم موسسات Big Four از بازار آمریکا به نفع سایر موسسات از ۸۰/۴ در سال ۲۰۰۰ به ۶۵/۴ در سال ۲۰۰۵ کاهش داشته است که این موضوع بیانگر آن است که بعد از فروپاشی شرکت انرون و ورلدکام و موسسه حسابرسی آرتور آندرسن، اعتماد بازار به موسسات میانی (Midtire) بیشتر شده به طوری که گفته می‌شود در شرایط فعلی شاید بازار شاهد سقوط یکی دیگر از Big Four شود!

نمایه شماره (۳۸) - نمایه مقایسه‌ای درآمد Big Four و سایر موسسات تا رده ۵۰ در انگلستان

مبالغ: میلیون دلار

سال	Big Four(\$M)	سایر موسسات تا رده ۵۰(\$M)
۱۹۹۸	۳,۷۳۳	۱,۰۱۴
۱۹۹۹	۴,۱۱۷	۱,۱۳۱
۲۰۰۰	۴,۸۴۱	۱,۲۷۵
۲۰۰۱	۵,۳۲۰	۱,۴۶۸
۲۰۰۲	۵,۸۷۹	۱,۵۷۰
۲۰۰۳	۵,۳۲۱	۱,۶۹۶
۲۰۰۴	۴,۶۴۹	۱,۶۸۶
۲۰۰۵	۵,۳۶۰	۱,۸۶۵
۲۰۰۶	۶,۱۲۳	۲,۱۱۳

موسسه حسابرسی RSM

موسسه حسابرسی RSM یکی از موسسات میانی به شمار می‌رود که سرعت رشد آن در چند ساله اخیر برجسته بوده است. RSM مخفف اول اسم سه موسسه حسابرسی بزرگ تشکیل‌دهنده RSM می‌باشند که به ترتیب عبارتند از موسسه حسابرسی انگلیسی Robson Rhode، موسسه حسابرسی فرانسوی Salustro Roydel و موسسه حسابرسی آمریکائی MCGladrey & Putten می‌باشند. موسسه اخیرالذکر بزرگترین موسسه حسابرسی آمریکا بعد از Big Four می‌باشد.

لازم بیاآوری است که RSM تنها موسسه حسابرسی بزرگ جهان است که رئیس هیأت مدیره آن یک نفر زن به نام خانم جین استفان می‌باشد. بر اساس گزارش مجله New York Business در سال ۲۰۰۶ موسسه حسابرسی RSM بیشترین رشد درآمدی (۵۹ درصد) و رشد تعداد شرکاء (۱۰۶ درصد) را در آمریکا داشته است.

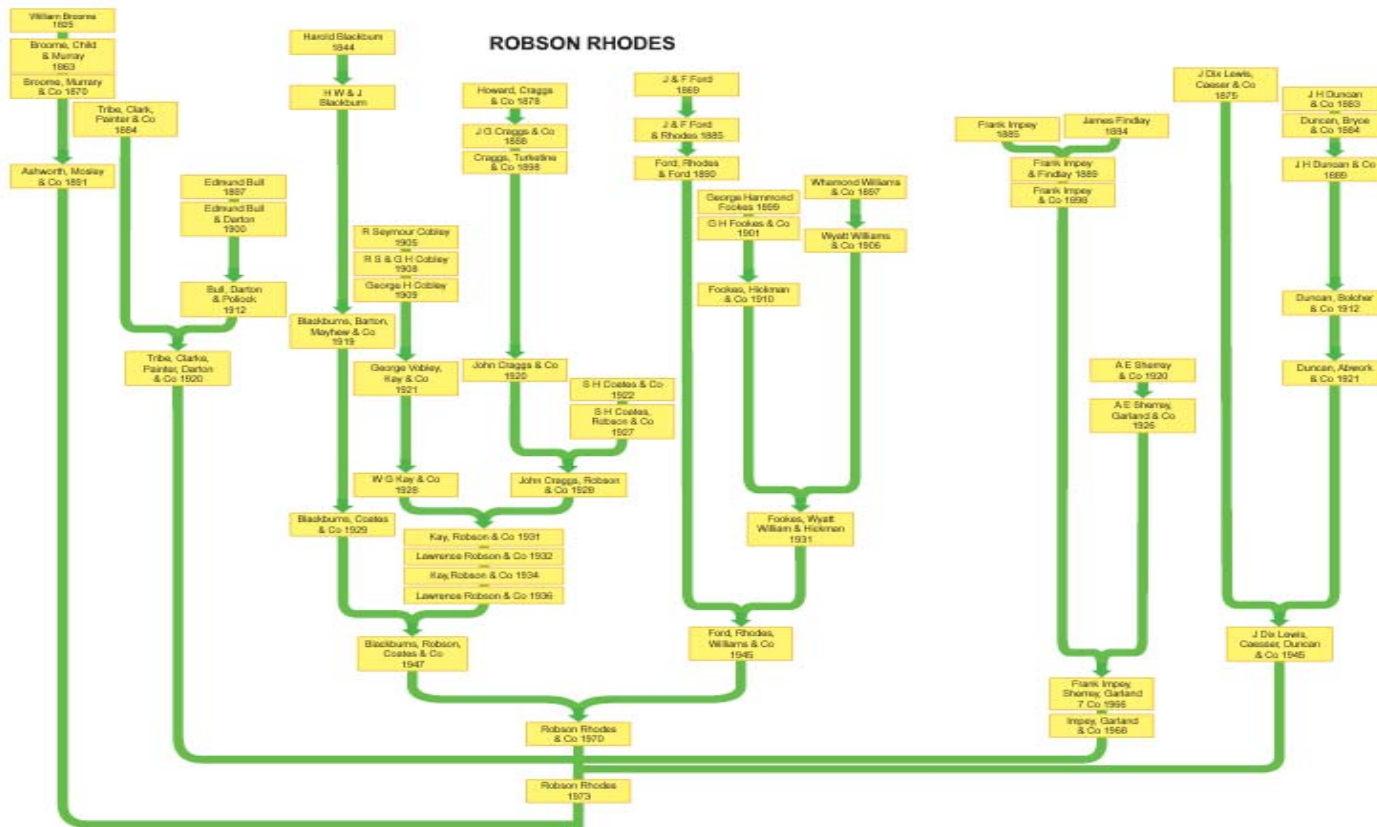
نمایه شماره (۳۹) عملکرد سنوات ۲۰۰۶ - ۲۰۰۰ موسسه RSM و نمایه شماره (۴۰) پیشینه تاریخی تشکیل RSM را نشان می‌دهد:

نمایه شماره (۳۹) - نمایه آماری عملکرد جهانی موسسه حسابرسی RSM ۲۰۰۰-۲۰۰۶

سال	کل درآمد (دلار)	تعداد دفاتر	تعداد شرکاء	تعداد کارکنان حرفه‌ای	کارکنان اداری	جمع
۲۰۰۰	۱,۵۸۸,۰۰۰,۰۰۰	۶۲۷	۲,۰۵۹	۱۲,۴۵۴	۴,۴۴۴	۱۸,۹۵۷
۲۰۰۱	۱,۶۳۲,۰۰۰,۰۰۰	۵۶۵	۲,۰۶۵	۱۱,۵۴۷	۴,۴۲۸	۱۸,۰۴۰
۲۰۰۲	۱,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۵۹۹	۲,۲۴۵	۱۲,۷۵۵	۴۷,۵۳۶	۱۹,۵۵۶
۲۰۰۳	۲,۰۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۶۰۶	۲,۲۴۲	۱۳,۳۷۳	۴,۸۲۱	۲۰,۴۳۶
۲۰۰۴	۲,۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۶۰۳	۲,۱۴۰	۱۳,۱۸۷	۵,۰۴۴	۲۰,۳۷۱
۲۰۰۵	۲,۵۰۲,۰۰۰,۰۰۰	۶۲۱	۲,۳۲۰	۱۵,۶۴۸	۵,۰۳۷	۲۳,۰۰۵
۲۰۰۶	۲,۷۵۸,۰۰۰,۰۰۰	۶۳۳	۲,۴۷۸	۱۶,۵۱۴	۵,۱۰۶	۲۴,۱۷۸

Source: RSM International

نمایه شماره (۴۰) - درخت فامیلی موسسه حسابرسی بین المللی RSM



Source: icaew.firm simplified family trees

نمایه شماره (۴۱) جایگاه موسسات حسابرسی بزرگ جهان را در میان ۵۰۰ شرکت برتر جهان نشان می‌دهد که این موضوع بسیار جالب توجه است که هر چهار موسسه بزرگ حسابرسی جهان در میان ۵۰۰ شرکت برتر جهان جای دارند.

نمایه شماره (۴۱) - جایگاه موسسات بین‌المللی حسابرسی در بین ۵۰۰ شرکت برتر جهان

Fortune 500

رتبه جهانی	درآمد سال B\$	نام موسسه
۳۲۱	۲۰/۲	PWC
۳۲۳	۲۰	Deloitte
۳۷۹	۱۷/۱	E&Y
۳۵۲	۱۸/۴	Accenture
۴۳۰	۱۵/۷	KPMG

این جدول حکایت از آن دارد که جایگاه چهار موسسه بزرگ جهانی در بین ۵۰۰ شرکت برتر جهان قرار دارد که در واقع نشان‌دهنده رشد درآمدی و حق‌الزحمه مناسب خدمات مالی و حسابرسی است که متأسفانه در ایران این وضعیت بغرنج می‌باشد زیرا طبق تحقیقات بعمل آمده بالاترین درآمد موسسات حسابرسی بخش خصوصی را بین ده تا پانزده میلیارد ریال نشان می‌دهد که فقر درآمدی و عدم تناسب فعالیت حرفه‌ای شایسته حسابرسی را با حق‌الزحمه دریافتی نشان می‌دهد.

نمایه شماره (۴۲) - درآمد Big Four و سایر موسسات از آمار ۲۵۰ شرکت برتر جهان

۲۰۰۵-۲۰۰۶

مبالغ: میلیون پوند

۲۰۰۶		۲۰۰۵		نام موسسه حسابرسی
شرکت ۲۵۰	شرکت ۱۰۰	شرکت ۲۵۰	شرکت ۱۰۰	
۹۲/۲	۳۰۲/۶	۱۱۱/۹	۲۵۹	PWC
۷۱/۳	۱۰۹/۳	۶۸/۳	۱۰۴	Deloitte
۶۸/۵	۱۶۱/۲	۵۵/۵	۱۶۳/۳	KPMG
۹/۵	۱۲۲/۳	۴۶/۸	۱۰۹/۳	E&Y
۱/۷	۵/۲	۷/۹	۰/۳	سایر موسسات میانی

خلاصه وضعیت موسسات حسابرسی در کشور انگلستان

تعدد موسسات حسابرسی در بریتانیا و آمریکا نشاندهنده وضعیت یکسان درآمدی و یا یک متوسط موزون نمی‌باشد. بر اساس یک تحقیق ویژه که پیرامون فعالیت ۱۰۲ موسسه حسابرسی محلی انگلیسی و ایرلندی که سراسری نبوده‌اند صورت گرفته و به نام «خوب و بد و زشت در حرفه حسابداری بریتانیا» در آوریل ۲۰۰۴ منتشر شده نشان می‌دهد کوچکترین موسسه دارای درآمد سالانه‌ای معادل ۲۰,۰۰۰ پوند و بزرگترین آن ۳/۷ میلیون پوند بوده است. از مجموع خدمات این ۱۰۲ موسسه حسابرسی که در انگلستان و ایرلند مشغول هستند ۶۲ درصد مربوط به خدمات حسابداری و مالیات، ۱۳٪ حسابرسی، ۳٪ خدمات مالی، ۵٪ خدمات مشاوره‌ای ویژه مالیاتی و ۱۱٪ مربوط به خدمات مشاوره بازرگانی بوده است. کمترین سود هر شریک این ۱۰۲ شرکت ۲۱,۰۰۰ پوند و بیشترین آن ۲۶۰,۳۰۰ پوند و طبقه‌بندی موسسات در این تحقیق به شرح ذیل بوده است:

موسسات با درآمد کمتر از ۲۰,۰۰۰ پوند

موسسات با درآمد بین ۲۰۰,۰۰۰ تا ۵۰۰,۰۰۰ پوند

موسسات با درآمد ۵۰۰,۰۰۰ تا ۱,۰۰۰,۰۰۰ پوند

موسسات با درآمد بیشتر از ۱,۰۰۰,۰۰۰ پوند

نمایه شماره (۴۳) خلاصه وضعیت موسسات حسابرسی انگلستان را در سال ۲۰۰۶ نشان می‌دهد:

شرح	بدترین عملکرد	عملکرد ضعیف	عملکرد متوسط	عملکرد مناسب	بهترین عملکرد
درآمد هر شریک (پوند)	۱۰,۰۰۰	۱۶۰,۴۸۲	۲۴۲,۴۳۱	۳۳۰,۰۰۰	۷۸۰,۰۰۰
درآمد هر یک از شرکاء (پوند)	۱۰,۰۰۰	۳۳,۵۵۹	۴۰,۴۴۴	۴۹,۴۳۶	۸۱,۲۷۵
٪ سود قبل از پرداخت حقوق شرکاء (پوند)	(۲۱۰)	۲۱	۲۸	۳۶	۶۴
سود هر شریک (قبل از کسر حقوق شرکاء) (پوند)	(۲۱,۰۰۰)	۴۴,۰۰۰	۶۲,۶۸۳	۱۰۰,۰۰۰	۲۶۰,۳۰۰
٪ کارکنان به شریک	۱:۱	۴/۱:۱	۶:۱	۷/۸:۱	۲۰/۵:۱
ساعات کار محاسبه شده سالانه هر شریک	۴۰۵	۶۲۵	۸۰۰	۹۵۴	۱,۸۰۰
ساعات کار واقعی انجام شده هر شریک	۱۸۷	۶۰	۲۷	۱۱	(۱۲۶)
ضریب سرباری هر یک پوند حق‌الزحمه کارکنان	۲/۰۹	۳/۰۴	۳/۳۷	۳/۷۱	۵/۰۶
نرخ ساعتی با حقوق ۳۵,۰۰۰ پوند برای هر یک از کارکنان	۳۳	۶۲	۷۰	۷۹	۱۰۵
ضریب سرباری هر یک پوند حق‌الزحمه کارکنان برای حقوق‌های ۳۵,۰۰۰ پوند	۱/۵۹	۲/۹۹	۳/۳۷	۳/۸۱	۵/۰۶

جالب آنکه محاسبات این گزارش بر اساس فرمول ذیل محاسبه شده است:

$$\boxed{\text{سود هر شریک}} = \boxed{\text{توان سرپرستی}} \times \boxed{\text{کارآیی}} \times \boxed{\text{نرخ ساعتی میانگین}} \times \boxed{\text{حاشیه سود خالص}}$$

توان افراد تحت سرپرستی از شمار افراد سرپرستی هر شریک - که اغلب به آن اهرم گفته می‌شود- و زمان در دسترس هر یک از افراد تشکیل می‌شود.

کارآیی از بهره‌وری- درصد زمان در دسترسی که به حساب صاحبکاران منظور می‌شود- و نرخ پوشش یعنی میزان زمان حذف (یا اضافه شده)- تشکیل می‌شود.

نرخ ساعتی میانگین عبارت از نرخ میانگین موسسه حسابرسی پس از Write off ها است. حاشیه سود خالص نشان‌دهنده چگونگی مدیریت اثربخش هزینه‌های در موسسه حسابداری است.

نمایه شماره (۴۴)- مقایسه درآمد موسسات Big Four و سایر موسسات تا رده (۵۰) انگلستان

۱۹۹۸-۲۰۰۷

سال	Big Four (میلیون پوند)	۴۶ موسسه بعدی (میلیون پوند)
۱۹۹۸	۳,۷۳۳	۱,۰۱۴
۱۹۹۹	۴,۱۱۷	۱,۱۳۱
۲۰۰۰	۴,۸۴۱	۱,۲۷۵
۲۰۰۱	۵,۳۲۰	۱,۴۶۸
۲۰۰۲	۵,۸۷۹	۱,۵۷۰
۲۰۰۳	۵,۳۲۱	۱,۶۹۶
۲۰۰۴	۴,۹۵۲	۱,۳۷۸
۲۰۰۵	۴,۸۱۲	۱,۸۸۸
۲۰۰۶	۵,۵۵۶	۲,۰۶۴
۲۰۰۷	۶,۳۵۴	۲,۳۴۶

نمایه شماره (۴۵)- درآمد کل ۶۰ موسسه برتر انگلستان ۲۰۰۱-۲۰۰۷

سال	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷
کل درآمد ۶۰ موسسه حسابرسی برتر (میلیون پوند)	۷,۰۰۰	۶,۲۲۹	۶,۲۰۱	۶,۳۱۲	۶,۷۷۲	۷,۸۰۰	۸,۷۰۰

نمایه شماره (۴۶) - نمایه صادرات و واردات خدمات حسابرسي در انگلستان ۲۰۰۵-۱۹۹۵

مبالغ: ميليون پوند

شرح	۱۹۹۵		۱۹۹۶		۱۹۹۷		۱۹۹۸		۱۹۹۹		۲۰۰۰		۲۰۰۱		۲۰۰۲		۲۰۰۳		۲۰۰۴		۲۰۰۵
	MC	AA	MC	AA	MC	AA	MC	AA	MC	AA	MC	AA	MC	AA	MC	AA	MC	AA	MC	AA	MC
صادرات	۱۵۶	۶۱۰	۱۷۸	۶۶۸	۲۵۸	۹۳۳	۴۷۷	۹۵۲	۶۰۳	۱,۱۰۱	۶۶۲	۱,۰۸۳	۶۴۲	۱,۰۶۹	۷۲۸	۲,۵۴۵	۶۸۳	۳,۱۲۷	۷۳۲	۳,۲۸۸	۳,۳۱۰
واردات	۱۰۵	۲۶۳	۱۲۸	۳۱۰	۹۸	۳۲۷	۱۰۸	۳۷۱	۱۱۹	۳۸۷	۲۱۳	۴۵۶	۲۲۸	۵۶۹	۲۵۱	۱,۴۲۸	۳۰۰	۱,۹۲۴	۲۹۳	۲,۳۲۸	۲,۵۵۰
خالص	۵۱	۳۴۷	۵۰	۳۵۸	۱۶۰	۶۰۶	۳۶۹	۵۸۱	۴۸۴	۷۱۴	۴۴۹	۶۲۷	۴۱۴	۵۰۰	۴۷۷	۱,۱۱۷	۳۸۳	۱,۲۰۳	۴۳۹	۹۶۰	۷۶۰

Source: ONS Balance of payments year book 2005

AA= Auditing & Accounting Services

MC= Management Counsultancy Services

نمایه شماره (۴۷) - وضعیت درصد تقسیم بازار حسابرسی انگلستان ۲۰۰۵ - ۲۰۰۶

نام شرکتها	Big Four		Next 5 Firm		سایر	
	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۵	۲۰۰۶
FTSI = ۱۰۰	۱۰۰	۹۹	۰	۱	۰	۰
FTSI = ۲۵۰	۹۶/۸	۹۶/۴	۲	۳	۱/۲	۰/۴
سایر شرکتها	۷۸/۷	۷۷/۲	۱۴/۵	۱۵/۷	۶/۷	۷/۱
متوسط کل	۸۳/۵	۸۳	۱۱/۲	۱۱/۹	۵/۳	۵/۱

FTSI = ۱۰۰ یکصد شرکت برتر و FTSI = ۲۵۰ دویست و پنجاه شرکت برتر

نمایه شماره (۴۸) - درآمد موسسات حسابرسی انگلستان از گروه یکصد شرکت برتر جهان

۲۰۰۶ - ۱۹۹۸

مبالغ: میلیون پوند

نوع درآمد	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶
حسابرسی	۱۸۶	۱۸۷	۱۷۵	۲۱۵	۲۱۲	۲۴۷	۲۶۳	۳۲۱	۴۸۱
غیرحسابرسی	۳۶۶	۳۹۲	۴۸۱	۶۲۸	۶۳۶	۴۶۷	۳۴۸	۳۱۱	۲۱۹
جمع کل	۴۵۲	۵۷۹	۶۵۶	۹۴۳	۸۴۸	۷۱۴	۶۱۱	۶۳۲	۷۰۰
دوره حسابرسی شرکتها (روز)	۶۴	۶۴	۶۱	۶۰	۵۹	۵۹	۵۹	۶۰	۶۱
متوسط حق الزحمه حسابرسی هر شرکت (پوند)	۱,۸۲۰,۰۰۰	۱,۸۹۰,۰۰۰	۱,۸۹۰,۰۰۰	۲,۲۱۰,۰۰۰	۲,۳۸۰,۰۰۰	۲,۴۵۰,۰۰۰	۲,۷۵۰,۰۰۰	۳,۲۶۰,۰۰۰	۳,۷۱۰,۰۰۰

نمایه شماره (۴۹) - نمایه تعداد موسسات حسابرسی ثبت شده در انگلستان سال ۲۰۰۵ - ۲۰۰۰

تعداد مدیران یا شرکای صاحب امضاء	ACCA	ICAEW	ICAI	ICAS	TOTAL
۱	۲,۱۷۰	۲,۸۲۲	۶۷۹	۱۶۶	۵,۸۳۷
۲ تا ۶	۷۷۱	۲,۱۱۱	۳۴۱	۱۵۷	۳,۷۲۱
۷ تا ۱۰	۲۱	۱۴۷	۱۲	۱۲	۱۹۲
۱۱ تا ۵۰	۶	۹۹	۹	۷	۱۲۱
بالای ۵۰	۰	۱۴	۳	۱	۱۸
جمع در ۲۰۰۵/۱۲/۳۱	۲,۹۶۸	۵,۱۹۳	۱,۰۴۴	۳۴۳	۹,۸۸۹
جمع در ۲۰۰۴/۱۲/۳۱	۳,۰۵۳	۵,۴۷۵	۱,۰۴۸	۳۷۴	۹,۹۵۰
جمع در ۲۰۰۳/۱۲/۳۱	۳,۰۸۳	۶,۳۳۶	۱,۰۴۶	۴۲۳	۱۰,۸۸۸
جمع در ۲۰۰۲/۱۲/۳۱	۳,۱۱۲	۶,۴۷۸	۱,۰۴۴	۴۵۳	۱۱,۰۸۷
جمع در ۲۰۰۱/۱۲/۳۱	۲,۹۷۵	۶,۶۷۱	۱,۰۴۴	۴۸۲	۱۱,۱۷۲

نمایه شماره (۴۹) نشاندهنده فراوانی موسسات حسابرسی و همچنین شرکای صاحب امضاء در موسسات حسابرسی بریتانیا می باشد.

یادآور می‌شود تا ماه دسامبر ۲۰۰۶ تعداد ۱۷۳۰ موسسه حسابرسی در سازمان نظارت بر شرکتها و موسسات حسابرسی بورس آمریکا (PACOB) به ثبت رسیده‌اند. در انگلستان تا سال ۲۰۰۵ معادل ۱۱,۱۷۲ موسسه حسابرسی به ثبت رسیده‌اند. مقایسه تعداد موسسات حسابرسی در این کشور با کشور ایران و در نظر داشتن جمعیت هر سه کشور و مقایسه درآمد ناخالص ملی آنها حکایت از ضعف فوق‌العاده حرفه حسابرسی در ایران دارد. البته فراموش نباید کرد که طبق قانون شرکتها در انگلستان و آمریکا موسسات حسابرسی تک شریک نیز وجود دارند که بنظر می‌رسد بمراتب بهتر از الگوی شاغلین انفرادی در جامعه ما باشد و لذا مراجع قانونی و ارکان حرفه حسابرسی در ایران نیز باید تمهیداتی را فراهم آورند تا مبانی قانونی ثبت موسسات تک‌شریک نیز عملی باشد.

نکته حائز اهمیت آنکه در اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران یک نکته اساسی مورد غفلت قرار گرفته و آن اینست که به رغم مسئولیتهای حقوقی حسابداران رسمی، باستناد قانون ماده واحد مصوب ۱۳۷۲ و اساسنامه جامعه حسابداران رسمی امکان ورود شریک غیرحسابدار رسمی به یک موسسه عملاً امکانپذیر نمی‌باشد در حالی که حضور یک نفر حقوقدان در موسسات حسابرسی بعنوان شریک غیرحسابدار الزامی می‌باشد که انتظار می‌رود در اصلاحات بعدی اساسنامه جامعه حسابداران این موضوع مهم مورد توجه قرار گیرد و شرکای موسسات حسابرسی به دو گروه شریک ضامن و شریک غیر ضامن تقسیم شوند که شرکای ضامن الزاماً حسابدار رسمی و شرکای غیرضامن وکلاء یا حقوقدانان باشند.

حضور موسسات بین‌المللی در جوامع حرفه‌ای

در سال (۱۹۶۶) «انجمن حسابداران خبره انگلستان و ولز (ICAEW)، انجمن حسابداران خبره آمریکا (AICPA)، انجمن حسابداران خبره کانادا (CICA)، گروه مطالعاتی حسابداران بین‌المللی (AISG) را تشکیل دادند که همین گروه مطالعاتی در سال ۱۹۷۳ به این نتیجه رسید که کمیته تدوین استانداردهای بین‌المللی حسابداری (IASB) را تأسیس تا بتوانند حرفه حسابداری را یاری دهند. در فاصله سالهای ۱۹۹۷ تا ۱۹۹۹ کمیته تدوین استانداردهای بین‌المللی ساختار سازمانی خود را تغییر داد و هیأت استانداردهای بین‌المللی حسابداری جایگزین کمیته مذکور شد. اوج‌گیری فعالیت موسسات حسابرسی و هیأت استانداردهای بین‌المللی حسابداری و حسابرسی همزمان در دهه ۱۹۹۰ حاکی از رشد روزافزون سرمایه مالی و توسعه سرمایه‌های فراملیتی بود.

به‌همین علت موسسات بزرگ حسابرسی که دست اندرکار تدوین استانداردها هستند در چالش با منافع مشتریان خود کوشش نموده‌اند که هیأت مذکور را به طرق مختلف در چنگ خود داشته باشند. با یک بررسی اجمالی در مورد ترکیب هیأت رئیسه انجمن حسابداران خبره انگلستان مشاهده می‌گردد که مجموعه Big Four بیش از ۳۶ بار از ۵۴ انتخابات ریاست این انجمن را بر عهده داشته است. نمایه شماره (۵۰) حضور Big Four را در ارکان اصلی انجمن حسابداران خبره انگلستان و کمیته‌های کاری آن نشان می‌دهد.

نمایه شماره (۵۰) - نمایه حضور موثر Big Four در ارکان انجمن حسابداران خبره انگلستان (ICAEW)

نام شرکت	عضویت در هیأت رئیسه		عضویت در کارگروهها		جمع	
	تعداد دفعات	تعداد سال عضویت	تعداد دفعات	تعداد سال عضویت	تعداد دفعات	تعداد سال عضویت
Price Waterhouse Coopers LLP	۲۲	۲۸	۱۲	۱۴	۳۴	۴۲
Deloitte & Touche LLP	۲	۲	۱۶	۱۹/۵	۱۸	۲۱/۵
Ernst & Young LLP	۵	۱۳	۵	۷	۱۰	۲۰
KPMG LLP	۹	۱۰/۵	---	---	۹	۱۰/۵
BDO Stoy Hayward LLP	۱	۱	۳	۲/۵	۴	۳/۵
PKF	---	---	۳	۳	۳	۳
Grant Thornton UK LLP	۲	۲	---	---	۲	۲
Kingstom smith	---	---	۲	۲	۲	۲
Other	۱۳	۱۴/۵	۱	۱	۱۴	۱۵/۵
Non- practicing	n/a	n/a	n/a	n/a	۵	۵
Total	۵۴	۷۱	۴۲	۴۹	۱۰۱	۱۲۵

مؤسسات حسابرسی بین‌المللی (نیروی انسانی و تشکیلات)

نمایه شماره (۵۱) - ترکیب درصد کارکنان مؤسسات حسابرسی در جهان

نام	اروپا	آمریکای شمالی
شریک	۸٪	۱۱٪
کارکنان حرفه‌ای	۷۰٪	۶۴٪
کارکنان اداری	۲۲٪	۲۵٪

بنظر می‌رسد ترکیب کارکنان مؤسسات حسابرسی مندرج در نمایه شماره (۵۱) و تناسب آن با جوامع پیشرفته صنعتی می‌تواند مورد استفاده جامعه حسابداران رسمی ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار در چگونگی کنترل کیفیت مؤسسات حسابرسی ایرانی و اصلاح آئین‌نامه سقف کار قرار گیرد.

نمایه شماره (۵۲) تعداد دفاتر و شرکاء و کارکنان (حرفه‌ای و اداری) پانزده موسسه بزرگ جهان در سال ۲۰۰۵ را به تفکیک نشان می‌دهد:

نمایه شماره (۵۲) - مقایسه ترکیب تشکیلاتی بین‌المللی ۱۵ موسسه برتر جهان در سالهای ۲۰۰۴ - ۲۰۰۵

ردیف	نام موسسه	تعداد دفتر در جهان		تعداد شرکاء (نفر)		تعداد کارکنان حرفه‌ای (نفر)		تعداد کارکنان اداری (نفر)		جمع کارکنان (نفر)		درآمد ۲۰۰۵ (میلیارد دلار)
		۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۴	۲۰۰۵	
۱	پرایس واتر هاوس کوپرز (PWC)	۷۷۱	۷۶۹	۸,۰۱۹	۷,۷۵۳	۹۴,۸۷۷	۸۸,۴۷۱	۲۷,۳۰۷	۲۶,۲۴۷	۱۲۲,۴۷۱	۱۳۰,۲۰۳	۲۰/۳
۲	دیلویت (Deloitte)	۶۶۸	۶۶۹	۷,۷۴۴	۷,۷۱۱	۹۰,۸۳۳	۸۴,۳۶۴	۲۲,۷۰۶	۲۲,۸۵۷	۱۱۴,۹۳۲	۱۲۱,۲۸۳	۱۸/۲
۳	ارنست اند یانگ (E&Y)	۷۰۰	۶۹۸	۷,۰۰۰	۶,۹۷۳	۷۵,۷۰۰	۷۰,۰۷۰	۲۳,۹۵۰	۲۳,۵۵۸	۱۰۰,۶۰۱	۱۰۶,۶۵۰	۱۶/۹
۴	کی.پی.ام.جی (KPMG)	---	---	۶,۶۰۰	۶,۴۴۸	۷۶,۰۰۰	۷۰,۰۹۵	۲۱,۰۰۰	۱۷,۴۴۰	۹۳,۹۸۳	۱۰۳,۶۰۰	۱۵/۶
۵	بی.دی.او (BDO)	۶۰۱	۶۱۶	۲,۲۲۰	۲,۲۱۳	۲۰,۳۸۳	۱۸,۳۷۴	۵,۲۲۵	۴,۶۳۷	۲۵,۲۲۴	۲۷,۸۲۸	۳/۳
۶	گرانٹ تورنتون اینترنشنال (GT)	۴۸۴	۴۹۸	۲,۰۹۰	۲,۰۲۶	۱۵,۷۰۷	۱۴,۲۵۷	۴,۲۶۹	۴,۲۰۳	۲۰,۴۸۶	۲۲,۰۶۶	۲/۵
۷	ار.اس.ام اینترنشنال (RSM)	۶۲۱	۶۰۳	۲,۳۲۰	۲,۱۴۰	۱۵,۶۴۳	۱۳,۱۸۷	۵,۰۳۷	۵,۰۴۴	۲۰,۳۷۱	۲۳,۰۰۰	۲/۳
۸	بیکر تلی اینترنشنال (Baker Tilly)	۵۵۲	۵۰۱	۲,۲۱۹	۲,۲۱۹	۱۳,۸۵۲	۱۲,۷۴۹	۴,۰۲۰	۳,۶۳۵	۱۸,۵۸۳	۲۰,۰۹۱	۲/۱
۹	هوارت اینترنشنال (Horwath Int)	۴۱۳	۴۳۶	۲,۲۴۸	۲,۲۸۲	۱۳,۱۸۶	۱۳,۰۴۶	۴,۳۹۰	۳,۴۴۸	۱۸,۷۷۶	۱۹,۸۲۴	۱/۹
۱۰	مورس رولند اینترنشنال (Morris Roland)	۶۰۵	۵۹۲	۲,۱۴۶	۲,۱۱۳	۱۲,۶۲۴	۱۲,۱۶۹	۴,۷۵۹	۴,۸۹۴	۱۹,۱۷۶	۱۹,۵۲۹	۱/۹
۱۱	نکسیا اینترنشنال (Nexia)	۳۴۹	۳۳۰	۱,۵۱۰	۱,۶۱۴	۱۱,۵۱۶	۱۲,۵۶۰	۲,۰۴۷	۱,۷۲۸	۱۵,۹۰۲	۱۵,۰۷۳	۱/۵
۱۲	پی. کی. اف اینترنشنال (PKF)	۴۱۷	۴۰۷	۱,۷۷۸	۱,۶۴۶	۱۰,۳۳۹	۸,۳۸۷	۲,۸۵۷	۲,۵۹۴	۱۲,۶۲۷	۱۴,۹۷۴	۱/۳
۱۳	مورس استفنز اینترنشنال (Morris St)	۵۳۹	۴۸۱	۱,۷۰۰	۱,۵۱۶	۱۰,۵۲۰	۸,۸۳۷	۳,۱۸۴	۲,۷۰۶	۱۳,۰۵۹	۱۵,۴۰۴	۱/۳
۱۴	اچ.ال.بی اینترنشنال (HLB)	۴۵۳	۴۳۰	۱,۸۳۳	۱,۶۱۷	۸,۷۳۴	۷,۹۲۰	۲,۸۷۰	۲,۵۲۳	۱۲,۰۶۰	۱۳,۴۳۷	۱/۳
۱۵	کرستون اینترنشنال (Kerston Int)	۵۰۹	۴۲۸	۱,۰۳۱	۱,۱۲۸	۱۰,۱۴۰	۷,۴۴۷	۲,۴۱۰	۲,۸۹۶	۱۱,۴۷۱	۱۳,۵۸۱	۰/۹

نمایه شماره (۵۳) - نمایه آماری تشکیلات و نیروی انسانی موسسات حسابرسی در کشورهای

مختلف جهان سال ۲۰۰۵

نام کشور	واحد پول کشور	کل درآمد میلیون دلار	تعداد دفاتر	تعداد شریک (نفر)	کارکنان حرفه‌ای (نفر)	کارکنان اداری (نفر)	جمع (نفر)	نسبت شریک به کارکنان حرفه‌ای
جهان	USD	۱۰۲,۹۰۹	۱۳,۶۷۱	۶۲,۵۰۶	۵۵۰,۰۲۱	۱۵۹,۳۰۷	۷۸۶,۸۳۴	۸/۸
اروپا	Euro	۴۱,۳۲۱	۵,۴۴۲	۱۸,۹۶۷	۱۳۳,۲۳۹	۳۶,۹۷۲	۲۸۹,۰۵۷	۷
آمریکا	USD	۳۸,۱۰۰	۳,۱۶۳	۲۰,۲۱۷	۱۳۴,۷۴۸	۴۳,۰۶۴	۱۹۸,۳۹۰	۶/۶
انگلستان (پوند)	GBP	۱۳,۴۹۷	۵۶۷	۵,۰۳۳	۴۹,۱۳۲	۱۲,۴۲۰	۶۶۵,۵۸۵	۹/۷
آسیای پاسیفیک	USD	۹,۰۲۲	۱,۴۹۹	۸,۳۲۰	۸۰,۸۴۴	۲۰,۹۴۱	۱۰۹,۵۶۷	۹/۷
آلمان	Euro	۶,۴۴۰	۶۲۹	۳,۰۰۱	۲۷,۳۸۷	۹,۲۹۶	۳۹,۶۸۴	۹/۱
فرانسه	Euro	۵,۴۱۴	۱,۰۹۰	۱,۴۳۰	۱۱,۱۹۵	۱,۵۳۸	۲۴,۷۳۵	۱۲/۷
کانادا	CAD	۴,۰۸۷	۵۹۹	۳,۳۳۵	۱۹,۰۶۱	۶,۹۹۶	۲۹,۳۹۲	۵/۷
هلند	Euro	۳,۹۶۶	۲۹۷	۱,۴۹۸	۱۹,۸۲۸	۴,۰۰۱	۲۵,۳۲۷	۱۳/۲
استرالیا	AUS	۳,۸۹۳	۲۴۱	۱,۹۸۴	۱۴,۰۴۸	۴,۵۲۷	۲۰,۵۵۹	۷
ژاپن	Yen	۲,۵۵۴	۲۴۰	۲,۲۲۴	۱۱,۳۳۵	۲,۲۳۲	۱۵,۷۹۱	۵
چین	CNY	۲,۰۷۲	۳۵۶	۱,۸۶۰	۲۹,۴۷۰	۶۳/۳	۳۷,۶۴۳	۱۵/۸
اروپای شرقی	Euro	۱,۷۵۰	۵۵۳	۱,۴۱۳	۲۰,۳۴۴	۶,۰۴۶	۲۶,۵۱۱	۱۴/۳
اسپانیا	Euro	۱,۲۸۸	۲۴۷	۶۷۲	۹,۷۴۹	۱,۶۴۴	۱۲,۰۶۵	۱۴/۵
آفریقای جنوبی	ZAR	۱,۰۴۶	۹۱	۷۲۸	۶,۳۵۹	۲,۱۱۸	۹,۲۰۵	۸/۷
ایتالیا	Euro	۱,۰۴۲	۲۰۲	۷۵۰	۷,۹۸۷	۱,۲۹۶	۱۰,۰۳۳	۱۰/۶
ایرلند	Euro	۸۵۷	۵۳	۳۷۲	۴,۱۹۷	۸۵۱	۶,۲۴۱	۱۱/۲
مکزیک	MXN	۷۹۲	۳۱۴	۱,۰۳۷	۱۴,۳۷۳	۲,۸۶۰	۱۸,۲۷۰	۱۳/۸
خاورمیانه	USD	۷۲۲	۳۹۳	۹۴۱	۱۱,۳۸۹	۲,۹۶۴	۱۵,۲۹۴	۱۲/۱
برزیل	BRL	۶۷۷	۵۹	۱۷۳	۲,۰۸۳	۳۹۱	۲,۶۴۷	۲

نمایه شماره (۵۴) - درآمد متوسط هر شریک در ده موسسه بزرگ جهان ۲۰۰۵

مبالغ: دلار آمریکا

Deloitte	PWC	KPMG	E&Y	BDO	GT	RSM	Baker Tilly	Howarth	Moore Rowland
۳,۰۵۰,۰۰۰	۳,۰۵۰,۰۰۰	۲,۹۲۰,۰۰۰	۳,۱۱۰,۰۰۰	۱,۴۳۰,۰۰۰	۱,۹۹۰,۰۰۰	۱,۶۰۰,۰۰۰	۹۷۰,۰۰۰	۱,۷۰۰,۰۰۰	۱,۳۱۰,۰۰۰

نمایه شماره (۵۳) ترکیب درآمدها و کارکنان موسسات حسابرسی در کشورهای برگزیده جهان و نمایه شماره (۵۴) درآمد متوسط هر شریک در ده موسسه حسابرسی برتر جهان و نمایه شماره (۵۴) که حکایت از آن دارد که درآمد یک شریک در این موسسات دهگانه بعضاً معادل درآمد برخی موسسات حسابرسی ایرانی است که نشاندهنده ضعف فوق‌العاده درآمدی موسسات حسابرسی ایرانی و یا به تعبیری نرخ نازل خدمات حسابرسی و مالی در ایران است.

نمایه شماره (۵۵) - درآمد هر شریک یکصد موسسه حسابرسی برتر آمریکا ۲۰۰۳-۲۰۰۴

مبالغ: دلار آمریکا

سال	ترکیب موسسات حسابرسی از نظر درآمد (میلیون دلار آمریکا)							جمع کل
	۱۶/۵-۱۹	۲۰-۲۹/۹	۳۰-۳۹-۹	۴۰-۴۹/۹	۵۰-۹۹/۹	۵۸۶-۱۰۰	Big Four	
۲۰۰۳	۱,۱۰۲,۰۰۰	۱,۰۷۳,۰۰۰	۱,۱۲۱,۰۰۰	۹۷۵,۰۰۰	۱,۳۳۳,۰۰۰	۱,۳۵۹,۰۰۰	۲,۲۰۵,۰۰۰	۱,۸۸۲,۰۰۰
۲۰۰۴	۱,۰۸۶,۰۰۰	۱,۱۸۲,۰۰۰	۱,۳۴۲,۰۰۰	۱,۲۸۹,۰۰۰	۱,۳۹۲,۰۰۰	۱,۳۵۱,۰۰۰	۲,۳۸۴,۰۰۰	۲,۰۲۴,۰۰۰

این جدول بیانگر آن است که هر چه درآمد موسسات حسابرسی بیشتر شود درآمد شرکای آن نیز بیشتر خواهد شد. همانطوری که درآمد شرکای Big Four بیشتر از شرکای سایر موسسات حسابرسی می باشد.

نمایه شماره (۵۶) - نمایه کلی عملکرد موسسه حسابرسی BDO ۲۰۰۶-۱۹۹۹

شرح	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶
درآمد (میلیارد دلار)	۱,۶۰۱	۱,۷۶۳	۲,۰۱۰	۲,۲۰۷	۲,۳۹۵	۲,۳۰۱	۲,۴۴۷	۲,۷۶۳	۳,۹۱۱
تعداد کارکنان	۱۷,۴۳۴	۱۸,۵۱۵	۲۰,۹۳۹	۲۲,۳۴۹	۲۲,۵۸۹	۲۳,۲۲۶	۲۵,۱۱۸	۲۷,۸۲۸	۲۹,۷۱۴
تعداد کشورهای فعال	۸۶	۸۸	۹۵	۹۸	۹۹۰	۹۹	۱۰۵	۱۰۵	۱۰۷

نمایه شماره (۵۷) - ترکیب وزنی (درصد) درآمدهای موسسه حسابرسی BDO

شرح	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶
حسابرسی و حسابداری	۵۹	۵۸	۵۹	۵۸
خدمات مالیاتی	۲۱	۲۱	۲۰	۲۰
خدمات مشاوره‌ای	---	---	۱۶	۱۷
سایر خدمات	۲۰	۲۱	۵	۵

نمایه شماره (۵۸) - تعداد شرکای یکصد موسسه برتر حسابرسی آمریکا

۲۰۰۳ - ۲۰۰۴ (نفر)

متوسط تعداد شرکاء	۲۰۰۴	۲۰۰۳
صد شرکت برتر	۱۲۶	۱۲۳
چهار موسسه برتر	۲,۰۹۶	۲,۰۷۵
درآمد بین ۱۰۰ تا ۵۸۶ میلیون دلار	۲۰۱	۲۳۸
درآمد بین ۵۰ تا ۹۹ میلیون دلار	۵۱	۴۶
درآمد بین ۴۰ تا ۴۹/۹ میلیون دلار	۳۴	۴۷
درآمد بین ۳۰ تا ۳۹/۹ میلیون دلار	۲۴	۲۹
درآمد بین ۲۰ تا ۲۹/۹ میلیون دلار	۲۱	۲۱
درآمد بین ۱۶/۵ تا ۱۹/۹ میلیون دلار	۱۷	۱۶

نمایه شماره (۵۹) - متوسط تعداد کارکنان حرفه‌ای یکصد موسسه برتر آمریکا ۲۰۰۳ - ۲۰۰۴

تقسیم‌بندی درآمدی موسسات یکصدگانه آمریکا	۲۰۰۴	۲۰۰۳
چهار موسسه برتر (Big Four)	۱۵,۸۰۴	۱۵,۶۶۴
صد موسسه برتر	۸۷۶	۸۶۳
موسسات با درآمد بین ۱۰۰ تا ۵۸۶ میلیون دلار	۱,۱۳۸	۱,۱۸۹
موسسات با درآمد بین ۵۰ تا ۹۹ میلیون دلار	۳۵۸	۳۲۳
موسسات با درآمد بین ۴۰ تا ۴۹/۹ میلیون دلار	۲۱۶	۲۳۲
موسسات با درآمد بین ۳۰ تا ۳۹/۹ میلیون دلار	۱۶۰	۱۷۹
موسسات با درآمد بین ۲۰ تا ۲۹/۹ میلیون دلار	۱۲۶	۱۱۷
موسسات با درآمد بین ۱۶/۵ تا ۱۹/۹ میلیون دلار	۹۳	۸۷

نمایه شماره (۶۰) - تعداد کارکنان موسسات حسابرسی بزرگ جهان ۲۰۰۵-۲۰۰۱

۲۰۰۵				۲۰۰۴				۲۰۰۲				۲۰۰۱			
جمع	کادر اداری	کارکنان حرفه‌ای	شریک	جمع	کادر اداری	کارکنان حرفه‌ای	شریک	جمع	کادر اداری	کارکنان حرفه‌ای	شریک	جمع	کادر اداری	کارکنان حرفه‌ای	شریک
۷۸۶,۸۳۴	۱۵۷,۳۰۷	۵۵۰,۰۲۱	۶۲,۵۰۶	۷۳۲,۲۳۵	۱۴۸,۹۱۹	۵۰۷,۴۸۵	۶۰,۸۳۱	۲۹۸,۱۰۸	۴۸,۷۵۶	۱۶۵,۲۷۹	۱۸,۹۹۰	۲۱۴,۵۴۰	۴۵,۶۵۸	۱۵۰,۹۴۹	۱۷,۲۵۴

نمایه شماره (۶۰ و ۶۱) نشان می‌دهد که همراه با افزایش درآمد موسسات حسابرسی ترکیب کارکنان آنان شکل مناسبتری یافته است.

نمایه شماره (۶۱) - آمار تعداد دفاتر حسابرسی و ترکیب کارکنان آنها در اروپا ۲۰۰۵-۲۰۰۴

سال	تعداد موسسات	تعداد شرکاء	تعداد کارکنان حرفه‌ای	کارکنان اداری	جمع کارکنان	% شریک به حسابرس	% شریک به کل کارکنان
۲۰۰۴	۵,۲۴۷	۲۱,۳۶۹	۱۶۴,۳۳۷	۴۴,۷۶۷	۲۹۱,۲۸۹	۱۳	۷
۲۰۰۵	۵,۴۴۲	۱۸,۹۶۷	۱۳۳,۲۳۹	۳۶,۹۷۲	۲۸۹,۰۵۷	۱۴	۶/۵

نمایه شماره (۶۲) - تعداد شرکاء و کارکنان حرفه‌ای یکصد موسسه برتر حسابرسی آمریکا

سال	۱۹/۹ - ۲۹/۹ میلیون دلار		۳۰ - ۳۹/۹ میلیون دلار		۴۰ - ۴۹/۹ میلیون دلار		۵۰ - ۷۴/۹ میلیون دلار		۷۵ - ۹۹/۹ میلیون دلار		۱۰۰ - ۸۳۰ میلیون دلار		Big Four		متوسط یکصد موسسه	
	شریک	کارکنان حرفه‌ای	شریک	کارکنان حرفه‌ای	شریک	کارکنان حرفه‌ای	شریک	کارکنان حرفه‌ای	شریک	کارکنان حرفه‌ای	شریک	کارکنان حرفه‌ای	شریک	کارکنان حرفه‌ای	شریک	کارکنان حرفه‌ای
۲۰۰۳	۲۱	۸۷	۲۹	۱۱۷	۴۷	۲۳۲	۴۶	۳۲۳	۴۶	۳۲۳	۴۶	۲۳۸	۱۱۸۹	۲۰۷۵	۱۲۳	۸۶۳
۲۰۰۴	۲۱	۱۲۶	۲۴	۱۶۰	۳۴	۲۱۶	۴۱	۳۰۰	۶۹	۴۱۶	۲۰۱	۱۱۳۸	۲۰۹۶	۱۵۸۰۴	۱۲۵	۸۷۴
۲۰۰۵	۱۸	۱۱۳	۲۴	۱۶۳	۳۵	۲۲۲	۴۲	۳۳۰	۴۶	۴۲۸	۱۸۵	۱۱۸۷	۲۰۳۴	۱۶۵۹۶	۱۲۷	۹۶۳

نمایه شماره (۶۳) - درآمدهای به ازای هر شریک و درآمد به ازای هر یک از کارکنان حرفه‌ای یکصد موسسه حسابرسی برتر آمریکا

Big Four		تقسیم‌بندی درآمد موسسات (میلیون دلار)												سال
		۱۰۰-۸۳۰		۷۵-۹۹/۹		۵۰-۷۴/۹		۴۰-۴۹/۹		۳۰-۳۹/۹		۱۹/۹-۲۹/۹		
		کارکنان حرفه‌ای	شریک	کارکنان حرفه‌ای	شریک	کارکنان حرفه‌ای	شریک	کارکنان حرفه‌ای	شریک	کارکنان حرفه‌ای	شریک	کارکنان حرفه‌ای	شریک	
۲۹۹,۰۰۰	۲,۴۲۲,۰۰۰	۱۹۴,۰۰۰	۱,۰۰۳,۰۰۰	۱۸۷,۰۰۰	۱,۳۱۸,۰۰۰	۱۸۱,۰۰۰	۱,۲۳۹,۰۰۰	۱۶۲,۰۰۰	۹۴۴,۰۰۰	۱۸۰,۰۰۰	۱,۱۱۷,۰۰۰	۱۸۳,۰۰۰	۱,۱۰۶,۰۰۰	۲۰۰۲
۲۹۳,۰۰۰	۲,۲۰۹,۰۰۰	۲۲۲,۰۰۰	۱,۲۴۱,۰۰۰	۲۰۱,۰۰۰	۱,۱۱۷,۰۰۰	۱۸۸,۰۰۰	۱,۳۸۶,۰۰۰	۱۹۸,۰۰۰	۹۷۵,۰۰۰	۱۸۵,۰۰۰	۱,۱۲۱,۰۰۰	۱۹۱,۰۰۰	۱,۲۱۳,۰۰۰	۲۰۰۳
۳۱۶,۰۰۰	۲,۳۸۴,۰۰۰	۲۳۹,۰۰۰	۱,۳۵۱,۰۰۰	۲۰۶,۰۰۰	۱,۲۴۷,۰۰۰	۲۰۷,۰۰۰	۱,۵۳۱,۰۰۰	۲۰۵,۰۰۰	۱,۲۸۸,۰۰۰	۱۹۹,۰۰۰	۱,۲۸۹,۰۰۰	۱۹۶,۰۰۰	۱,۱۸۲,۰۰۰	۲۰۰۴
۳۲۲,۰۰۰	۲,۶۲۷,۰۰۰	۲۴۴,۰۰۰	۱,۵۷۲,۰۰۰	۱۹۹,۰۰۰	۱,۸۴۸,۰۰۰	۱۸۶,۰۰۰	۱,۴۶۷,۰۰۰	۲۱۳,۰۰۰	۱,۳۵۵,۰۰۰	۲۱۴,۰۰۰	۱,۴۳۲,۰۰۰	۲۱۲,۰۰۰	۱,۳۲۴,۰۰۰	۲۰۰۵

نمایه شماره (۶۴) - سهم درآمدی شرکای یکصد موسسه حسابرسی برتر آمریکا

۲۰۰۴			۲۰۰۶			۲۰۰۶ (بهترین موسسات)			شرح
تمام موسسات	کوچکترین موسسات	بزرگترین موسسات	تمام موسسات	کوچکترین موسسات	بزرگترین موسسات	متوسط	کمترین	بیشترین	
۱۹۶,۲۹۱	۴۲,۶۰۶	۲۵۷,۰۰۸	۲۲۸,۵۴۲	۴۳,۵۷۸	۳۰۴,۶۹۴	۳۶۸,۵۷۲	۸۲,۳۴۹	۴۶۲,۷۱۰	درآمد خالص هر شریک (دلار آمریکا)
۹۰	۲۴	۱۱۱	۱۰۴	۲۴	۱۲۹	۱۷۱	۵۳	۱۹۷	درآمد خالص ساعتی هر شریک (دلار آمریکا)

Sources: 2006, National Map Survey

بازار حسابرسی بطور سنتی در اختیار سه گروه موسسات حسابرسی قرار دارد، موسسات حسابرسی بین‌المللی، موسسات ملی و موسسات محلی. از سوی دیگر بطور عموم به چهار موسسه برتر جهان که موسوم به Big Four هستند First tire و به شش موسسه بعدی بین‌المللی Second tire یا Midtire گفته می‌شود سایر موسسات حسابرسی که دارای کمتر از ۵۰ شریک می‌باشند در Third tire جا می‌گیرند. تفاوت اساسی Big Four و Midtire در توان و ظرفیت و همچنین کیفیت حسابرسی آنان می‌باشد که این امر ناشی از دسترسی این چهار موسسه حسابرسی به ابزارهای نوین و تکنولوژی گرانقیمت جهت اجرای حسابرسی ریسک می‌باشد.

نمایه شماره (۶۵)

Third tire	Midtire= Second tire	Big Four= First tire
سایر موسسات حسابرسی با بیش از ۵۰ شریک تا ۵۰۰ شریک	Grant Thornton	DT
	BDO	PWC
	RSM	KPMG
		E&Y

گزارش مشهور نقشه ملی National Map که بزرگترین، کوچکترین و متوسط موسسات حسابرسی آمریکا را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده نشان می‌دهد که سهم سود شرکای موسسات مذکور در سال ۲۰۰۴ و ۲۰۰۶ به شرح ذیل بوده است:

نمایه شماره (۶۶) - سهم سود شرکای موسسات حسابرسی آمریکا

مبلغ - دلار آمریکا

۲۰۰۴			۲۰۰۶			حق السهم شرکا
کوچکترین موسسات	بزرگترین موسسات	متوسط همه موسسات	کوچکترین موسسات	بزرگترین موسسات	متوسط همه موسسات	
۴۲,۶۰۶	۲۵۷,۰۰۸	۱۹۶,۲۹۱	۴۳,۶۷۸	۳۰۴,۶۹۴	۲۲۸,۵۴۲	خالص حق السهم سالانه شرکاء
۲۳/۷	۱۱۱/۲	۸۹/۷	۲۴/۵	۱۲۸/۸	۱۰۳/۹	خالص حق السهم ساعتی شرکاء

نمایه شماره (۶۷) - تعداد کارکنان شاغل موسسات حسابرسی در جهان

نام کشور	تعداد کارکنان
آمریکا	۱۵۳,۶۲۰
آلمان	۳۶,۷۵۰
چین	۲۸,۰۷۸
مکزیک	۱۶,۳۳۱
ایتالیا	۹,۷۰۴
اسپانیا	۹,۶۱۳
سازمان حسابرسی	۱,۲۲۱
سایر موسسات حسابرسی ایران	۴,۲۰۰

نمایه شماره (۶۶) تعداد کارکنان شاغل در موسسات حسابرسی شش کشور برگزیده و مقایسه آن با شاغلین در موسسات حسابرسی ایرانی را نمایش می‌دهد. طبق نمایه فوق هر قدر حجم بازار حسابرسی بیشتر باشد افراد بیشتری در آن رشته مشغول کار هستند. نمایه شماره (۶۷) طبقه-بندی کارکنان سازمان حسابرسی به عنوان بزرگترین موسسه حسابرسی کشور را نمایش می‌دهد. لازم به یادآوری است که حدود ۲۷۰ نفر حسابدار رسمی در سازمان حسابرسی مشغول به کار می‌باشند.

نمایه شماره (۶۸) - طبقه‌بندی کارکنان سازمان حسابرسی

رده شغلی	تعداد (نفر)
عضو هیأت عامل و معاونین	۹
مدیر ارشد	۲۱
مدیر	۶۵
سرپرست و سرپرست ارشد	۳۹۵
حسابرس ارشد	۴۵۱
حسابرس	۲۲۰
کمک حسابرس	۱۳
کادر اداری	۴۷
جمع کل	۱,۲۲۱
تعداد حسابدار رسمی شاغل در سازمان	۲۷۰

منبع: وب‌گاه سازمان حسابرسی

مؤسسات حسابرسی بین‌المللی (تاثیر افزایش درآمد بر توسعه تشکیلات)

نمایه شماره (۶۹) بیانگر آن است که افزایش درآمدی مؤسسات حسابرسی بطور خودکار در افزایش تعداد شرکاء، تعداد کل کارکنان و تعداد کارکنان حرفه‌ای و تعداد شعب آنها بسیار موثر است.

نمایه شماره (۶۹) - تجزیه و تحلیل ترکیب وزنی درآمد مؤسسات حسابرسی Big Four در

آمریکا در سال ۲۰۰۵

ردیف	نام موسسه	رتبه	درصد ترکیب درآمد			جمع میلیون دلار	تعداد دفاتر	تعداد کل کارکنان	تعداد شریک	تعداد کارکنان حرفه‌ای
			حسابرسی	مالیات	مدیریت					
۱	DT	۱	۴۰	۲۶	۳۴	۶,۷۷۶	۱۰۷	۲۹,۳۷۸	۲,۵۶۸	۲۰,۲۷۳
۲	E&Y	۲	۶۷	۳۰	۳	۵,۵۱۱	۹۵	۲۵,۰۸۹	۱۲,۰۰	۱۶,۴۸۹
۳	PWC	۳	۶۵	۳۰	۳۵	۵,۱۸۹	۱۲۵	۲۳,۳۰۰	۲,۲۰۰	۲۱,۲۱۰
۴	KPMG	۴	۷۲	۲۸	---	۴,۱۱۵	۹۵	۱۸,۳۳۱	۱,۵۸۵	۱۱,۸۶۶

مؤسسات حسابرسی بین‌المللی (ترکیب درآمدی)

نمایه شماره (۷۰) - درصد متوسط درآمد خدمات مالیاتی موسسه‌های حسابرسی آمریکایی از

شرکتهای مختلف آمریکایی ۲۰۰۴ - ۲۰۰۵

رتبه مؤسسات	۲۰۰۴	۲۰۰۵
Big Four	۶۳/۹	۸۳/۸
مؤسسات میانی	۶۳/۹	۸۳/۸
۷۵ - ۹۹	۲۵/۳	۲۴/۳
۵۰ - ۷۴	۱۸/۱	۱۸/۷
۴۰ - ۴۹	۱۳	۱۵/۶
۳۰ - ۳۹	۹/۴	۱۰/۳
۱۹ - ۲۹	۸/۱	۸

نمایه شماره (۷۰) حکایت از آن دارد که مؤسسات بزرگ حسابرسی تمایل به ارائه خدمات مالیاتی بیشتری نسبت به مؤسسات کوچکتر دارند.

نمایه شماره (۷۱) - درآمد حاصل از خدمات مالیاتی موسسات حسابرسی بزرگ آمریکا

مبالغ: میلیون دلار

نام موسسه	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴
PWC	۲۵۸/۷	۳۸۵/۳	۳۷۸/۶	۳۱۳/۲
E&Y	۹۵/۱	۲۵۱/۶	۲۲۱/۵	۱۸۴/۰
Deloitte	۱۰۱/۶	۱۴۶/۱	۱۷۴/۶	۱۶۳/۵
KPMG	۸۷/۷	۱۲۸/۵	۱۲۳/۹	۹۰/۳
سایر موسسات	۱/۵	۳۹/۹	۲۶/۰	۳۱/۱
جمع کل	۶۰۸/۹	۹۵۱/۴	۹۲۴/۶	۷۸۲/۱

نمایه شماره (۷۲) - درصد ترکیب درآمدهای موسسات حسابرسی آمریکا ۲۰۰۲-۲۰۰۵

شرح درآمد	۲۰۰۲-۲۰۰۳		۲۰۰۳-۲۰۰۴		۲۰۰۴-۲۰۰۵	
	Big Four	Non-Big Four	Big Four	Non-Big Four	Big Four	Non-Big Four
درآمد حسابرسی	۳۵	۲۷	۳۳	۲۶	۲۹	۲۷
درآمد خدمات حسابرسی برای مشتریان حسابرسی	۱۹	۲۵	۱۸	۲۱	۱۹	۲۱
خدمات حسابرسی برای مشتریان غیرحسابرسی	۴۶	۴۸	۴۹	۵۳	۵۲	۵۲
جمع کل	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

نمایه شماره (۷۳) - ترکیب درآمدهای Big Four

حسابرسی و خدمات حسابرسی	خدمات مالیاتی	خدمات مشاوره‌ای
٪۵۴	٪۲۳	٪۲۳

نمایه شماره (۷۴) - مقایسه ترکیب درآمدهای Big Four, None Big Four سال ۲۰۰۱ و ۲۰۰۵

2005				2001				شرح
Other	MCS	Tax	AA	Other	MCS	Tax	AA	
۲/۱	۱۱/۶	۲۸/۱	۵۲/۸	۶/۹	۳۲/۴	۲۳/۱	۳۷/۶	Big Four
۶/۴	۲۰	۲۹/۹	۴۳/۷	۴	۲۲/۵	۲۹/۷	۴۳/۸	None Big Four

AA= Accounting & Audit MCS= Management Consultancy Services

نمایه شماره (۷۵) – مقایسه درآمد ده موسسه بزرگ حسابرسی جهان در آمریکا و انگلستان ۲۰۰۳-۲۰۰۷

US = \$M, UK = £M

۲۰۰۷		۲۰۰۶		۲۰۰۵		۲۰۰۴		۲۰۰۳		نام موسسه
US	UK	US	UK	US	UK	US	UK	US	UK	
۶,۹۲۲	۱,۹۸۰	۶,۱۶۷	۱,۷۸۰	۵,۱۸۰	۱,۵۸۰	۵,۰۵۷	۱,۶۰۴	۵,۴۳۱	۱,۴۳۱	PWC
۹,۸۵۶	۱,۷۹۰	۷,۸۱۴	۱,۵۵۰	۶,۸۷۶	۱,۳۵۵	۶,۸۷۶	۱,۲۴۵	۶,۵۱۱	۱,۲۴۴	DT
۴,۴۳۸	۱,۴۵۴	۴,۳۹۵	۱,۲۸۱	۳,۸۰۸	۱,۹۴۰	۴,۱۱۵	۱,۰۰۶	۳,۷۹۳	۱,۰۱۸	KPMG
۶,۸۹۰	۱,۱۳۰	۶,۳۳۱	۹۴۵	۵,۵۱۱	۸۲۵	۵,۶۸۵	۸۱۲	۵,۲۶۴	۷۵۴	E&Y
۵۸۹	۳۳۰	۵۵۸	۲۷۵	۴۴۰	۲۲۸	۳۶۵	۱۸۸	۳۵۰	۱۹۳	BDO
۹۳۹	۳۸۷	۸۹۸	۲۸۴	۷۱۸	۲۵۶	۵۶۲	۲۳۷	۴۸۵	۲۱۶	GT
۱,۳۸۹	۶۴	۱,۲۸۱	۹۴	۶۶۱	۸۶	۵۶۳	۷۵	۵۹۶	۵۷	RSM
*	۲۰۰	*	۱۸۴	۱,۰۶۳	۱۷۳	۹۱۸	۱۶۷	۸۱۲	۱۵۷	Baker Tilly
*	۴۱	*	۳۸	۱,۱۱۰	۳۶	۹۹۱	۴۹	۹۰۵	۴۸	Horwath
*	۹۰	*	۹۰	۹۷۰	۸۲	۸۷۰	۸۱	۹۲۰	۳۶	Moore Rowland (Mazars)
۴۶,۲۰۰	۸,۷۰۰	۴۰,۱۰۰	۷,۷۲۷	۳۸,۰۱۰	۶,۷۸۱	۳۲,۸۴۶	۶,۴۶۱	۳۰,۱۸۶	۶,۳۱۵	حجم بازار حسابرسی کشور
*۱۳۰,۰۰۰		۱۱۲,۴۷۲		۱۰۲,۹۱۰		۸۸,۰۳۳		۷۹,۳۰۹		حجم بازار جهانی حسابرسی میلیون (USD)

Source: Top 60 firm survE&Y 2003 – 2006 Uk

American's 100 largest public accounting firm 2004-2006 USA

IIA Global information network gain 12/16/2002

درآمد این موسسات در دسترس نبوده است*

၂၀၀၂-၂၀၀၄

شرح	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴
درآمد فعالیت حسابرسی (میلیون پوند)	۲۱۲	۲۴۷	۲۶۳
درآمد سایر خدمات مالی (میلیون پوند)	۶۳۶	۴۶۷	۳۴۸
جمع (میلیون پوند)	۸۴۸	۷۱۴	۶۱۱
نسبت درآمد غیر حسابرسی به درآمد حسابرسی	۳/۱	۱/۹	۱/۳

نمایه شماره (۷۷) - درآمد خدمات حسابرسی و غیر حسابرسی Big Five در آمریکا

٢٠٠٠ - ٢٠٠٣

مبالغ: دلار آمریکا

[illegible]

نمایه شماره (۷۸) - تفکیک درآمدهای موسسات رده‌های میانی آمریکا (BDO, GT, RSM)

۲۰۰۳ - ۲۰۰۰

مبالغ: دلار آمریکا

متغیر	۲۰۰۰		۲۰۰۱		۲۰۰۲		۲۰۰۳	
	موسسات اصلی	موسسات متوسط	موسسات اصلی	موسسات متوسط	موسسات اصلی	موسسات متوسط	موسسات اصلی	موسسات متوسط
جمع کل درآمد	۶۰۸,۳۹۴	۲۱۸,۷۱۳	۶۰۸,۴۴۰	۲۶۴,۱۸۶	۵۶۹,۶۲۹	۲۶۶,۲۲۷	۵۵۵,۹۹۲	۲۹۱,۴۵۰
درآمد حسابرسی	۲۶۳,۲۴۶	۱۳۸,۹۵۰	۳۲۳,۸۰۹	۱۵۰,۰۸۵	۳۷۰,۴۵۸	۱۸۵,۸۴۷	۳۷۱,۵۰۷	۱۹۷,۹۰۰
درآمد غیرحسابرسی	۳۴۵,۱۴۸	۸۰,۶۷۴	۲۸۴,۶۳۱	۸۹,۴۶۰	۱۹۹,۱۸۲	۵۸,۸۰۱	۱۸۴,۴۸۵	۶۵,۳۵۰
درآمد خدمات مالیاتی	---	---	---	---	۹۷,۱۲۸	۳۳,۳۰۰	۸۹,۸۱۹	۳۰,۰۰۰
درآمد خدمات وابسته حسابرسی	---	---	---	---	۷۱,۷۲۰	۱۵,۴۵۰	۶۴,۵۶۵	۱۲,۵۰۰
سایر درآمدها	---	---	---	---	۳۰,۳۲۴	---	۳۰,۱۰۱	---

نمایه شماره (۷۹) - تفکیک درآمدهای موسسات حسابرسی کوچک آمریکا ۲۰۰۳ - ۲۰۰۰

مبالغ: دلار آمریکا

متغیر	۲۰۰۰		۲۰۰۱		۲۰۰۲		۲۰۰۳	
	موسسات اصلی	موسسات متوسط	موسسات اصلی	موسسات متوسط	موسسات اصلی	موسسات متوسط	موسسات اصلی	موسسات متوسط
جمع کل درآمد (دلار)	۱,۴۵۴,۰۸۹	۲۹۸,۲۰۷	۱,۴۶۴,۳۷۱	۳۰۳,۹۷۰	۱,۲۱۱,۶۴۳	۳۰۴,۶۸۵	۱,۰۸۶,۱۶۵	۳۰۸,۹۱۹
درآمد حسابرسی	۳۸۲,۵۸۹	۱۴۹,۸۷۵	۴۱۱,۸۸۱	۱۶۵,۰۰۰	۵۲۴,۳۵۲	۱۸۵,۷۵۰	۶۰۹,۰۷۸	۲۱۰,۴۸۸
درآمد غیرحسابرسی	۱,۰۷۱,۵۰۰	۱۱۴,۰۰۰	۱,۰۵۲,۴۹۰	۱۲۷,۳۷۵	۶۸۷,۲۹۱	۱۰۳,۰۶۴	۴۷۷,۰۸۸	۹۵,۱۳۸
درآمد خدمات مالیاتی	---	---	---	---	۳۰۰,۱۷۱	۳۷,۳۹۰	۲۵۸,۱۷۳	۳۹,۱۹۳
درآمد خدمات وابسته حسابرسی	---	---	---	---	۱۸۹,۵۲۴	۲۱,۵۰۳	۱۵۲,۶۶۹	۲۸,۸۲۵
سایر درآمدها	---	---	---	---	۱۹۷,۵۹۶	۲,۰۶۵	۶۶,۲۴۶	---

نمایه شماره (۸۰) - ترکیب درآمدی موسسات حسابرسی استرالیا از ۱۰۰۰ شرکت بزرگ

سال	تعداد صاحبکاران	درآمد حسابرسی (دلار استرالیا)	درآمد غیر حسابرسی (دلار استرالیا)	جمع کل (دلار استرالیا)	نسبت درآمد غیر حسابرسی به حسابرسی - درصد
۱۹۹۰	۱,۳۳۱	۱۷۸,۵۰۹,۰۰۰	۱۰۶,۸۸۵,۰۰۰	۲۸۵,۳۹۴,۰۰۰	۶۰
۱۹۹۱	۱,۰۹۵	۱۶۹,۰۴۳,۰۰۰	۹۵,۳۷۵,۰۰۰	۲۶۴,۴۱۸,۰۰۰	۵۶
۱۹۹۲	۹۹۸	۱۶۶,۱۸۴,۰۰۰	۱۲۱,۵۰۰,۰۰۰	۲۸۷,۶۸۴,۰۰۰	۷۳
۱۹۹۳	۱,۰۰۸	۱۷۹,۹۳۸,۰۰۰	۱۳۰,۰۴۶,۰۰۰	۳۰۹,۹۸۴,۰۰۰	۷۲
۱۹۹۴	۱,۱۱۷	۱۶۹,۲۳۵,۰۰۰	۱۴۲,۵۰۹,۰۰۰	۳۱۱,۷۴۴,۰۰۰	۸۴
۱۹۹۵	۱,۱۲۰	۱۶۸,۷۰۰,۰۰۰	۱۵۰,۳۰۱,۰۰۰	۳۱۹,۰۰۲,۰۰۰	۸۹
۱۹۹۶	۱,۱۱۲	۱۶۹,۷۸۷,۰۰۰	۱۸۳,۲۶۵,۰۰۰	۳۵۳,۰۵۱,۰۰۰	۱۰۸
۱۹۹۷	۱,۱۱۱	۱۷۵,۸۱۴,۰۰۰	۱۸۱,۶۲۲,۰۰۰	۳۵۷,۴۳۵,۰۰۰	۱۰۳
۱۹۹۸	۱,۱۴۰	۱۹۷,۳۵۸,۰۰۰	۲۲۸,۸۳۹,۰۰۰	۴۲۶,۱۹۷,۰۰۰	۱۱۶
۱۹۹۹	۱,۱۶۲	۱۸۹,۷۵۹,۰۰۰	۲۲۶,۵۰۶,۰۰۰	۴۱۶,۲۶۵,۰۰۰	۱۱۹

نمایه شماره (۸۱) - نسبت حق الزحمه حسابرسی به حق الزحمه غیر حسابرسی ده شرکت اول از

یکصد شرکت برتر سال ۲۰۰۶

نام شرکت	نام موسسه حسابرسی	حق الزحمه حسابرسی پوند	حق الزحمه غیر حسابرسی پوند	نسبت حق الزحمه غیر حسابرسی به حسابرسی
British Sky Board Costing	Deloitte	۸۰۰,۰۰۰	۷,۰۰۰,۰۰۰	۸/۸
Morrison Supermarkets	KPMG	۲۰۰,۰۰۰	۱,۱۰۰,۰۰۰	۵/۵
King Fisher	PWC	۱,۱۰۰,۰۰۰	۵,۹۰۰,۰۰۰	۵/۴
Sainsburg	PWC	۶۰۰,۰۰۰	۲,۸۰۰,۰۰۰	۴/۷
Xstrata	E&Y	۱,۸۰۰,۰۰۰	۸,۲۰۰,۰۰۰	۴/۶
Shire pharmaceutical	Dloitte	۶۰۰,۰۰۰	۲,۴۰۰,۰۰۰	۴
Smith & Nephew	E&Y	۱,۳۰۰,۰۰۰	۴,۷۰۰,۰۰۰	۳/۶
Hays	Deloitte	۱,۵۰۰,۰۰۰	۴,۹۰۰,۰۰۰	۳/۳
BP	E&Y	۹,۹۰۰,۰۰۰	۳۰,۸۰۰,۰۰۰	۳/۱
Intercontinental Hotels	E&Y	۲,۸۰۰,۰۰۰	۸,۴۰۰,۰۰۰	۳

Source: FTSE 100 auditors survE&Y special repark group intercontinental hotel

جدول فوق حکایت از برتری مطلق حق الزحمه خدمات غیرحسابرسی به خدمات حسابرسی به نسبت حداقل ۳ برابر تا ۸/۸ برابر می‌باشد. امری که در حال حاضر در ایران چندان توجهی بدان نمی‌شود.

نمایه شماره (۸۲) - درآمد حاصل از خدمات مشاوره مدیریت در انگلستان

سال	۱۹۹۳	۱۹۹۴	۱۹۹۵	۱۹۹۶	۱۹۹۷	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵
میلیارد پوند	۰/۷	۱	۱/۲۵	۱/۲۵	۲/۱	۲/۸۵	۳/۴۲	۳/۷	۴/۸۵	۴/۹	۵/۸	۶/۸۵	۸/۳

نمایه شماره (۸۱) حکایت از آن دارد که علاوه بر خدمات حسابداری و حسابرسی، خدمات مشاوره‌ای مدیریت در انگلستان نیز دارای بازار قابل‌ملاحظه‌ای است. به طوری که حجم درآمدی این‌گونه خدمات در سال ۲۰۰۵ از خدمات حسابداری و حسابرسی بیشتر بوده و معادل ۸/۳ میلیارد پوند و یا به تعبیری ۱۵/۳ میلیارد دلار بوده است. جالب آنکه بخشی از خدمات حقوقی بین‌المللی نیز در قالب خدمات Forsic توسط موسسات بزرگ حسابرسی جهان ارائه می‌شوند. نمایه شماره (۸۳) نیز درآمد ده موسسه برتر مشاوره‌ای جهان را در سالهای ۲۰۰۳-۲۰۰۴ نمایش می‌دهد.

نمایه شماره (۸۳) - ده موسسه برتر خدمات مشاوره‌ای انگلستان (میلیون پوند)

رتبه	درآمد سال ۲۰۰۵	درآمد سال ۲۰۰۴	درآمد سال ۲۰۰۳	نام موسسه
۱	۸۳۵	۷۵۳	۵۷۳	Accenture
۲	۶۱۰	۵۶۰	۵۰۰	IBM Business Consulting Services
۳	۳۵۱	۳۷۶	۳۹۸	Xansa
۴	۳۵۱	۳۱۵	۲۹۴	Deloitte
۵	۲۹۱	۲۶۵	۲۵۰	Capgemini
۶	۲۳۶	۲۰۵	۱۷۰	Logica CMG
۷	۲۱۶	۲۰۰	۱۵۰	Price Waterhouse Coopers
۸	۲۱۵	۱۹۲	۱۶۰	Capita
۹	۲۰۲	۱۹۴	۱۸۳	PA Consulting Group
۱۰	۱۷۲	۱۶۲	۱۵۱	McKins E&Y & Co

نمایه شماره (۸۴) درآمد هر شریک در ده موسسه بزرگ حقوقی بین‌المللی را نمایش می‌دهد:

نمایه شماره (۸۴) - درآمد سهم هر شریک در ده موسسه حقوقی برتر انگلستان

ردیف	نام موسسه	درآمد هر شریک (پوند)
۱	Avalon Solidtors	۱۰,۶۰۰,۰۰۰
۲	Slaughter and May	۲,۴۶۹,۰۰۰
۳	Linldaters	۱,۸۸۵,۰۰۰
۴	Clifford Chance	۱,۷۹۱,۰۰۰
۵	Allen & Overy	۱,۷۳۶,۰۰۰
۶	Freshfields Brukhaus Deringer	۱,۶۹۳,۰۰۰
۷	Dickson Minto	۱,۶۱۱,۰۰۰
۸	Herbert Smith	۱,۴۳۷,۰۰۰
۹	Ashurst	۱,۴۰۸,۰۰۰
۱۰	CMS Cameron Mckenna	۱,۳۹۴,۰۰۰

نگاهی به نمایه‌های ۸۳ تا ۸۵ بیانگر آنست که متأسفانه موسسات حقوقی بزرگ در کشور ما هنوز پا نگرفته‌اند و بزرگترین موسسات حقوقی مشابه موسسات بزرگ حسابرسی خصوصی حداکثر دارای ۳ تا ۵ شریک حقوقی می‌باشند که این موضوع و حق‌الزحمه‌های ناچیز وکلاء نیز یکی از علل عدم توسعه حرفه وکالت در ایران به شمار می‌رود. جالب آنکه در حال حاضر تعداد وکلاء یا مشاوران حقوقی ایران که مسلط به مسائل شرکتها (قانون تجارت) و امور قراردادی به ویژه قراردادهای بین‌المللی باشند انگشت شمار می‌باشند.

نمایه شماره ۸۵ درآمد ۲۵ موسسه برتر حقوقی جهان در سال ۲۰۰۷ و مقایسه رتبه‌بندی آنها با سال ۲۰۰۴ را نمایش می‌دهد. لازم بیادآوری است که بر اساس اخبار منتشر شده در وب‌گاه CFO.G حق‌الزحمه وکلای مشهور آمریکا در سال ۲۰۰۷ به ساعتی بیش از هزار دلار رسیده به طوری که در حال حاضر به این‌گونه وکلاء مردان هزاردلاری می‌گویند. با توجه به مشابهت حرفه حسابرسان و وکلاء در جهان پیشرفته این حق‌الزحمه نشان‌دهنده آن است که حداقل حق‌الزحمه حسابرسان رسمی (رده شریک) نیز به حدود یک هزار دلار خواهد رسید. شایان توجه آنکه در حال حاضر حق-الزحمه ساعتی خدمات حقوقی وکلاء برای مشاوره‌های معمولی بین ۶۰ تا ۳۰۰ دلار و برای مشاوره‌های حقوقی (Case) ساعتی بین ۴۵۰ تا ۶۰۰ دلار می‌باشد.

نمایه شماره (۸۵) - ۲۵ موسسه برتر حقوقی جهان سال ۲۰۰۷

مبالغ: میلیون یورو

رتبه جهانی	رتبه سال ۲۰۰۴	نام موسسه	محل دفتر مرکزی	درآمد اروپا	درآمد جهانی	سود	سهم سود هر شریک	تعداد وکلای مدیر	تعداد وکلا	تعداد دفاتر در جهان	تعداد زنان مدیر	تعداد وکلای زن شریک
۱	۱	Freshfields Bruckhaus Deringer	UK	۱,۰۵۲	۱,۱۵۷	۴۵۷	۴۶۰	۴۶۰	۱,۹۴۰	۲۷	۶۱	۶۱
۲	۲	Clifford Chance	UK	۹۸۰	۱,۴۰۰	۲۵۳	۳۰۶	۴۶۹	۲,۰۸۰	۲۹	۹۰	۳۸
۳	۳	Linklaters	UK	۹۱۳	۱,۰۶۱	۳۴۱	۳۴۴	۴۱۵	۱,۷۳۰	۳۰	۶۳	۵۰
۴	۴	Allen & Overy	UK	۸۴۳	۹۶۰	۱۹۶	۳۲۳	۳۵۸	۱,۶۴۳	۲۵	۵۱	۳۷
۵	۵	Lovells	UK	۵۱۵	۵۵۵	۲۲۱	۲۵۵	۲۹۷	۱,۱۵۳	۲۷	۶۱	۴۵
۶	۶	Eversheds	UK	۴۳۶	۴۳۶	۸۳	۱۷۲	۳۳۵	۱,۷۱۲	۲۹	۸۲	۲۵
۷	۷	Baker & McKenzie	US	۴۲۱	۹۸۷	۱۱۲	۲۲۹	۳۶۰	۱,۱۹۳	۶۹	۶۵	۲۶
۸	۸	DLA Piper Rudnick Gray Cary	US	۳۸۷	۴۰۵	۷۷	۱۱۰	۳۱۰	۱,۳۳۰	۲۳	۶۵	۱۱
۹	۹	Slaughter and May	UK	۳۲۸	۳۶۵	۱۳۲	۱۱۰	۱۱۷	۵۲۵	۴	۱۹	۱۷
۱۰	۱۰	Herbert Smith	UK	۳۲۲	۳۵۸	۹۹	۹۶	۱۶۷	۶۹۵	۱۰	۲۷	۱۱
۱۱	۱۱	White & Case	US	۲۸۵	۷۶۶	۱۰۰	۱۱۳	۲۴۲	۸۵۴	۳۸	۴۴	۲۹
۱۲	۱۲	Ashursts	UK	۲۸۴	۲۹۰	۹۹	۱۳۰	۱۴۸	۶۰۱	۱۱	۲۵	۵
۱۳	۱۳	Norton Rose	UK	۲۶۲	۳۰۲	۱۰۲	۱۷۲	۱۹۶	۷۵۴	۲۰	۳۵	۲۸
۱۴	۱۴	Final	France	۲۵۰	۲۵	۲۶	۲۴۵	۲۴۵	۱,۲۲۰	۱۰۰	۱۹	۱۹
۱۵	۱۵	CMS Cameron McKenna	UK	۲۳۸	۲۴۶	۷۴	۱۲۱	۱۳۵	۵۳۷	۱۰	۲۰	۲۰
۱۶	۱۶	Simmons & Simmons	UK	۲۲۸	۲۶۲	۵۴	۱۳۵	۱۸۶	۶۲۸	۱۹	۲۸	۱۵
۱۷	۱۷	Denton Wilde Sapte	UK	۲۲۳	۱۷۴	۵۶	۱۱۷	۱۸۹	۶۵۰	۱۳	۵۵	۳۱
۱۸	۱۸	Shearman & Sterling	US	۲۲۱	۶۱۹	۸۵	۷۵	۷۵	۳۲۳	۱۹	۳۰	۳۰
۱۹	۱۹	Hammonds	UK	۱۹۹	۱۹۹	۳۷	۹۴	۲۰۲	۶۸۹	۱۷	۴۵	۲۰
۲۰	۲۰	Loyens & Loeff N.V.	Holland	۱۸۹	۲۱۴	۶۰	۱۰۰	۱۰۰	۶۹۴	۱۷	۷	۷
۲۱	۲۱	Addleshaw Goddard	UK	۱۸۴	۱۸۴	۵۱	۱۰۸	۱۶۹	۵۱۴	۳	۲۸	۱۳
۲۲	۲۲	Garrigues	Spain	۱۷۲	۱۷۲	۱۵	۶۷	۱۶۷	۱,۲۰۱	۲۶	۱۹	۴
۲۳	۲۳	Cleary Gottlieb Steen & Hamilton LLP	US	۱۶۰	۵۴۵	۸۵	۶۳	۶۳	۳۴۳	۱۲	۲۱	۲۱
۲۴	۲۴	Hengeler Mueller	Denmark	۱۵۷	۱۵۷	۶۵	۷۶	۷۶	۱۹۵	۵	۳	۳
۲۵	۲۵	Berwin Leighton Paisner	UK	۱۵۰	۱۵۰	۳۵	۵۷	۱۲۵	۳۳۰	۲	۲۶	۱۰

Source: The American Lawyer, The Lawyer, Legal Business

نمایه شماره (۸۶) - درآمد حسابرسی و خدمات غیرحسابرسی ۲۰۰ شرکت برتر بورس استرالیا
سال ۲۰۰۶

مبالغ: میلیون دلار استرالیا

نام موسسه حسابرسی	درآمد حسابرسی	درآمد خدمات حرفه‌ای	کل درآمد	تعداد شرکتهای مورد رسیدگی
KPMG	۸۶/۷۳	۴۰/۶۹	۱۲۷/۴۲	۵۵
Ernst & Young	۷۲/۹۲	۲۹/۹۵	۱۰۲/۸۷	۴۷
Price Waterhouse Coopers	۶۷/۲۹	۳۲/۵۹	۹۹/۸۸	۶۳
Deloitte Touche Tohmatsu	۱۵/۳۰	۱۲/۹۴	۲۸/۲۴	۲۲
Others	۲/۷۶	۰/۴۹	۳/۲۵	۱۳
Total	۲۴۵,۰۰۰	۱۱۶/۶۶	۳۶۱/۶۶	۲۰۰

نمایه شماره (۸۷) - درآمد حسابرسی و خدمات غیرحسابرسی شرکتهای بورسی استرالیا ۲۰۰۶-۲۰۰۲

مبالغ: میلیون دلار استرالیا

سال	درآمد حسابرسی	درآمد خدمات حرفه‌ای	کل درآمد
۲۰۰۲	۱۵۹/۲۹	۱۹۸/۴۵	۳۵۷/۷۴
۲۰۰۳	۱۷۵/۴۲	۱۶۴/۹۷	۳۴۰/۳۹
۲۰۰۴	۱۹۴/۲۸	۱۳۳/۱۴	۳۲۷/۴۲
۲۰۰۵	۲۰۹/۴۸	۱۵۱/۰۰	۳۶۰/۴۸
۲۰۰۶	۲۴۵/۰۰	۱۱۶/۶۶	۳۶۱/۶۶

نمایه شماره (۸۸) - ترکیب درآمدهای Big Four در سطح جهان

۲۰۰۵-۲۰۰۲

شرح	۲۰۰۲-۲۰۰۳	۲۰۰۳-۲۰۰۴	۲۰۰۴-۲۰۰۵
حسابرسی	۲۷	۲۶	۲۷
فعالیت‌های غیرحسابرسی برای مشتریان حسابرسی	۲۵	۲۱	۲۱
فعالیت‌های غیرحسابرسی برای غیرمشتریان	۴۸	۵۳	۵۲
جمع	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

نمایه شماره (۸۹) - ترکیب درآمدهای Big Four در آمریکا

۲۰۰۵-۲۰۰۳-۲۰۰۰

۲۰۰۵	۲۰۰۳	۲۰۰۰	
۵۴/۷	۵۰	۳۶	حسابداری و حسابرسی
۲۸/۵	۳۰/۶	۲۳	مالیات
۱۳/۷	۱۴/۹	۳۶	خدمات مشاوره مدیریت
۳/۱	۴/۵	۵	سایر خدمات
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	جمع

Source: Public accounting report Aug.31/2005

نمایه شماره (۹۰) - ترکیب وزنی (درصد) انواع درآمد حسابرسی در بازار حسابرسی کشورهای مختلف جهان ۲۰۰۵

نام کشور	خدمات حسابرسی و حسابداری (AA)	خدمات مدیریت و مشاوره (M&C)	خدمات مالیاتی (Tax)	سایر خدمات
جهان ۲۰۰۲	۵۲	۹	۲۳	۱۶
جهان ۲۰۰۵	۴۹	۱۱	۲۳	۱۶
آمریکا	۴۳	۲۱	۲۷	۹
انگلستان	۳۹	۱۲	۲۷	۲۲
کانادا	۵۲	۱۲	۲۰	۱۶
استرالیا	۴۶	۴	۲۳	۲۷
اروپا	۴۹	۸	۲۳	۲۰
آمریکای لاتین	۵۵	۵	۱۸	۲۲
هلند	۵۷	۷	۲۷	۹
برزیل	۵۹	۱۱	۱۶	۱۴
آسیای پاسیفیک	۵۶	۸	۱۹	۱۷
فرانسه	۷۵	۶	۸	۱۱
سوئیس	۶۷	۵	۱۳	۱۵
اسپانیا	۵۲	۱۶	۲۸	۴
آفریقای جنوبی	۶۵	۱۰	۱۳	۱۲
ژاپن	۵۰	۹	۲۵	۱۶
اروپای شرقی و کشورهای CIS	۴۷	۱۳	۱۱	۲۹
ایتالیا	۵۴	۱	۱۹	۲۶
خاورمیانه	۴۷	۱۳	۱۱	۲۹
مکزیک	۶۵	۶	۲۰	۱۰
ایرلند	۴۲	۵	۲۵	۲۸

Source: IAB 2006

نمایه شماره (۹۰) بیانگر آن است که با وجود تصویب مقررات مختلف و بازرسی مداوم از موسسات حسابرسی گرایش به ارائه خدمات غیرحسابرسی نه تنها کاهش نیافته بلکه بیشتر هم شده است. همچنین نمایه‌های فوق نشان می‌دهد که برخلاف تصور عده‌ای از صاحب‌نظران و مدعیانی که چندان هم با بازار جهانی حسابرسی آشنائی ندارند، درآمد خدمات حسابرسی موسسات حسابرسی حداکثر ۵۰ درصد درآمد آنها و سایر درآمدهای آنان از خدمات غیرحسابرسی تأمین می‌گردد. در حالی که محدودیت ایجاد شده در اساسنامه جامعه حسابداران رسمی عملاً مانع بزرگتر شدن موسسات حسابرسی از طریق افزایش درآمد آنان از طریق ارائه خدمات غیرحسابرسی نظیر فاینانس و امور دادگاهی شده است.

مقایسه حق الزحمه حسابرسان (ایران و جهان)

نمایه شماره (۹۱) - مقایسه حق الزحمه ساعتی حسابرسان ایرانی و بین‌المللی

دولار آمریکا	انگلستان (دولار آمریکا)			ایران		رده حسابرسی
	نرخ استاندارد	جنوب شرقی انگلستان	لندن	ریال	دولار	
۲۱۵	۵۴۰	۵۸۵	۶۳۹	۷/۸	۷۲,۲۰۰	شریک (مدیر ارشد)
۱۵۲	۱۸۹	۱۹۸	۲۲۵	۷/۴	۶۸,۴۰۰	مدیر
۱۱۴	۱۸۹	۲۰۷	۱۷۱	۶/۶	۶۰,۸۰۰	حسابرس ارشد
۹۴	---	---	---	۵/۱	۴۷,۵۰۰	حسابرس
۷۹	۱۴۴	۱۶۲	---	۶/۱	۱۵,۲۰۰	کمک حسابرس
۱۰۹	---	---	---	---	---	کارکنان امور اداری شرکت

تدقیق در جدول فوق وضعیت حق الزحمه حسابرسی در ایران (که بر اساس آخرین مصوبات شورای اقتصاد در سال ۸۵ تنظیم گردیده) را نشان می‌دهد که صد البته کارفرمایان ایرانی نباید انتظار داشته باشند با چنین مبالغی خدمات شایسته و ارزنده خاصی دریافت کنند زیرا این مبالغ نمی‌تواند ضامن انجام حسابرسی ریسک با استفاده از ابزار الکترونیکی و یا ارائه خدمات مالی و مالیاتی برجسته باشد. براساس گزارش تجزیه و تحلیل حق الزحمه حسابرسان و موسسات حسابرسی سال ۲۰۰۶ در آمریکا یکصد موسسه حسابرسی برتر آمریکا مشخص گردیده که متوسط حداقل حقوق سالانه مدیر شریک در موسسات حسابرسی آمریکا ۲۷۷,۰۰۰ دلار و حداقل آن برای مدیر غیرشریک ۱۶۲,۷۵۹ دلار و حق الزحمه ساعتی کارکنان حرفه‌ای معادل ۱۲۱ دلار برای ۱,۲۷۰ ساعت در سال و نسبت کارکنان حرفه‌ای به شریک معادل ۶/۲ برابر بوده است.

(منبع: CPA firm statistical analysis reference handbook 2007)

حال چنانچه حق الزحمه سازمان حسابرسی بعنوان بزرگترین موسسه حسابرسی ایرانی (و احتمالاً خاورمیانه) را با نمایه شماره (۹۲ و ۹۳) که حق الزحمه حسابرسی گروه صد شرکت برتر و دویست و پنجاه شرکت برتر جهان که به ازای هر یک میلیون پوند نشان می‌دهد مقایسه کنیم نتیجه اسفبارتر خواهد بود. جالب آنکه بر اساس گزارش وب‌گاه تحقیقاتی BPA (www.BPAwww.com) متوسط حق الزحمه ساعتی جهانی حسابرسی در سال ۲۰۰۷ در آمریکا معادل ۱۶۲ دلار در ساعت برای موسسات بزرگ (غیر از Big Four) بوده است. باید اضافه کرد که این حق الزحمه ساعتی به حسابرسان با مدرک CPA که دارای حق امضاء باشند تعلق می‌گیرد. بر اساس آخرین گزارش منتشر شده در مورد یکصد موسسه حسابرسی برتر آمریکا در سال ۲۰۰۷ (گزارش IPA's - ۲۰۰۷) حق الزحمه حسابرسی در آمریکا در عرض پنج سال ۲۰۰۱-۲۰۰۷ حدود ۲۷۱ درصد رشد داشته و متوسط خالص حق الزحمه هر شریک موسسات یکصدگانه از ۳۰۵,۰۰۰ دلار در سال ۲۰۰۱ به ۴۶۱,۲۰۰ دلار در سال ۲۰۰۷

رسیده در حالی که متوسط ساعت کارکرد سالانه از ۱,۱۸۷ ساعت در سال ۲۰۰۱ به ۱,۰۹۴ ساعت در سال ۲۰۰۷ رسیده است.

نمایه شماره (۹۲) - حق الزحمه حسابرسان بین‌المللی در سال ۲۰۰۴ به ازای هر یک میلیون پوند درآمد مورد رسیدگی

لیست ۲۵۰ شرکت برتر	حق الزحمه حسابرسی به ازای هر یک میلیون پوند درآمد مورد رسیدگی (پوند)	لیست یکصد شرکت برتر	حق الزحمه حسابرسی به ازای هر یک میلیون پوند درآمد مورد رسیدگی (پوند)
نام شرکت		نام شرکت	
Morrison (Wm)	32	William Hill	59
Tesco	34	Somerfield	64
Sainsbury (J)	34	Barratt Devs	92
Safeway	35	The Big Food Group	99
Legal & General	51	Wilson Bowden	102
Scot & Southern Energy	74	Computacenter	110
BP	78	Woolworths	110
Marks & Spencer	111	Persimmon	112
Centrica	119	Reg Vardy	113
Gallaher	121	Brown (N)	116
Average	478	Average	959
Amersham	1,041	Pillar Property	2,412
Tomkins	1,049	Isis Asset Mgt	2,418
Cable & Wireless	1,116	Singer & Friedlander	2,793
Liberty Intl	1,161	Hammerson	3,317
Man Group	1,196	Quintain Estates	3,472
Smiths Group	1,210	BTG	5,075
Amvescap	1,363	RIT Capital	5,075
British Land	1,772	Skyepharma	5,088
Schroders	2,328	Lastminute.com	5,732
3i Group	2,341	Autonomy	8,852

نمایه فوق نشان می‌دهد که حق الزحمه حسابرسان بین‌المللی در مورد یکصد شرکت برتر جهان به ازای هر یک میلیون پوند درآمد مورد رسیدگی بین ۳۲ تا ۲,۳۴۱ پوند و در بین گروه ۲۵۰ شرکت برتر بین ۵۹ تا ۸,۸۵۲ پوند متغیر بوده است که این اختلاف ناشی از چگونگی فعالیت شرکتها، ریسک پذیری آنها و محدوده رسیدگی بوده است اما بطور کلی متوسط حق الزحمه رسیدگی هر یک میلیون پوند درآمد در یکصد شرکت برتر ۴۷۸ پوند (سال ۲۰۰۵ = ۶۴۵ پوند) و در شرکتهای گروه ۲۵۰ شرکت برتر معادل ۹۵۹ پوند (سال ۲۰۰۵ = ۱۰۱۵ پوند) بوده است. بررسیهای بعمل آمده نشان می‌دهد چنانچه قرار باشد براساس ضریب ۴۷۸ حق الزحمه حسابرسی در ایران تعیین شود حداقل دو برابر نرخهای کنونی باید مورد عمل قرار گیرد تا تداوم حرفه حسابرسی منجر به توسعه حرفه و

دستاوردهای علمی گردد. بدون شک این حق الزحمه شامل آن موسسات حسابرسی خواهد شد که دارای متوسط امتیاز یک موسسه حسابرسی باشند. بدیهی است در این چارچوب تعدادی از موسسات حسابرسی و حسابداران رسمی حذف و یا باید در سایر موسسات ادغام شوند تا بتوانند جایگاه حرفه‌ای کسب نمایند.

نمایه شماره (۹۳) - مقایسه درآمد بیست شرکت رده نخست از گروه یکصد شرکت برتر جهان و

مقایسه آن با حق الزحمه پرداختی حسابرسی آنان سال ۲۰۰۵

نام شرکت	کشور	درآمد (میلیارد دلار)	حق الزحمه حسابرسی (میلیون دلار)	نسبت درآمد به هزینه حسابرسی
Costco wholesale	آمریکا	۴۸/۱	۱/۱	۴۳,۵۱۲
Wal-Mart Stores	آمریکا	۲۸۸	۷/۱	۴۰,۸۵۰
Pemex	مکزیک	۶۳/۷	۲/۳	۲۸,۲۵۵
Amerisource Bergen	آمریکا	۵۳/۲	۲/۱	۲۵,۱۷۱
Target	آمریکا	۴۹/۹	۲/۴	۲۰,۸۰۶
Tesco	انگلستان	۶۲/۵	۳/۳	۱۹,۱۵۲
Home Depot	آمریکا	۷۳/۱	۴/۱	۱۷,۹۶۴
Nissan Motor	ژاپن	۷۹/۸	۴/۷	۱۶,۸۲۸
Enel	ایتالیا	۴۵/۵	۲/۷	۱۶,۶۹۰
Honda Motor	ژاپن	۸۰/۵	۴/۶	۱۲,۵۸۲
Statoil	نروژ	۴۵/۴	۳/۹	۱۱,۵۵۵
Toyota Motor	ژاپن	۱۷۲/۶	۱۶/۷	۱۰,۳۳۱
McKesson	آمریکا	۸۰/۵	۸/۰	۱۰,۰۳۲
Exxon Mobil	آمریکا	۲۷۰/۸	۲۷/۶	۹,۸۱۱
Kroger	آمریکا	۵۶/۴	۶/۱	۹,۳۲۴
Valero Energy	آمریکا	۵۳/۹	۵/۹	۹,۱۷۳
CopnocoPhilips	آمریکا	۱۲۱/۷	۱۳/۸	۸,۸۱۶
Carrefour	فرانسه	۹۰/۴	۱۲/۷	۷,۰۹۱
Nippon Telegraph & Telephone	ژاپن	۱۰۰/۵	۱۴/۷	۶,۸۴۰
Vodafone	انگلستان	۶۳/۰	۹/۴	۶,۷۰۴

نمایه فوق بیانگر آن است که در این گروه بیست‌گانه حداقل حق الزحمه حسابرسی یک دلار به ازای ۶,۷۰۴ دلار درآمد و یک دلار به ازای هر ۴۳,۷۲۷ دلار درآمد بوده است. در حالی که حداقل حق- الزحمه حسابرسی در شرکتهای بیست‌گانه نمایه شماره (۹۳) یک دلار به ازای هر ۹۸۶ دلار درآمد مورد رسیدگی و یک دلار به ازای هر ۲,۰۷۶ دلار درآمد مورد رسیدگی بوده است.

نمایه شماره (۹۴) - مقایسه درآمد بیست شرکت رده آخر گروه یکصد شرکت برتر جهان و مقایسه آن با حق الزحمه حسابرسی سال ۲۰۰۵

نسبت درآمد به هزینه حسابرسی	حق الزحمه حسابرسی (میلیون دلار)	درآمد (میلیارد دلار)	کشور	نام شرکت
۹۸۶	۵۶/۶	۵۵/۷	آلمان	E.ON
۱,۰۲۰	۵۴/۶	۵۵/۷	آلمان	DE&Ytche Bank
۱,۱۷۸	۴۹/۸	۵۸/۷	فرانسه	France Telecom
۱,۳۶۲	۴۳/۲	۵۸/۸	سوئیس	Credit Suisse
۱,۴۱۱	۳۵/۹	۵۰/۷	فرانسه	Suez
۱,۴۶۹	۶۶/۷	۹۸/۰	آمریکا	American International Group
۱,۶۱۷	۳۶/۹	۵۹/۷	سوئیس	Zurich Financial Services
۱,۶۷۹	۳۳/۹	۵۶/۹	آمریکا	JPMorgan Chase
۱,۷۰۱	۳۰/۹	۵۲/۶	آمریکا	Boeing
۱,۷۶۲	۳۲/۳	۵۶/۹	سوئیس	UBS
۱,۷۷۲	۵۱/۶	۹۱/۵	آلمان	Siemens
۱,۸۳۲	۳۹/۶	۷۲/۶	انگلستان	HSBC Holdings
۱,۹۳۵	۲۲/۲	۴۲/۹	آمریکا	Time Warner
۱,۹۴۱	۵۴/۶	۱۰۵/۹	هلند	ING Group
۱,۹۵۰	۳۵/۲	۶۸/۷	فرانسه	BNP Paribas
۱,۹۵۵	۷۸/۲	۱۵۲/۹	آمریکا	General Electric
۱,۹۶۹	۵۵/۰	۱۰۸/۳	آمریکا	Citigroup
۲,۰۰۷	۲۵/۶	۵۱/۴	آمریکا	Procter & Gamble
۲,۰۴۸	۳۱/۶	۶۴/۷	هلند	Royal Ahold
۲,۰۷۶	۲۵/۵	۵۲/۹	آمریکا	Pfizer

نمایه شماره (۹۴) حکایت از آن دارد که به ازای هر مبلغ درآمد مورد رسیدگی، مبلغ حق الزحمه حسابرسی قابل محاسبه می‌باشد به طوری که فارغ از برخی موارد خاص هر چه درآمد مورد رسیدگی بیشتر بوده حق الزحمه حسابرسی آن بیشتر شده است در حالی که در ایران هیچگونه رابطه معنی-داری بین درآمد مورد رسیدگی و حق الزحمه حسابرسی وجود ندارد. این جدول بیانگر آن است که حداقل حق الزحمه حسابرسی یک دلار به ازای هر ۹۸۶ دلار حداکثر به ازای هر ۲,۰۷۶ دلار درآمد مورد رسیدگی بوده است.

نمایه شماره (۹۵) - متوسط هزینه حسابرسی بر اساس درآمد شرکتها سال ۲۰۰۵

طبقه‌بندی درآمدی شرکتها	تعداد شرکتها	متوسط درآمد سالانه شرکتها میلیون پوند	متوسط حق الزحمه حسابرسی داخلی هزار پوند	حق الزحمه حسابرسی داخلی به درآمد شرکتها	متوسط حق الزحمه حسابرسی خارجی هزار پوند	% حق الزحمه حسابرسی خارجی به درآمد شرکتها
زیر ۳۰۰ میلیون پوند	۱۵۴	۱۴۱	۲۸۶	۰/۲	۱۱۷	۰/۸
بین ۳۰۰ تا ۷۰۰ میلیون پوند	۱۱۰	۴۶۴	۵۱۴	۰/۱	۲۱۹	۰/۵
بین ۷۰۰ تا ۱ میلیارد پوند	۳۳	۸۱۴	۵۹۶	۰/۷	۴۴۷	۰/۵
بین ۱ تا ۵ میلیارد پوند	۲۸۶	۲,۲۵۶	۱,۳۴۱	۰/۶	۷۷۴	۰/۳
بین ۵ تا ۱۰ میلیارد پوند	۹۸	۷,۰۴۶	۳,۵۲۹	۰/۵	۲,۱۳۳	۰/۳
بین ۱۰ تا ۳۰ میلیارد پوند	۹۸	۱۷,۹۷۰	۶,۸۴۷	۰/۴	۳,۷۲۷	۰/۲
بالای ۳۰ میلیارد پوند	۳۳	۶۷,۶۵۲	۲۰,۳۱۷	۰/۳	۷,۵۵۴	۰/۱

منبع: انجمن حسابرسان داخلی آمریکا (IIA)

نمایه شماره (۹۵) بیانگر آن است که متوسط درصد حق الزحمه حسابرسی داخلی به درآمد شرکتها مورد رسیدگی توسط موسسات حسابرسی بین المللی بین یک دهم تا هفت دهم درصد و متوسط درصد حق الزحمه حسابرسی خارجی به درآمدهای شرکتها مورد رسیدگی بین یک دهم تا هشت دهم درصد در نوسان بوده در حالی که همین نسبت برای حق الزحمه سازمان حسابرسی در سال ۱۳۸۴ بین یک ده هزارم (بجای یک هزارم) و هشت ده هزارم (به جای هشت هزارم) بوده است که تفاوت فاحشی را نشان می‌دهد و عملاً هم بجای گزارش اطمینان بخش گزارشاتی دریافت می‌کنند که چندان اطمینانی را به بار نمی‌آورد زیرا به قول معروف «هرچقدر پول بدهی آش می‌خوری».

نمایه شماره (۹۵) و مقایسه آن با نمایه شماره (۹۴) حکایت از آن دارد که متوسط حق الزحمه حسابرسی در آمریکا بیشتر از انگلستان می باشد اما بنظر می‌رسد چنانچه میانگین متغیر تعداد شرکتها و درصد حق الزحمه حسابرسی را در آمریکا مورد توجه قرار دهیم بتوانیم باین نتیجه برسیم که درصد حق الزحمه حسابرسی مستقل بین ۲/۹ هزارم تا ۳ هزارم درآمد شرکتها مورد رسیدگی بوده است.

نمایه شماره (۹۶) - خالص درآمد و خالص حق الزحمه ساعتی شرکای موسسات حسابرسی (یکصد موسسه برتر) در آمریکا ۲۰۰۶ - ۲۰۰۴

۲۰۰۶ بهترین موسسات حسابرسی			۲۰۰۶			۲۰۰۴			
بزرگترین موسسات	کوچکترین موسسات	کل موسسات	بزرگترین موسسات	کوچکترین موسسات	کل موسسات	بزرگترین موسسات	کوچکترین موسسات	کل موسسات	
۴۶۲,۷۱۰	۸۲,۳۴۹	۳۶۸,۵۷۲	۳۰۴,۶۹۴	۴۳,۵۷۸	۲۲۸,۵۴۲	۲۵۷,۰۰۸	۴۲,۶۰۶	۱۹۶,۲۹۱	خالص درآمد هر یک سالانه (دلار)
۱۹۷	۵۳	۱۷۱/۴	۱۲۸/۸	۲۴/۵	۱۰۳/۹	۱۱۱/۲	۲۳/۷	۸۹/۷	خالص حق الزحمه ساعتی (دلار)

Source: 2006 National Map SurvE&Y

نمایه شماره (۹۷) - مقایسه حق الزحمه ساعتی (دلار) حساب‌رسان بر اساس صورتحسابهای صادر شده در آمریکا ۲۰۰۴ - ۲۰۰۶ (یکصد موسسه برتر)

رده شغلی	شریک	مدیر ارشد	مدیر	سرپرست ارشد	سرپرست
سال ۲۰۰۴	۱۵۹/۵	۱۲۱/۸	۱۰۷/۳	۹۰/۹	۷۶/۵
سال ۲۰۰۶	۱۶۷/۹	۱۳۳/۶	۱۱۸/۴	۹۹/۱	۸۰/۳

Source: 2006 National Map SurvE&Y

نمایه شماره (۹۸) - مقایسه نرخهای ساعتی صورتحساب شده موسسات حسابرسی (یکصد موسسه برتر) برای صاحبکاران آمریکائی سال ۲۰۰۴ - ۲۰۰۶

۲۰۰۶ (مبالغ دلار آمریکا)					۲۰۰۴ (مبالغ دلار آمریکا)				
شریک	مدیر مسئول	مدیر	سرپرست ارشد	سرپرست	شریک	مدیر مسئول	مدیر	سرپرست ارشد	سرپرست
۱۶۸	۱۳۴	۱۱۸	۹۹	۸۰	۱۵۹	۱۲۲	۱۰۷	۹۱	۷۶

نمایه شماره (۹۹) - مقایسه حق الزحمه حسابرسی Big Four و موسسات میانی انگلیسی سال ۲۰۰۵

موسسات میانی متوسط حق الزحمه حسابرسی به درآمد شرکت مورد رسیدگی		Big Four متوسط حق الزحمه حسابرسی به درآمد شرکت مورد رسیدگی		درآمد شرکتهای مورد رسیدگی
درصد	تعداد مشتریان	درصد	تعداد مشتریان	
۰/۵۶	۶۰۲	۰/۵۹	۱,۴۷۷	کمتر از ۵۰ میلیون پوند
۰/۱۴	۱۹۵	۰/۱۵	۵۴۸	بین ۵۰ تا ۱۰۰ میلیون پوند
۰/۰۷	۲۹۵	۰/۱۰	۱,۷۲۶	بین ۱۰۰ تا ۵۰۰ میلیون پوند
۰/۰۵	۴۴	۰/۰۶	۱,۴۹۹	بین ۵۰۰ - ۵۰۰۰
---	---	۰/۰۴	۲۳۷	بیش از ۵۰۰۰ میلیون پوند

Source: Oxera's calculations based on Oxera panel dataset

گزارش تاثیر حق الزحمه حسابرسی بر درآمد موسسات حسابرسی که در اکتبر ۲۰۰۶ منتشر شده بود نشان می‌دهد که متوسط حق الزحمه حسابرسی بین ۲ هزارم تا ۶ هزارم درآمد شرکتهای مورد رسیدگی بوده است.

نمایه شماره (۱۰۰) - متوسط هزینه حسابرسی به ازای هر یک میلیون پوند درآمد مورد

رسیدگی ۲۰۰۴ - ۲۰۰۶

مبالغ: پوند انگلستان

سال	گروه یکصد شرکت برتر	گروه ۲۵۰ شرکت برتر
۲۰۰۳	۴۷۸	۹۵۹
۲۰۰۴	۵۳۸	۸۹۰
۲۰۰۵	۶۴۵	۱,۰۱۵
۲۰۰۶	۶۱۶	۱,۱۸۳

نمایه شماره (۱۰۱) - درصد درآمدی ۵۰ موسسه برتر انگلستان ۲۰۰۶ - ۱۹۹۸

شرح	۱۹۹۸	۱۹۹۹	۲۰۰۰	۲۰۰۱	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶
درصد سهم Big Four	۷۹	۷۸	۷۹	۷۸	۷۹	۷۶	۷۳	۷۲	۷۲
درصد سهم ۴۶ موسسه بعدی	۲۱	۲۲	۲۱	۲۲	۲۱	۲۴	۲۷	۲۸	۲۸
درآمد Big Four (میلیون پوند)	۳,۸۰۰	۴,۱۳۰	۴,۸۹۸	۵,۳۸۲	۵,۸۴۶	۵,۳۹۶	۴,۸۶۴	۵,۱۱۲	۵,۴۷۲
درآمد سایر موسسات (میلیون پوند)	۱۰۰۰	۱,۱۷۰	۱,۳۰۲	۱,۵۱۸	۱,۵۵۴	۱,۷۰۴	۱,۵۳۶	۱,۹۸۸	۲,۱۲۸
جمع کل (میلیارد پوند)	۴,۸۰۰	۵,۳۹۰	۶,۲۰۰	۶,۹۰۰	۷,۴۰۰	۷,۱۰۰	۶,۴۰۰	۷,۱۰۰	۷,۶۰۰

مقایسه حق الزحمه حسابرسی با حقوق و پاداش مدیران در شرکتهای بزرگ

علیرغم آنکه نمایه شماره (۱۰۲) رابطه معنی دار خاصی را بین حقوق مدیران شرکتهای بزرگ و حق الزحمه حسابرسان نشان نمی دهد اما در مجموع حق الزحمه حسابرسان بیش از دریافتی سالانه مدیریت ارشد شرکتها بوده در حالی که بنظر می رسد در مورد شرکتهای بزرگ ایرانی موضوع بالعکس باشد و به ویژه در مورد شرکتهای بزرگ بورسی ایران اساساً این دو عدد غیرقابل مقایسه می باشند. در حالی که نمایه شماره (۱۰۲) بهر حال نشان دهنده افزایش حق الزحمه حسابرسی نسبت به پاداش مدیرعامل بوده است. شاید تدقیق در این جداول باعث شود که مدیران شرکتهای ایرانی به جای شیوه نامعمول و نادرست چانه زنی و برگزاری مناقصه برای استفاده از خدمات حسابرسی و تأکید بر کاهش هزینه حسابرسی بهر طریق به ماهیت کار حسابرسی و مسئولیت و جایگاه آن توجه بیشتری مبذول نمایند.

نمایه شماره (۱۰۲) - مقایسه حقوق مدیران برجسته ده شرکت اول از یکصد شرکت برتر با حق الزحمه حسابرسی آنها سال ۲۰۰۵

مبالغ: پوند

ردیف	نام شرکت	نام مدیر	دریافتی سالانه		جمع دریافتی سالانه مدیر	کل حق الزحمه حسابرسی	طول مدت حسابرسی (روز)
			حقوق	مزایا			
۱	Man group	پیتز کلاری	۲۷۹,۰۰۰	۱,۷۷۰,۰۰۰	۲,۰۴۹,۰۰۰	۱,۶۲۰,۰۰۰	۵۲
۲	Royal Bank Scotland	فردریک وات	۴۶۶,۰۰۰	۱,۰۶۰,۰۰۰	۱,۵۲۶,۰۰۰	۸,۳۰۰,۰۰۰	۵۷
۳	Tesco	آندره هیکنستون	۵۰۷,۰۰۰	۱,۰۰۶,۰۰۰	۱,۵۱۳,۰۰۰	۱,۷۰۰,۰۰۰	۴۴
۴	BAT	پل رابینر	۴۳۵,۰۰۰	۹۴۶,۰۰۰	۱,۳۸۱,۰۰۰	۶,۵۰۰,۰۰۰	۵۶
۵	Unilever	رادلف مارکهام	۵۳۵,۰۰۰	۵۸۷,۰۰۰	۱,۱۲۲,۰۰۰	۱۰,۵۰۰,۰۰۰	۶۳
۶	Diageo	نیکولاس رز	۴۵۳,۰۰۰	۶۵۱,۰۰۰	۱,۱۰۴,۰۰۰	۳,۳۰۰,۰۰۰	۶۶
۷	HSBC	داگلاس فلینت	۶۰۲,۰۰۰	۴۳۸,۰۹۲	۱,۰۴۰,۰۹۲	۱۴,۱۷۱,۰۰۰	۵۵
۸	BSKYB	مارتین استوارت	۴۰۰,۰۰۰	۵۶۶,۴۳۶	۹۶۶,۴۳۶	۸۰۰,۰۰۰	۴۲
۹	Reckit Benckline	کولین دی	۳۴۴,۰۰۰	۶۰۹,۰۰۰	۹۵۳,۰۰۰	۱,۸۰۰,۰۰۰	۶۶
۱۰	Glasco Smith	جان کمپ	۴۷۵,۰۰۰	۴۷۲,۰۰۰	۹۴۷,۰۰۰	۶,۱۰۰,۰۰۰	۶۹

نمایه شماره ۱۰۳ نشان می دهد که بالاترین حقوق مدیر اجرایی شرکتها متعلق به آقای جان کانالی مدیر اجرایی موسسه حسابرسی دیلویت می باشد در حالی که وضعیت مشابه آن در ایران به هیچ عنوان مشاهده نمی گردد. به طوری که حقوق و مزایای سالانه برخی اعضای غیرموظف هیأت مدیره شرکتهای رده چندم کشور (شامل پاداش سالانه) بیش از حقوق و مزایای مدیران شریک بهترین موسسات حسابرسی کشور است!! (جل الخالق)

نمایه شماره (۱۰۳) - نمایه بالاترین حقوق سالانه مشاغل ارشد مالی سال ۲۰۰۶ در بریتانیا

رده شغلی	شریک	مدیر مالی بخش خصوصی	ناظر مالی	مدیر اجرایی	مدیران بخش دولتی
نام شرکت	Deloitte	Man Group	کمیسیون حسابرسی	ICAE	BBC
حقوق سالانه (میلیون پوند)	۳,۶۰۰,۰۰۰	۲,۶۰۰,۰۰۰	۱۹۵,۰۰۰	۳۵۳,۰۰۰	۷۲,۰۰۰
نام مدیر مربوطه	جان کانالی	پیتر کلارک	استیو بورند	اریک آنستی	زارین پتال

نمایه شماره (۱۰۴) - متوسط درآمد حسابرسی شریک موسسات حسابرسی در انگلستان -

۲۰۰۳ - ۲۰۰۵

طبقه بندی درآمدی	۲۰۰۵	۲۰۰۴	۲۰۰۳
متوسط درآمد شرکای Big Four (پوند)	۱,۳۷۰,۰۰۰	۱,۲۳۰,۰۰۰	۱,۰۹۰,۰۰۰
متوسط درآمد هر شریک موسسات میانه (پوند)	۵۵۰,۰۰۰	۵۳۰,۰۰۰	۵۱۰,۰۰۰
متوسط درآمد شرکای موسسات رتبه ده تا بیست (پوند)	۳۲۰,۰۰۰	۳۳۰,۰۰۰	۳۲۰,۰۰۰

نمایه ۱۰۴ بیانگر آن است که متوسط درآمد شرکای موسسات بزرگ حسابرسی در سال ۲۰۰۵ ۱,۳۷۰,۰۰۰ پوند بوده که این رقم از درآمد بزرگترین موسسه حسابرسی خصوصی ایران در سال ۱۳۸۵ بیشتر است!! یعنی یک نفر شریک در موسسات بزرگ جهانی بیش از بزرگترین موسسه حسابرسی خصوصی ایران در سال ۱۳۸۵ درآمد کسب کرده است. بدیهی است با چنین درآمدهائی موسسات حسابرسی بین المللی رشد و توسعه می یابند اما موسسات حسابرسی ایرانی توان رشد و توسعه نخواهند داشت.

مقایسه درآمد شرکتهای بزرگ با حق الزحمه حسابرسی آنها

نمایه شماره (۱۰۵) - متوسط درصد حق الزحمه حسابرسی به درآمدهای صد شرکت برتر

سال	۱۹۸۵	۱۹۸۹	۱۹۹۳	۱۹۹۶	۱۹۹۹	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵
هزارم	۳/۱	۲/۹	۲/۹	۲/۶	۲/۹	۲/۹	۲/۹	۳/۱	۳/۲

نمایه شماره (۱۰۶) - شرکتهای پرداخت کننده بالاترین حق الزحمه حسابرسی در جهان در سال

۲۰۰۵ کدامند؟

نام موسسه	نام موسسه حسابرسی	حق الزحمه (میلیون پوند)	
		حسابرسی	سایر خدمات مالی
بریتیش پترولیوم B.P.	E&Y	۲۳/۵	۲۰/۲
رویال داچ شل Royal Dutch Shell	KPMG & PWC	۲۲	۱۶
اچ.اس.بی.سی HSBC	KPMG	۲۲/۷	۱۴
انگلو امریکن Anglo-American	DTT	۹/۵	۷/۹

نمایه شماره (۱۰۷) - حق الزحمه موسسات حسابرسی Big Four از شرکتهای

لیست FST-100, FST-250, FST-350 شرکتهای (صدگانه - ۲۵۰گانه - ۳۵۰گانه جهان)

مبالغ: میلیون پوند

نام موسسه	تعداد شرکتهای مورد رسیدگی	حق الزحمه حسابرسی
DTT	۱۰۵	۶۸/۶
E&Y	۱۰۹	۴۶/۸
KPMG	۱۶۳	۵۵/۵
PWC	۲۵۹	۱۱/۹
سایر موسسات میانی	۰/۳	۷/۹
جمع کل	۶۳۶	۲۹۰/۷

نمایه شماره (۱۰۶) بیانگر پرداخت بالاترین حق الزحمه حسابرسی توسط شرکتهای بزرگ و نمایه شماره (۱۰۵) متوسط درآمد هر شریک موسسات حسابرسی بین المللی انگلیسی و نمایه شماره (۱۰۷) مجموع حق الزحمه حسابرسی Big Four را از یکصد شرکت برتر جهان می باشد که نشاندهنده این موضوع است که شرکتهای بزرگ برای استفاده از خدمات اطمینان بخشی حق الزحمه های گزافی پرداخت می کنند و مشابه بسیاری شرکتهای ایرانی نیستند که در راستای صرفه جوئی در هزینه ها بجای کاستن از هزینه های مأموریت خارج از کشور، حق الزحمه های گزاف به مشاوران خانوادگی و

دهها هزینه بی‌مورد دیگر، بلافاصله حساب‌رسان را جهت کاهش حق‌الزحمه حسابرسی تحت فشار قرار می‌دهند و انتظار هم دارند گزارش مناسبی هم دریافت کنند! جالب آنکه بورس آمریکا برای اجرای قانون ساربنز- اکسلی (Sarbanes- Oxely) عملاً هزینه‌های سنگینی را در رابطه با شفاف‌سازی به شرکتها تحمیل نمود ولی ظاهراً در ایران برعکس شده بدین منوال که بررسی بودجه، بررسی افزایش سرمایه، رعایت استاندارد شماره ۳۴۰ (رسیدگی به اطلاعات مالی آتی) برای حساب‌رسان الزامی شده ولی ظاهراً مدیران شرکتها عملاً به جای پرداخت هزینه مناسب این فعالیتهای جدید، موضوع تعویض حساب‌رس و چانه‌زنی را در ایران پیشه کرده‌اند! یادآور می‌شود اعمال نظارت بیشتر سازمان بورس امریکا و سایر بورسهای جهان که پس از واقعه انرون صورت گرفته هزینه‌های سنگینی را به شرکتها بابت پرداخت به حساب‌رسان تحمیل کرده زیرا اعتباربخشی هزینه‌بر می‌باشد بهمین علت چنانچه سازمان بورس و سایر ارکان نظارتی کشور علاقمند به اعتباربخشی واقعی هستند باید در تجدید حق‌الزحمه حساب‌رسان کوشش جدی بعمل آورند زیرا حق‌الزحمه فعلی هیچگونه تناسبی با خدمات اعتباربخشی ندارد و نمی‌توان انتظار معنی‌داری با حق‌الزحمه‌های کنونی تعریف کرد.

مقایسه درآمد موسسات حسابرسی بین‌المللی با سازمان حسابرسی

نمایه شماره (۱۰۸) - مقایسه درآمد ده موسسه بزرگ حسابرسی جهان ۲۰۰۶ - ۲۰۰۲

مبالغ: میلیون دلار

نام موسسه	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶
PWC	۱۳,۸۰۰	۱۴,۷۰۰	۱۷,۶۰۰	۲۰,۳۰۰	۲۱,۹۸۶
DT	۱۲,۵۰۰	۱۵,۱۰۰	۱۶,۴۰۰	۱۸,۲۰۰	۲۰,۰۰۰
KPMG	۱۰,۷۰۰	۱۲,۱۶۰	۱۳,۴۴۰	۱۵,۷۰۰	۱۶,۸۸۰
E&Y	۱۰,۱۰۰	۱۳,۱۰۰	۱۴,۵۰۰	۱۶,۹۰۰	۱۸,۴۰۰
BDO	۲,۳۹۵	۲,۶۷۰	۳,۰۱۷	۳,۳۲۸	۳,۹۱۱
GT	۱,۸۴۰	۲,۰۱۰	۲,۱۲۲	۲,۴۵۳	۲,۸۰۰
RSM	۱,۸۲۹	۱,۰۹۰	۲,۱۲۸	۲,۵۰۲	۲,۷۵۸
Baker Tilly	۱,۵۸۰	۱,۶۰۰	۱,۸۱۵	۲,۱۱۶	۲,۳۰۱
Horwath	۱,۶۵۰	۱,۷۰۰	۱,۷۷۷	۲,۰۰۵	۲,۱۸۸
Moores Rowland	۱,۷۰۰	۱,۸۰۰	۱,۷۹۴	۱,۹۶۰	۲,۱۱۴

چنانچه نمایه شماره (۱۰۸) را با نمایه شماره (۱۰۹) درآمد سازمان حسابرسی بعنوان بزرگترین موسسه حسابرسی خاورمیانه مقایسه کنیم به نتیجه اسفناکی در مورد حق الزحمه حسابرسی در ایران خواهیم رسید. یعنی با توجه به اینکه حدود ۸۵ درصد اقتصاد کشور در حوزه دولتی و زیر چتر نظارت سازمان حسابرسی قرار داشته مجموع درآمد سازمان حسابرسی در سال ۱۳۸۴ حداکثر رقمی معادل سی میلیون دلار بوده که حتی قابل مقایسه با ردیف ۱۵۰ نیز نمی‌باشد!! این در حالی است که بالاترین درآمد موسسات حسابرسی بخش خصوصی ایران در سال ۱۳۸۵ رقمی معادل ۱,۲۰۰,۰۰۰ دلار بوده است. در چنین اوضاع اسفباری نمی‌توان به حساب‌رسان خرده گرفت که چرا از تکنیک‌های پیچیده حسابرسی، ابزارهای نوین ارزیابی ریسک و ... استفاده نمی‌کنید زیرا این حق الزحمه‌های ناچیز صرفاً کفاف رتق و فتق امور موسسات حسابرسی را می‌دهد و لاغیر. نمایه ذیل مشتریان عمده و بزرگ سازمان حسابرسی را در سال ۱۳۸۴ و مبلغ حق الزحمه پرداختی آنها را نمایش می‌دهد. متأسفانه درآمد سازمان حسابرسی بعنوان بزرگترین موسسه حسابرسی ایرانی (که با توجه به تجارب و تشکیلات و تعداد مدیران آن می‌تواند بعنوان بزرگترین موسسه حسابرسی خاورمیانه نیز تلقی شود) نصف درآمد موسسه دارای رتبه ۱۵۰ جهان نیز نمی‌باشد!! و یا مثلاً موسسه حسابرسی رتبه ۳۲ انگلستان (Haysmacintyer) که دارای ۲۳ شریک می‌باشد در سال ۲۰۰۶ بیشتر از درآمد سازمان حسابرسی با بیش از ۳۵۰ حسابدار رسمی بوده است (۱۳/۷ میلیون پوند) که درآمد هر شریک آن ۶۰۰,۰۰۰ پوند و یا به تعبیری بیش از یک میلیارد تومان در سال بوده است!! (مقایسه کنید با حقوق مدیران ارشد حسابرسی بخش خصوصی و دولتی!!). نمایه فوق همچنین بیانگر روند رو به رشد حرفه حسابرسی و حق الزحمه حسابرسی در جهان می‌باشد. افزایش درصد حق الزحمه حسابرسی در جهان

ارتباطی به تعیین قیمت پياز و سيب زميني ندارد كه بخواهد حق الزحمه حسابري و سيب و پياز را با هم تعيين كنند! (كنايه از تعيين حق الزحمه حسابري در شوراي اقتصاد مشابه كالاهاي مصرفي نظير سيب و پياز)

نمایه شماره (۱۰۹) - حق الزحمه سازمان حسابرسی از شرکتهای بزرگ کشور سال ۱۳۸۴

نام شرکت	حق الزحمه حسابرسی (میلیون ریال)	درآمد سال شرکت مورد رسیدگی (میلیارد ریال)	% حسابرسی به درآمد
ایران خودرو	۱۵۰۰	۶۰,۴۳۲	۲ ده هزار
سایپا	۱۳۰۰	۳۷,۲۴۰	۴ ده هزار
پتروشیمی بندر امام	۳۵۰	۱۳,۲۶۷	۲ ده هزار
کشتیرانی جمهوری اسلامی	۸۵۰	۱۰,۰۶۶	۸ ده هزار
بانک سپه	۱۲۷۱	۹,۳۳۶	۱ ده هزار
بانک مسکن	۲۶۲	۸,۲۹۵	۳ ده هزار
هواپیمائی ملی	۹۰۰	۴,۶۳۶	۱ ده هزار
سیمان تهران	۴۰۰	۱,۵۰۳	۲ در هزار
بانک تجارت	۱,۱۸۹	۱,۰۵۶	۱ ده هزار
بانک صادرات	۱,۳۵۷	۱,۶۸۰	۸ ده هزار

نمایه شماره (۱۱۰) - نمایه آماری درآمد سازمان حسابرسی سنوات ۸۴-۱۳۷۹

مبالغ: میلیارد ریال

شرح	۷۹	۸۰	۸۱	۸۲	۸۳	۸۴
درآمد کل	۱۲۶	۱۴۰	۱۵۹	۲۰۲	۲۳۲	۲۵۳
سود	۷/۴	۲۱	۲۱	۱۴	۱۲/۵	۱۶
تعداد کارکنان	۱,۷۱۳	۱,۶۹۳	۱,۶۲۹	۱,۵۸۲	۱,۴۶۶	۱,۴۰۴

منبع: سایت سازمان حسابرسی

اگر حق الزحمه بزرگترین موسسه حسابرسی کشور را با حق الزحمه موسسات حسابرسی انگلیسی و آمریکایی مقایسه کنیم به نتیجه اسفناکی خواهیم رسید.

نمایه شماره (۱۱۱) که با استفاده از سهم یک درصد حق عضویت موسسات حسابرسی مندرج در گزارش عملکرد شورای عالی جامعه سال ۱۳۸۵ استخراج شده حکایت از آن دارد که موسسات حسابرسی بخش خصوصی با دارا بودن حدود ۵۰ الی ۶۰ نفر پرسنل حداکثر معادل ۱/۵ میلیون دلار درآمد داشته‌اند بدین معنی که با توجه به ۱۹۲۸ ساعت کارکرد سالانه حداکثر نرخ ساعتی صورت‌حساب شده برای صاحبکاران ۱/۳ دلار بوده است!!

نمایه شماره (۱۱۱) - مقایسه درآمد ده موسسه برتر حسابرسی ایران (از نظر درآمد)

۱۳۸۵			۱۳۸۴		
رتبه	درآمد به میلیون ریال	دلار	رتبه	درآمد به میلیون ریال	دلار
۱	۱۲,۴۴۴	۱,۳۵۲,۶۰۸	۱	۱۴,۰۰۰	۱,۵۲۱,۸۰۶
۲	۱۱,۴۰۳	۱,۲۳۹,۴۵۶	۲	۱۰,۹۵۰	۱,۱۹۰,۳۸۲
۳	۱۰,۱۴۲	۱,۱۰۲,۳۹۱	۳	۹,۹۲۹	۱,۰۷۹,۳۶۸
۴	۹,۹۱۴	۱,۰۷۷,۷۲۸	۴	۹,۴۷۴	۱,۰۲۹,۷۸۲
۵	۹,۸۱۵	۱,۰۶۶,۹۶۵	۵	۹,۱۱۸	۹۹۱,۰۸۶
۶	۸,۴۴۴	۹۱۷,۹۴۲	۶	۸,۴۲۳	۹۱۵,۵۴۳
۷	۷,۰۹۴	۷۷۱,۰۸۷	۷	۸,۳۰۰	۸۳۴,۷۸۲
۸	۶,۲۷۱	۶۸۱,۶۳۰	۸	۶,۳۰۰	۷۹۰,۲۱۷
۹	۵,۷۵۰	۶۲۵,۰۰۰	۹	۵,۴۱۲	۷۲۸,۲۶۰
۱۰	۵,۷۱۸	۶۲۱,۵۲۱	۱۰	۴,۸۸۶	۶۷۰,۱۸۷
جمع کل	۸۶,۹۹۵	۹,۴۵۵,۹۷۸	جمع کل	۸۹,۷۰۹	۹,۷۵۲,۰۰۶

نمایه شماره (۱۱۲) - درآمد دو موسسه بزرگ حسابرسی غیر خصوصی ایران

نام موسسه	۸۵		۸۴	
	میلیون ریال	دلار	میلیون ریال	دلار
سازمان حسابرسی	۲۸۴,۹۱۵	۳۰,۹۶۹,۶۱۸	۲۵۳,۳۰۷	۲۹,۱۴۱,۰۸۴
مفید راهبر	۱۴,۷۹۰	۱,۶۰۹,۳۵۶	۲۵,۰۴۴	۲,۷۲۵,۳۴۱

مقایسه نمایه ۱۱۰ و ۱۱۱ فوق بیانگر آن است که حداکثر درآمد یک موسسه حسابرسی خصوصی ایرانی در سال ۱۳۸۵ معادل ۱,۲۴۴,۹۶۱ دلار می‌باشد که از درآمد یک شریک موسسات بزرگ جهانی کمترست. نمایه (۱۱۲) نیز بیانگر آن است که سهم «درآمدی دو موسسه حسابرسی دولتی» کشور از کل بازار حسابرسی موسسات حسابرسی خصوصی بیشتر می‌باشد.

مؤسسات حسابرسی بین‌المللی (وضع فعلی - چشم‌انداز آینده)

مؤسسات بزرگ حسابرسی چشم‌انداز آینده را در دسترس و سهل الوصول می‌دانند بنابراین با استفاده از ابزارهای نوین (که حداقل آن تسلط به یکی از زبانهای زنده دنیا + مهارت‌های کاربردی و برنامه‌های رایانه) درصدد تسخیر آینده هستند در حالی که بسیاری مؤسسات ایرانی هنوز با پست الکترونیک و ... بیگانه هستند و صندوق آدرس‌های الکترونیکی آنها مدتهاست بازگشائی نشده است!! و با ابتدائی‌ترین شکل ممکن چارچوب ریسک را تعریف می‌کنند یا شاید بطریقی اولی ما هنوز نمی‌دانیم که پایه حسابرسی ریسک بر چه مبنائی باید باشد و ریسک کشور، ریسک صنعت، ریسک خرید و فروش، ریسک مشتریان و ... در کدام ضلع برنامه‌ریزی ما قرار دارند! و آیا با حق‌الزحمه ساعتی ۷۲,۲۰۰ ریال (برای مدیر حسابرسی) و نرخهای مناقصه‌ای می‌توان نرم‌افزار ریسک طراحی یا خریداری کرد؟! نمایه شماره (۱۱۳) تعداد مؤسسات حسابرسی را در سال ۲۰۰۶ در آمریکا نمایش می‌دهد.

نمایه شماره (۱۱۳) - نمایه آماری تعداد مؤسسات حسابرسی در آمریکا ۲۰۰۶

تعداد دفاتر	تعداد مؤسسات	ایالات متحده آمریکا
۵,۸۰۸	۳,۶۷۱	مؤسسات فعلی حسابرسی
۶۳۶	۲۹۷	دفاتر خارج از آمریکا
۶,۴۴۴	۳,۹۶۷	جمع کل

نمایه شماره (۱۱۴) مقایسه تولید ناخالص داخلی، جمعیت و تعداد حسابداران رسمی ۲۲ کشور برگزیده جهان را نشان می‌دهد.

نمایه شماره (۱۱۴) - نمایه تولید ناخالص داخلی کشورها سال ۲۰۰۵

ردیف	نام کشور	تولید ناخالص داخلی (میلیون دلار)	جمعیت (میلیون نفر)	تعداد حسابداران رسمی	ردیف	نام کشور	تولید ناخالص داخلی (میلیون دلار)	جمعیت (میلیون نفر)	تعداد حسابداران رسمی
۱	آمریکا	۱۲,۴۵۵,۰۶۸	۲۹۶	۳۳۵,۱۱۱	۱۲	برزیل	۷۹۴,۰۹۸	۱۸۶	۱۶۰,۰۰۰
۲	آفریقای جنوبی	۲۴۰,۱۵۲	۴۵	۲۱,۸۵۶	۱۳	کانادا	۱,۱۱۵,۱۹۲	۳۲	۶۸,۰۰۰
۳	چین	۲,۲۲۸,۸۶۲	۱,۳۰۴	۶۱,۲۵۵	۱۴	مکزیک	۷۶۸	۱۰۳	۶,۱۸۶
۴	ژاپن	۴,۵۰۵,۹۱۲	۱۲۷	۱۶,۲۴۵	۱۵	اسپانیا	۱,۱۲۳,۶۹۱	۴۳	۳,۰۳۱
۵	هندوستان	۷۸۵,۴۶۸	۱,۰۹۴	۱۱۰,۲۵۶	۱۶	کره جنوبی	۷۸۷	۴۸	۷,۱۶۹
۶	آلمان	۲,۷۸۱,۹۰۰	۸۲	۱۶,۱۲۹	۱۷	اندونزی	۲۸۷	۲۲۰	۷,۹۸۵
۷	انگلستان	۲,۱۹۲,۵۵۳	۶۲	۳۵۰,۰۱۰	۱۸	استرالیا	۷۰۰,۶۷۲	۲۰	۴۰,۱۵۹
۸	فرانسه	۲,۱۱۰,۱۸۵	۶۰	۱۸,۷۴۰	۱۹	ترکیه	۳۶۳	۷۲	۱,۴۰۰
۹	ایتالیا	۱,۷۲۳,۰۴۴	۵۷	۵۴,۸۸۰	۲۰	ایران	۱۹۶,۳۴۳	۶۸	۱,۴۵۲
۱۰	روسیه	۷۶۳,۷۲۰	۱۴۳	۴۹,۸۱۲	۲۱	سنگاپور	۱۱۶,۷۶۴	۴	۱۲,۴۶۵
۱۱	ایرلند	۱۹۶,۳۸۸	۴	۱۶,۵۶۲	۲۲	آرژانتین	۱۸۳,۳۰۹	۳۹	

Source: CIA fact book

نمایه شماره (۱۱۵ تا ۱۱۹) روند رو به رشد موسسه حسابرسی دیلویت را در سنوات ۲۰۰۷-۲۰۰۰ در جهان و انگلستان نشان می‌دهد که حکایت از توسعه و رشد این موسسه در سطح جهان دارد:

نمایه شماره (۱۱۵) - عملکرد جهانی سنواتی موسسه حسابرسی دیلویت ۲۰۰۷-۲۰۰۰

۲۰۰۷	۲۰۰۶	۲۰۰۵	۲۰۰۴	۲۰۰۳	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	
۲۳,۱۰۰	۲۰,۰۰۰	۱۸,۲۰۰	۱۶,۲۰۰	۱۵,۱۰۰	۱۲/۵	۱۲,۴۰۰	۱۱,۲۰۰	درآمد (میلیون دلار آمریکا)
۱۴,۶۶۰	۱۳۲,۴۰۰	۱۲۱,۲۸۳	۱۱۴,۹۳۲	۱۱۹,۳۰۰	۱۰۰,۴۰۰	۹۵,۴۰۰	۹۲,۱۰۰	تعداد کارکنان
۱۴۲	۱۳۶	۱۴۸	۱۴۸	۱۴۴	۱۴۱	۱۴۰	۱۳۰	کشورهای فعال (تعداد)
۶۷۵	۶۷۰	۶۶۸	۶۶۹	۶۹۸	۶۸۶	۷۰۸	۷۰۰	تعداد دفاتر در جهان (شهرها)
۱۶۱,۰۰۰	۱۵۱,۰۵۷	۱۵,۰۶۲	۱۴۲,۶۹۳	۱۲۶,۵۷۲	۱۲۴,۱۰۲	۱۲۹,۹۷۹	۱۲۱,۶۰۷	سهم درآمد هر نفر (دلار)
۳۴/۲	۲۹/۸	۲۷/۲	۲۴/۵	۲۱/۶	۱۸/۲	۱۷/۵	۱۶	سهم درآمد هر دفتر (میلیون دلار)

نمایه شماره (۱۱۶) - ترکیب درآمد Deloitte در آمریکا ۲۰۰۴ - ۲۰۰۷

شرح	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷
درآمد (میلیون دلار)	۶,۸۷۶	۷,۸۱۴	۸,۷۶۹	۹,۸۵۶
حسابرسی و اعتباربخشی	%۴۰	%۴۴	%۴۵	%۴۴
مشاوره	%۳۰	%۳۰	%۲۹	%۳۰
خدمات مالیاتی	%۲۶	%۲۲	%۲۲	%۲۲
خدمات مالی	%۴	%۴	%۴	%۴
تعداد شرکاء	۲,۵۶۸	۲,۵۶۰	۲,۶۵۴	۲,۷۵۸
کارکنان حرفه‌ای	۲۰,۲۷۳	۲۳,۸۴۱	۲۶,۹۶۰	۲۹,۷۲۵
کارکنان اداری	۶,۵۳۷	۶,۵۹۹	۷,۵۰۴	۸,۵۱۵
جمع	۲۹,۳۷۸	۳۳۰,۰۰۰	۳۷,۱۱۸	۴۰,۹۹۸
تعداد دفاتر در آمریکا	۱۰۷	۱۰۳	۹۸	۱۰۱
تعداد شهرها	۹۰	۹۲	۹۰	۹۲
تعداد CPA شاغل	۷,۵۸۸	۷,۴۹۵	۷,۷۷۰	۸,۱۰۸

نمایه شماره (۱۱۷) - تعداد کل کارکنان دیلویت از نظر جغرافیائی ۲۰۰۴-۲۰۰۷

نام کشور	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷
آمریکا	۴۸,۲۰۰	۵۲,۳۰۰	۵۸,۲۰۰	۶۳,۰۰۰
اروپا، آفریقا و خاورمیانه	۴۷,۰۰۰	۴۷,۶۰۰	۵۰,۱۰۰	۵۶,۴۰۰
آسیای پاسیفیک و ژاپن	۱۹,۸۰۰	۲۱,۴۰۰	۲۴,۱۰۰	۲۷,۲۰۰
جمع کل	۱۱۵,۰۰۰	۱۲۱,۳۰۰	۱۳۲,۴۰۰	۱۴۶,۶۰۰

نمایه شماره (۱۱۸) - انواع درآمدهای جهانی موسسه دیلویت ۲۰۰۴-۲۰۰۷

مبالغ: میلیارد دلار

نوع فعالیت	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷
حسابرسی	۷/۴	۸/۷	۹/۸	۱۱
خدمات مشاوره مدیریت	۳/۹	۴/۳	۴/۵	۵/۲
مشاوره مالی	۱/۲	۱/۳	۱/۵	۱/۹
خدمات مالیاتی	۳/۸	۳/۹	۴/۳	۵
جمع	۱۶/۲	۱۸/۲	۲۰	۲۳/۱

نمایه شماره (۱۱۹) - عملکرد موسسه حسابرسی دیلویت انگلستان ۲۰۰۲-۲۰۰۶

مبالغ: میلیون پوند

شرح	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶
درآمد	۹۰۸	۱,۱۸۸	۱,۲۴۶	۱,۳۵۵	۱,۵۵۹
سود	۲۷۳	۳۴۵	۳۷۸	۴۵۰	۴۸۹
سود بعد از سهم شرکا و بازنشستگی و مالیات	۲۵۹	۳۲۷	۳۷۵	۴۲۳	۴۶۱
سود سهم هر شریک	۶۲۹,۰۰۰	۵۳۹,۰۰۰	۶۲۱,۰۰۰	۷۱۱,۰۰۰	۷۶۵,۰۰۰

نمایه شماره (۱۲۰) - ترکیب درآمدهای موسسه دیلویت انگلستان سال ۲۰۰۶

حسابرسی	٪۳۲	مالیات	٪۲۷	مشاوره	٪۲۴	خدمات مالی	٪۱۷
---------	-----	--------	-----	--------	-----	------------	-----

نمایه شماره (۱۲۱ و ۱۲۲) عملکرد موسسه حسابرسی PWC را در بریتانیا در سنوات ۲۰۰۳-۲۰۰۶ نشان می‌دهد که حکایت از برتری این موسسه نسبت به سایر موسسات حسابرسی در این کشور دارد.

نمایه شماره (۱۲۱) - نمایه آماری عملکرد موسسات حسابرسی PWC در انگلستان ۲۰۰۳-۲۰۰۶

۲۰۰۶	۲۰۰۵	۲۰۰۴	۲۰۰۳	
۱,۹۸۰	۱,۷۸۰	۱,۵۶۸	۱,۵۰۵	درآمد کل (میلیون پوند)
۱۵,۴۷۵	۱۴,۸۵۰	۱۴,۰۰۰	۱۴,۱۰۰	کل کارکنان
۷۱۶,۰۰۰	۶۱۱,۰۰۰	۱۱,۰۰۰	۴۸۵,۰۰	متوسط سود شریک (پوند)

نمایه شماره (۱۲۲) - ترکیب درآمد موسسه حسابرسی PWC در انگلستان ۲۰۰۳-۲۰۰۶

سال	مبالغ میلیون پوند			جمع
	حسابداری	مالیاتی	مشاوره	
۲۰۰۶	۹۵۲	۵۹۲	۴۳۶	۱,۹۶۰
۲۰۰۵	۸۶۱	۵۱۴	۴۰۵	۱,۷۸۰
۲۰۰۴	۷۲۵	۴۷۶	۳۶۷	۱,۵۶۸
۲۰۰۳	۶۷۲	۴۹۵	۳۳۸	۱,۵۰۵

نمایه شماره (۱۲۳ و ۱۲۴) عملکرد موسسه حسابرسی KPMG را در جهان و انگلستان نشان می‌دهد:

نمایه شماره (۱۲۳) - نمایه عملکرد KPMG در سال ۲۰۰۶

درآمد کل (دلار آمریکا)	درآمد حسابرسی	درآمد خدمات مالیاتی	درآمد خدمات مشاوره‌ای
۱۶,۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۸,۲۷۰,۰۰۰,۰۰۰	۳,۳۳۰,۰۰۰,۰۰۰	۵,۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰
اروپا - خاورمیانه - آفریقا ۸,۸۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۳,۸۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۷۴۰,۰۰۰,۰۰۰	۳,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰
آمریکا ۵,۹۶۰,۰۰۰,۰۰۰	۳,۳۹۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۳۷۰,۰۰۰,۰۰۰
آسیای پاسیفیک ۲,۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۳۹۰,۰۰۰	۶۳۰,۰۰۰

نمایه شماره (۱۲۴) - نمایه عملکرد موسسه حسابرسی KPMG انگلستان

۲۰۰۵-۲۰۰۶

شرح	۲۰۰۵	۲۰۰۶
درآمد (میلیون پوند)	۱,۲۸۱	۱,۴۵۴
سود (میلیون پوند)	۳۱۴	۳۷۴
تعداد شرکاء	۵۶۰	۵۵۶
تعداد کارکنان	۹,۴۹۶	۱۰,۳۷۱
نسبت شریک به کارکنان	۱۶/۹	۱۸/۶

Source: UK KPMG annual report & Accoutage age

بررسی نمایه شماره (۱۲۴) نشان می‌دهد که نسبت شریک به کارکنان یک عدد خشک و خالی نیست که در همه محیط‌ها یکسان باشد بلکه این نسبت تابعی از ماهیت فعالیت حسابرسی شرکتها، صورتهای مالی و ابزارهای نوین حسابرسی است که ظاهراً این موضوع از چشم جامعه حسابداران رسمی ایران و یا سازمان بورس و اوراق بهادار پنهان مانده و به نسبت یک به ده بسنده کرده‌اند.

نمایه شماره (۱۲۵) - نمایه عملکرد موسسه حسابرسی ارنست اند یانگ E&Y در انگلستان

۲۰۰۲-۲۰۰۶

شرح	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶
درآمد (میلیون پوند)	۷۵۰	۸۱۲	۸۲۵	۹۴۵	۱,۱۳۰
درآمد هر شریک (پوند)	۱,۷۷۷,۰۰۰	۲,۰۱۰,۰۰۰	۲,۱۱۰,۰۰۰	۲,۴۱۱,۰۰۰	۲,۵۹۸,۰۰۰
درآمد هر یک از کارکنان (پوند)	۹۹,۰۰۰	۱۱۴,۰۰۰	۱۲۱,۰۰۰	۱۲۳,۰۰۰	۱۳۶,۰۰۰
سود هر شریک قبل از تخصیص بهره سرمایه شرکاء (پوند)	۳۴۸,۰۰۰	۴۵۰,۰۰۰	۴۸۸,۰۰۰	۵۴۱,۰۰۰	۶۲۶,۰۰۰
حسابرسی و خدمات مالی (پوند)	۲۹۷,۰۰۰,۰۰۰	۳۲۱,۰۰۰,۰۰۰	۳۷۶,۰۰۰,۰۰۰	۴۷۶,۰۰۰,۰۰۰	۵۸۷,۰۰۰,۰۰۰
درآمد خدمات مالیاتی (پوند)	۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۸۸,۰۰۰,۰۰۰	۲۶۱,۰۰۰,۰۰۰	۲۷۲,۰۰۰,۰۰۰	۳۰۹,۰۰۰,۰۰۰

نمایه شماره (۱۲۶) - درآمد موسسه حسابرسی ارنست اند یانگ آمریکا و کانادا ۲۰۰۲-۲۰۰۶

نام کشور	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶
آمریکا (میلیون دلار)	۵,۲۶۴	۵,۲۶۰	۵,۶۸۴	۵,۵۱۱	۶,۳۳۷
کانادا (میلیون دلار)	۵۳۴	۵۵۶	۶۳۲	۷۸۸	۸۱۰

نمایه شماره (۱۲۷) - مشتریان معروف Big Four در جهان

E&Y	KPMG	PWC		DT	ردیف
Total	HSBC	Nike	United Technology	World Bank	۱
British Airline	BMW	Dell	Toyota	Master Card	۲
Delta Airline	BBC	Exxon	Volkswagen	General Motors	۳
BP- Gaz prom	Misubishi	Mobile	Bank of America	Microsoft- Motorola	۴
Westinghouse	Halliberton	Ford motor	Barclays	Boeing	۵
Eli lilly	American Express	IBM	JP Morg	Arab Bank	۶
ABB- Time	Accenture	Unilever	Bayer	Canada Royal Bank	۷
Warner- Amazone	Occidental	Royal	BT group	E- trade Group	۸
	Petrobaras	Dutch Shell	Tesco	Miltal Steel	۹
	Dutch Bank		American express	Hyundai Motors	۱۰
	Citi Group		EBay	Nissan- Bristol Mayers	۱۱
	General Electric		Eni	Tata group- Dell	۱۲
			Bristol Mayers	American Electric Power	۱۳

نمایه شماره (۱۲۸) - مقایسه نمایه حجم بازار جهانی سرمایه و تولید ناخالص ملی ۱۹۹۰-۲۰۰۶

مبالغ: میلیون دلار آمریکا

ردیف	نام کشور	حجم بازار سهام		تولید ناخالص ملی ۲۰۰۶
		۱۹۹۰	۲۰۰۴	
۱	استرالیا	۱۰۹,۰۰۰	۵۸۵,۴۷۵	۲۹۵,۱۰۰
۲	برزیل	۱۶,۴۰۰	۳۳۰,۳۴۷	۶۱۹,۷۰۰
۳	کانادا	۲۴۲,۰۰۰	۸۹۳,۹۵۰	۱,۰۲۳,۰۰۰
۴	شیلی	۱۳,۶۰۰	۱۱۷,۰۶۵	۱۱۵,۶۰۰
۵	چین	۲,۰۳۰	۶۹۳,۷۶۵	۱,۷۹۰,۰۰۰
۶	هنگ کنگ	۸۳,۴۰۰	۷۱۴,۵۹۷	۱۷۹,۴۰۰
۷	دانمارک	۳۹,۱۰۰	۱۲۷,۹۹۷	۲۴۹,۱۰۰
۸	مصر	۱,۷۶۰	۳۸,۵۱۶	۹۲,۶۰۰
۹	فرانسه	۳۱۴,۰۰۰	۱,۳۵۵,۶۴۳	۲,۰۶۸,۰۰۰
۱۰	آلمان	۳۵۵,۰۰۰	۱,۰۷۹,۰۲۶	۲,۷۶۴,۰۰۰
۱۱	یونان	۱۵,۲۰۰	۱۰۶,۸۴۵	۲۱۰,۷۰۰
۱۲	هند	۳۸,۶۰۰	۳۸۷,۸۵۶	۷۲۰,۳۰۰
۱۳	اندونزی	۸,۰۸۰	۷۳,۲۵۱	۲۷۰,۰۰۰
۱۴	ایران	۱,۴۰۰	۳۴,۴۴۴	۱۷۸,۱۰۰
۱۵	ایتالیا	۱۴۹,۰۰۰	۶۱۴,۸۴۲	۱,۶۹۴,۰۰۰
۱۶	عربستان	۴۶,۲۰۰	۳۰۶,۲۴۸	۲۷۳,۹۰۰
۱۷	سنگاپور	۳۴,۳۰۰	۱۴۵,۱۱۷	۱۱۱,۵۰۰
۱۸	ترکیه	۱۹,۱۰۰	۹۸,۲۹۹	۳۳۶,۴۰۰
۱۹	آمریکا	۳,۰۶۰,۰۰۰	۱۴,۲۶۶,۲۰۶	۱۲,۴۷۰,۰۰۰

بررسی نمایه شماره (۱۲۸) حکایت از ضعف فوق‌العاده بازار سرمایه ایران و عدم تناسب واقعی حجم عملیات بورس با تولید ناخالص ملی دارد که این امر ناشی از دولتی بودن اقتصاد و عدم حضور شرکتهای فعال دولتی در بازار سرمایه می‌باشد.

نمایه شماره (۱۲۹) چشم انداز بازار جهانی حسابرسی در سال ۲۰۱۵ را بر اساس بررسیهای واحد تحقیقات بولتن حسابداری بین‌المللی که در شماره ۱۴ ژانویه ۲۰۰۶ درج گردیده نشان می‌دهد. این بررسی نشان از افزایش صددرصد بازار حسابرسی جهان در سال ۲۰۱۵ دارد که این موضوع بیانگر گسترش وسیع بازارهای پولی و مالی و حضور هر چه بیشتر حسابرسان در این بازارها به ویژه توسعه بازار جهانی پول و سرمایه در چین و هندوستان می‌باشد.

نمایه شماره (۱۲۹) - چشم انداز بازار جهانی حسابرسی در سال ۲۰۱۵

Item	Firm	2015 projected income (\$m)
1	Deloitte Touche Tomatso	53,091
2	Price Waterhouse Coopers	42,229
3	Ernst & Young	33,244
4	KPMG	28,292
5	BDO International	6,487
6	RSM International	5,605
7	Grant Thornton International	4,484
8	Baker Tilly International	4,478
9	Kreston International	3,984
10	Moore Rowland International	3,966
11	Horwath International	3,871
12	HLB International	3,493
13	Moore Stephens International	3,256
14	Nexia International	3,234
15	PKF International	2,965
16	AGN International	1,386
17	IGAF Worldwide	1,290
18	DFK International	1,133
19	CPA Associates International	1,133
20	UHY International	1,046
Total		208,667

جمع‌بندی نمایه شماره (۱۲۹) حکایت از آن دارد که جهان در قبال مسئولیت و پاسخگویی به حرفه حسابداری روی آورده و بازار جهانی سرمایه و بازارهای پولی و مالی حاضر به پرداخت هزینه منطقی این پاسخگویی می‌باشند. بدیهی است در چنین شرایطی زبده‌ترین دانش‌پژوهان و دانش‌آموختگان کشورها جذب رشته حسابداری و حسابرسی خواهند شد. زیرا چشم‌انداز روشن این رشته آنها را جذب می‌نماید در حالی که فقدان درآمد مناسب با رشته تحصیلی حسابداری در ایران باعث گردیده که دانشجویان زبده از این رشته دوری جویند. بنظر می‌رسد فارغ از کلیه مسائل محیطی و سیاسی، عدم تناسب حق‌الزحمه حسابرسی با فعالیت و مسئولیتهای آن یکی از دلایل اصلی عدم توسعه حرفه حسابداری در ایران باشد نتیجه یک تحقیق بعمل آمده از دویست شرکت بزرگ انگلیسی شامل یکصد شرکت برتر در مورد پیش بینی هزینه‌های حسابرسی آنها می‌باشد که نمایه شماره (۱۳۰) وضعیت فعلی و چشم انداز مورد نظر حرفه حسابداری را در مورد صد شرکت برتر انگلستان نشان می‌دهد. این نمایه نیز مؤید این موضوع است که حق‌الزحمه حسابرسی مورد نظر و مورد عمل حرفه حسابرسی در انگلستان در یکصد شرکت برتر بین ۲/۵ در هزار تا ۳/۹ در هزار درآمد شرکتهای مورد رسیدگی بوده و متوسط حق‌الزحمه حسابرسی مورد انتظار ۱/۳ میلیون پوند تا ۲/۹ میلیون پوند (۲/۳ تا ۵/۲ میلیون دلار آمریکا) می‌باشد.

نمایه شماره (۱۳۰) - مقایسه وضعیت فعلی و آینده حسابرسی صد شرکت برتر انگلستان

مبالغ: پوند

مشخصات صد شرکت برتر در UK	وضعیت فعلی	چشم‌انداز آتی
مجموع درآمد مورد حسابرسی قرار گرفته (پوند)	۸۰۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۸۰۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
مجموع حق الزحمه حسابرسی (پوند)	۱۹۷,۰۰۰,۰۰۰	۳۱۱,۸۰۰,۰۰۰
حق الزحمه حسابرسی به درآمد	۲/۵ در هزار	۳/۹ در هزار
جمع سود مورد حسابرسی قرار گرفته	۱۹,۷۲۷,۰۰۰,۰۰۰	۱۹,۶۱۴,۰۰۰,۰۰۰
درصد حق الزحمه حسابرسی به سود	۱ درصد	۱/۵ درصد
کل درآمد غیر حسابرسی (پوند)	۴۷۴,۰۰۰,۰۰۰	---
درصد حق الزحمه خدمات مالی به کل درآمد	۶ در هزار	---
تعداد کارکنان شرکتهای مورد حسابرسی قرار گرفته	۴,۴۶۷,۰۰۰	۴,۴۶۷,۰۰۰
حق الزحمه حسابرسی به ازای هر یک از کارکنان	۴۵	۷۰
طبقه‌بندی حق الزحمه حسابرسی (پوند)	تا ۴۰,۰۰۰	تا ۳۰۰,۰۰۰
	۱۷,۰۰۰,۰۰۰	۱۷,۵۰۰,۰۰۰
متوسط حق الزحمه حسابرسی (پوند)	۱,۳۹۴,۰۰۰	۲,۹۰۰,۰۰۰
متوسط خدمات غیر حسابرسی (پوند)	۱,۹۷۳,۰۰۰	۳,۱۱۸,۰۰۰
طبقه‌بندی حق الزحمه غیر حسابرسی (پوند)	بین ۰ تا ۴۷,۰۰۰,۰۰۰	---

Source: Anti-dumping Measures & inflation accounting 19 June 2003

لازم بیادآوری است که کوچکترین شرکت عضو رتبه‌بندی صد شرکت برتر انگلستان دارای درآمدی بیش از ۳ میلیارد پوند می‌باشد.

مؤسسات حسابرسی بین‌المللی و حساب‌رسان آنها

بر اساس قانون و مقررات انجمن حسابداران خبره انگلستان کلیه مؤسسات حسابرسی بایستی توسط یک مؤسسه دیگر حسابرسی شوند که این روش را بررسی همپیشگان می‌نامند نمایه ذیل نشان می‌دهد که حساب‌رسان مؤسسات حسابرسی بزرگ کدامند.

نمایه شماره (۱۳۱) - حساب‌رسان مؤسسات بزرگ حسابرسی سال ۲۰۰۵

نام حساب‌رس	نام مؤسسه حسابرسی
Horwarth	PWC
GT	DT
GT	KPMG
BDO	E&Y
PKF	GT
PWC	BDO
DT	Nexia(Smith & Williamson)
PWC	Tenon
Horwarth	RSM
GT	Horwath
DT	Moores Rowland

نظارت بر حرفه حسابرسی

تحقیقات بعمل آمده نشان می‌دهد که انجمن‌های حرفه‌ای حسابرسی به عنوان نهادهای خودانتظام عمل می‌کنند. به طوری که نیازی به نظارت بیرونی وجود نداشته اما پس از ورشکستگی شرکت‌هایی نظیر انرون، ورلدکام، پارمالات و تقلباتی که به ویژه در بازار سرمایه آمریکا روی داد موضوع نظارت بر حرفه حسابرسی مشغله ذهنی برخی دولتها قرار گرفت. علیرغم آنکه مستندات بسیاری وجود داشته که ورشکستگی شرکت‌هایی نظیر انرون و پارمالات بیشتر در حوزه سیاسی دولتمردان و عوامل ارتباطی این شرکتها با دولت و بازار سرمایه کشور متبوع آنها بوده اما دولتها و بازار سرمایه برای فرار از اتهام و جلوگیری از سقوط و اعتماد مردم ناچار به اعمال تمهیداتی بمنظور نظارتهای وسیع بر موسسات حسابرسی شده‌اند. تا قبل از حادثه انرون مراجع نظارتی بازارهای بین‌المللی عمدتاً خود انجمن‌های حسابرسی جهان بوده‌اند.

فراموش نگردد که فشار SEC (بورس آمریکا) برای نظارت بر حرفه حسابرسی عمدتاً متوجه تشکیل کمیته‌های حسابرسی و نظارت این کمیته‌ها بر کار حسابرسان مستقل و همچنین حاکمیت کمیته حسابرسی بر ارکان کنترلی و حسابرسی شرکتها بوده و لاغیر در حالی که ظاهراً در ایران برخی حسابرسان و متولیان سازمان بورس برداشت خاصی از این موضوع نموده و در آئین‌نامه پذیرش موسسات معتمد بوس نظارت بورس بر موسسات حسابرسی را تا مقطع بازرسی موسسات دامن زده‌اند که این امر برخلاف نص صریح اساسنامه جامعه حسابداران رسمی می‌باشد. جدول ذیل مراجع نظارتی فعلی بازارهای اصلی سرمایه جهان را نشان می‌دهد:

نمایه شماره (۱۳۲) - نظارت بر کار حسابرسان توسط چه نهادهایی صورت می‌گیرد

نام کشور	نهاد ناظر
آمریکا	سازمان نظارت عمومی بر شرکتها Public Accounting Committee Oversight Board (PAOCB)
انگلستان	هیأت نظارت و بازرسی حسابداری Accountancy investigation & Decipline Board (AIDB), Audit Inspection Unite (AIU)
کانادا	هیأت حسابداری عمومی کانادایی Canadian Public Accounting Board (CPAB)
استرالیا	سازمان نظارت حسابداری استرالیا Australion Accounting investigation
ایران	سازمان بورس اوراق بهادار + جامعه حسابداران رسمی + سایر مدعیان نظارت بر حرفه حسابرسی!! Tehran Stock Exchange + Iranian Association of Certified Public Accountants

جالب توجه آنکه آقای میشل اکسلی یکی از دو نفر طراح قانون معروف Sarbense- Oxely اخیراً در یک مصاحبه جنجالی که در وب‌گاه CFO.com در تاریخ ۶ آوریل ۲۰۰۷ درج گردیده به شدت به SEC حمله کرده و نگرانی خود را از عملکرد PAOCB اظهار داشته است. وی در این مصاحبه

بیان کرده که بخش ۴۰۴ قانون ساربنز اکسلی (بخش مربوط به نظارت بر موسسات حسابرسی) شامل دو پاراگراف صریح و روشن است که SEC تاکنون ۳۳۰ صفحه تفسیر راجع به آن نوشته و عملاً بخش ۴۰۴ به حربه‌ای بر علیه موسسات حسابرسی تبدیل شده است. در پی همین اعتراضات اخیراً سازمان بورس آمریکا و کنگره درصدد تهیه قانونی هستند که شکایات بر علیه موسسات حسابرسی را محدود نمایند!! خود کرده را تدبیر چیست؟! آخرین اخبار حکایت از آن دارد که کنگره آمریکا با تدوین استانداردها توسط SEC رسماً مخالفت نموده و کماکان FASB را مسئول استانداردگذاری معرفی نموده است.

در ایران تا قبل از سقوط شاخص سهام بورس جایگاه نظارت بر حرفه حسابرسی مطابق اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران بر عهده جامعه حسابداران رسمی قرار داشت. اما از سال ۱۳۸۳ بدنبال همایش مشترک حسابداران و بورس پلاتفرم یک همکاری مشترک فیما بین جامعه حسابداران رسمی ایران، انجمن حسابداران خبره ایران، انجمن حسابداری ایران و سازمان بورس و اوراق بهادار در قالب تشکیل کارگروه نظارت بر فعالیت موسسات حسابرسی تنظیم گردید. این پلاتفرم بدلیل ذیل فاقد محمل قانونی می‌باشد اولاً توسط مراجع صلاحیت‌دار جامعه حسابداران رسمی ایران امضاء و تنفیذ نگردیده ثانیاً انجمن حسابداران خبره ایران و انجمن حسابداری ایران فاقد جایگاه قانونی در مورد بررسی و نظارت بر فعالیت حسابرسی کشور می‌باشند زیرا به موجب قانون ماده واحده مصوب ۱۳۷۲ و اساسنامه مصوب جامعه حسابداران رسمی ایران تنها نهاد رسمی حسابرسی کشور جامعه حسابداران رسمی ایران تلقی شده است و لذا بنظر می‌رسد در غیاب هرگونه قانون دیگر امر نظارت بر حرفه حسابرسی کماکان در اختیار جامعه حسابداران رسمی ایران باشد. شایان توجه آنکه بر اساس یک نظرسنجی بعمل آمده توسط وب‌گاه دنیای حسابداری که در نمایه شماره (۱۳۳) منعکس است ۷۴ درصد رای‌دهندگان موافق نظارت جامعه حسابداران رسمی ایران بر فعالیت حسابرسی و تنها ۳۶ درصد موافق نظارت سازمان بورس بر این موضوع هستند که این نظریه مطابق رویه حاکم در کشورهای انگلوساکسون می‌باشد زیرا در حال حاضر صرفاً در آمریکا نهادی مستقل از انجمن حسابداران خبره آمریکا عهده‌دار نظارت و بازرسی حرفه حسابرسی در شرکتهای سهامی عام می‌باشد ولی در انگلستان، استرالیا و کانادا امر نظارت و حسابرسی کماکان در اختیار حرفه قرار دارد.

با توجه به آئین نامه چگونگی انجام وظایف هیأت عالی نظارت موضوع ماده (۲۳) به شرح صفحه بعد که به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارائی رسیده است عملاً هیچ مرجع دیگری نمی‌تواند مدعی نظارت بر حرفه حسابرسی شود.

آیین‌نامه چگونگی انجام وظایف هیأت عالی نظارت موضوع ماده (۲۳)

اساسنامه جامعه حسابداران رسمی ایران

ماده ۱- بررسی کلیه مصوبه‌های شورای عالی جامعه منظور حصول اطمینان از:

الف- نیل به اهداف جامعه،

ب- رعایت قانون، اساسنامه و دیگر مقررات حاکم بر جامعه.

ماده ۲- بررسی کلیه صورتجلسه‌های هیأت مدیره و اقدامات دبیرکل و اعضای هیأت مدیره بمنظور حصول اطمینان از:

الف- حسن اجرای مصوبه‌های شورای عالی و سایر وظایفی که مستقیماً در اساسنامه و آیین‌نامه‌های مصوب جامعه بعهدہ ایشان محول شده است.

ب- رعایت قانون، اساسنامه و دیگر مقررات لازم‌الاجراء در جامعه.

ج- تطبیق مفاد گزارش عملکرد سالانه با مدارک و مستندات پشتیبانی‌کننده.

د- تطبیق عملکرد با برنامه و بودجه مصوب و گزارش موارد انحراف.

ماده ۳- حسابرسی صورتهای مالی سالانه جامعه طبق استانداردهای حسابرسی کشور و ارائه گزارش حسابرسی،

ماده ۴- اخذ و بررسی دستورجلسه‌ها و صورتجلسه‌های مربوط به کارگروههای تخصصی موضوع ماده ۱۴ اساسنامه، بمنظور حصول اطمینان از رعایت ضوابط مربوط به هر یک از آنها و دستیابی به برنامه‌های ارائه شده و پیگیری چگونگی اقدامات بعدی.

ماده ۵- بررسی کلیه پرسشنامه‌های کنترل کیفیت در سطح موسسه‌های حسابرسی بمنظور حصول اطمینان از رعایت کلیه مقررات جامعه در مورد تشکیل، اداره و نحوه فعالیت آنها.

ماده ۶- بررسی کلیه پرسشنامه‌های کنترل کیفیت در سطح کار حسابرسی اعضاء (اعم از موسسه‌های حسابرسی و شاغلین انفرادی) بمنظور حصول اطمینان از قابل قبول بودن فرآیند انجام خدمات حسابرسی و بازرسی قانونی، حسب مورد.

ماده ۷- دبیرکل جامعه در اجرای ماده (۲) اساسنامه موظف است درخواست هیأت عالی نظارت را در زمینه تأمین امکانات و تسهیلات لازم منجمله تأمین نیروی انسانی در اولویت قرار دهد.

ماده ۸- دبیرکل جامعه در اجرای ماده (۲۱) اساسنامه موظف است کلیه اطلاعات، اسناد و مدارک مورد درخواست هیأت را حسب مورد ظرف مهلت تعیین شده فراهم و در اختیار قرار دهد.

ماده ۹- بررسی گزارشهای حسابرسی موسسه‌ها و شاغلین انفرادی واصله به جامعه بنا به تشخیص هیأت بمنظور حصول اطمینان از رعایت استانداردهای حسابرسی و آئین رفتار حرفه‌ای.

- ماده ۱۰- بررسی پرونده‌های حسابرسی موسسه‌ها یا شاغلین انفرادی موضوع بند (ت) ماده (۱۶) اساسنامه در محل کار حسابداران رسمی یا مقرر هیأت عالی نظارت بنا به تشخیص هیأت.
- ماده ۱۱- چنانچه هیأت در اجرای وظایف محوله به مواردی از تخلف برخورد کند موضوع را به دبیرکل منعکس می‌نماید. در اینصورت دبیرکل موظف است موضوع را حسب مورد به هیأت‌های انتظامی برای رسیدگی و صدور رای ارجاع دهد.
- ماده ۱۲- دبیرکل جامعه موظف است یک نسخه از دستور جلسه‌های شورای عالی، هیأت مدیره و کارگروه‌ها را به هیأت عالی نظارت ارسال دارد تا در صورت لزوم اعضای هیأت منفرداً یا متفقاً در جلسه‌های یاد شده بدون حق رای حضور یابند.
- ماده ۱۳- بررسی موارد ارجاعی وزیر امور اقتصادی و دارائی، شکایات واصله در ارتباط با وظایف و اختیارات هیأت مدیره و دبیرکل و همچنین گزارش‌های واصله از مراجع نظارتی و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط و پیگیری آنها تا حصول نتیجه.
- ماده ۱۴- بررسی مصوبات هیأت وزیران و دستورالعمل‌های وزیر امور اقتصادی و دارائی که در ارتباط با جامعه حسابداران رسمی ایران ابلاغ شده باشد جهت اطمینان از حسن اجرای آنها و گزارش موارد عدم رعایت.
- ماده ۱۵- هیأت عالی نظارت بودجه سالانه خود را بر اساس مفاد ماده (۲۰) اساسنامه پیش‌بینی و دبیرکل موظف است عیناً آن را در بودجه جامعه منظور و به شورای عالی ارائه نماید.
- ماده ۱۶- استفاده از مرخصی استحقاقی توسط اعضاء موظف هیأت طبق آئین‌نامه اداری و استخدامی جامعه با موافقت رئیس هیأت و مرخصی رئیس هیأت با تعیین یکی از اعضاء به عنوان جانشین و با اطلاع عضو دیگری صورت می‌گیرد. این مراتب بایستی به وزیر امور اقتصادی و دارائی گزارش گردد.
- ماده ۱۷- استفاده از مرخصی استعلاجی توسط اعضای هیأت عالی نظارت طبق آئین‌نامه اداری و استخدامی جامعه صورت می‌گیرد.
- ماده ۱۸- خلاصه مذاکره‌ها و مفاد کلیه تصمیم‌های متخذه در هر جلسه هیأت توسط دبیر هیأت در دفتری مخصوص ثبت و به امضاء اعضای حاضر در جلسه می‌رسد، تصمیم‌های هیأت و مکاتبات مربوط با امضای رئیس هیأت و در غیاب وی با امضای یکی از اعضاء (منتخب هیأت) صادر و به مبادی ذی‌صلاح ارسال می‌گردد.
- ماده ۱۹- گزارش فعالیت‌های هیأت در اجرای ماده (۲۲) اساسنامه جامعه حداقل سه ماه یکبار بوسیله رئیس هیأت و در غیاب وی یکی از اعضاء که توسط هیأت انتخاب می‌شود امضاء و به مبادی ذی‌صلاح ارسال می‌گردد.
- این آئین‌نامه مشتمل بر ۱۹ ماده توسط هیأت عالی نظارت پیشنهاد و در تاریخ ۸۶/۸/۸ به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارائی رسید.

نمایه شماره (۱۳۳) - نمایه نظرخواهی مرجع نظارت حرفه‌ای در بازار سرمایه ایران

مرجع نظارت	تعداد آراء	درصد موافق
جامعه حسابداران رسمی ایران	۱۱۱	۷۴
بخش نظارت بورس	۱۱۱	۳۶

Source: Financial Knowledge. Blogfa.com

نمایه شماره (۱۳۴) که بر اساس یک نظرسنجی الکترونیکی توسط www.waccounting.blogfa.com صورت گرفته حکایت از اقبال افکار عمومی به جامعه حسابداران رسمی یا حسابرسان معتمد دارد یعنی در واقع علیرغم عمر کوتاه حسابداران رسمی برخلاف تصور عده‌ای که همه چیز را تاریک می‌بینند هنوز جامعه درک منفی از عملکرد جامعه و اعضای آن ندارند.

نمایه شماره (۱۳۴) - نظرسنجی در مورد استقلال و رفتار حرفه‌ای حسابرسان ایرانی

پرسش	کل آراء	خیلی کم		کم		متوسط		زیاد		خیلی زیاد	
		تعداد رای	درصد	تعداد رای	درصد	تعداد رای	درصد	تعداد رای	درصد	تعداد رای	درصد
بنظر شما حسابرسان چه میزان مستقل هستند؟	۶۳	۱۲	۱۸	۱۵	۲۲	۱۶	۲۸	۱۶	۲۴	۴	۶
بنظر شما حسابرسان چه میزان به اخلاق حرفه‌ای پای‌بند هستند؟	۴۵۵	۶۱	۱۳	۴۷	۱۰	۱۱۸	۲۵	۱۲۲	۲۶	۱۰۷	۲۳
چه میزان با استانداردهای بین‌المللی آشنا هستید؟	۹۰	۳۳	۳۷	۱۷	۲۱	۲۷	۳۴	۹	۱۱	۴	۵

Source: www.waccounting.blogfa.com

نمایه شماره (۱۳۵) که از یک تحقیق میدانی استخراج گردیده نشان می‌دهد که ۷۹ درصد از اعضای هیأت مدیره دانشگاهها و ۵۷ درصد حسابرسان و ۶۳ درصد مدیران شرکتهای جایگاه استانداردهای حسابداری را در حد متوسط و ضعیف می‌دانند.

نمایه شماره (۱۳۵) - جایگاه استانداردهای حسابداری در ایران را تا چه حدی ارزیابی می‌کنند؟

اعضای هیأت علمی دانشگاهها	حسابرسان	مدیران شرکتهای	پاسخ‌دهندگان
۷۹	۵۷	۶۳	در حد متوسط و ضعیف

نظارت حرفه بر کلیه فعالیتهای حسابداری در جهان تا بدانجاست که انجمن حسابداران خبره آمریکا عهده‌دار صدور گواهینامه (ABV) است که تنها به اعضای از انجمن فوق اعطا می‌شود که آزمون خاص ارزیابی سهام شرکتهای را گذرانیده و بعنوان حسابرس مجاز ارزیابی‌کننده سهام شرکتهای معرفی می‌شوند. در حالی که متأسفانه این صلاحیت در ایران در غیاب جامعه حسابداران رسمی ایران بر

عاهده کانون کارشناسان رسمی دادگستری واگذار شده است. لازم به ذکر است که حق الزحمه ارزیابی سهام نیز بر اساس فرمول Lehman به شرح ذیل می‌باشد:

نمایه شماره (۱۳۶) - جدول تعیین حق الزحمه حسابرسان کارشناس ارزیابی سهام در آمریکا

تا یک میلیون دلار مبلغ ارزیابی	۰.۵٪
تا ۲ میلیون دلار نسبت به مازد یک میلیون دلار	۰.۴٪
تا ۳ میلیون ریال نسبت به مازاد دو میلیون دلار	۰.۳٪
تا ۴ میلیون ریال نسبت به مازاد سه میلیون دلار	۰.۲٪
تا ۴ میلیون ریال نسبت به مازاد سه میلیون ریال	۰.۲٪
مازاد بر ۴ میلیون دلار	۰.۱٪

مقایسه جدول حق الزحمه فوق با آخرین جدول مصوب مجلس در مورد حق الزحمه اعضای کانون کارشناسان رسمی دادگستری در رشته حسابداری که حداکثر مبلغ حق الزحمه ارزیابی سهام را مبلغ ۵۰ میلیون ریال تعیین نموده نشان از فقدان چشم انداز عقلانی در مورد ارزیابی سهام دارد. بدیهی است با چنین حق الزحمه‌ای نباید انتظار داشت ارزیابی سهام به شکل درستی انجام شود. این بدان معنی است که اولاً ارزیابی سهام از عهده هر حسابدار رسمی یا موسسه حسابرسی بر نمی‌آید ثانیاً حق الزحمه آن رابطه مستقیمی با ارزش سهام برآوردی دارد.

جالب آنکه صدور مدارک حرفه‌ای در عمل بدان معنی است که هر یک از این مدارک در چه زمینه‌هایی می‌توانند فعالیت کنند. نمایه ذیل حوزه عملکرد مدارک حرفه حسابداری در انگلستان را نمایش می‌دهد:

نمایه شماره (۱۳۷) - مراجع حرفه‌ای چه نوع مدرکی صادر می‌کنند؟

نام انجمن	زمینه فعالیت گواهینامه حرفه‌ای
ACCA	Accountancy, Business
CIMA	Business studies, business administration, finance, accountancy
CIPFA	Accountancy, business degrees, finance, accountancy, business & commerce, finance accountancy
ICAEW	
ICAI	
ICAS	

لازم بیاآوری است که علیرغم نظارت حرفه‌ای و توانائی و کیفیت کار Big Four بزرگترین دعاوی مالی نیز بر علیه آنها جریان دارد که لیست مندرج در نمایه شماره (۱۳۸) نمونه‌های معروف این دعاوی در سال ۲۰۰۵ بوده که یکی از آنها منجر به انحلال انرون و موسسه حسابرسی آرتور آندرسن گردیده است.

مراجعه استانداردها در کشورهای مختلف

بررسیهای بعمل آمده نشان می‌دهد که برای اجتناب از تضاد منافع استفاده‌کنندگان از استانداردهای حسابداری و حسابرسی در بیشتر کشورهای جهان نهاد تدوین‌کننده استانداردهای غیردولتی می‌باشند جهت بررسی بیشتر این موضوع را در چند کشور پیشرفته جهان مورد بررسی قرار داده‌ایم:

۱- انگلستان

در بریتانیا نهاد Financial Reporting Council FRC بر حوزه حسابداری و حسابرسی نظارت تام دارد. و این نهاد بوسیله هیأت استانداردهای حسابداری Accounting Standards Board طبق قانون شرکتها مصوب ۱۹۸۵ وظیفه استانداردگذاری در حوزه حسابداری بوسیله این هیأت توسط دو نفر اعضای تمام وقت (رئیس هیأت و مدیر بخش فنی) و ۹ نفر دیگر از اعضای گروههای ذی‌نفع جامعه و استفاده‌کنندگان از استانداردهای حسابداری به ویژه موسسات حسابرسی تشکیل گردیده است. هیأت حسابرسی عملی Accounting Practices Board نیز وظیفه استانداردگذاری در حوزه حسابرسی را عهده‌دار می‌باشد. این هیأت ۱۶ نفره نیز از بین خبرگان حسابرسی و ذی‌نفعان و استفاده‌کنندگان از صورتهای مالی تشکیل می‌شود. ترکیب این هیأت نسبت به ASB بسیار تخصصی‌تر می‌باشد. یادآور می‌شود همین ترکیب در عمده کشورهای مشترک‌المنافع سابق انگلستان نظیر نیوزلند، استرالیا، ایرلند، اسکاتلند و همچنین مالزی و هنگ کنگ حاکم می‌باشد.

۲- آمریکا

تا سال ۱۹۷۳ انجمن حسابداران خبره آمریکا مستقیماً عهده‌دار امر استانداردگذاری در حوزه حسابرسی و حسابداری بوده است. از سال ۱۹۷۳ هیأت استانداردهای حسابداری مالی FASB جایگزین هیأت اصول حسابداری شد. این هیأت غیردولتی و شامل ترکیبی از همه گروههای ذیل می‌باشد:

انجمن حسابداری آمریکا (AAA)، انجمن مدیران مالی (FMA)، انجمن مالی حسابداران (NAA)، فدراسیون تحلیل‌گران مالی و انجمن فعالان بازار اوراق بهادار، هیأت استانداردهای مالی یک نهاد مستقل رسمی است که مسئولیت تدوین و اصلاح استانداردهای گزارشگری و حسابداری مالی را بر عهده دارد. چهار نفر از اعضای این هیأت حسابدار خبره یا رسمی و سه عضو دیگر متعلق به حوزههای مرتبط با حسابداری (دولت، صنعت و دانشگاه) می‌باشند. یادآور می‌شود به رغم آنکه طبق قانون اوراق بهادار مصوب ۱۹۳۳ و ۱۹۳۴ به کمیسیون بورس اوراق بهادار اختیار و قدرت تدوین استانداردهای حسابداری تفویض شده با این وجود کمیسیون مذکور طی نشریه شماره (۱۵۰) از سلسله نشریات

حسابداری خودف هیأت استانداردهای حسابداری مالی (FASB) را بعنوان تنها نهاد تدوین کننده استانداردها مورد تأیید قرار داده و کماکان تدوین استانداردهای حسابداری به وسیله بخش خصوصی را مجاز و دخالت خود را بعنوان نماینده اصلی دولت مرکزی امریکا در فرآیند تدوین استانداردها در قالب همکاری، ارائه توصیه و فشارهای موضعی یا موردی (و نه قالب اعمال کنترل‌های دقیق) مجاز می‌داند.

کانادا

مرجع استانداردگذاری در حوزه حسابداری کانادا هیأت استانداردهای حسابداری Accounting Standard Board (ACSB) می‌باشد. این هیأت نهادی مستقل، غیردولتی که شامل حداکثر ۹ عضو با حق رای که رئیس هیأت بصورت تمام وقت و سایر اعضا بصورت نیمه وقت در آن عضویت دارند. اعضای هیأت ترکیبی از گروه‌های ذی‌نفع استفاده‌کننده از استانداردهای حسابداری به ویژه موسسات حسابرسی می‌باشند.

مالزی

هیأت استانداردهای حسابداری مالزی (MASB) مرجع استانداردگذاری در مالزی به شمار می‌رود. این هیأت که طبق قانون گزارشگری مالی مصوب ۱۹۹۷ سال تأسیس شده است. ساختار و وظیفه این هیأت مشابه هیأت ASB بریتانیا می‌باشد.

کره جنوبی

هیأت استانداردهای کره جنوبی شامل ۱۳ نفر شامل یک نفر رئیس و یک نفر نایب رئیس تمام وقت و ۱۱ نفر اعضای نیمه وقت می‌باشند. این ۱۳ نفر از بین اعضای انجمن حسابداران رسمی کره، فدراسیون کارفرمایان، بورس کره، اتاق بازرگانی، فدراسیون صنایع کوچک و متوسط، فدراسیون بانکهای کره، موسسات بیمه‌ای، و چهارده انجمن شرکتهای عضو بورس کره انتخاب می‌شوند. هیأت مذکور مستقل و غیردولتی به شمار می‌رود.

ایران

به موجب بند (ز) ماده (۷) اساسنامه سازمان حسابرسی این سازمان مرجع تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی و انحصار حسابرسی بخش دولتی در اختیار وی می‌باشد. به رغم تشکیل

جامعه حسابداران رسمی ایران و فرآیند خصوصی سازی سازمان مذکور کماکان قدرت بلامنازع حرفه حسابداری و حسابرسی کشور محسوب می‌شود. اعضای کمیته تدوین استانداردهای حسابداری شامل ۵ نفر از مدیران ارشد و اعضای هیأت عامل سازمان حسابرسی، ۲ نفر نماینده جامعه حسابداران رسمی ایران، ۱ نفر نماینده سازمان کارگزاران بورس اوراق بهادار، ۱ نفر نماینده صنعت که همگی آنان به جز یک نفر از کارکنان سابق و فعلی سازمان حسابرسی می‌باشند. در واقع به علت انحصار دولتی بر بخش اقتصادی دولت عملاً حوزه حسابداری کشور را نیز در انحصار قرار داده به طوری که حتی تا مدت‌ها پیش سازمان بورس اوراق بهادار فاقد نمایندگی در کمیته تدوین استانداردهای حسابداری بود.

نمایه شماره (۱۳۸) - استانداردهای حسابداری منتشر شده در ایران

شماره استاندارد	عنوان استاندارد
---	مفاهیم نظری گزارشگری مالی
---	مقدمه‌ای بر استانداردهای حسابداری
۱	نحوه ارائه صورتهای مالی
۲	صورت جریان وجوه نقد
۳	درآمد عملیاتی
۴	ذخایر، داراییهای احتمالی و بدهیهای احتمالی (تجدیدنظر شده ۸۴)
۵	حسابداری رویدادهای بعد از تاریخ ترازنامه (تجدیدنظر شده ۸۵)
۶	گزارش عملکرد مالی
۷	حسابداری مخارج تحقیق و توسعه
۸	حسابداری موجودی مواد و کالا
۹	حسابداری پیمانهای بلندمدت
۱۰	حسابداری کمکهای بلاعوض دولت
۱۱	حسابداری داراییهای ثابت مشهود
۱۲	افشای اطلاعات درخصوص اشخاص وابسته
۱۳	حسابداری مخارج تأمین مالی
۱۴	نحوه ارائه داراییهای جاری و بدهیهای جاری
۱۵	حسابداری سرمایه‌گذاریها
۱۶	تسعیر ارز
۱۷	حسابداری داراییهای نامشهود
۱۸	صورتهای مالی تلفیقی و حسابداری سرمایه‌گذاری در واحدهای تجاری فرعی (تجدیدنظر شده ۸۴)
۱۹	ترکیب واحدهای تجاری (تجدیدنظر شده ۸۴)
۲۰	حسابداری سرمایه‌گذاریها در واحدهای تجاری وابسته
۲۱	حسابداری اجاره‌ها
۲۲	گزارشگری مالی میاندوره‌ای
۲۳	حسابداری مشارکتهای خاص
۲۴	گزارشگری مالی واحدهای تجاری در مرحله قبل از بهره‌برداری
۲۵	گزارشگری بر حسب قسمتهای مختلف
۲۶	فعالیت‌های کشاورزی
۲۷	طرحهای مزایای بازنشستگی
۲۸	فعالیت‌های بیمه عمومی

نمایه شماره (۱۳۹) - نمایه آماری دعاوی معروف مالی (Claim) بر علیه Big Four

در سال ۲۰۰۶-۲۰۰۲

• Peregrin Systems (Andersen)
• Qwest (Andersen)
• Sunbeam (Andersen)
• Worldcom (Andersen)
• Global Crossing (Andersen)
• AHERF (Price Waterhouse Coopers)
• AIG (PWC)
• AMERCO (PWC)
• Micro Strategy (PWC)
• Sagety – Kleen (PWC)
• Tyco (PWC)
• Adelphia (Deloitte)
• Fortress Re (Deloitte)
• Parmalat (Deloitte and Grant Thornton)
• United Companies Financial (Deloitte)
• AOL Time Warner (Ernst & Young)
• Banque Cantonale de Geneve (E&Y)
• Cendant (E&Y)
• Enron (Andersen)
• Equitable life (E&Y)
• JDS Uniphase (E&Y)
• Superior Bank (E&Y)
• PNC Bank (E&Y)
• Tax Shelter USA (KPMG)
• Faniri Mae (KPMG)
• Citigroup (KPMG)
• Computer Association (KPMG)
• General Electric (KPMG)
• Im Clane (KPMG)
• Peregrine (KPMG)
• Yukos oil Russian (PWC)
• Xerox (PWC)
• Parmala (DT & GT)

مؤسسات حسابرسی بین‌المللی و فعالیت آنها در ایران

پیشینه فعالیت مؤسسات حسابرسی خارجی به دهه ۱۸۴۳ (۱۲۲۲ ه. ش) و فعالیت مؤسسات حسابرسی در ایران به دهه ۱۳۴۰ باز می‌گردد. اولین موسسه حسابرسی ایرانی در ایران توسط آقای فواد مجذوب تأسیس و اولین مؤسسات حسابرسی خارجی که در ایران به فعالیت پرداختند به ترتیب عبارتند از موسسه حسابرسی پیت مارویک، کوپرز اند لیبراند، وینی مری، آرتور یانگ، آرتور آندرسن و پرایس واترهاوس بودند.

پس از انقلاب اسلامی مؤسسات حسابرسی خارجی با توجه به «لایحه قانونی مربوط به اصلاح پاره‌ای از مواد قانونی مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۵۹/۳/۳» که کلاً کانون حسابداران رسمی را لغو نموده بود و برخی مسائل سیاسی مستحده فعالیت خود را در ایران متوقف یا منحل ساختند. اگرچه در سالهای بعد از انقلاب برخی مؤسسات حسابرسی خارجی روابط قبلی خود را با مؤسسات حسابرسی همکار خود در ایران به صورت ارجاع کار حفظ کرده بودند اما در دهه هشتاد به ویژه پس از تصویب قانون استفاده از خدمات تخصصی حسابداران رسمی، تعدادی از مؤسسات حسابرسی ایرانی به دنبال نوعی همکاری یا عضویت و نمایندگی مؤسسات حسابرسی بین‌المللی برآمدند که این تلاشها منجر به عضویت چند موسسه حسابرسی ایرانی در مؤسسات بین‌المللی حسابرسی شده است.

با توجه به اینکه بسیاری خوانندگان و شرکتهایی که علاقمند به استفاده از خدمات حسابرسان بین‌المللی در ایران علاقمندند همکاران مؤسسات حسابرسی بین‌المللی (مؤسسات حسابرسی بین‌المللی به آنهایی گفته می‌شود که در اکثر کشورهای جهان دارای شعبه، نمایندگی، عضو یا همکار می‌باشند) در ایران را بشناسند. نمایه شماره (۱۳۹) که بر اساس آخرین اطلاعات از وبگاههای مؤسسات بین‌المللی استخراج شده، درج می‌گردد. البته در این نمایه مؤسسات حسابرسی جهانی تا رتبه ۱۴ مورد مطالعه قرار گرفته لذا ممکن است مؤسسات حسابرسی ایرانی دیگری هم باشند که با دیگر مؤسسات حسابرسی بین‌المللی همکاری داشته باشند اما در این نمایه ۱۴ گانه نمی‌باشند! یادآور می‌شود بعلاوه فقدان اطلاعات مشخص نمی‌باشد کدامیک از مؤسسات ذیل عضو موسسه بین‌المللی (member) و کدامیک عضو غیروابسته (correspondence) هستند. عضو (member) به موسسه‌ای گفته می‌شود که به عنوان یک موسسه مستقل و قانونی است که تحت لوای حرفه حسابداری کشور متبوع خود کار می‌کند. این مؤسسات مستقیماً مسئولیت فعالیت حرفه‌ای را در کشور خود دارا هستند. مؤسسات عضو با دیگر مؤسسات عضو مسئولیت مشترک در مورد فعالیتهای حرفه‌ای ندارند. مؤسسات عضو در یک کشور ممکن است بیش از یک موسسه باشند. مؤسسات عضو به وبگاه جهانی و تکنولوژی موسسه بین‌المللی حسابرسی مورد استفاده آنها دسترسی داشته و حق استفاده از نام بین‌المللی موسسه حسابرسی مادر را دارا می‌باشند. در برخی کشورها، مؤسسات بین‌المللی دارای روابط محدودتر یا

انحصاری با برخی موسسات حسابرسی محلی (غیرانحصاری) هستند که عموماً با ارجاع کار همراه است. موسسات وابسته عضو تلقی نمی‌شوند و برخلاف موسسات عضو به ابزارهای حسابرسی و نرم‌افزار موسسه مادر حسابرسی دسترسی ندارند. همچنین موسسات وابسته حق استفاده از نام موسسه بین‌المللی را ندارند. موسسات وابسته همچنین بصورت ادواری مورد کنترل کیفیت موسسه بین‌المللی قرار می‌گیرند.

نمایه شماره (۱۴۰) - همکاران ایرانی موسسات حسابرسی بین‌المللی کدامند؟

رتبه جهانی سال ۲۰۰۵	نام موسسه حسابرسی بین‌المللی	نام موسسه ایرانی که کار به آنها ارجاع می‌شود	نوع رابطه
۱	Price Waterhouse Coopers	آگاهان و همکاران	؟
۲	Deloitte Touche Tohmatsu	(۱)	؟
۳	Ernst & Young	(۲)	؟
۴	KPMG	(۳)	؟
۵	BDO International	---	---
۶	RSM International	دایارایان	عضو
۷	Grant Thornton International	رایمند و همکاران	عضو
۸	Baker Tilly International	---	---
۹	Horwath International	هشیار بهمند	عضو
۱۰	Moores Rowland International	---	---
۱۱	Nexia International	بهراد مشار	عضو
۱۲	PKF International	---	---
۱۳	Moore Stephens International	هژیران	عضو
۱۴	HLB International	مدبران مستقل	عضو

۱- موسسه حسابرسی Deloitte در حال حاضر فاقد نماینده رسمی در ایران است.

۲- موسسه حسابرسی ارنست اند یانگ کارهای خود را در ایران به موسسه حسابرسی تدوین و همکاران ارجاع می‌دهد.

۳- موسسه حسابرسی KPMG کارهای خود را در ایران به موسسه حسابرسی بیات رایان ارجاع می‌دهد.

وضعیت آموزشی و استقبال جهانی از حرفه حسابداری

نمایه شماره (۱۴۱) تعداد دانشجویان و اعضای انجمنهای حرفه‌ای جهان را در سطوح بین‌المللی نمایش می‌دهد:

نمایه شماره (۱۴۱) - نمایه آماری اعضای انجمنهای حرفه‌ای بریتانیا و آمریکا

ردیف	نوع مدرک	دانشجویان بریتانیایی و ایرلندی	دانشجویان سایر جهان	کل دانشجویان	اعضای بریتانیایی و ایرلندی	سایر اعضای جهان	جمع اعضا	درصد عضویت زنان
۱	ACCA	۶۳,۵۲۴	۱۴۲,۵۷۵	۲۰۵,۰۹۹	۵۲,۶۷۸	۴۲,۷۳۸	۹۵,۴۱۶	۲۷
۲	CIMA	۵۴,۰۶۴	۲۳,۸۵۹	۷۷,۹۲۳	۴۶,۸۲۰	۱۲,۹۶۲	۵۹,۷۸۲	۲۳
۳	CIPFA	۲,۳۷۸	۳۴	۲,۴۱۲	۱۳,۲۱۳	۳۰۸	۱۳,۵۲۱	۱۸
۴	ICAEW	۹,۳۶۰	۲۸۸	۹,۶۴۸	۱۰۸,۱۵۷	۱۵,۵۶۲	۱۲۳,۷۱۹	۲۱
۵	ICAI	۳,۳۹۲		۳,۳۹۲	۱۱,۸۴۰	۱,۱۹۹	۱۳,۰۳۹	۱۹
۶	ICAS	۲,۳۲۴	۳	۲,۳۲۷	۱۳,۰۰۴	۲,۱۶۲	۱۵,۱۶۶	۲۲
	جمع	۱۳۵,۰۴۲	۱۶۶,۷۵۹	۳۰۱,۸۰۱	۲۴۵,۷۱۲	۷۴,۹۳۱	۳۲۰,۶۴۳	---
۷	AICPA	---	---	---	---	---	۳۲۷,۱۳۵	۳۱

1. ACCA- The Association of Chartered Certified Accountants
2. Cima= The chartered Institute of Management Accountants
3. CIPFA= Certified Independed Public Finance Advisors
4. ICAEW= Institute of Chartered Accountants in England & Wales
5. ICAI= Institute of Chartered Accountants in Irland
6. ICAS= The Institute of Chartered Accountants of Scotland
7. AICPA= American Institute of Certified Public Accountants

نمایه شماره (۱۴۲) - تعداد دانشجویان خارجی مشغول تحصیل در انگلستان در رشته‌های حسابداری و مالی

نام کشور سال	چین	یونان	هندوستان	ایرلند	آمریکا	آلمان	فرانسه	مالزی	هنگ کنگ	ژاپن	سایر	کل
۲۰۰۰	۱۰,۳۳۲	۲۸,۲۵۰	۴,۲۴۱	۱۲,۱۸۴	۱۱,۵۵۳	۱۳,۲۴۴	۱۲,۳۸۸	۹,۱۶۸	۸,۲۷۸	۶,۱۵۴	۱۰۶,۷۸۴	۲۲۲,۵۷۶
۲۰۰۴	۵۲,۶۷۵	۱۹,۶۸۵	۱۶,۶۸۵	۱۶,۳۴۵	۱۴,۳۸۵	۱۲,۵۵۵	۱۱,۶۸۵	۱۱,۴۷۵	۱۰,۷۸۰	۶,۱۸۰	۱۴۵,۹۵۰	۳۱۸,۴۰۰

نمایه شماره (۱۴۲) بیانگر حضور فعال دانشجویان چینی در رشته حسابداری بدلیل حجم گسترده بازارهای جدید پولی و مالی در آن کشور می‌باشد. آنچه حیرت‌آورست تعداد دانشجویان یونانی مشغول تحصیل در رشته‌های حسابداری است! فراموش نکنیم که درآمد بزرگترین موسسه حسابرسی یونان در سال ۲۰۰۶ معادل ۵۸ میلیون دلار یعنی ۲۰۰۶ معادل ۵۸ میلیون دلار یعنی به تنهایی معادل درآمد کلیه موسسات حسابرسی ایرانی دولتی و خصوصی بوده است.

نمایه شماره (۱۴۳) - نمایه آماری انجمن حسابداران خبره آمریکا (AICPA) و ترکیب اعضاء در سنوات ۲۰۰۰-۲۰۰۶

۲۰۰۶	۲۰۰۵	۲۰۰۴	۲۰۰۳	۲۰۰۲	۲۰۰۱	۲۰۰۰	
۳۳۰,۵۲۵	۳۲۷,۱۳۵	۳۳۴,۶۳۵	۳۳۵,۱۱۱	۳۳۷,۸۶۷	۳۳۶,۰۸۱	۳۳۷,۴۵۴	اعضاء (شامل دانشجویان) - نفر
۴۰/۳	۳۹/۲	۳۹/۰	۳۸/۴	۳۸/۸	۳۸/۹	۳۹/۴	درصد شاغلین در حرفه
۴۲/۸	۴۲/۹	۴۱/۶	۴۷/۴	۴۷/۴	۴۶/۴	۴۶/۴	درصد شاغلین در صنعت و بازرگانی
۲/۴	۲/۴	۲/۳	۲/۴	۲/۳	۲/۳	۲/۳	درصد شاغلین دانشگاهی
۳/۹	۳/۹	۳/۹	۴/۱	۴/۰	۴/۱	۴/۲	درصد شاغلین در بخش دولتی
۱۰/۶	۱۱/۶	۱۳/۲	۷/۷	۷/۵	۸/۱	۷/۷	درصد بازنشسته‌ها
۱۳۳,۳۷۹	۱۲۸,۲۹۲	۱۳۰,۳۴۳	۱۲۸,۷۳۰	۱۳۰,۹۹۵	۱۳۰,۸۷۰	۱۳۲,۹۴۳	تعداد اعضای فعال در حرفه - نفر
۲۲/۲	۲۳/۰	۲۲/۶	۲۱/۴	۲۱/۳	۲۱/۶	۲۱/۸	درصد شاغلین در موسسات با یک عضو
۳۱/۰	۳۱/۶	۲۹/۹	۳۴/۱	۳۳/۹	۳۴/۱	۳۴/۱	درصد شاغلین در موسسات حسابرسی ۳-۹ عضو
۲۴/۴	۲۴/۷	۲۶/۰	۲۴/۵	۲۴/۰	۲۲/۸	۲۲/۸	درصد شاغلین در موسسات حسابرسی بیش از ده عضو
۲۲/۴	۲۰/۷	۲۱/۵	۲۰/۰	۲۰/۸	۲۱/۵	۲۱/۳	درصد شاغلین در ۲۵ موسسه اول آمریکا

نمایه شماره (۱۴۴) - نمایه آماری و تعداد اعضای انجمن‌های حرفه‌ای انگلستان، آمریکا، کانادا، نیوزلند و ایران سالهای ۲۰۰۰-۲۰۰۶

IRAN	New Zeland	CGA CANADA	CPA USA	انگلستان و ایرلند							تاسیس سال
				جمع	ICAS	ICAI	ICAEW	CIPFA	CIMA	ACCA	
۲۰۰۱	۱۹۰۱	۱۹۰۸	۱۸۸۷		۱۸۵۴	۱۹۴۹	۱۸۸۰	۱۸۸۵	۱۹۱۹	۱۸۸۴	
۲۲,۷۰۲	---	۱۱,۲۴۹	۳۳۷,۴۵۴	۲۹۲,۸۴۴	۱۴,۸۸۸	۱۱,۸۲۸	۱۱۸,۷۷۱	۱۳,۳۹۶	۵۴,۹۳۴	۷۹,۰۲۷	۲۰۰۰
۲۲,۸۰۵	۹۱۹	۱۲,۸۳۶	۳۳۶,۰۸۱	۳۰۶,۹۲۹	۱۵,۰۴۲	۱۲,۵۱۵	۱۲۱,۳۵۶	۱۳,۴۷۱	۵۶,۶۱۶	۸۶,۹۲۹	۲۰۰۱
۲۲,۶۰۶	۱,۱۳۳	۱۴,۱۱۴	۳۳۷,۸۶۷	۳۲۰,۶۴۳	۱۵,۱۶۶	۱۳,۰۳۹	۱۲۳,۷۱۹	۱۳,۵۲۱	۵۹,۷۸۲	۹۵,۴۱۶	۲۰۰۲
۲۲,۱۳۶	۱,۱۵۶	۱۵,۶۲۶	۳۳۵,۱۱۱	۳۲۹,۱۰۷	۱۵,۷۴۹	۱۳,۵۵۱	۱۲۵,۶۴۳	۱۳,۵۱۰	۶۲,۳۶۱	۹۸,۲۹۳	۲۰۰۳
۲۲,۳۴۵	۱,۳۰۰	۱۶,۰۰۶	۳۳۴,۶۳۵	۳۳۹,۸۸۶	۱۵,۹۳۱	۱۴,۱۹۳	۱۲۶,۵۹۷	۱۳,۴۹۹	۶۵,۰۵۳	۱۰۴,۶۱۳	۲۰۰۴
۲۳,۵۲۹	۱,۳۷۹	۱۶,۴۳۸	۳۲۷,۱۳۵	۳۵۰,۰۱۰	۱۶,۳۸۸	۱۴,۹۷۳	۱۲۷,۸۲۶	۱۶,۵۶۵	۶۷,۶۷۰	۱۰۹,۵۸۸	۲۰۰۵

نمایه شماره (۱۴۴) تعداد اعضای حسابداران رسمی در کشورهای مختلف و مقایسه آنها با حسابداران رسمی ایرانی نشان می‌دهد که بیانگر تفاوت‌های فوق‌العاده در تعداد اعضاء می‌باشد.

نمایه شماره (۱۴۵) متوسط حقوق سالانه رشته‌های مختلف امور مالی را در سال ۲۰۰۶ در انگلستان نشان می‌دهد که حکایت از برتری قابل توجه فارغ التحصیلان رشته حسابداری نسبت به سایر رشته‌ها می‌باشد.

نمایه شماره (۱۴۵) - نمایه مقایسه‌ای حقوق سالانه رده‌های مختلف رشته حسابداری سال ۲۰۰۶

مبالغ پوند انگلستان

رده	متوسط حقوق	با مدرک Cima	با مدرک ACCA	با مدرک CGA
	GBP	GBP	GBP	کانادا (CAD)
رئیس امور مالی	۷۶,۹۹۰	۷۳,۷۸۰	۸۴,۵۴۱	۶۱,۳۹۱
سرپرست امور مالی	۵۲,۰۹۴	۵۰,۶۹۹	۶۰,۰۰۰	۴۰,۷۷۱
شریک	۷۰,۶۰۰	۲۹,۷۵۰	۷۲,۵۵۶	۵۵,۴۱۲
حسابدار	۳۶,۱۰۰	۳۵,۹۲۴	۴۲,۲۸۵	۲۷,۴۰۳
حسابرس	۴۰,۸۵۵	۴۷,۱۲۵	۴۲,۷۰۰	۳۱,۲۴۷
مسئول اعتبارات	۲۴,۶۳۰	۲۳,۷۵۰	۵۵,۰۰۰	۳۷,۴۶۴
متصدی حقوق	۳۱,۲۹۰	۲۷,۵۰۰	---	---
مسئول مالیات	۵۴,۹۳۷	۵۲,۳۰۰	۶۰,۲۹۶	---

نمایه فوق نشان می‌دهد در حالی که متوسط حقوق سالانه یک مهندس در شرایط مشابه در انگلستان ۵۰,۰۰۰ پوند می‌باشد متوسط حقوق رئیس امور مالی (بدون مدرک حرفه‌ای) در انگلستان ۶۵,۱۰۴ پوند در آمریکا و با مدرک حرفه‌ای معادل ۱۴۷,۰۰۰ دلار و حقوق همین رشته در کانادا ۱۱۷,۰۰۰ دلار آمریکا می‌باشد که نشان از توجه کشورهای پیشرفته جهان به رشته‌های مالی و فاینانس دارد. جالب آنکه بدانیم در چند سال اخیر به ویژه پس از کشف تقلبات فراوان در شرکتها اعضای انجمن بازرسان تقلب که دارای مدرک CFE (Certified Fraud Examiner) هستند از نظر دریافت حقوق و مزایا توانسته‌اند جایگاه ویژه‌ای را کسب کنند.

نمایه شماره (۱۴۶) حقوق رده‌های مختلف رشته حسابداری دارای CFE را نمایش می‌دهد.

نمایه شماره (۱۴۶) - حقوق و مزایای اعضای انجمن بازرسان تقلب جهان (CFE)

مبالغ: دلار آمریکا

بازرس مستقل تقلب		بازرس داخلی تقلب		حسابدار مالی		حسابرس داخلی		حسابرس مستقل		مشاغل
Non-CFE	CFE	Non-CFE	CFE	Non-CFE	CFE	Non-CFE	CFE	Non-CFE	CFE	
۱۱۷,۴۰۸	۱۶۳,۲۴۱	۹۳,۲۲۸	۱۲۳,۹۶۴	۱۱۶,۰۱۳	۱۲۰,۴۱۰	۱۱۶,۰۱۳	۱۳۸,۳۴۵	۱۳۸,۰۱۶	۱۵۷,۰۰۶	رئیس هیأت مدیره - شریک - مدیرعامل - مدیر اجرایی
۱۰۰,۹۳۰	۹۲,۳۰۵	۶۶,۸۳۱	۸۴,۲۰۵	۸۳,۷۷۱	۸۷,۲۵۶	۸۳,۷۷۱	۹۳,۶۰۹	۷۳,۶۷۰	۸۱,۲۸۴	مدیر
۶۱,۲۹۲	۷۰,۹۱۴	۶۳,۶۹۴	۷۳,۰۰۱	۶۶,۵۳۵	۶۹,۹۷۰	۶۶,۵۳۵	۷۴,۰۵۸	۶۰,۶۲۵	۶۱,۶۳۱	سرپرست ارشد
۵۲,۸۶۲	۵۸,۷۸۰	۵۱,۸۵۰	۵۸,۶۰۸	۵۱,۵۱۲	۵۸,۱۷۶	۵۱,۵۱۲	۶۴,۱۹۹	۵۴,۳۵۷	۵۸,۴۱۷	کارمندان
۷۷,۲۹۹	۱۱۱,۴۶۳	۶۳,۹۲۰	۸۴,۱۴۸	۷۳,۲۴۸	۹۴,۶۰۲	۷۳,۲۴۸	۹۱,۰۵۸	۷۶,۴۹۴	۹۲,۹۶۰	حقوق متوسط

Source: 2005 CFE compensation guide

برای کسب اطلاعات بیشتر از انجمن بازرسان تقلب به وب گاه www.acfe.com مراجعه کنید.

نمایه شماره (۱۴۷) - حقوق سالانه مشاغل امور مالی ۲۰۰۶ - ۲۰۰۷

مبالغ: دلار آمریکا

عنوان شغل	حداقل ۲۰۰۷	حداکثر ۲۰۰۷	میانگین ۲۰۰۷	میانگین ۲۰۰۶
رئیس کل حسابداری	۱۳۰,۰۰۰	۱۹۰,۰۰۰	۱۶۰,۰۰۰	۱۶۰,۰۰۰
مدیر ارشد	۹۵,۰۰۰	۱۵۰,۰۰۰	۱۱۸,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰
مدیر	۸۰,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰	۹۵,۰۰۰	۹۰,۰۰۰
سرپرست	۶۲,۰۰۰	۸۵,۰۰۰	۷۵,۰۰۰	۷۰,۰۰۰
کارمند ارشد تاپ	۴۸,۰۰۰	۷۰,۰۰۰	۶۲,۰۰۰	۶۰,۰۰۰
کارمند ارشد	۴۲,۰۰۰	۵۸,۰۰۰	۵۵,۰۰۰	۵۴,۰۰۰
فارغ التحصیل با ۱-۲ سال تجربه	۳۸,۰۰۰	۵۲,۰۰۰	۴۶,۰۰۰	۴۶,۰۰۰
فارغ التحصیل زیر یکسال تجربه	۳۲,۰۰۰	۴۶,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۳۹,۰۰۰
کارکنان با ۲ تا ۴ سال تجربه	۳۰,۰۰۰	۴۶,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۴۰,۰۰۰
کارکنان با ۱ تا ۲ سال تجربه	۲۸,۰۰۰	۴۰,۰۰۰	۳۴,۰۰۰	۳۴,۰۰۰
دانشجو	۲۶,۰۰۰	۳۲,۰۰۰	۲۷,۰۰۰	۲۷,۰۰۰

نمایه شماره (۱۴۸) - حقوق رده‌های مختلف حسابرسی ۲۰۰۶ - ۲۰۰۷

مبالغ: دلار آمریکا

عنوان شغل	حداقل ۲۰۰۷	حداکثر ۲۰۰۷	میانگین ۲۰۰۷	میانگین ۲۰۰۶
رئیس واحد حسابرسی	۱۳۵,۰۰۰	۱۹۰,۰۰۰	۱۶۵,۰۰۰	۱۶۰,۰۰۰
مدیر ارشد	۹۵,۰۰۰	۱۴۰,۰۰۰	۱۲۲,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰
مدیر	۸۰,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	۱۰۲,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰
سرپرست	۶۷,۰۰۰	۸۰,۰۰۰	۷۷,۰۰۰	۷۵,۰۰۰
حسابرس ارشد	۵۶,۰۰۰	۷۰,۰۰۰	۶۴,۰۰۰	۶۳,۰۰۰
حسابرس	۴۳,۰۰۰	۵۸,۰۰۰	۵۵,۰۰۰	۵۴,۰۰۰
فارغ التحصیل با ۱-۲ سال تجربه	۳۹,۰۰۰	۵۲,۰۰۰	۴۹,۰۰۰	۴۶,۰۰۰
فارغ التحصیل زیر یکسال تجربه	۳۳,۰۰۰	۴۸,۰۰۰	۴۲,۰۰۰	۴۲,۰۰۰
کارکنان با ۲ تا ۴ سال تجربه	۳۱,۰۰۰	۴۶,۰۰۰	۴۱,۰۰۰	۳۹,۰۰۰
کارکنان با ۱ تا ۲ سال تجربه	۲۹,۰۰۰	۳۹,۰۰۰	۳۵,۰۰۰	۳۴,۰۰۰
دانشجو	۲۵,۰۰۰	۲۹,۰۰۰	۲۷,۰۰۰	۲۷,۰۰۰

نمایه شماره (۱۴۹) - حقوق سالانه حسابداران با تجربه

مبالغ: دلار آمریکا

عنوان شغل	سال ۲۰۰۷		سال ۲۰۰۶
	حداقل	حداکثر	
مدیر حسابداری گروه شرکتها (هلدینگ)	۷۰,۰۰۰	۹۵,۰۰۰	۸۵,۰۰۰
مسئول حسابداری (هلدینگ)	۶۵,۰۰۰	۹۰,۰۰۰	۷۵,۰۰۰
حسابدار مالی	۶۰,۰۰۰	۹۵,۰۰۰	۷۰,۰۰۰
حسابدار سیستم	۷۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۸۵,۰۰۰
آنالیز مالی	۷۰,۰۰۰	۹۵,۰۰۰	۸۰,۰۰۰
حسابدار خزانه	۶۵,۰۰۰	۹۰,۰۰۰	۸۵,۰۰۰
حسابدار مالیاتی	۷۰,۰۰۰	۱۱۰,۰۰۰	۹۵,۰۰۰
حسابدار داخلی	۷۵,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۸۷,۰۰۰

نمایه شماره (۱۵۰) - نمایه آماری تعداد حسابداران رسمی جهان

ردیف	نام کشور	تعداد حسابداران رسمی	ردیف	نام کشور	تعداد حسابداران رسمی
۱	فیلیپین	۲,۵۰۰	۲۱	بلژیک	۱۰,۹۱۶
۲	پرتغال	۵,۵۵۸	۲۲	اسپانیا	۳,۰۳۱
۳	اسکاتلند	۱۵,۵۸۴	۲۳	برزیل	۱۶۰,۰۰۰
۴	آمریکا	۳۳۵,۱۱۱	۲۴	کانادا	۶۸,۰۰۰
۵	انگلستان	۳۵۰,۰۱۰	۲۵	دانمارک	۱,۹۰۶
۶	فرانسه	۱۸,۴۷۰	۲۶	چین	۶۱,۲۵۵
۷	آلمان	۱۶,۱۲۹	۲۷	تایوان	۲,۳۰۰
۸	استرالیا	۱۶,۲۵۸	۲۸	چکسلواکی	۱,۲۵۴
۹	آرژانتین	۴۰,۰۳۹	۲۹	فرانسه	۱۸,۴۷۰
۱۰	اندونزی	۷,۹۸۵	۳۰	ایسلند	۲۸۰
۱۱	کره جنوبی	۷,۱۶۹	۳۱	ایرلند	۱۶,۵۶۲
۱۲	ترکیه	۱,۴۰۰	۳۲	ایتالیا	۵۴,۸۸۰
۱۳	مصر	۱۲,۶۶	۳۳	ژاپن	۱۶,۲۴۵
۱۴	آفریقای جنوبی	۲۱,۸۵۶	۳۴	هندوستان	۱۱۰,۲۵۶
۱۵	شیلی	۵,۱۴۹	۳۵	مالزی	۳,۰۰۹
۱۶	روسیه	۴۹,۸۱۲	۳۶	سنگاپور	۱۲,۴۶۵
۱۷	ایران	۱,۲۶۵	۳۷	مکزیک	۶,۱۸۶
۱۸	ارمنستان	۶۰۰	۳۸	هلند	۱۳,۵۱۳
۱۹	استرالیا	۴۰,۱۵۹	۳۹	نیوزلند	۲۳,۵۳۵
۲۰	اتریش	۱۰,۳۴۲	۴۰	پاکستان	۳,۵۹۱

Source: IFAC website

نمایه شماره (۱۵۰) حکایت از آن دارد که هرچه درجه توسعه‌یافتگی بازار سرمایه بیشتر باشد تعداد حسابداران رسمی بیشتر می‌شود.

بر اساس آمار مستخرجه از وب‌گاه لیست ملی حسابداران رسمی آمریکا (CPA's) ۵۳۶,۷۰۱ نفر حسابدار رسمی در آمریکا وجود دارند که نمایه شماره (۱۵۱) پراکندگی جغرافیائی آنان را در ایالت‌های مختلف نمایش می‌دهد.

نمایه شماره (۱۵۱) - تعداد حسابداران رسمی شاغل در ایالات متحده آمریکا

نام ایالت	تعداد حسابداران رسمی	نام ایالت	تعداد حسابداران رسمی
Alabama	۷۰۰	Montana	۱,۷۹۵
Alaska	۷,۹۴۶	Nebraska	۱۱,۳۳۷
Arizona	۴,۴۴۷	Nevada	۱,۸۵۲
Arkansas	۱۶,۳۲۱	New Hampshire	۲,۱۶۲
California	۴۹,۰۳۰	New JersE&Y	۱,۸۹۷
Colorado	۱۲,۰۷۳	New Mexico	۲۵,۷۹۴
Connecticut	۵,۸۰۸	New York	۲,۷۳۸
Delaware	۱,۱۴۷	North Carolina	۳,۰۴۸
Florida	۸۴۹	North Dakota	۲۸,۵۸۸
Georgia	۳۳,۱۸۴	Ohio	۱۸,۱۱۵
Hawaii	۱۸,۵۲۷	Oklahoma	۹,۴۴۰
Idaho	۶,۶۷۳	Oregon	۶,۲۶
Illinois	۲,۶۳۳	Pennsylvania	۲۳,۴۲۰
Indiana	۲۰,۴۴۹	Rhode Island	۱,۵۳۷
Iowa	۹,۱۸۵	South Carolina	۴,۹۹۲
Kansas	۲,۳۵۴	South Dakota	۶۹۴
Kentucky	۶,۳۵۴	Tennessee	۱۲,۷۱۰
Lousiana	۵,۵۱۹	Texas	۵۸,۷۷۸
Maine	۱۳,۷۳۳	Utah	۳,۵۹۷
Maryland	۱۴,۴۹۸	Vermont	۱۷,۸۲۸
Massachusetts	۱,۶۲۶	Virginia	۱,۱۵۷
Michigan	۱۵,۴۵۴	Washington	۱۱,۹۲۶
Minnesota	۱۱,۲۳۲	West Virginia	۱۰,۹۰۶
Mississippi	۹,۸۳۶	Wisconsin	۲,۳۹۸
Missouri	۳,۵۰۳	Wyoming	۵۴۶

نمایه شماره (۱۵۲) - درصد ترکیب سنی اعضای انجمنهای حرفه‌ای انگلستان

ترکیب سنی	ACCA	CIMA	CIPFA	ICAEW	ICAI	ICAS	IACPA ایران
زیر ۲۵ سال	۰/۵	---	---	۰/۵	---	۱	---
بین ۲۵-۳۴	۳۳	۱۹	۹	۱۹/۰	۳۲/۵	۲۳	۳
بین ۳۵-۴۴	۳۷	۳۷	۳۱	۲۸/۵	۳۳/۵	۲۳	۲۴
بین ۴۵-۵۴	۱۷/۵	۲۳/۵	۲۷	۲۳/۵	۱۸	۲۱	۳۸
بین ۵۵-۶۴	۷/۵	۱۲/۵	۲۱	۱۶/۵	۹/۵	۱۵	۲۹
۶۵ سال و بالاتر	۴/۵	۸	۱۲	۱۲	۶/۵	۱۶	۵

مقایسه نمایه شماره (۱۵۲) در مورد میانگین سن اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران تفاوت فاحشی را در بین اعضای ۲۵-۳۴ سال نشان می‌دهد زیرا اساساً به علت سخت‌گیری غیرمنطقی در پذیرش اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران و شرط تحمیلی ۶ سال سابقه کار حسابرسی عملاً امکان قبولی داوطلبان زیر ۳۴ سال وجود نداشته است. (۱۸ سال سن ورود به دانشگاه + چهار سال دوره لیسانس + دو سال خدمت سربازی + شش سال سابقه خدمت) که بنظر می‌رسد شورای عالی جامعه حسابداران رسمی برای تداوم جامعه حسابداران باید کوشش نماید و تمهیداتی را بکار برد که هرم سنی اعضاء عمدتاً بین ۲۵-۴۴ سال قرار گیرد، در حالی که متأسفانه هرم اصلی سنی فعلی جامعه حسابداران ۵۱ درصد بالای ۵۰ سال و ۲۰ درصد بالای ۶۰ سال دارند در واقع ترکیب جامعه حسابداران رسمی با کمال تأسف میرنده است!! و این ترکیب نمی‌تواند پایداری و توسعه حرفه حسابرسی را تضمین کند. تأسف‌آور آنکه در حالی که در امتحانات سال ۲۰۰۶ حسابداران رسمی انگلستان از بین ۵۵۰۰ داوطلب ۸۶ درصد قبول شده‌اند در امتحان سال جاری (۱۳۸۵) حسابدار رسمی ایران صرفاً هفت نفر (یک در هزار) قبول شده‌اند که این موضوع جای تأمل و درنگ جدی دارد. البته نباید فراموش کرد که عضویت در یک جامعه حرفه‌ای که برخی از وظایف حاکمیتی بدان تفویض شده نباید به آسانی امکانپذیر باشد اما با توجه به پذیرش اولیه حدود ۴۰۰ نفر از کسانی که سابقه حسابرسی نداشته‌اند این سوال برای متقاضیان جدید مطرح است که پس پذیرش اولیه بر چه مبنایی بوده است؟

نمایه شماره (۱۵۳) - درصد قبول شدگان آزمون ACA دسامبر ۲۰۰۶

نام آزمون	حسابداری	مالیات	مدیریت مالی	حسابرسی	گزارشگری مالی
درصد قبولی	۹۷/۲	۷۸/۹	۸۷/۶	۸۳/۷	۸۰/۵

نقش زنان در جوامع حرفه‌ای

حرفه حسابداری و حسابرسی از جمله حرفه‌های مورد علاقه زنان در کشورهای پیشرفته به شمار رفته و حضور زنان در رشته‌های دانشگاهی مرتبط با حسابداری و فاینانس نشان‌دهنده علاقمندی آنان به این رشته می‌باشد. نمایه ذیل روند رو به رشد درصد حضور زنان در حرفه را در آمریکا و انگلستان نمایش می‌دهد:

نمایه شماره (۱۵۴) - نمایه درصد ترکیبی حسابداران رسمی در آمریکا بر اساس جنسیت

۲۰۰۴ - ۱۹۹۳

سال	۱۹۹۳	۱۹۹۷	۱۹۹۹	۲۰۰۴	جنسیت
	*	*	%۵۱	%۴۴	مرد
	*	*	۴۹	۵۶	زن
					تمام وقت
	%۶۴	%۶۱	۶۰	۵۸	مرد
	۳۶	۳۹	۴۰	۴۲	زن
					پاره وقت
	۲۹	۲۴	۱۹	۲۵	مرد
	۷۱	۷۶	۸۱	۷۵	زن

نمایه شماره (۱۵۵) - درصد زنان عضو در انجمنهای حرفه‌ای حسابداری بریتانیا

۲۰۰۵ - ۱۹۹۷

سال	درصد
۱۹۹۷	۲۰
۱۹۹۸	۲۱
۱۹۹۹	۲۲
۲۰۰۰	۲۴
۲۰۰۱	۲۴
۲۰۰۲	۲۵
۲۰۰۳	۲۵
۲۰۰۴	۲۶
۲۰۰۵	۲۶

نمایه شماره (۱۵۶) - درصد مدیران و شرکاء ارشد زن در Big Four - ۲۰۰۶

PWC	E&Y	KPMG	Deloitte
۱۳/۵	۱۵/۸	۶/۸	۱۹/۳

* اولین زن حسابدار رسمی در انگلستان در سال ۱۹۰۹ به نام خانم Attel Ayr بوده و اولین زن رئیس هیأت مدیره موسسات بزرگ جهانی خانم جین استفان در موسسه حسابرسی RSM می‌باشد.

نمایه شماره (۱۵۷ و ۱۵۸) نیز حضور زنان را در موسسه حسابرسی دیلویت و حرفه حسابرسی در آمریکا نشان می‌دهد که این موضوع بیانگر حضور فعال زنان در حرفه حسابداری و حسابرسی در سطح جهان می‌باشد که مقایسه آن با درصد زنان حسابدار رسمی در ایران (۵ درصد) با توجه باینکه حدود ۵۰ درصد جمعیت کشور می‌باشد نگران‌کننده می‌باشد. زیرا آمار دانشجویان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در ایران در رشته‌های حسابداری و مدیریت حکایت از حضور فعال زنان در این رشته‌ها دارد اما متأسفانه زنان ایرانی هنوز نتوانسته‌اند در رشته حسابرسی جایگاه خاصی را کسب کنند. نمایه ۱۵۶ همچنین نشان می‌دهد که بالاترین درصد زنان حسابرسان شاغل در موسسه حسابرسی دیلویت می‌باشد.

نمایه شماره (۱۵۷) - حضور زنان در موسسه حسابرسی Deloitte سال ۲۰۰۶

درصد	شرح
۴۵	تعداد کل زنان شاغل
۱۶	شریک یا رئیس
۲۶	شرکای زن جدید
۳۳	مدیر

نمایه شماره (۱۵۸) - ترکیب کارکنان موسسات حسابرسی در آمریکا

سمت	موسسات محلی کوچک		موسسات محلی بزرگ		موسسات کوچک ایالتی		موسسات بزرگ ایالتی		موسسات ملی و بین‌المللی	
	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد
شریک	۳۴٪	۶۳٪	۳۵٪	۶۶٪	۳۶٪	۴۸٪	۲۹٪	۶۴٪	۲۵٪	۵۰٪
هیأت مدیره	۷	۹	۸	۸	۱۰	۱۶	۷	۴	۲۳	۱۷
مدیر ارشد	۱۴	۷	۱۹	۵	۱۰	۸	۳۲	۸	۱۶	۸
مدیر	۳	۲	۱۱	۵	۵	۸	۱۲	۱۲	۱۳	۵
کارکنان ارشد	۱	۰	۴	۲	۵	۴	۵	۰	۱	۰
سایر کارکنان	۴۱	۱۹	۲۳	۱۴	۳۴	۱۶	۱۵	۱۱	۲۲	۲۰

نمایه شماره (۱۵۹) - نمایه آماری جامعه حسابداران رسمی ایران (IACPA) در سال ۱۳۸۵

تعداد کل اعضا		ترکیب جنسی		میانگین سنی		ترکیب مدرک تحصیلی			
۱۴۲۹		زن	مرد	زن	مرد	دکتر		فوق لیسانس	
تعداد اعضا		۶۶	۱۳۶۳	۵۱/۳	۵۰/۹	تعداد	درصد	تعداد	درصد
درصد اعضا		۴	۹۶	---	---	۶۲	۴/۳۶	۶۴۱	۴۴/۹
سایر		شاغل در صنعت و بازرگانی		شاغل در سازمان حسابرسی		شاغل در موسسات حسابرسی		شریک	
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۹	---	۴۱۶	۲۹	۲۹۴	۲۰/۵	۷۲	۵	۴۶۵	۳۲/۵
کمتر از دهسال		۲۰-۳۰ سال	بیش از ۳۰ سال	سایر	تعداد موسسات حسابرسی	کل پرسنل شاغل موسسات*	حجم فعلی بازار حسابرسی	سهم سازمان حسابرسی	سهم بخش خصوصی
۷۶	۴۲۵	۴۱۱	۲۱۲	۳۰۵	۱۳۹	۳۴۷۵	۵۰ میلیارد تومان	۳۰ میلیارد تومان	۲۰ میلیارد تومان
حجم واقعی*		تجربه کاری		شاغل در سازمان حسابرسی		شاغل در موسسات حسابرسی		شاغل در موسسات حسابرسی	
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱۲	۱۷۳	۱۲	۱۷۳	۱۲	۱۷۳	۱۲	۱۷۳	۱۲	۱۷۳

مقایسه جمعیت کشوری ایران، بریتانیا (انگلستان + ایرلند) و ایالات متحده آمریکا و درآمد ناخالص ملی هر سه کشور نشانه رشد رو به گسترش حرفه حسابداری در کشورهای پیشرفته است. همچنین توسعه کمی و کیفی حرفه حسابداری و فارغ التحصیلان حرفه ای Cima, ACCA, CPA نشان از توجه خاص دولتها به سلامت بازار سرمایه از طریق حضور فعال حسابرسان و همچنین توجه خاص زنان به این رشته پردرآمد بوده چنانکه بیانگر فقر کمبود حسابدار رسمی در ایران بدلیل عدم استقبال از این رشته بدلیل کمبود درآمد است. این موضوع بیانگر آن است که آموزش و پرورش کشور در زمینه معرفی رشته حسابداری نتوانسته دانشجویان زبده کشور را جذب نماید.

نمایه شماره (۱۶۰) - نمایه ترکیب زنان و مردان در حرفه حسابرسی آمریکا

۲۰۰۴		۱۹۹۹		۱۹۹۷		۱۹۹۳		رده شغلی
زن	مزد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	
مدیر و شریک								
۱۹	۸۱	۱۷	۸۳	۱۶	۸۴	۱۲	۸۸	کل موسسات
۲۷	۷۳	۲۵	۷۵	۲۵	۷۵	۱۸	۸۲	موسسات زیر ۵ شریک
۲۲	۷۸	۱۸	۸۲	۱۴	۸۶	۱۲	۸۸	موسسات دارای ۵-۲۰ شریک
۱۲	۸۸	۱۵	۸۵	۱۰	۹۰	۸	۸۲	موسسات دارای ۱۱-۲۰ شریک
۱۲	۸۸	۱۰	۹۰	۷	۹۳	۵	۹۵	موسسات دارای بالای ۲۰ شریک
مدیر ارشد								
۳۸	۶۲	۳۲	۶۸	۳۲	۶۸	۲۶	۷۴	کل موسسات
۵۳	۴۷	۵۴	۴۶	۵۷	۴۳	۴۶	۵۴	موسسات زیر ۵ شریک
۵۱	۴۹	۴۸	۵۲	۴۰	۶۰	۳۵	۶۵	موسسات دارای ۵-۲۰ شریک
۵۵	۴۵	۴۲	۵۸	۴۳	۵۷	۲۸	۷۲	موسسات دارای ۱۱-۲۰ شریک
۳۴	۶۶	۲۷	۷۳	۲۵	۷۵	۲۱	۷۹	موسسات دارای بالای ۲۰ شریک
مدیر								
۴۳	۵۷	۳۷	۶۳	۴۰	۶۰	۳۵	۶۵	کل موسسات
۵۷	۴۳	۵۸	۴۲	۶۰	۴۰	۴۹	۵۱	موسسات زیر ۵ شریک
۵۷	۴۳	۴۹	۵۱	۵۲	۴۸	۴۳	۵۷	موسسات دارای ۵-۲۰ شریک
۶۱	۳۹	۴۵	۵۵	۳۹	۶۱	۴۱	۵۹	موسسات دارای ۱۱-۲۰ شریک
۳۹	۶۱	۳۴	۶۶	۳۴	۶۶	۳۱	۶۹	موسسات دارای بالای ۲۰ شریک
سرپرست - حسابرس ارشد								
۵۴	۴۶	۴۷	۵۳	۴۷	۵۳	۴۷	۵۳	کل موسسات
۶۷	۳۳	۶۶	۳۴	۵۷	۴۳	۵۷	۴۳	موسسات زیر ۵ شریک
۶۱	۳۹	۵۸	۴۲	۵۸	۴۲	۴۹	۵۱	موسسات دارای ۵-۲۰ شریک
۶۲	۳۸	۶۴	۳۶	۴۵	۵۵	۵۳	۴۷	موسسات دارای ۱۱-۲۰ شریک
۵۱	۴۹	۴۲	۵۸	۴۳	۵۷	۴۴	۵۶	موسسات دارای بالای ۲۰ شریک
کارمندان حسابدار								
۵۹	۴۱	۵۸	۴۲	۵۶	۴۴	۵۲	۴۸	کل موسسات
۶۹	۳۱	۷۱	۲۹	۶۳	۳۷	۶۰	۴۰	موسسات زیر ۵ شریک
۶۷	۳۳	۶۶	۳۴	۶۰	۴۰	۵۷	۴۳	موسسات دارای ۵-۲۰ شریک
۷۱	۲۹	۶۱	۳۹	۵۸	۴۲	۵۳	۴۷	موسسات دارای ۱۱-۲۰ شریک
۵۳	۴۷	۵۳	۴۷	۴۸	۵۲	۴۸	۵۲	موسسات دارای بالای ۲۰ شریک
تمام شغلها در موسسات								
۴۲	۵۸	۴۳	۵۷	۴۰	۶۰	۳۸	۶۲	کل موسسات
۴۶	۵۴	۵۲	۴۸	۴۵	۵۵	۴۲	۵۸	موسسات زیر ۵ شریک
۴۵	۵۵	۴۹	۵۱	۴۲	۵۸	۳۹	۶۱	موسسات دارای ۵-۲۰ شریک
۴۷	۵۳	۵۰	۵۰	۴۰	۶۰	۴۰	۶۰	موسسات دارای ۱۱-۲۰ شریک
۴۰	۶۰	۳۹	۶۱	۳۶	۶۴	۳۶	۶۴	موسسات دارای بالای ۲۰ شریک

اعضای کانون حسابداران رسمی ایران در سال ۱۳۵۸ چه کسانی بوده‌اند؟

در خاتمه برای تاریخ نگاری و ایجاد حافظه تاریخی در مورد سابقه حسابداران رسمی کشور صورت اسامی حسابداران رسمی شاغل و غیرشاغل عضو کانون حسابداران رسمی تا تاریخ ۱۳۵۸/۷/۲۸ به شرح ذیل درج شده است.

نمایه شماره (۱۶۱) - اسامی آخرین حسابداران رسمی شاغل عضو کانون حسابدارن رسمی تا تاریخ ۱۳۵۸/۷/۲۸

ردیف	نام و نام خانوادگی	محل کار	ردیف	نام و نام خانوادگی	محل کار	ردیف	نام و نام خانوادگی
۱	طغرل آذر	موسسه حسابرسی آرتور اندرسن	۲۹	مهبانو درگهی	موسسه حسابرسی برجسته	۵۷	احمد فاطمی
۲	پورو آوکیانس	موسسه حسابرسی پارس	۳۰	کمال دستیاری	موسسه حسابرسی دقیق	۵۸	محمود فتوحی
۳	علی ابریشمیان	موسسه حسابرسی پویا	۳۱	حسین دولو	موسسه حسابرسی پویا	۵۹	هوشنگ قزوینی
۴	هادی اعتماد	موسسه حسابرسی دانا	۳۲	هویک دانلیان	موسسه حسابرسی امین	۶۰	محمدرضا قنبری
۵	یدا... امیدواری	موسسه حسابرسی امعان	۳۳	احمد زندی نژاد	موسسه حسابرسی هیتا	۶۱	محمود قدس
۶	اکبر انصاری	موسسه حسابرسی انصاری و شرکاء	۳۴	مجتبی ژیان سیداحمدی	موسسه حسابرسی داوران	۶۲	رضا قندی
۷	عباس اسرارحقیقی	موسسه حسابرسی امعان	۳۵	فریدون ساچمه‌چی	موسسه حسابرسی اسرار	۶۳	فریدون کشانی
۸	ناصر الماسیان	موسسه حسابرسی حقگو	۳۶	علینقی سعیدی	موسسه حسابرسی کاوش	۶۴	حسن کربلانی صالح
۹	احمد برومند جزی	موسسه حسابرسی جناب و همکاران	۳۷	غلامرضا سلامی	موسسه حسابرسی مشیران	۶۵	منوچهر گلبر همدانی
۱۰	ذوالفقار بنازاده	موسسه حسابرسی برجسته	۳۸	علیرضا ساریخانی	موسسه حسابرسی ساریخانی	۶۶	هوشنگ گلشنی نجف آبادی
۱۱	سیدمحمد صادق بهشتی زاده	موسسه حسابرسی ایران	۳۹	سیاوش سهیلی	موسسه حسابرسی اسرار	۶۷	رسول محمدی سالک
۱۲	شاهرخ بهنام	موسسه حسابرسی دقیق	۴۰	ضیاءالدین شهیدی عشق آباد	موسسه حسابرسی ساریخانی	۶۸	نصرا... مختار
۱۳	منوچهر بیات	موسسه حسابرسی پیت مارویک میچل	۴۱	شهرام شرفی	موسسه حسابرسی امین	۶۹	نظام معتبر
۱۴	محمود پاکروان	موسسه حسابرسی ایران	۴۲	محمد شریف کاشانی	موسسه حسابرسی تحقیق	۷۰	منوچهر ملکیان
۱۵	ژوزف توانا	موسسه حسابرسی توانا	۴۳	حسین میرشمس شهبهانی	موسسه حسابرسی شهبهانی	۷۱	رضا میرافتابزاده
۱۶	حسین توماچ	---	۴۴	فریدون شجاعی	موسسه حسابرسی نبوی و همکاران	۷۲	ایرج معتمدی
۱۷	ابراهیم جناب	موسسه حسابرسی جناب و همکاران	۴۵	محمدتقی صادقی	موسسه حسابرسی برجسته	۷۳	بهرام موحدی
۱۸	پرویز جواهری	موسسه حسابرسی دقیق	۴۶	نعمت ا... صدیقی جعفری	موسسه حسابرسی دی	۷۴	مهرداد معروفی بزرگی
۱۹	علیرضا جم	موسسه حسابرسی پیت مارویک میچل	۴۷	سروش صفریان	---	۷۵	پرویز نبوی
۲۰	محسن حجازی	موسسه حسابرسی امعان	۴۸	جمشید صادقی	موسسه حسابرسی وینی مری	۷۶	خوانا نبوده است.
۲۱	حسن حیاط شاهی	موسسه حسابرسی پویا	۴۹	اصغر طهوری	موسسه حسابرسی نبوی و همکاران	۷۷	معزالدین نصرت مظفری
۲۲	اکبر خاتمی	موسسه حسابرسی دادرس	۵۰	سهراب ضرغام	موسسه حسابرسی نبوی و همکاران	۷۸	بهروز وقتی
۲۳	محمدعلی خاتمی	موسسه حسابرسی دی	۵۱	بهروز عراقی	موسسه حسابرسی دقیق	۷۹	ایرج هادوی
۲۴	سیامک خاکسار	موسسه حسابرسی کورش	۵۲	ایرج عربشاهی	موسسه حسابرسی برجسته	۸۰	حسین هنرمند
۲۵	داود خمارلو	موسسه حسابرسی اسرار	۵۳	عظیم عظیمی	موسسه حسابرسی دقیق	۸۱	عباس هشی
۲۶	اصغر خرازی	---	۵۴	نعمت ا... علیخانی راد	موسسه حسابرسی اسرار	۸۲	اصغر هشی
۲۷	بهروز دارش	موسسه حسابرسی ممیز	۵۵	احمد عبائی کوپائی	موسسه حسابرسی قدس و کوپائی		
۲۸	فرنگیس داوران	موسسه حسابرسی داوران	۵۶	حسین غفوری	موسسه حسابرسی مشیران		

نمایه شماره (۱۶۲) - صورت اسامی حسابداران رسمی غیرشاغل عضو کانون حسابداران رسمی تا تاریخ ۱۳۵۸/۷/۲۸

ردیف	نام و نام خانوادگی	ردیف	نام و نام خانوادگی
۱	منصور احمدی	۱۸	ابوالقاسم سهرابی
۲	پرویز اظهاری	۱۹	نجات الله شاولیان
۳	عبدالجواد اسلامی	۲۰	منوچهر شاهرخ
۴	شاهرخ ایرانزاد	۲۱	جلیل شرکاء
۵	اردشیر بینش آق اولی	۲۲	الیاس عزیز لاوی
۶	محمدعلی توجهی	۲۳	مسعود عرفانی
۷	اصغر حبیبی	۲۴	جواد غروی
۸	ابوالقاسم خردجو	۲۵	هادی فاضلی
۹	اسدا... خیراندیش	۲۶	محمدحسین کریمی
۱۰	محمدنبی داهی	۲۷	پرویز گلستانی
۱۱	عبدالرسول دری اصفهانی	۲۸	جان گرو
۱۲	الله وردی رجائی سلماسی	۲۹	سیروس گوهری
۱۳	غلامرضا رهبری	۳۰	ابوالقاسم مرآتی
۱۴	احمد زینی	۳۱	حسین موشانی
۱۵	ارسلان زیازی	۳۲	رضا مستاجران
۱۶	حسن سجادی نژاد	۳۳	علی اصغر نجفی مهری
۱۷	مهدی سمیعی		

منابع و مأخذ

1. Accountancy age- Salary Surve&Y, Autumn 2006
2. Lafferty.com 2003
3. International Accounting Bultline Dec. 2005
4. ACCA Annual report 2005
5. AICPA Annual report 2005
6. "Accounting in Future" PWC
7. The annual audit fee surve&Y 2004-2005 FTSE-100, 250, 350
8. AICPA work/life & woman's initiatives 2004 research
9. Big 4 blog.com
10. 2006 CGA salary surve&Y
11. Professional oversight board Nov. 2006 FRC
12. www.icaew.co.uk/library
13. cia.factbook
14. Special reports top 60 firms
15. International Accounting Bulltine years 2003-2006
16. Anti-dumping measures & inflation accounting 19, June 2003
17. Public accounting report- Top 100 for 2004-2005, 2006
18. IPA 100. 2005
19. IPA 100.2006
20. Top 50 accountancy firms 2004, 2005, 2006 website accounting age
21. Website www.deloitte.com/fact & fefigures deloitte, NewYork
22. How much internal audit is enough source
23. Average aduit costs by company revenue size IIA global audit information network 12/16/2002
24. The annual audit fees surve&Y FTSE-100 report 2002-2005
25. CPA merico International/ Harwath Alliance 2003-2006
26. Big Five 1999- 2002
27. PWC annual report 2004-2006
28. KPMG annual report 2004-2006
29. Deloitte annual report 2003-2006
30. Big 4: Down to Big 3 by thomas Johans mE&Yer
31. 500 Rank Co. Furtune
32. Australia Top 100 accounting firm
33. BDO- USD 1998-2006
34. Public accounting firms, Mandated study on consolidate and compition, by: GAO, Report to the Sanate Committee on banking, housing and urban affairs.
35. Report of America woman CPA
36. AICPA annually report 2005-2006
37. Woman CPA on 2002
38. Woman CPA on illinoise
39. PWC report world in 2050
40. UK Salary surve&Y 2004-2006
41. 2006 CGA Salary surve&Y 2005- 2006
42. Salary surve&Y autumn 2005 accounting age 27 Oct. 2005
43. Salary surve&Y results by Job title accountancy- salary surve&Y authur 2006
44. FTSE- 350 Audits financial director october 2005
45. The 2007 vault Accounting firm prestige ranking

46. RSM- MC GladrE&Y annual report 2005-2006
47. RSMi fact & figures
48. List of Top 100 Iranian companies 2005-2007
49. Newsland Institute of Chartered Accountants annual report 2006
50. Report of Audit & Non-audit fees and capital perceptiony of auditor indepdnce centre for analytical finance
51. Article opportunity and balance: Journal accounting
52. Top 20 accounting firm vault site
53. Article the nature of Disclosure of fee paid to auditory, journal of accountancy November 2005
54. Iran analazie of governmental co. 2002- 2005
55. IFAC Web with the best thank for Miss Rebecca Williams for his precious cooperation to send us world IBA
56. Special report to 60 firm accounting magazine july 2003
57. Special report to 60 firm accounting magazine july 2004
58. Special report to 60 firm accounting magazine july 2005
59. Special report to 60 firm accounting magazine july 2006
60. 2006 National Map SurvE&Y
61. The good, the bad and ugly of the UK accounting profession April 2004, avn.
62. Competition and choice in the UK audit market april 2006

۶۳. کتاب اصول حسابرسی جلد اول انتشارات سازمان حسابرسی تألیف آقای عباس ارباب سلیمانی

۶۴. کتاب حسابداری مالیاتی تألیف موسسه حسابرسی و خدمات مالی دایارایان

۶۵. وب گاه سازمان حسابرسی www.audit.org.ir

۶۶. وب گاه جامعه حسابداران رسمی www.iacpa.ir